

ԱԶԴԱԳԻՐ

**«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ**

թողարկողի անվանումը

22, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, հեռ. (+374 10) 510 910, ֆաքս (+374 10) 538 904, էլ. փոստ bank@aeb.am

Առաջին տրանշ

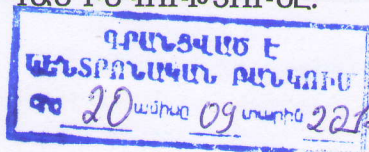
Արժեթղթերի տեսակը՝ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝ ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝ 20,000 (քսան հազար) հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝ 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար
Արժեկտրոնը՝ 5.75%
Շրջանառության ժամկետը՝ 27 ամիս

Երկրորդ տրանշ

Արժեթղթերի տեսակը՝ անվանական արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթերի ձևը՝ ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝ 10,000 (տասը հազար) հատ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝ 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը՝ 12.0%
Շրջանառության ժամկետը՝ 27 ամիս

ՏԵՂԱԲԱՇԽՈՂ՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ
ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՅՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿԱՍ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ՀՀ ԿԲ Զարգացման 19.09.2017թ
Թիվ 1/5956 որոշում

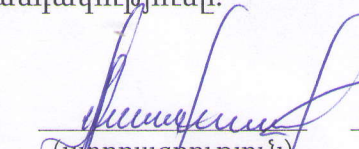
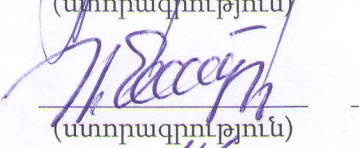
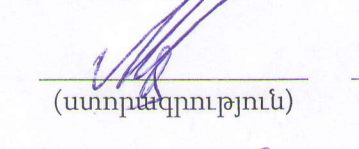
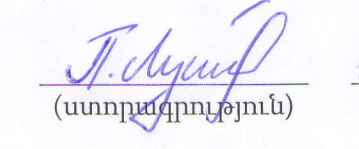
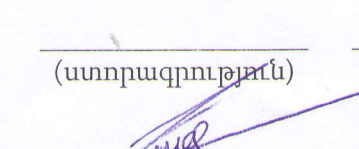
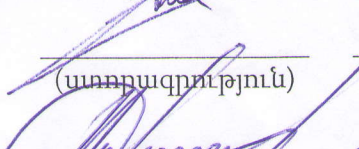
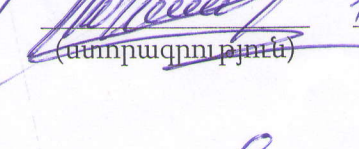
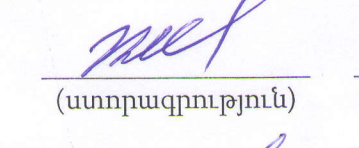
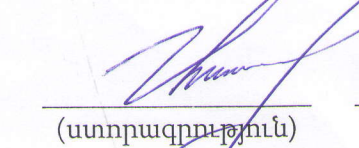
ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

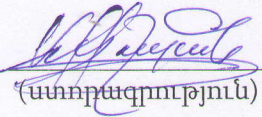
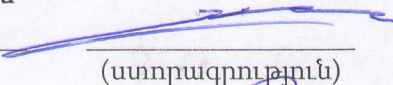
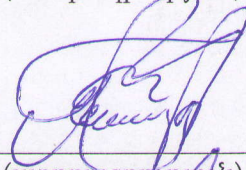
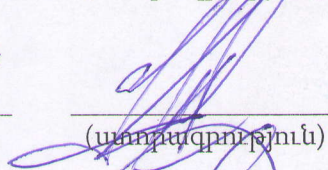
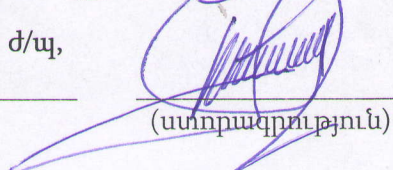
		Էջ
	ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ	3
Բաժին 1.	ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ	5
1	Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ	5
2	Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը	11
3	Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները	12
4	Բանկի աուդիտին իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ	14
5	Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը	14
6	Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները	16
7	Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը	17
8	Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ	17
Բաժին 2.	ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	18
1	Ռիսկային գործոններ	18
2	Հիմնական տեղեկատվություն	20
3	Տեղեկատվություն կապված առաջարկվող (կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրվող) պարտատոմսերի հետ	20
4	Առաջարկի ժամկետները և պայմանները	28
5	Առևտրին թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը	33
6	Լրացուցիչ տեղեկատվություն	34
Բաժին 3.	ԹՈՂԱՐԿՎՈՂԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	35
1	Անկախ աուդիտորները	35
2	Ռիսկային գործոններ	35
3	Տեղեկատվություն Բանկի մասին	42
4	Բիզնեսի նկարագիրը	50
5	Բանկի խմբի կառուցվածքը	59
6	Զարգացման վերջին միտումները	60
7	Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը	62
8	Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները	63
9	Հսկող անձինք	77
10	Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին	78
11	Էական պայմանագրերը	81
12	Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը	81
13	Այլ տեղեկատվություն	81
14	Հավելվածներ	83
14.1	Հավելված 1. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /իրավաբանական անձ /	83
14.2	Հավելված 2. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ /ֆիզ. անձ կամ անհատ ձեռնարկատեր/	85
14.3	Հավելված 3. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը	87
14.4	Հավելված 4. Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր	88
14.5	Հավելված 5. Ֆինանսական հաշվետվություններ	89

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

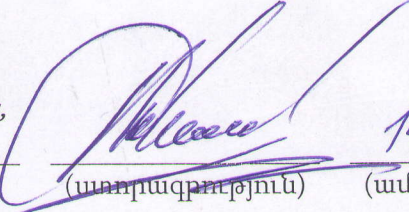
Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը:

Ստորագրող անձինք

<u>Մարիբել</u>	<u>Խորհրդի նախագահ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>Սուքիասյան</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Արմեն Նալոջյան</u>	<u>Խորհրդի անդամ, Խորհրդի նախագահի տեղակալ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Արամ Մելիքյան</u>	<u>Խորհրդի անդամ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Լուիզա Պետրոսյան</u>	<u>Խորհրդի անդամ, Խորհրդի քարտուղար</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Իննա Յաբրարովա</u>	<u>Խորհրդի անդամ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Ռուբեն Հայրապետյան</u>	<u>Խորհրդի անդամ, փոքր մասնակցություն բաժնետերերի ներկայացուցիչ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Արամ Խաչատրյան</u>	<u>Վարչության նախագահի ժ/պ, Գործադիր տնօրենի ժ/պ</u>		<u>14.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Ռուբեն Բադալյան</u>	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Արտակ Առաքելյան</u>	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>
<u>Օնիկ Չիչյան</u>	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ</u>		<u>11.08.2017թ.</u>
<u>(անուն, ազգանուն)</u>	<u>(պաշտոն)</u>	<u>(ստորագրություն)</u>	<u>(ամսաթիվ)</u>

<u>Աստղիկ Մանրիկյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>11.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Արփինե Փիլոսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի տեղակալ, Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>14.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Դավիթ Ազատյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ,</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>11.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Հայկ Ավետիսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>11.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Վրեժ Ջհանգիրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>11.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
<u>Վարդան Սարգսյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության անդամի ժ/պ, Վարկավորման վարչության պետ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>11.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)

Ստորագրությունները վավերացնում են՝

<u>Արամ Խաչատրյան</u> (անուն, ազգանուն)	<u>Վարչության նախագահի ժ/պ, Գործադիր տնօրենի ժ/պ</u> (պաշտոն)	 (ստորագրություն)	<u>14.08.2017թ.</u> (ամսաթիվ)
--	--	--	----------------------------------

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական Ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել Ազդագիրը և Ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխավոր գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ www.aeb.am:

1. Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1. Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ» ԲԱՅ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

անգլերեն՝ «ARMENIAN ECONOMY DEVELOPMENT BANK» OPEN JOINT STOCK COMPANY

ռուսերեն՝ «БАНК РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ АРМЕНИИ» ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է

հայերեն՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ

անգլերեն՝ «ARMECONOMBANK» OJSC

ռուսերեն՝ «АРМЭКОНОМБАНК» ОАО

1.2. Բանկի կազմակերպական-իրավական ձևը՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

1.3. Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, գրանցման համարը՝ 1:

1.4. Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1,

1.5. Կապի միջոցները՝

հեռ. (+374 10) 510 910

ֆաքս (+374 10) 538 904

էլ. փոստ bank@aeb.am

ինտերնետային կայք www.aeb.am

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

1.6. Բանկին առնչվող և պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապվել «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ <<Դիլինգ կենտրոն>> վարչության պետ Ա. Հարությունյանի կամ նույն վարչության Արժեթղթերով գործառնությունների բաժնի որևէ աշխատկցի հետ հետևյալ հեռախոսահամարով՝ (+374 10) 510 909:

1.7. Թողարկողի համառոտ պատմությունը.

Բանկը (նախկին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական հանրապետական բանկ) Հայաստանի Հանրապետության պետական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի:

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկը (Հայպետկոմբանկ):

1991թ. օգոստոսի 9-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №509 որոշմամբ բանկը վերակազմավորվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ գրանցվելով ՀՀ Կենտրոնական բանկում 1991թ. օգոստոսի 26-ին (գրանցում թիվ 1):

1992թ. նոյեմբերի 16-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործառնություններ իրականացնելու №1 լիցենզիա:

1992թ. դեկտեմբերի 4-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1993թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ ԿԲ վարչության նսիտի որոշմամբ (արձանագրություն №40) Հայպետկոմբանկը վերագրանցվել է Հայաստանի Էկոնոմիկայի զարգացման բաժնետիրական բանկի (Հայէկոնոմբանկ) (գրանցում՝ թիվ 1/35)՝ ստանալով թիվ 1/35 բանկային գործառնությունների իրականացման Արտոնագիր:

1994թ. հունվարի 21-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1995թ. ապրիլի 6-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է թիվ 1 արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր արտոնագիր:

1996թ. հոկտեմբերի 31-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

1998թ. հունիսի 8-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

2001թ. նոյեմբերի 14-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

2002թ. Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվել են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի «B» հարթակում, կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 300 մլն դրամով:

2003թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 200 մլն դրամով:

2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ու Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD) միջև կնքվեց պայմանագիր, որով սկսվեց Բանկի կանոնադրական կապիտալում ՎԶԵԲ-ի մասնակցության գործընթացը, որի արդյունքում ՎԶԵԲ-ի մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմել է 25%+1 բաժնետոմս:

2005թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 633.3 մլն դրամով:

2007թ. Փետրվարին Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը ՀՀ բանկային համակարգում առաջին անգամ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն շնորհեց ֆինանսական կայունության E+ և երկարաժամկետ ՀՀ դրամով ու արտարժույթով ավանդների B1 վարկանիշներ, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար): Ապրիլին, վերանայելով շնորհված վարկանիշները, Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը Բանկին արժանացրել է ավելի բարձր՝ ֆինանսական կայունության D- և ՀՀ դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների Ba3 վարկանիշների, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար):

2009թ. Բանկը դարձել է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի անդամ:

2011թ. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկն իրենց գործառնություններով հնարավոր առավելագույն ժամկետով (ևս երեք տարով) երկարաձգեց իր մասնակցությունը (25% +1 բաժնետոմս) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում: Բանկը դարձել է "VISA" միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

2013թ. Բանկը ստացել է ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագիր: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Գերազանցության որակ» երկարաժամկետ և արդյունավետ համագործակցության հավաստագիր: Գերմանական Commerzbank AG-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ՝ 2013թ. միջազգային փոխանցումների բարձր որակ ապահովելու, ինչպես նաև անթերի և արագ իրականացնելու համար:

2014թ. Ասիական Զարգացման Բանկը Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Հայաստանում առաջատար գործընկեր բանկ» մրցանակ:

2014 թվականի դեկտեմբերի 3-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (ՎԶԵԲ), պարոն Սարիբեկ Սուքիասյանը, պարոն Ռոբերտ Սուքիասյանը, պարոն Խաչատուր Սուքիասյանը և «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն կնքել են բաժնետոմսերի գնման պայմանագիր, որով ՎԶԵԲ-ը համաձայնել է վաճառել իր 233,335 սովորական բաժնետոմսերը հինգ հավասար մասնաբաժիններով (46,667 ամեն տրանշ) հինգ տարվա ընթացքում՝ սկսած 2014 թվականի դեկտեմբերից մինչև 2019-ի մարտի 2-ը: Ազդագրի հրապարակման պահի դրությամբ ՎԶԵԲ-ը վաճառել է 140,001 հատ բաժնետոմս, որի արդյունքում վերջինիս մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կազմում է 5.04% (93,334 հատ բաժնետոմս):

2015 թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն դարձել է արժեթղթերի հաշվարկային համակարգի անդամ: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհել է «Պրոֆեսիոնալիզմի և Հայաստանում փոխանցման ծառայությունների զարգացմանը նպաստելու համար» հավաստագիր: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Ղազախստանի «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ի ղեկավարների միջև ստորագրվեց երկու բանկերի միացման հուշագիր՝ ՀՀ-ում գրանցված և գործունեություն իրականացնող «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով:

2016թ. ՀՀ ԿԲ որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով: Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 2,297,995 հազ ՀՀ դրամով:

Բանկին տրված լիցենզիաները և արտոնագրերն անժամկետ են:

1.8. Բանկի ռազմավարությունը

Բանկի ռազմավարական թիրախը՝ որպես ունիվերսալ կառույց շարունակական զարգացման ապահովումն է՝ մատուցելով հաճախորդներին միջազգային չափանիշներին համապատասխան բանկային ծառայություններ, ապահովելով Բանկի հաճախորդների և բաժնետերերի շահերի պաշտպանվածությունը:

Բանկի գերակա նպատակը հաճախորդներին բազմաբնույթ և որակյալ ծառայությունների ամբողջական փաթեթի մատուցումն է՝ տարածաշրջանային ներկայացվածության ընդլայնման, բիզնեսի կառավարման ժամանակակից մեթոդների և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների արդի ձեռքբերումների կիրառման միջոցով առավելագույնս նպաստելով տնտեսության զարգացմանը, ապահովելով Բանկի շահութաբեր գործունեությունը և համապատասխան զարգացումն ու աճը:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև «Moody's Investors Service» ընկերության կողմից «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին ռեյտինգների շնորհման (2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության “E+” և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման “B1” վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով), ինչպես նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

Բանկի ռազմավարության հիմնական խնդիրները բխում են բանկի ֆինանսական քաղաքականության գլխավոր խնդիրներից՝ պահպանել և ավելացնել բանկի ընդհանուր կապիտալը, ապահովել բանկի կայուն իրացվելիությունը, արդյունավետ կառավարելով բանկի ֆինանսական միջոցները, ապահովել եկամուտների այնպիսի մակարդակ, որը թույլ կտա ոչ միայն փոխհատուցել անհրաժեշտ ծախսերը, այլ նաև ձևավորել բավարար պահուստներ՝ լուծելով բանկի կապիտալիզացիայի խնդիրները:

Բանկն իր առաքելությունը տեսնում է որպես միջազգային չափանիշներով ռիսկերի կառավարման գործուն համակարգով, առաջընթաց տեխնոլոգիաներով զարգացող, օրինապաշտ, թափանցիկ կառույցի զարգացում, որը իր գործունեությամբ նպաստում է ոչ միայն ՀՀ բանկային համակարգի կայունությանը, այլև երկրի տնտեսության զարգացմանը:

Որպես ունիվերսալ բանկային կառույց՝ փոխշահավետ պայմաններով, օգտագործելով իր լայն մասնաձյուղային ցանցը, ստանձնած բոլոր պարտավորությունների կատարում թե՛ հաճախորդների, թե՛ գործընկերների /ներքին, միջազգային/ նկատմամբ՝ մատուցելով բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթ, վերջինիս մշտական ընդլայնմամբ և բազմազանմամբ, միջազգային չափանիշներին մոտեցմամբ:

Որպես գործատու՝ արդյունավետ կադրային քաղաքականության վարմամբ, ապահովել իր աշխատակիցների մասնագիտական առաջընթացը և բարեկեցությունը՝ նրանց աշխատանքային գործունեության և ունակությունների համաձայն:

1.9. Բանկի կանոնադրական կապիտալը

Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական հիմնադրամի չափը կազմում է 4,631,332,500 ՀՀ դրամ, որը ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2,500 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

01.01.2017թ. դրությամբ բաժնետերերի կողմից վճարված է կանոնադրական կապիտալի 100%-ը, իսկ Բանկի սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի քանակը կազմում է 3,369 բաժնետեր:

1.10. Բանկի բիզնեսի նկարագիրը (մատուցված ծառայությունները)

Համաձայն Բանկի կանոնադրության.

1.Բանկը ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա/ ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ.

բ/ տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ.

գ/ տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).

դ/ բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.

ե/ մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.

զ/ թողարկել, գնել (գեղջել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել.

է/ ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել.

ը/ մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում).

թ/ գնել, վաճառել և կառավարել բանկային ոսկի և ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամ.

ժ/ գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ.

ժա/ իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

ժբ/ ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ.

ժգ/ մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,

ժդ/ ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն,

ժզ/ իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ,

ժէ/ իրականացնել «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված այլ գործառնություններ:

2. Բանկը նշված գործառնությունները կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:
3. ՀՀ Կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ Բանկը կարող է իրականացնել նաև այնպիսի գործունեություն կամ գործառնություններ, որոնք բխում են կամ սերտորեն կապված են բանկային գործունեության հետ:
4. Նշված գործառնությունները Բանկը կատարում է պայմանագրերի հիման վրա, որոնցում սահմանվում են կողմերի իրավունքները, պարտականությունները, պատասխանատվությունը, տոկոսադրույքները, արտոնությունները, տույժերը, պարտավորությունների ապահովման ձևերը, որոնք չեն հակասում ՀՀ օրենսդրությանը:
5. Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր և պատասխանող դատարանում:
6. Առանց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության Բանկին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կամ գործառնություններ իրականացնելը, որոնց արդյունքում Բանկի մասնակցությունը՝

ա/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում 4.99 տոկոս և ավելին է,

բ/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%-ը,

գ/ բոլոր անձանց կանոնադրական հիմնադրամներում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 35%-ը :

Սույն կետով նախատեսվածը կարգավորվում է «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով:

7. Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում:

31.12.16թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 23 բանկերում:

Կարևորելով դրամական փոխանցումների համակարգի ընդլայնման դերը՝ Բանկն անդամակցում է հետևյալ միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին.

«MoneyGram», «Anelik», «Ria Money Transfers», «Sigue Money Transfer», «IntelExpress», «Unistream», «Converse Transfer», «Golden Money Transfer», «MoneyTun» և «Faster» համակարգերով՝ իր հաճախորդին տալով ընտրության լայն հնարավորություն:

1.11. Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը ներկայացվում է Հավելված 3-ում.

Ազդագրի նեկայացման պահի դրությամբ Բանկն ունի 49 մասնաճյուղ, որոնցից 48-ը՝ ՀՀ տարածքում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

1.12. Բանկի տրամադրության տակ եղած ակտիվների համարժեքությունը և պիտանելիությունը.

հազ. դրամ

№	Ցուցանիշի անվանումը	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
1	Ակտիվներ, այդ թվում՝	146,182,358	108,395,188	91,919,011	74,163,340
2	Եկամտաբեր ակտիվներ	127,146,220	94,418,175	81,910,484	61,385,771
3	Հաճախորդներին տրված վարկեր	75,047,659	59,175,240	52,057,388	40,693,742
4	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,253,897	7,128,134	5,147,575	2,521,027
5	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	16,048,860	8,866,001	6,168,289	7,145,525
6	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32,059,829	27,550,590	22,354,455	17,866,741
7	Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,818,128	9,133,956	5,392,027	8,466,289
8	Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,676	0	54,263	0
9	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,552,427	832,166	1,255,797	1,379,833
10	Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	0	0	194,991	245,192
11	Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը (%)	86.98%	87.11%	89.11%	82.77%

Արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է Բանկի հրապարակվող հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (Ծանոթագրություն 16 Հաճախորդներին տրված վարկեր):

2. Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիրը

2.1. Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Ընդ որում ռիսկերին արձագանքման փուլն իրականացվում է ռիսկից խուսափման, ռիսկի նվազեցման, ռիսկի ընդունման կամ ռիսկի փոխանցման տարբերակներով: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում՝ Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները: Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգը ներքին և արտաքին միջավայրերում տեղի ունեցող փոփոխություններին, բանկի ռազմավարական խնդիրներին և իրականացվող գործառնությունների ծավալային և որակական բնութագրերին համապատասխանեցնելու նպատակով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը պարբերաբար վերանայվում են:

Համաձայն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկերի տեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները.

- վարկային ռիսկ,
- շուկայական ռիսկ
 - ✓ տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ,
 - ✓ արտարժույթային ռիսկ,
 - ✓ գնային ռիսկ,
- իրացվելիության ռիսկ,
- գործառնական ռիսկ,
- Հեղինակության ռիսկ,
- Վարակի ռիսկ,
- Ռազմավարական ռիսկ,
- Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկ,
- Երկրի ընդհանուր և տնտեսական միջավայրի ռիսկ:

Բանկին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ազդագրի Բաժին 3-ի («Պարտատոմսեր թողարկողի մասին տեղեկատվություն») 2-րդ կետում («Ռիսկային գործոններ»):

2.2. Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել նաև այն

հանգամանքը, որ Ազդագրում ներկայացված հնարավոր ռիսկերի ցանկը սպառնիչ չէ, և հավանական է նաև անկանխատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը, և հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և սպասումներով:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության՝ իրացվելիության անկմանը: Բանկի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր դիտարկվում են.

ա) Պարտատոմսերի իրացվելիության ռիսկը, որը կարող է առաջանալ շուկայում ձևավորված իրավիճակի կտրուկ փոփոխության կամ Բանկի ֆինանսական վիճակի վատթարացման հետևանքով, որի արդյունքում, պարտատոմսերը կարող են կորցնել իրենց գրավչությունը՝ հանգեցնելով դրանց գնի անկմանը: Ներդրողը կարող է շուկայական տվյալ իրավիճակում առկա պարտատոմսերի ցածր իրացվելիության պատճառով հնարավորություն չունենալ վաճառելու պարտատոմսերը առանց էական կորուստների կամ ընդհանրապես հնարավորություն չունենալ դրանք վաճառելու:

բ) Արտարժույթային ռիսկը, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որոնք կարող են էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Առաջին տրանշի պարտատոմսերը գնանշվելու և վճարվելու են ԱՄՆ դոլարով, իսկ երկրորդ տրանշի պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով, ուստի, այն ներդրողների համար, որոնց ֆինանսական հոսքերն այլ արժույթով են, տվյալ պարտատոմսերը պարունակում են զգալի արտարժույթային ռիսկեր:

գ) Տոկոսադրույքի ռիսկը, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, ինչը որպես այլընտրանքային ներդրման ուղղություն, անուղղակիորեն ազդում է պարտատոմսերի գների վրա:

դ) Բանկի հեղինակության ռիսկը, որը անմիջական ազդեցություն ունի պարտատոմսերի գրավչության և գնի վրա:

ե) Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

զ) Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից: Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է կամ նույն է, որ պարտատոմսի եկամտաբերության աճի վերաբերյալ սպասումներ են ձևավորվում: 2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության “E+” և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման “B1” վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով: Թողարկվող արժեթղթերին առնչվող ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն ներկայացված է սույն Ազդագրի Բաժին 2-ի («Թողարկվող պարտատոմսերի մասին տեղեկատվություն») 1-ին կետում («Ռիսկային գործոններ»):

3. Բանկի տնտեսական գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխության միտումները

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հեռանկարային զարգացման ծրագրերի՝ դրանցում սահմանված նպատակների,

սկզբունքների, գործունեության հիմնական ուղղությունների և խնդիրների լուծման ուղիների: Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է խորհրդի և գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո, որոնք օպերատիվ արձագանքում են ներքին գործոնների, արտաքին միջավայրի և շուկայական իրավիճակների փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի կողմից առաջարկվող ծառայությունները և դրանց սակագները շուկայի պահանջներին, Բանկի կողմից իրականացվող գործառնությունների հսկողական մեխանիզմները գործող օրենսդրական դաշտի պահանջներին:

Բանկի՝ որպես կայացած և հեռանկարային ֆինանսական կառույցի, գնահատականը պետք է համարել նաև ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագրի ստացման փաստը, որը մեծ հեռանկարներ է բացում բանկի միջազգային ճանաչման, միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության էլ ավելի խորացման և բանկի հետագա զարգացման տեսանկյունից:

Բանկի գործունեության կարևորագույն գնահատականներից է 2016թ.-ի արդյունքներով ապահոված 590,371 հազ. դրամ շահույթը:

2016թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 27.57 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում կանոնադրական կապիտալի ավելացման, ձևավորված շահույթի և վերագնահատման պահուստների հաշվին:

2016թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 37.7 մլրդ դրամով կամ մոտ -34.86%-ով՝ կազմելով մոտ 146.2 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 15.9 մլրդ դրամով կամ մոտ 26.8%-ով՝ կազմելով 75.05 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.8 մլրդ դրամով կամ 7.8%-ով՝ կազմելով մոտ 66.8 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

2015թ.-ի արդյունքներով Բանկն ապահովել է 449,266 հազ. դրամ շահույթ:

2015թ.-ի վերջին ապահովվեց կապիտալի 11.0 մլրդ դրամ մակարդակ՝ հիմնականում ձևավորված շահույթի հաշվին՝ վերագնահատման պահուստների զգալի նվազման պայմաններում:

2015թ., նախորդ տարվա համեմատ, բանկի ակտիվներն աճել են 16.5 մլրդ դրամով կամ մոտ 18.0%-ով՝ կազմելով մոտ 108.4 մլրդ դրամ, ընդ որում՝ եկամտաբեր ակտիվներից հաճախորդներին տրված վարկերն աճել են 7.2 մլրդ դրամով կամ մոտ 13.8%-ով՝ կազմելով 59.2 մլրդ դրամ, իսկ հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունները՝ 4.4 մլրդ դրամով կամ 7.7%-ով՝ կազմելով մոտ 62.0 մլրդ դրամ, ինչը վկայում է բանկի նկատմամբ հաճախորդների վստահության շարունակական աճի մասին:

Նախատեսելով զարգացման բոլոր ոլորտների թե՛ քանակական, թե՛ որակական աճ, շարունակվելու է մեծ ուշադրություն դարձվել ռիսկերի կառավարման համակարգի, ներքին հսկողության համակարգի, ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի, կորպորատիվ կառավարման արժեքների զարգացմանը, բանկային ծառայությունների մատուցման տեխնոլոգիաների կատարելագործմանը, միջազգային գործառնությունների, ինչպես նաև միջազգային ֆինանսավարկային կառույցների հետ համագործակցության ընդլայնմանը:

31.12.2016թ. դրությամբ Բանկի կապիտալը կազմել է մոտ 27.57 մլրդ դրամ՝ աճելով 2015թ.-ի վերջի համեմատ 83.79%-ով: Այլ ցուցանիշների գծով 2016թ. ընթացքում՝ (մինչև Ազդագրի գրանցման ներկայացման օրը) Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի էական

փոփոխություն տեղի չի ունեցել և Բանկը պահպանում է ակտիվների և այլ հիմնական ցուցանիշների աճի միտումները:

«ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով 2015թ. ստորագրված հուշագրի համաձայն՝ 2016թ. մարտի 18-ին կայացած «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ բաժնետերերի ժողովներում որոշում կայացվեց «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու վերաբերյալ: 2016թ.-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի որոշման համաձայն «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ը միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր, որոնք էական ազդեցություն են ունեցել կամ ունենալու Բանկի ֆինանսական վիճակի և շահութաբերության վրա առկա չեն, կազմակերպական էական փոփոխություններ չեն սպասվում:

4. Բանկի աուդիտն իրականացնող անձի և խորհրդատուների ինքնության մասին համառոտ տեղեկություններ

Բանկի 2013թ., 2014թ., 2015թ. և 2016թ. աուդիտն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն, որի գտնվելու վայրը և կապի միջոցներն են.

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն՝ Սրբուհի Հակոբյան

ՀՀ, ք. Երևան 0002, Ամիրջյան 4/6, հեռ. +374(10) 52 65 20, ֆաքս +374 (10) 52 75 20, www.deloitte.am:

5. Բանկի կառավարման մարմնի անդամները, աշխատակիցները և խոշոր բաժնետերերը

5.1. Թողարկողի կառավարման մարմնի անդամները.

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները.

- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողով (այսուհետ՝ Ընդհանուր ժողով), որը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է,
- Բանկի խորհուրդը (այսուհետ՝ Խորհուրդ), որն ընտրվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
- Բանկի գործադիր տնօրենը, որն ի պաշտոնե վարչության նախագահն է,
- Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Բանկի խորհուրդը կազմված է վեց անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Սարիբեկ Սուքիասյան	Խորհրդի նախագահ	26 տարի
2	Արմեն Նալչյան	Խորհրդի անդամ, Խորհրդի նախագահի տեղակալ	32 տարի
3	Արամ Մելիքյան	Խորհրդի անդամ	30 տարի
4	Լուիզա Պետրոսյան	Խորհրդի անդամ, խորհրդի քարտուղար	12 տարի
5	Իննա Յաբբարովա	Խորհրդի անդամ	34 տարի
6	Ռուբեն Հայրապետյան	Խորհրդի անդամ	15 տարի

Բանկի վարչությունը կազմված է 10 անդամներից.

№	անունը, ազգանունը	գրադեցրած պաշտոնը	փորձառությունը
1	Արամ Խաչատրյան	Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն	10 տարի
2	Ռուբեն Բադալյան	Վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ, Գործադիր տնօրենի գործառնական գծով տեղակալ	14 տարի
3	Օնիկ Զիչյան	Վարչության նախագահի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ, Գործադիր տնօրենի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ	15 տարի
4	Արտակ Առաքելյան	Վարչության նախագահի տեղակալ-գանձապետ, Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ	12 տարի
5	Աստղիկ Մանրիկյան	Վարչության նախագահի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ, Գործադիր տնօրենի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ	11 տարի
6	Արփինե Փիլոսյան	Վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ, Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ	10 տարի
7	Միքայել Պողոսյան	Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրենի- Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ	30 տարի
8	Հայկ Ավետիսյան	Վարչության անդամ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ	12 տարի
9	Վրեժ Զհանգիրյան	Վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ	10տարի
10	Վարդան Սարգսյան	Վարչության անդամ, Վարկավորման վարչության պետ	12 տարի

5.2. Բանկի աշխատակիցները.

Բանկի աշխատակիցների ընդհանուր թիվը 31.12.16թ. դրությամբ կազմում է 1,017 աշխատակից:

5.3. Բանկի խոշոր բաժնետերերը.

№	ազգանունը, անունը, հայրանունը	մասնակցություն
1	Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	31.32 %
2	Սուքիասյան Խաչատուր Ալբերտի	13.77 %
3	Սուքիասյան Ռոբերտ Ալբերտի	14.20%
4	Սուքիասյան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%
5	Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	5.04%

6. Առաջարկվող պարտատոմսերի վերաբերյալ հիմնական տվյալները.

Առաջին տրանշի համար

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով: Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ԱՄՆ դոլարով, իսկ դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումներ կատարվում են ՀՀ դրամով արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքով:

Արժեթղթերի քանակը՝ 20,000 (քսան հազար) հատ

Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար

Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝ 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար

Արժեկտրոնը՝ 5.75%

Շրջանառության ժամկետը՝ 27 ամիս

Պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 27-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Տարեկան արժեկտրոնային դրույքը մինչև հարկերը վճարելը կազմում է 5.75%: Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օր է համարվելու պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ և 27-րդ ամիսների համապատասխան օրերը:

Երկրորդ տրանշի համար

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով: Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով, ինչպես նաև դրանց դիմաց արժեկտրոնային վճարումներ կատարվում են ՀՀ դրամով:

Արժեթղթերի քանակը՝ 10,000 (տասը հազար) հատ

Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝ 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ

Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝ 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ

Արժեկտրոնը՝ 12.0%

Շրջանառության ժամկետը՝ 27 ամիս

Պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 27-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Տարեկան արժեկտրոնային դրույքը մինչև հարկերը վճարելը կազմում է 12.0%: Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օր է համարվելու պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան

հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ , 24-րդ և 27-րդ ամիսների համապատասխան օրերը:

Միջոցների օգտագործման նախատեսվող ուղիները՝ Թողարկողի կողմից առաջին և երկրորդ տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված միջոցները հիմնականում ուղղվելու են փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը, սպառողական վարկերի տրամադրմանը:

Նպատակը՝ Բանկն այս թողարկմամբ նպատակ ունի հասնելու հաշվեկշռի պասիվային մասի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը, հնարավոր ավանդատուների բազայի ընդլայնմանը և տարատեսականագմանը (դիվերսիֆիկացիա):

7. Պարտատոմսերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համառոտ նկարագիրը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցմանը հաջորդող 7-րդ աշխատանքային օրը, իսկ տեղաբաշխումը տևելու է ոչ ավել, քան երեք օրացուցային ամիս: Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը: Պարտատոմսերը տեղաբաշխումից հետո ցուցակվելու են <<ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա>> ԲԲԸ-ում և ունենալու են շուկա ստեղծող:

8. Ամփոփ ֆինանսական տվյալներ

հազ. դրամ				
№	Ցուցանիշի անվանումը	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	590,371	449,266	816,796
	Մեփական կապիտալի միջին մեծություն*	22,440,746	11,868,510	11,075,369
	Մեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	2.63%	3.79%	7.37%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	590,371	449,266	816,796
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	124,162,992	98,438,680	84,528,828
	Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	0.48%	0.46%	0.97%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	590,371	449,266	816,796
	Գործառնական եկամուտ	7,539,829	6,304,775	6,785,457
	Զուտ շահույթի մաքծա (NPM), %	7.83%	7.13%	12.04%
	Գործառնական եկամուտ	7,539,829	6,304,775	6,785,457
	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն*	124,162,992	98,438,680	84,528,828
	Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU), %	6.07%	6.40%	8.03%

	Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	124,162,992	98,438,680	84,528,828
	Մեփական կապիտալի միջին մեծություն*	22,440,746	11,868,510	11,075,369
	Մեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	5.53	8.29	7.63
	Զուտ տոկոսային եկամուտ	5,503,870	4,540,923	4,249,360
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	107,062,092	86,711,786	71,793,014
	Զուտ տոկոսային մարժա (NIM)	5.14%	5.24%	5.92%
	Տոկոսային եկամուտ	11,359,949	9,858,009	8,342,889
	Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն*	107,062,092	86,711,786	71,793,014
	Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն	10.61%	11.37%	11.62%
	Տոկոսային ծախսեր	5,856,079	5,317,086	4,093,529
	Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր*	86,677,966	81,036,954	72,584,134
	Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	6.76%	6.56%	5.64%
	Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	590,371	449,266	816,796
	Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը	1,852,533	933,335	933,335
	Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	0.32	0.48	0.88
	Սպրեդ	3.85%	4.81%	5.98%

*միջին եռամսյակային

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են հավելված 4-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Պարտատոմսերում ներդրումները կապված են որոշակի հավանական ռիսկերի հետ, ուստի ներդրում կատարելու վերաբերյալ որոշում ընդունելուց առաջ ներդրողները պետք է մանրակրկիտ ուսումնասիրեն և վերլուծեն ներդրման հետ կապված և Ազդագրում բացահայտված հավանական ռիսկերը, ինչպես նաև ներկայացված այլ տեղեկատվությունը: Անհրաժեշտ է, այնուամենայնիվ, հաշվի առնել նաև այն հանգամանքը, որ Ազդագրում ներկայացված հնարավոր ռիսկերի ցանկը սպառիչ չէ, և հավանական է նաև անկանխատեսելի բնույթի որոշակի այլ ռիսկերի առաջացումը, և հետևաբար ներդրողը ներդրման վերաբերյալ

որոշում կայացնելիս պետք է լիարժեք գիտակցի ներդրման էությունը և առաջնորդվի նաև իր սեփական փորձով, նպատակներով և սպասումներով:

Բանկը կձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները, որպեսզի նվազեցնի ստորև նշված ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը: Այնուամենայնիվ, քանի որ շատ դեպքերում նշված ռիսկային գործոնները Բանկի հսկողությունից դուրս են, ապա այս ցուցակով չսահմանափակվող ռիսկերի բացասական ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով ձեռնարկված միջոցառումների արդյունավետությունը չի երաշխավորվում Բանկի կողմից:

Ներկայացված ռիսկերից յուրաքանչյուրը կարող է որոշակի բացասական ազդեցություն ունենալ ինչպես Բանկի վիճակի, այնպես էլ շուկայում առկա իրավիճակի վրա՝ արդյունքում հանգեցնելով շուկայում պարտատոմսերի շրջանառելիության՝ իրացվելիության անկմանը, Բանկի եկամուտների կրճատմանը և ծախսերի ավելացմանը, ինչն էլ իր հերթին կարող է հանգեցնել պարտատոմսերի գների իջեցմանը: Բանկի կողմից որպես առավել էական ռիսկեր դիտարկվում են.

ա) Թողարկողը պարտատոմսերի իրացվելիության բարձրացման համար վերջիններիս նախատեսում է օժտել որոշակի ներդրումային որակներով (պարբերական արժեկտրոնային վճարումներ, մրցակցային եկամտաբերություն, ցուցակում և առևտրին թույլտվություն կարգավորվող շուկայում, ինչպես նաև շուկա ստեղծող ընկերության կամ ընկերությունների հետ համապատասխան պայմանագրի կնքման բանակցությունների վարում): Այնուամենայնիվ, Թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված պարտատոմսերը դրանց շրջանառության ժամկետի ընթացքում ելնելով տնտեսական միջավայրի բացասական փոփոխություններից և/կամ ֆինանսական շուկայի անբարենպաստ միտումներից ներդրողները ցանկացած պահի կարող են իրացնել կամ ձեռք բերել երկրորդային շուկայում (կարգավորվող շուկայում) իրենց համար ֆինանսապես շահավետ գնով:

բ) Արտարժույթային ռիսկը, որը կարող է առաջանալ փոխարժեքի կտրուկ տատանումների հետևանքով, որը կարող է էապես ազդել ինչպես Բանկի, այնպես էլ արժեթղթերի շուկայի վրա: Առաջին տրանշի պարտատոմսերը գնանշվելու և վճարվելու են ԱՄՆ դոլարով, իսկ երկրորդ տրանշի պարտատոմսերը՝ ՀՀ դրամով ուստի, այն ներդրողների համար, որոնց ֆինանսական հոսքերն այլ արժույթով են, տվյալ պարտատոմսերը պարունակում են զգալի արտարժույթային ռիսկեր:

գ) Տոկոսադրույքի ռիսկը, որը կարող է հետևանք լինել շուկայում գործող տոկոսադրույքների կտրուկ փոփոխության, ինչը որպես այլընտրանքային ներդրման ուղղություն անուղղակիորեն ազդում է պարտատոմսերի գների վրա:

դ) Բանկի հեղինակության ռիսկը, որը անմիջական ազդեցություն ունի պարտատոմսերի գրավչության և գնի վրա:

ե) Վարկային/դեֆոլտի ռիսկ: Ներդրողները ցանկացած թողարկողի կորպորատիվ պարտատոմսեր ձեռք բերելիս իրենց վրա են վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը:

զ) Վարկանիշի փոփոխության ռիսկ: Այլ հավասար պայմաններում պարտատոմսի գինը սովորաբար ուղղակի կախվածության մեջ է գտնվում Թողարկողի վարկային ռիսկը նկարագրող վարկանիշից/վարկանիշներից: Վարկանիշի իջեցման արդյունքում սովորաբար պարտատոմսի գինն ընկնում է կամ նույն է, որ պարտատոմսի եկամտաբերության աճի վերաբերյալ սպասումներ են ձևավորվում: 2016թ. սեպտեմբերին Բանկը «Moody's Investors Service» միջազգային կազմակերպության կողմից ստացել է ֆինանսական կայունության «E+» և դրամով ու այլ արժույթներով երկարաժամկետ ավանդների ընդունման «B1» վարկանիշ՝ կայուն հեռանկարով:

2. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

2.1. Առաջարկի նպատակը և ներգրավվող միջոցների օգտագործումը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է ՀՀ արժեթղթերի շուկայում միջոցների ներգրավմամբ՝ բարձրացնել բանկի, որպես ֆինանսական կառույցի, գործունեության արդյունավետությունը, սուր մրցակցության պայմաններում առկա մարտահրավերներին դիմակայման և մրցունակության բարձրացման հնարավորությունները, միևնույն ժամանակ Բանկն այս թողարկմամբ նպատակ ունի հասնելու հաշվեկշռի պասիվային մասի կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը, հնարավոր ավանդատուների բազայի ընդլայնմանը և տարատեսականացմանը (դիվերսիֆիկացիա)։ Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցները հիմնականում ուղղվելու են փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորմանը, սպառողական վարկերի տրամադրմանը։

3. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՊԿԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՎՈՂ ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՀԵՏ

ա. Արժեթղթերի տեսակը և դասը, ներառյալ արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր (առկայության դեպքում).

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական արժեկտրոնային պարտատոմսեր են, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն։ Դոլարային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը՝ AMHEZBB23ER4 է, իսկ դրամային պարտատոմսերի տարբերակիչ ծածկագիրը՝ AMHEZBB22ER6:

բ. Երկիրը, որի օրենսդրության համաձայն են թողարկվել տվյալ արժեթղթերը,

Պարտատոմսերը թողարկվելու են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն, և դրանց շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով։

գ. Արժեթղթերի ձևը (փաստաթղթային կամ ոչ փաստաթղթային): Ոչ փաստաթղթային արժեթղթերի դեպքում պետք է նշել այն իրավաբանական անձի անվանումը, որը վարում է այդ ոչ փաստաթղթային արժեթղթերի ռեեստրը.

Թողարկված պարտատոմսերն ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը կվարի «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը (ՀՀ, ք. Երևան 0010, Մհեր Մկրտչյան 5Բ, հեռ.՝ +(37410) 589151, +(37410) 543321)՝ ըստ «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Դեպոզիտարիա) համապատասխան կանոնների, ընթացակարգերի։

դ. Մեկ արժեթղթի անվանական արժեքը և քանակը (առկայության դեպքում).

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը **առաջին** տրանշի համար կազմում է 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար։ Թողարկված և տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը կազմում է 20,000 (քսան հազար) հատ՝ 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ընդհանուր անվանական ծավալով։

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը **երկրորդ** տրանշի համար կազմում է 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ։ Թողարկված և տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը կազմում է 10,000 (տասը հազար) հատ՝ 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական ծավալով։

ե. Թողարկման արժույթը՝ Պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով՝ համաձայն սույն Ազդագրով սահմանված ծավալների:

զ. Պարտատոմսերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն

Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 31-ի՝ սնանկ ճանաչված բանկի լուծարման դեպքում Բանկի պարտավորությունները մարվում են լուծարային միջոցների հաշվին, հետևյալ հերթականությամբ՝

ա) առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից սույն օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ Կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում:

բ) երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և Կենտրոնական բանկի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի:

գ) երրորդ՝ Հայաստանի Հանրապետության և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց Հայաստանի Հանրապետության դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 10 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժույթային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ 5 միլիոն դրամին համարժեք չափով: Մեկ անձի՝ բանկում մեկից ավելի ավանդներ (հաշիվներ) ունենալու դեպքում նրա բոլոր ավանդները միավորվում են, և դրանց հանրագումարը համարվում է մեկ ավանդ, իսկ ապահովագրական ընկերությունների լուծարման դեպքում՝ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է կյանքի ապահովագրություն, և ոչ կյանքի ապահովագրական պայմանագրերից բխող պահանջները, եթե ապահովագրական ընկերությունն իրականացնում է ոչ կյանքի ապահովագրություն:

դ) չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, բացառությամբ երկրորդ հերթում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների:

ե) հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները:

ե.1) վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները:

զ) յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են “Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին” ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են 4-րդ հերթին, բացառությամբ “Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին” ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են

նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ Պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից), ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով՝ եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը տասը միլիոն ՀՀ դրամ է, եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժույթային Պարտատոմսեր, ապա երաշխավորված դրամական միջոցների չափը հինգ միլիոն ՀՀ դրամ է, եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և դրամային Պարտատոմսերի գումարը հինգ միլիոն ՀՀ դրամից ավելի է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային Պարտատոմսերի գումարը՝ մինչև տասը միլիոն ՀՀ դրամով, եթե Ներդրողն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժույթային Պարտատոմսեր, և նրա դրամային Պարտատոմսերի գումարը պակաս է հինգ միլիոն ՀՀ դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային Պարտատոմսերի գումարն ամբողջությամբ և արտարժույթային Պարտատոմսերի գումարը՝ հինգ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային Պարտատոմսերի տարբերության չափով: Ներդրողի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր դրամային ավանդները, ներառյալ՝ Պարտատոմսերում ներդրումները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների և ավանդատուի՝ նույն բանկում ունեցած բոլոր արտարժույթային ավանդները համարվում են մեկ ավանդ, բացառությամբ չերաշխավորված ավանդների: Երաշխավորված ավանդի հատուցման ենթակա գումարը հաշվարկելիս առաջին հերթին հաշվարկվում են դրամային ավանդները, իսկ երկրորդ հերթին՝ արտարժույթային ավանդները: Երաշխավորված ավանդների հատուցման դեպք (այսուհետ՝ հատուցման դեպք) է համարվում «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին անվճարունակ ճանաչելը և ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ բանկի կողմից օրենքով և պայմանագրերով սահմանված ժամկետներում ավանդները վերադարձնելն ի վիճակի չլինելու փաստը հաստատելը կամ «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով բանկին սնանկ ճանաչելը (այսուհետ՝ բոլոր դեպքերի համար՝ անվճարունակ բանկ): Պարտատոմսերի վերադասակարգում կարող է տեղի ունենալ նոր արժեթղթերի թողարկման դեպքում, եթե դրանք համարվելու են վերադաս, այն էլ միայն այն մասով, որը չի վերաբերվում ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին:

Է) Արժեթղթերից բխող իրավունքները

Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները՝

1) ստանալ պարտատոմսերով նախատեսված արժեկտրոնային եկամուտները և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի

պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է ներդրողի բանկային հաշվին Թողարկողի կողմից,

2) Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետից ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,

3) գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով,

4) իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, դրանք ՀՀ ԿԲ և ֆին. շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են,
- թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները,

Միաժամանակ պարտատոմսի սեփականատերը պարտավոր է պարտատոմսերի թողարկման պայմաններով սահմանված ժամկետներում իրականացնել պարտատոմսերի ձեռքբերման համար անհրաժեշտ գումարների փոխանցում համապատասխան բանկային հաշվին, կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերումից, օտարումից և այլ գործողություններից ծագող դրամային և ոչ դրամային ցանկացած պարտավորություն, ինչպես նաև կրել օրենքով նախատեսված այլ պարտականություններ:

ը) Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պայմանները

Առաջին տրանշ

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ՝ տարեկան 5.75% տոկոսադրույքով: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու է ԱՄՆ դոլարով, սակայն ներդրողներին վճարվելու է ՀՀ դրամով, վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքով:

Երկրորդ տրանշ

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ՝ տարեկան 12.0% տոկոսադրույքով: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային անվանական եկամուտը վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է ներդրողներին ՀՀ դրամով:

Առաջին և երկրորդ տրանշի պարտատոմսերի արժեկտրոնների հաշվարկման օր է համարվելու պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ, 24-րդ և 27-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին և/կամ անվանատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Արժեկտրոնները (տոկոսագումարները) ստանալու իրավունք ունեն պարտատոմսերի

արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք (սեփականատերերը կամ անվանատերերը): Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվելու է պարտատոմսերի հերթական արժեկտրոնների հաշվարկման օրվան նախորդող օրվա ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ նշված ժամից հետո ռեեստրում գրանցված սեփականատերերը/անվանատերերը չեն կարող ունենալ նախորդող արժեկտրոնային ժամանակաշրջանի համար (նախորդ եռամսյակ) վճարվող արժեկտրոնի ստացման իրավունք: Թողարկողը արժեկտրոնների մարման (վճարման) օրը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրի հիման վրա պատրաստում է տեղեկանք պարտատոմսերի արժեկտրոնների գումարներ ստանալու իրավունք ունեցող անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր) վերաբերյալ՝ ներառյալ արժեկտրոնների գումարի փոխանցման համար անհրաժեշտ տվյալները: Արժեկտրոնային վճարումների համար նախատեսվող գումարներն անվանատերերին և/կամ սեփականատերերին վճարվում են մինչև 10 ՀՀ դրամ ճշտությամբ (ընդ որում կլորացումը իրականացվում է թվաբանական կլորացման կանոններին համաձայն): Արժեկտրոնի գումարները վճարվելու են անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու դեպքում Բանկը հարցում է ուղարկում ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիա բանկային հաշվեհամարը ճշտելու և համապատասխան փոխանցում իրականացնելու համար: Ռեեստրում ճիշտ հաշվեհամարի բացակայության դեպքում վճարումը իրականացվում է ներդրողին առձեռն՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում www.aeb.am, կիրառարկվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը հստակ ամսաթվերով:

Յուրաքանչյուր պարտատոմսի գծով արժեկտրոնի կուտակումն իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

$$AI = FV * C / K * DCS / DCC$$

որտեղ՝

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է,

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը (արժեկտրոնների եռամսյակային վճարման դեպքում $k=4$), Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը,

ընդ որում՝

DCS – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա միջև եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D2M2Y2 - D1M1Y1];

DCC – արժեկտրոնային փուլի օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում [D3M3Y3 - D1M1Y1];

D1M1Y1 – գործարքի կատարման օրվան նախորդող արժեկտրոնի մարման/ արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է;

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է;

D3M3Y3 – գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման/անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

թ. Արժեթղթերի մարման ժամկետը:

Առաջին և երկրորդ տրանշի պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 27-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրը փակվում է պարտատոմսերի մարման օրվան նախորդող օրը՝ ժամը 18:00-ին, այսինքն՝ պարտատոմսերի մարման գումարն իրավունք ունեն ստանալ մինչև ռեեստրի փակման պահը պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձինք: Պարտատոմսերի մարման գումարները պարտատոմսերի սեփականատերերին/ անվանատերերին վճարվում են պարտատոմսերի մարման օրը, այսինքն պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի փակման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրվա ընթացքում: Պարտատոմսերի մարման գումարները վճարվում են անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների ճիշտ չլինելու դեպքում Բանկը հարցում է ուղարկում ՀՀ կենտրոնական դեպոզիտարիա բանկային հաշվեհամարը ճշտելու և համապատասխան փոխանցում իրականացնելու համար: Ռեեստրում ճիշտ հաշվեհամարի բացակայության դեպքում վճարումը իրականացվում է ներդրողին առձեռն՝ Բանկի գլխամասային գրասենյակում: **Առաջին տրանշի** արտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են ԱՄՆ դոլարով անկանխիկ եղանակով, իսկ **երկրորդ տրանշի** համար՝ ՀՀ դրամով անկանխիկ եղանակով: Հաշվի առնելով պարտատոմսերի անվանական արժեքի արժույթը և պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը, ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների փոխանցման (միջբանկային փոխանցումներ) հետ կապված միջնորդավճարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ համապատասխան Բանկում և այլ միջնորդ բանկերում (եթե այդպիսիք կլինեն) գործող սակագների: Թողարկողը վճարման/մարման հանձնարարագրի(րերի) իրականացման հետ միաժամանակ կտեղեկացնի Դեպոզիտարիային՝ ներկայացնելով համապատասխան հանձնարարական(ներ) պարտատոմսերի մարման վերաբերյալ: Պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

ժ) Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը: Համառոտ նկարագրել նաև դրա հաշվարկման մեթոդը:

Թողարկողը նախատեսում է տեղաբաշխման ժամկետի ընթացքում **առաջին** տրանշի պարտատոմսերի տեղաբաշխումը/վաճառքը ներդրողներին իրականացնել 5.75% տարեկան եկամտաբերությամբ (մինչև մարումը տարեկան եկամտաբերություն, Yield to maturity), իսկ **երկրորդ** տրանշի պարտատոմսերի համար՝ 12.00% տարեկան եկամտաբերությամբ՝ սույն Ազդագրի Բաժին 2-ի, 4-րդ կետի, 3-րդ (Առաջարկի գինը) ենթակետում նշված բանաձևի համաձայն:

Ժա. Եթե առաջարկվող արժեթղթերը նոր թողարկում են, ապա իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը այդ նոր թողարկման մասին.

Արժեթղթերի թողարկման և տեղաբաշխման ընթացակարգի վերաբերյալ որոշումն ընդունել է Բանկի Խորհուրդը: Համաձայն Բանկի Խորհրդի 2017թ. հուլիսի 19-ի թիվ 38/09-19.07.17 և 2017թ. օգոստոսի 7-ի թիվ 39/06-07.08.17 որոշումների՝ որոշում է կայացվել թողարկել և տեղաբաշխել 20,000 (քսան հազար) հատ 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար ընդհանուր անվանական ծավալով պարտատոմսեր: Պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 27-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Տարեկան արժեկտրոնային դրույքը մինչև հարկերը վճարելը կազմում է 5.75%:

Խորհրդի նույն որոշումներով որոշում է կայացվել նաև թողարկել և տեղաբաշխել 10,000 (տասը հազար) հատ 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ ընդհանուր անվանական ծավալով պարտատոմսեր: Պարտատոմսերի մարման օր է համարվում տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 27-րդ ամսվա համապատասխան օրը: Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտը հաշվարկվելու և վճարվելու է եռամսյակային պարբերականությամբ: Տարեկան արժեկտրոնային դրույքը մինչև հարկերը վճարելը կազմում է 12.0%:

Արժեկտրոնների հաշվարկման և վճարման օր է համարվելու պարտատոմսերի տեղաբաշխումն սկսելու օրվան հաջորդող 3-րդ, 6-րդ, 9-րդ, 12-րդ, 15-րդ, 18-րդ, 21-րդ , 24-րդ և 27-րդ ամիսների համապատասխան օրերը: Միաժամանակ, սահմանվել է, որ Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցմանը հաջորդող 7-րդ աշխատանքային օրը, իսկ տեղաբաշխումը տևելու է ոչ ավել, քան երեք օրացուցային ամիս:

Սահմանվել է նաև, որ մինչև տեղաբաշխման ավարտը պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը, **առաջին** տրանշի համար 20,000 (քսան հազար), **երկրորդ** տրանշի համար 10,000 (տասը հազար) հատը լրանալու դեպքում, Բանկը դադարեցնում է տեղաբաշխման գործընթացը:

Խորհրդի որոշմամբ սահմանվել են նաև պարտատոմսերի արժեկտրոնային եկամուտների վճարման և պարտատոմսերի մարման պայմանները, որոնք ներկայացված են Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի բ. և թ. ենթակետերում:

Ժբ. Արժեթղթերի ազատ շրջանառելիության սահմանափակումների նկարագրությունը.

ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից դուրս (ֆոնդային բորսա) դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայից դուրս վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, դրանք ՀՀ ԿԲ և Ֆին. Շուկայի մասնագիտացված ընկերությունների միջև հնարավոր գործարքներն են,
- թողարկողի կողմից իր թողարկված արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Ժգ. Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման կարգի ամբողջական և մանրամասն նկարագիրը.

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարվում է «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 5-ի, Հոդված 7-ի և Հոդված 26-ի համաձայն:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց դեպքում հարկումը կատարվում է՝ «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 5-ի, Հոդված 26-ի, Հոդված 53 -ի և Հոդված 57-ի համաձայն:

Համաձայն «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքի հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ այլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ «Շահութահարկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարվում է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 5-ի, Հոդված 7-ի համաձայն:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց դեպքում պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների հարկումը կատարվում է «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի Հոդված 5-ի, Հոդված 7-ի, և Հոդված 9 -ի համաձայն:

Եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, եթե այնտեղ է գտնվում

տունը կամ բնակարանը, որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը և գտնվում է նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը, կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտները՝ կապիտալի հավելաճից, ենթակա չեն հարկման, իսկ տոկոսների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: Եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և «Եկամտային հարկի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Թողարկողը:

4. ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԺԱՄԿԵՏՆԵՐԸ ԵՎ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

1) Առաջարկի պայմանները, առաջարկի վիճակագրությունը, ակնկալվող ժամանակացույցը և այն գործողությունները, որոնք անհրաժեշտ են առաջարկից օգտվելու համար.

ա. Առաջարկի պայմանները և վիճակագրությունը

Պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի նախատեսվում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ ներկայացնողները պետք է տեղյակ լինեն, որ իրենց հայտերը չբավարարվելու կամ մասնակի բավարարվելու դեպքում պարտատոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գումարների՝ հատուկ հաշվի վրա մնալը՝ մինչև պարտատոմսերի թողարկման պայմանների համաձայն դրանք իրենց վերադարձնելու պահը, միջոցների ապօրինի պահում կամ դրանք վերադարձնելուց խուսափել չի հանդիսանում, և դրանց վրա տոկոսներ չեն հաշվարկվում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի ներկայացումից հետո՝ մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:00-ն, համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր:

բ. Թողարկման և (կամ) առաջարկի ընդհանուր ծավալը.

Առաջին տրանշի համար թողարկման ընդհանուր անվանական ծավալը կազմում է 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար, քանակը՝ 20,000 (քսան հազար) հատ պարտատոմս, յուրաքանչյուրը 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով:

Երկրորդ տրանշի համար թողարկման ընդհանուր անվանական ծավալը կազմում է 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ, քանակը՝ 10,000 (տասը հազար) հատ պարտատոմս, յուրաքանչյուրը 10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

գ. Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետների ցանկացած հնարավոր փոփոխություններ).

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Ազդագրի գրանցմանը հաջորդող 7-րդ աշխատանքային օրը, իսկ տեղաբաշխումը տևելու է ոչ ավել, քան երեք օրացուցային ամիս:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր) և/կամ պարտատոմսերի՝ կարգավորվող շուկայում առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում: Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու հետ, ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և հետ վերադարձնել նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը՝ առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան 5 աշխատանքային օրը՝ Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո: Արժեթղթերի հետգնումը և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցների վերադարձն իրականացվում են Բանկի կողմից՝ հետաձգման կամ չեղյալ հայտարարման որոշումն ընդունելուց հետո՝ 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում՝ անկանխիկ եղանակով: Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և այն դադարեցնելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակամիջոցի համար: ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ «Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ տեքստում՝ Օրենք) համաձայն: Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով: Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց Օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

դ. Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացը

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ/երը, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը, և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտի լրացումից և պատշաճ կերպով Բանկ

ներկայացումից հետո, սակայն ոչ ուշ քան նույն աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող անձը պետք է թողարկման նպատակով **առաջին** տրանշի համար **Բանկում** բացված **163003841273**, իսկ **երկրորդ** տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարներին կատարի վճարում պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար:

Թողարկողման նպատակով **Բանկում** բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո **Բանկը** **Դեպոզիտարիային** ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար: **Դեպոզիտարիայից** ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո **Բանկը** թողարկողման նպատակով բացված **առաջին** տրանշի համար՝ **163003841273**, **երկրորդ** տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկողման նպատակով բացված՝ **առաջին** տրանշի համար՝ **163003841273** , **երկրորդ** տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարին ստացված գումարները ենթակա են ետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտերը չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ **Բանկի** կողմից ստացման ժամկետից:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը կհամարվի պատշաճ կերպով առաքված **Բանկին**, եթե այն առաքվել է **Բանկի** հետ միայն ներքոնշյալ կապի միջոցներից որևէ մեկի միջոցով (կամ առձեռն՝ **Բանկ** այցելելով) և ստացվել է հասցեատիրոջ կողմից առաքման ստացման հաստատում: Լրացնելով համապատասխան հայտը:

Տեղաբաշխողի հետ կապի միջոցներն են՝

- Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0002, Ամիրյան 23/1 <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ ՀՄԿԳ
- Էլեկտրոնային փոստ՝ dealing@aeb.am:
- այցելելով **Բանկի** որևէ մասնաճյուղ:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 1-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 2-ում: Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտեր:

Հայտին կից ներկայացվում են.

- ✓ ֆիզիկական անձի դեպքում՝ անձը հաստատող փաստաթղթի (առկայության դեպքում սոցիալական քարտի կամ հանրային ծառայության համարանիշ պարունակող փաստաթղթի) պատճենները (կամ տեղեկանք հանրային ծառայությունների համարանիշ չստանալու վերաբերյալ)
- ✓ իրավաբանական անձի դեպքում՝ պետական գրանցման վկայականը (ՀՀ պետական ռեգիստրում գրանցված ռեգիդենտ իրավաբանական անձի, ոչ ռեգիդենտ իրավաբանական անձանց ՀՀ-ում ստեղծված մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների դեպքում նաև գործող ղեկավարի գրանցման ներդիրը) կամ միասնական պետական գրանցամատյանից տրված քաղվածքը , լիազորված անձի դեպքում նաև լիազորագիրը:

է. Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը

Տեղաբաշխման ընթացքում առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորություն չի նախատեսվում: Տեղաբաշխման կարգով պայմանավորված՝ հնարավոր է տեղաբաշխման վերջին օրը ներկայացրած պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտի և/կամ հայտերի մասնակի բավարարում: Հայտի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

գ. Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը

Հայտի ներկայացումից հետո սահմանված ժամկետում համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտերը համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը: Բացի վերոնշյալ դեպքերից, ներդրողները պարտատոմսերի հայտերը պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

է. Նվազագույն և առավելագույն գումարները

Սույն թողարկման ընթացքում պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն սահմանափակումներ սահմանված չեն:

ը. Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելը

Թողարկողի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի ձեռքբերման համար իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձիք վճարումը կատարում են թողարկման նպատակով «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում բացված՝ **առաջին** տրանշի համար՝ **163003841273**, երկրորդ տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարին: Համապատասխան հայտերը բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտերի բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

«Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ “ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա” ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.nasdaqomx.am:

թ. Առաջարկի արդյունքների հրապարակումը

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվանը հաջորդող **երեք աշխատանքային օրվա** ընթացքում:

ժ. Նախապատվության իրավունքը

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտերի և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտի համաձայն վճարումը Թողարկողման նպատակով «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ում բացված՝ **առաջին** տրանշի համար՝ **163003841273**, երկրորդ տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարին ավելի վաղ է ստացվել: Թողարկվող պարտատոմսերը ձեռք բերելու նախապատվության իրավունք ունեցող անձինք չկան:

2) Տեղաբաշխման պլանը

ա. Ներդրողների խմբերը

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց, ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողների, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերի:

բ. Հայտերի բավարարման մասին

Ներդրողները Թողարկողից տեղեկացվում են իրենց հայտերի բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտերի բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Բանկ է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը/երը: Բանկի որևէ մասնաճյուղ կամ գլխամասային գրասենյակ ներկայացած հայտը լրացրած ներդրողը իր հայտի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և տեղեկանալ իր հայտի բավարարման մասին:

3) Առաջարկի գինը

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{C}{f} \sum_{i=1}^N \frac{1}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{i-1+\tau}} + \frac{100}{\left(1 + \frac{y}{100 * f}\right)^{N-1+\tau}}$$

$$\tau = \frac{DSN}{DCC}$$

որտեղ՝

DP - Պարտատոմսի գինն է,

DSN - գործարքի կատարման օրից (settlement/trade date) մինչև հաջորդ արժեկտրոնի վճարումը մնացած օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

DCC - գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքին հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակ համապատասխան պայմանականության դեպքում,

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (4- եռամսյակային վճարումների համար),

N - հաշվարկման պահին մնացած արժեկտրոնների վճարումների թիվը,

C - տարեկան արժեկտրոնը 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց,

Y - մինչև մարում եկամտաբերություն: Ազդագրի գրանցումից հետո մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կհրապարակվի Բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

4) Տեղաբաշխումը

ա. Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

Երաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողներ առկա չեն:

բ. Չերաշխավորված տեղաբաշխում իրականացնողները

<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ չերաշխավորված եղանակով տեղաբաշխելու է իր կողմից թողարկվող անվանական արժեկտրոնային ոչ փաստաթղթային 2,000,000 (երկու միլիոն) ԱՄՆ դոլար և 100,000,000 (մեկ հարյուր միլիոն) ՀՀ դրամ թողարկման ընդհանուր ծավալով պարտատոմսերը:

գ. Տեղաբաշխման պայմանները

Թողարկողը և Տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ: Թողարկող/Տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

դ. Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիրը

Երաշխավորված տեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքվել:

ե. Վճարում ընդունող բանկերը և պահառուները

Պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել թողարկման նպատակով <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ում բացված՝ **առաջին** տրանշի համար՝ **163003841273**, երկրորդ տրանշի համար՝ **163003841265** տարանցիկ հաշվեհամարներին: Եթե ներդրողը պարտատոմսերի ձեռք բերումը իրականացնելու է իր բրոքերային ընկերության միջոցով, ապա հարկավոր է վճարման գործընթացի մանրամասները հստակեցնել ներդրողի բրոքերային ընկերության հետ: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորների միջոցով, որոնց ցանկը և հասցեները տեղադրված են «ՆԱՍԴԱԲ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա» ԲԲԸ պաշտոնական ինտերնետային կայքում www.nasdaqomx.am այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք. Երևան, Մ. Մկրտչյան 5բ (հեռ.՝ +374 10 589 151, 543 321): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսաանում է <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

5. ԱՌԵՎՏՐԻՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԱՌԵՎՏՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

1) Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերի ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը դիմելու է ՆԱՍԴԱԲ ՕԷՄԷՔՍ Արմենիա ԲԲԸ: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ, իսկ վերադարձման ենթակա գումարները տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշումն ընդունելու օրվանից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թաղարկողի կողմից ենթակա են վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ: Տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում

հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և տեղաբաշխման չեղյալ համարելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակահատվածի համար:

2) Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն Ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

3) Թողարկողը մասնագիտացված անձանց հետ դեռ չի կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր:

Թողարկողը պարտավորվում է մասնագիտացված անձանց հետ կնքել երկրորդային շուկայում շուկա ստեղծողի (մարքեթ մեյքերի) ծառայություններից օգտվելու վերաբերյալ պայմանագիր և ողջամիտ ժամկետում տեղեկացնել իր պարտատոմսերի սեփականատերերին և անվանատերերին նման պայմանագրի ուժի մեջ մտնելու վերաբերյալ:

6. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1) Ներկայացվող տեղեկատվության հետ կապված խորհրդատուներ չեն ներգրավվել:

2) Անկախ աուդիտորի կողմից սույն բաժնի տվյալները առանձին աուդիտի ենթարկված չեն:

3) Փորձագետ կամ խորհրդատու, որի կարծիքը օգտագործվել է հայտարարագրում կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն՝ առկա չէ:

4) Թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

1. ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴԻՏՈՐՆԵՐԸ

1) Բանկի 2013թ.-ի, 2014թ.-ի, 2015թ.-ի և 2016թ.-ի աուդիտն իրականացրել է «Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն, որի գտնվելու վայրը և կապի միջոցներն են.

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ

Գործադիր տնօրեն՝ Սրբուհի Հակոբյան

ՀՀ, ք. Երևան 0002, Ամիրյան 4/6, հեռ. +374(10) 52 65 20, ֆաքս +374 (10) 52 75 20,

www.deloitte.am:

«Դելոյթը» ապրանքանիշ է, որը համախմբում է ավելի քան 200,000 մասնագետների աշխարհի ավելի քան 151 երկրներում գործող անկախ ընկերություններում, ովքեր, համագործակցելով միմյանց հետ, տրամադրում են աուդիտի, ձեռնարկության ռիսկերի կառավարման, ֆինանսական, հարկային և իրավաբանական խորհրդատվական ծառայություններ իրենց հաճախորդներին:

«Դելոյթ Արմենիա» ՓԲԸ-ն հանդիսանում է «Դելոյթ ԱՊՀ Հոլդինգ Լիմիթեդ»-ի մասը, որն իր հերթին մտնում է «Դելոյթ Տուշ Տոմացու Լիմիթեդ»-ի կազմի մեջ:

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանում բանկի աուդիտորները չեն փոփոխվել :

2. ՌԻՍԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՆՆԵՐ

Բանկում ներդրված ռիսկերի կառավարման ճկուն համակարգը ենթարկվում է շարունակական կատարելագործման՝ ելնելով կայուն, հուսալի, արդյունավետ և ապահով գործունեության ծավալման նպատակներից: Բանկում ձևավորված ռիսկերի կառավարման համակարգի զարգացման և կատարելագործման հերթական փուլը Բանկի գործունեության և այն կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերի համապատասխանեցումն էր ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվական անվտանգության կառավարման համակարգ) միջազգային ստանդարտի պահանջներին:

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը բաղկացած է հետևյալ փուլերից՝ Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերի նույնականացում, գնահատում, հսկողություն, հաղորդակցում-հաշվետվություն և գնահատված ռիսկերին արձագանքում: Ընդ որում ռիսկերին արձագանքման փուլն իրականացվում է ռիսկից խուսափման, ռիսկի նվազեցման, ռիսկի ընդունման կամ ռիսկի փոխանցման տարբերակներով: Ակտիվների և պասիվների կառավարման գործընթացի հիմքում ընկած են մշակված և շարունակաբար կատարելագործվող մաթեմատիկական մոդելների միջոցով իրականացվող վերլուծությունները՝ ուղղված կառավարման արդյունավետության բարձրացմանը և ռիսկերի զսպման մեխանիզմների կիրառմանը: Տնտեսամաթեմատիկական մոդելավորման գործիքների կիրառման, գործընթացների կանոնակարգման, վերլուծության, կանխատեսման և ներքին հսկողության համակարգի մշտական կատարելագործման արդյունքում Բանկը հնարավորություն է ստանում ռիսկերի կառավարման համակարգի միջոցով ապահովել ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցությունը՝ Բանկի զարգացման կշռադատված ռազմավարության պայմաններում բացառելով կամ նվազագույնի հասցնելով Բանկի գործունեության ընթացքում հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստները և ապահովելով գործող նորմատիվային դաշտի պահանջները: Ռիսկերի կառավարման հիմնական սկզբունքները, առանձին ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոտեցումները, մեթոդաբանությունները և մոդելները

սահմանված են բանկի ներքին իրավական ակտերում՝ գուգակցելով դրանք բանկի համախառն ռիսկի գնահատման և դրա օպտիմալ կառավարման միջոցառումների սահմանմամբ: Բանկի ռիսկերի կառավարման համակարգը ներքին և արտաքին միջավայրերում տեղի ունեցող փոփոխություններին, բանկի ռազմավարական խնդիրներին և իրականացվող գործառնությունների ծավալային և որակական բնութագրերին համապատասխանեցնելու նպատակով ռիսկերի կառավարման ոլորտը կանոնակարգող ներքին իրավական ակտերը պարբերաբար վերանայվում են:

Համաձայն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ ռիսկերի կառավարման քաղաքականության» պահանջների, հաշվի առնելով Բանկային վերահսկողության բազելյան կոմիտեի և GARP-ի (Generally Accepted Risk Principles) ռիսկերի կառավարման սկզբունքները՝ բանկում մշակվել և ներդրվել են հետևյալ հիմնական ռիսկատեսակների գնահատման և կառավարման մոդելները.

- **վարկային ռիսկ**: Վարկային ռիսկը վարկի մայր գումարի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացմամբ, գրավի արժեզրկմամբ և նման այլ պատճառներով:
- **շուկայական ռիսկ**
 - ✓ **տոկոսադրույքների փոփոխման ռիսկ**: Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկը շուկայում տոկոսադրույքների փոփոխության բացասական ազդեցության հավանականությունն է Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:
 - ✓ **արտարժույթային ռիսկ**: Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքների տատանման արդյունքում Բանկի կորուստներ կրելու հավանականությունն է:
 - ✓ **Գնային ռիսկը** որևէ բորսայում(ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող ֆինանսական գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես տվյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործոններով (տվյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):
- **իրացվելիության ռիսկ**: Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն՝ առանց լրացուցիչ կորուստներ կրելու:
- **գործառնական ռիսկ**: Գործառնական ռիսկը սահմանվում է որպես ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ՝ առաջացած կամ պայմանավորված Բանկի անձնակազմի ոչ համարժեք /արհեստավարժության պակաս/, կամ սխալ /պատահական, միտումնավոր/ գործողություններով, բանկային գործընթացների կազմակերպման և կատարման թերություններով, խափանումներով /սարքավորումների տեխնիկական անսարքություն, ընթացակարգերի անկատարություն/, ինչպես նաև անբարենպաստ արտաքին միջավայրի գործողություններով և իրավիճակներով /խարդախություն, տարերային աղետ/:

- **Հեղինակության ռիսկը** Բանկի բարի համբավի, հասարակական կարծիքի և հաճախորդների և/կամ գործընկերների կողմից վերաբերմունքի վատթարացման հետևանքով հնարավոր կորուստների վտանգն է:
- **Վարակի ռիսկը** որևէ տնտեսվարող սուբյեկտի մոտ կամ տնտեսության ոլորտում առաջացած խնդիրների հնարավոր շղթայական ազդեցությունն է այլ տնտեսվարող սուբյեկտ(ներ)ի կամ տնտեսության ոլորտ(ներ)ի վրա, որը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա:
- **Ռազմավարական ռիսկը** հեռանկարային զարգացման ուղղության սխալ ընտրության և սխալ ռազմավարական որոշումների կայացման ռիսկն է, որի արդյունքում ռազմավարական զարգացման նպատակների իրականացումը կարող է հանգեցնել կորուստների կամ չի կարող ապահովել կանխատեսվող արդյունքները:
- **Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկը** կարող է ոչ բարենպաստ ազդեցություն ունենալ Բանկի գործունեության վրա, խստացնելով կամ բարդացնելով գործընթացները, ներառյալ հարկային դաշտի փոփոխությունը իր երկակի ազդեցությամբ՝ թե՛ Բանկի հաճախորդների, թե՛ Բանկի հարկման ռեժիմի փոփոխության առումով:
- **Երկրի ընդհանուր և տնտեսական միջավայրի ռիսկը** (քաղաքական, սոցիալական և այլ գործոններ)՝ ենթադրում է զարգացման տարբեր սցենարների պայմաններում Բանկի հնարավոր միջոցառումների, անհրաժեշտ գործողությունների և գործելակերպի կարգավորում:

Բանկում ներդրված մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և օպտիմալ կառավարել **վարկային ռիսկը**՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ ներառելով նաև էքսպերտային գնահատականները և նպաստելով վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշումների կայացմանը: Բանկի վարկային պորտֆելի կառուցվածքի հնարավոր տարբեր փոփոխությունների ազդեցությունները Բանկի գործունեության ընթացիկ ցուցանիշների վրա վերլուծվում և գնահատվում է սթրես թեստավորման և տարբեր հավանական սցենարների դիտարկման միջոցով: Վարկային ռիսկի կառավարման արդյունավետ համակարգի շնորհիվ Բանկի վարկային պորտֆելը շարունակում է պահպանել ավանդական բարձր որակը և ցածր ռիսկայնության աստիճանը:

Վարկային պորտֆելի որակական վերլուծությունն ըստ ոռոյրտների ռիսկայնության ներկայացված է հետևյալ աղյուսակում:

Վարկերն ըստ ոլորտների	մնացորդ (հազ. դրամ)
Սպառողական	23,870,621.00
Ոչ ժամկետանց	23,053,833.00
Ժամկետանց	816,788.00
Առևտուր	11,343,639.00
Ոչ ժամկետանց	10,504,517.00
Ժամկետանց	839,122.00
Արդյունաբերություն	9,622,131.00
Ոչ ժամկետանց	9,606,897.00
Ժամկետանց	15,234.00
Շինարարություն	4,866,215.00
Ոչ ժամկետանց	4,866,215.00
Ժամկետանց	-
Հիփոթեքային	4,161,999.00
Ոչ ժամկետանց	4,102,821.00
Ժամկետանց	59,178.00
Գյուղատնտեսություն	1,381,248.00
Ոչ ժամկետանց	1,381,248.00
Ժամկետանց	-
Այլ ճյուղեր	21,348,289.00
Ոչ ժամկետանց	21,185,869.00
Ժամկետանց	162,420.00

Տոկոսադրույքների փոփոխության ռիսկը գնահատվում է միջազգային պրակտիկայում լայն տարածում գտած «GAP մոդելի» միջոցով՝ տոկոսադրույքների փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների դիսբալանսի և ժամկետայնության ձեղքվածքների վերլուծության հիման վրա: «Դյուրացիայի մոդելի» հիման վրա տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկը գնահատվում է ակտիվների և պարտավորությունների միջին կշռված ժամկետայնության ցուցանիշների կիրառմամբ՝ դիտարկելով դյուրացիան որպես տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկա արժեքների զգայունության գնահատման գործիք: Իրականացվում է նաև առանձին արժույթներով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների ձեղքվածքների վերլուծություն՝ զուտ տոկոսային եկամտի վրա դրանց տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցության տեսանկյունից: Նշված մոդելները հնարավորություն են տալիս իրականացնել ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ կառավարում՝ հեջավորելով տոկոսադրույքի ռիսկը:

Ստորև ներկայացված է 31.12.16թ. դրությամբ բանկի փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետային և արժույթային կառուցվածքը.

հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6ամսից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.	դրամ	արտարժ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմակերպությունների նկատմամբ, այդ թվում՝												
-վարկեր				256,690		558,606		202,614				
Ընդամենը	-	-	-	256,690	-	558,606	-	202,614	-	-	-	-
Զուտ դիրք				-256,690		-558,606		-202,614				

Բանկում **իրացվելիության ռիսկի** կառավարումն իրականացվում է ակտիվա-պասիվային գործառնությունների՝ ըստ ժամկետների և ծավալների տեղաբաշխվածության կարգավորման և օրական դրամական հոսքերի համապատասխանեցման միջոցով՝ պահպանելով իրացվելիության և շահութաբերության օպտիմալ հարաբերակցությունը: Ժամկետայնության ճեղքվածքների հիմնադրույթի կիրառման հիման վրա Բանկում ներդրված իրացվելիության ցուցանիշների գնահատման և կառավարման մեթոդաբանությունը հնարավորություն է ընձեռում հաշվարկված ակնթարթային, մինչև 90 օր և մինչև 1 տարի կուտակային իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերի հիման վրա գնահատել ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքների ազդեցությունը Բանկի իրացվելիության վրա, որը հիմք է հանդիսանում ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման օպտիմալ որոշումների կայացման համար: Սթրես թեստավորման սցենարային մոդելը հնարավորություն է տալիս գնահատել իրացվելիության նորմատիվների վրա շոկային տարբեր հնարավոր իրավիճակների ազդեցությունը: Բանկի կողմից ներգրավված ցպահանջ և ժամկետային միջոցների կենտրոնացումների ռիսկի գնահատման տնտեսամաթեմատիկական մոդելը, քվանտիլային վերլուծության հիման վրա, հնարավորություն է տալիս գնահատել ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ և ժամկետային ավանդների կենտրոնացումների մակարդակները՝ կիրառելով մշակված կենտրոնացումների գործակիցները և հաճախորդների միջև ավանդների բաշխվածության վերլուծական գրաֆիկները:

Ստորև ներկայացված է իրացվելիության ճեղքվածքի վերլուծությունը 31.12.16թ. դրությամբ.

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամ կետ	Ընդամենը
	Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տար	5 տարուց ավելի		
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք	1,579,096	186,623	3,125,557	2,379,479	(2,281,597)	(12,065,458)	16,583,430	5,661,537	2,197,517	17,366,184
Այդ թվում										
I խմբի արտարժույթով	888,517	96,480	11,394,096	(6,361,280)	(2,421,466)	(11,246,947)	3,331,303	3,027,128	182,062	(1,110,107)
II խմբի արտարժույթով	-	-	1,084,892	23,195	(96,156)	(38,598)	(264,729)	-	-	659,219
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար	-	-	-	(110,822)	(674,631)	(29,843)	(202,614)	-	-	(1,017,910)
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	1,440,383	140,386	(14,768,414)	(28,979,831)	459,373	(7,483,812)	16,493,676	9,321,145	1,702,062	(21,675,032)
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	1,579,096	1,765,719	4,891,276	7,270,755	4,989,158	(7,076,300)	9,507,130	15,168,667	17,366,184	34,732,368

Բանկում արտարժույթային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է կիրառելով միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR մեթոդաբանությունը, ինչպես նաև սթրես թեստերի սցենարային վերլուծության մեթոդները: Սթրես թեստերի սցենարային վերլուծություններում դիտարկվում է արտարժույթի փոխարժեքի կտրուկ տատանման ազդեցությունը նորմատիվների վրա: Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային ռիսկերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացված ռիսկի մակարդակի հետ:

Ստորև ներկայացվում է 31.12.16թ. դրությամբ բանկի արտարժույթային ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	14,719,690	6,429,677	760,128	21,909,495
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	443	-	-	443
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,709,514	17,659,067	578,900	22,947,481
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	1,765	-	-	1,765
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	36,122,638	38,886,923	38,098	75,047,659
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	2,879,255	-	-	2,879,255
Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում	-	-	-	-
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	13,169,605	-	-	13,169,605

Այլ ակտիվներ	31,777	5,491	2	37,270
Ընդամենը ակտիվներ	71,634,687	62,981,158	1,377,128	135,992,973
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	22,380,986	21,900,539	19,697	44,301,222
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,772,990	39,337,089	691,699	66,801,778
Ստորադաս փոխառություն	2,722,721	2,677,451	-	5,400,172
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական պարտավորություն	1,306	-	-	1,306
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	-	-	-	-
Վճարվելիք գումարներ	111,155	-	-	111,155
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,068,891	-	-	1,068,891
Այլ պարտավորություններ	789,386	176,186	6,513	972,085
Ընդամենը պարտավորություններ	53,847,435	64,091,265	717,909	118,656,609
Զուտ դիրք	17,787,252	(1,110,107)	659,219	17,336,364

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ռուսո ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրիամ:

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության վերլուծություն, առկա միտումների բացահայտում,
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Բանկային հիմնական և օժանդակ բիզնես-գործընթացների յուրաքանչյուր բաղադրիչ գործառնությունը պարունակում է որոշակի մակարդակի **գործառնական ռիսկ**, որը կարող է հանգեցնել ինչպես փոքր, այնպես էլ Բանկի համար էական չափերի հասնող կորուստների, որով էլ պայմանավորված է գործառնական ռիսկի արդյունավետ կառավարման կարևորությունը և առաջնային նշանակությունը բանկերի համար: Գործառնական ռիսկի հսկողության արդյունավետ համակարգի կիրառումն այդ ռիսկի օպտիմալ կառավարման կարևորագույն գործոններից է, որն ապահովվում է օրական հսկողության իրականացման, պարբերական և թեմատիկ ստուգումների միջոցով գործող կանոնակարգվածության մակարդակի պատշաճության գնահատման, կանոնակարգման կարիք ունեցող գործառնությունների վերհանման,

հնարավոր ռիսկերի բացահայտման և պատասխանատու մարմիններին դրանց մասին տեղեկացման միջոցով:

Հեղինակության ռիսկն արտահայտվում է ֆինանսական և բիզնես ռիսկերի ազդեցության ներքո Բանկի հեղինակության վատթարացմամբ: Ֆինանսական և բիզնես ռիսկերը կառավարելիս հաշվի է առնվում դրանց պոտենցիալ ազդեցությունը հեղինակության ռիսկի վրա: **Վարակի ռիսկը** գնահատվում է արտարժույթային, վարկային, իրացվելիության, տոկոսադրույքի փոփոխման և գնային ռիսկերի համատեղ դիտարկման միջոցով: Վարակի ռիսկի գնահատման համար կիրառվում է սթրես թեստավորում, որի սթրես թեստերի սցենարները (շոկային վիճակի լրջությունը, ռիսկատեսակների միջև փոխկապվածությունը և այլն) կազմվում են էքսպերտային եղանակով:

Օրենսդրական, նորմատիվային դաշտի փոփոխության ռիսկի կառավարումը ենթադրում է իրավասու մարմինների հետ համագործակցություն և համապատասխան վերլուծական տեղեկանքների պատրաստում, Բանկի արագ և ճկուն արձագանքման միջոցառումների իրականացում:

Ռիսկերի վերաբերյալ առավել մանրամասն բացահայտումները ներկայացված են Բանկի հրապարակվող հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում (Ծանոթագրություն 32):

№	Ցուցանիշը	Մասնաբաժինը շուկայում %/
1	Ընդհանուր ակտիվներ	3.55%
2	Վարկային ներդրումներ	2.96%
3	Ընդհանուր պարտավորություններ	3.44%
4	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3.09%
5	Ընդհանուր կապիտալ	4.12%

3. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍԻՆ

1) Բանկի պատմությունը և զարգացումը

ա. բանկի անվանումը, կազմակերպական-իրավական ձևը, գրանցված ապրանքանիշերը: Եթե բանկի կանոնադրությամբ տրված են բանկի անվանման տարբերակներ օտար լեզուներով, նշվում են նաև դրանք: Եթե բանկի գործունեության ընթացքում փոփոխվել է նրա անվանումը կամ բանկը վերակազմակերպվել է, ապա ներկայացնել այդ մասին տեղեկատվություն:

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է.

հայերեն՝ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

անգլերեն՝ «ARMENIAN ECONOMY DEVELOPMENT BANK» OPEN JOINT STOCK
COMPANY

ռուսերեն՝ «БАНК РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ АРМЕНИИ» ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ
ОБЩЕСТВО

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է
հայերեն՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ
անգլերեն՝ «ARMECONOMBANK» OJSC
ռուսերեն՝ «АРМЭКОНОМБАНК» ОАО

Բանկի կազմակերպական-իրավական ձևը՝ բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Բանկի գրանցված ապրանքանիշ՝ Բանկի ապրանքային նշանը (Մտավոր սեփականության գործակալության գրանցման վկայագիր № 13637):

1987թ. ստեղծված նախկին ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի Հայկական Հանրապետական Բանկի հիման վրա ՀՀ Նախարարների խորհրդի 14.02.91թ. թիվ 115 որոշմամբ ստեղծված Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկը (1991-93թթ. «Հայպետառքանկ» ՓԲԸ) 1993 թվականի դեկտեմբերի 28-ն վերագրանցվել է որպես «Հայաստանի Էկոնոմիկայի զարգացման բաժնետիրական բանկ»: Հայէկոնոմբանկի բաժնետերերի 1995թ. մարտի 14-ին կայացած ընդհանուր ժողովի որոշմամբ այն վերակազմավորվել է «Հայաստանի Էկոնոմիկայի զարգացման բանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ):

բ. Բանկի պետական գրանցման վայրը և համարը.

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1, գրանցման համարը՝ 1:

գ. ստեղծման ամսաթիվը և փաստացի գործունեություն ծավալելու ժամանակահատվածը (եթե հնարավոր է որոշել).

Բանկը /նախկին ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկ/ Հայաստանի Հանրապետության պետական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի.

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի No115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ):

Բանկը փաստացի գործունեությունն սկսել է իրականացնել 1987թ.-ից մինչ օրս՝ շուրջ 29 տարի:

դ. բանկի գտնվելու վայրը, օրենսդրությունը, որի ներքո բանկը գործունեություն է ծավալում, բանկի հիմնադրման երկիրը, կանոնադրությամբ նշված գտնվելու վայրը, փաստացի գործունեություն ծավալելու վայրը, եթե տարբերվում է կանոնադրությամբ նշված գտնվելու վայրից, կապի միջոցները (հեռախոս, ֆաքս, էլեկտրոնային փոստ), ինտերնետային կայքը,

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնադրման երկիրը՝ Հայաստանի Հանրապետություն:

Օրենսդրությունը, որի ներքո թողարկողը գործունեություն է ծավալում՝ ՀՀ օրենսդրություն:
Կապի միջոցները՝

հեռ. (+374 10) 510 910
 ֆաքս (+374 10) 538 904
 էլ. փոստ bank@aeb.am

ինտերնետային կայք www.aeb.am

. Ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ Բանկն ունի 49 մասնաճյուղ, որոնցից 48-ը՝ ՀՀ տարածքում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում՝ Ստեփանակերտ քաղաքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում է մասնաճյուղերի գործունեության հասցեները.

N	ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐ	ՀԱՍՅԵ
1	ՇԵՆԳԱՎԻԹ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0026, ք. Երևան, Գաբեգին Նժդեհի փող 28
2	ՍՊԱՆԴԱՐՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0001, ք. Երևան, Աստվյան փող. 22
3	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0056, ք. Երևան, Նորքի 1-ին մ/շ 14/15 շենք
4	ԱՐԱԲԿԻՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0057, ք. Երևան Կոմիտասի փող. 57 շենքի, թիվ 23 շինություն
5	ԷՐԵԲՈՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0005, ք. Երևան, Արցախի փող. 24
6	ՄՅԱՍՆԻԿՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0025, ք. Երևան, Իսահակյան փող. 12
7	ՇԱՀՈՒՄՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0088, ք. Երևան, Մազմանյան փող. հ.5
8	ՄԵՏԱՔՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0065, ք. Երևան, Սեփաստիայի փող. 23ա
9	ՏԻԳՐԱՆ ՄԵԾ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0018, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի փ., թիվ 49 և թիվ 49 շինություն1
10	ԿԵՆՏՐՈՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Արամի փ., թիվ 3 և 5 շենք
11	ԷՐԵԲՈՒՆԻ-1 ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0087, ք. Երևան, Տիտոգրադյան փ. 14

12	ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ-1 ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0062, ք. Երևան, Գյուրջյան փ., 10
13	ՆԱԻՐԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0015, ք. Երևան, Պարոնյան փ. 21
14	ԱԶԱՓՆՅԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0078, ք. Երևան, Մարգարյան 6
15	ՆՈՐՔ-ՄԱՐԱՇ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0047, ք. Երևան, Նորք-Մարաշ համայնք, Նորքի 8 փ. N 1 բնակելի տուն
16	ՌՈՍԻԱ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի պող. N16
17	ԶԵՅԹՈՒՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0069, ք. Երևան, Քանաքեռ-Զեյթուն համայնք, Դ. Անհաղթի փ. թիվ 11/1 և 11/2
18	ՍԱՐԱՋՈՎ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Տիգրան Մեծի փ. 25 շենք թիվ 27 շինություն
19	ՆՈՒԲԱՐԱՇԵՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0071, ք. Երևան, Նուբարաշեն 7 փողոց, համար 2
20	ԳՅՈՒՄՐԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3104, Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Աբովյան փող. N 244
21	ՎԱՆԱԶՈՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2001, ք. Վանաձոր, Տիգրան Մեծի պող. 59
22	ԱԲՈՎՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2207, ք. Աբովյան, Իստերնացիոնալ փող. 1 շենք, թիվ 29-32 շինություն
23	ԱՐՏԱՇԱՏ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0701, ք. Արտաշատ, Աթարբեկյան փող. 135/3
24	ԱՐՄԱՎԻՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0901, ք. Արմավիր, Զիվանու փող. 8
25	ՀՐԱԶԴԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2301, ք. Հրազդան, Կենտրոն թաղամաս, Սահմանադրության հրապ. թ.2/3
26	ԷԶՄԻԱԾԻՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1101, ք. Էջմիածին, Մաշտոցի փող. 8 և Մաշտոցի փող. թիվ 8ա/28 խանութ

27	ՍԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1501, ք. Սևան, Նաիրյան փող. 141-3
28	ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1701, ք. Ալավերդի, Թումանյան փող. 44 բանկ
29	ԱՇՏԱՐԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0201, ք. Աշտարակ, Ներսես Աշտարակեցու հրապարակ
30	ՆԱԻՐԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2401, ք. Եղվարդ, Երևանյան փող. 10ա
31	ՄԱՐՏՈՒՆԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1401, ք. Մարտունի, Գ.Նժդեհի փող. 2ա
32	ՍՊԻՏԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1804, ք. Սպիտակ, Շահումյան 5
33	ԳՈՐԻՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3201, ք. Գորիս, Մաշտոցի փող. 4
34	ԱՐՅԱԽ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ԼՂՀ, 0008, ք. Ստեփանակերտ, Ազատամարտիկների 21
35	ԱՐԱՐԱՏ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0602, ք. Արարատ, Շահումյան փող. 58
36	ԻԶԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 4001, ք. Իջևան, Անկախության փ. թիվ 1Բ
37	ՇԻՐԱԿ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3126, ք. Գյումրի, Պ. Սևակի փող., թիվ 2 շենք, թիվ 3 տարածք
38	ԵՂԵԳՆԱՁՈՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3601, ք. Եղեգնաձոր, Նարեկացի փող. թիվ 18
39	ԳԱՎԱՌ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 1201, ք. Գավառ, Կենտրոնական հրապարակ N10
40	ՀՐԱԶԴԱՆ-ՄԻԿՐՈ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2302, ք. Հրազդան, Միկրոշրջան թաղամաս թիվ 78/12 խանութ
41	ԿՈՒՄԱՅՐԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3114, ք. Գյումրի, Մուսայելյան 49

42	ԴԱՎԻԹ ԱՆՀԱՂԹ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0069, ք. Երև ան, Դրոյի 3
43	ՍԱԽԱՐՈՎ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ 0010, ք. Երևան, Նալբանդյան 48/1
44	ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0001, ք. Երևան, Սայաթ-Նովա 29-29
45	ՏԱՇԻՐ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0070, ք. Երևան, Երվանդ Քոչարի փողոց թիվ 24/3
46	ԿՈՄԻՏԱՍ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0033, ք. Երևան, Կոմիտասի պողոտա 3 շենք, 47 տարածք
47	ԵՐԵՎԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0026, ք. Երևան, Սմբատ զորավարի 11/1
48	ԿՈՏԱՅՔ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 2205, ք. Աբովյան, Հատիսի փող. 1/80/8
49	ԿԱՊԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 3302, ք. Կապան, Շահումյան փող., 29/1, 4, 29/7
50	ԴԱՎԹԱՇԵՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂ	ՀՀ, 0054, ք. Երևան, Դավթաշեն, Տիգրան Պետրոսյան փ. 44/2

Պլանավորվում է գրանցումից հանել <<ԿՈՒՄԱՅՐԻ>> մասնաճյուղը, իսկ <<ՍԱՅԱԹ-ՆՈՎԱ>> մասնաճյուղը անվանափոխել և հասցեափոխել <<ՆԱՆՈ>> մասնաճյուղի:

Բանկը ՀՀ տարածքում և տարածքից դուրս գրանցված ներկայացուցչություններ չունի:

Մասնաճյուղերին տրված լիազորությունները գործում են անժամկետ: Մասնաճյուղերի կառավարիչները և գլխավոր հաշվապահները ՀՀ ԿԲ սահմանված կարգով անցնում են լիցենզավորում:

ե. Բանկի բիզնեսի զարգացման մեջ տեղի ունեցած կարևոր դեպքերը՝ ըստ բանկի:

Բանկը (նախկին ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկ) Հայաստանի Հանրապետության պետական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի:

1991թ. փետրվարի 14-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №115 որոշմամբ ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկի հիման վրա ստեղծվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական ակցիոներական կոմերցիոն բանկը (Հայպետկոմբանկ):

1991թ. օգոստոսի 9-ի ՀՀ Մինիստրների խորհրդի №509 որոշմամբ բանկը վերակազմավորվել է Հայաստանի Հանրապետության պետական կոմերցիոն բանկ (Հայպետկոմբանկ) սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության՝ գրանցվելով ՀՀ Կենտրոնական բանկում 1991թ. օգոստոսի 26-ին (գրանցում թիվ 1):

1992թ. նոյեմբերի 16-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործառնություններ իրականացնելու №1 լիցենզիա:

1992թ. դեկտեմբերի 4-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1993թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ ԿԲ վարչության նսիտի որոշմամբ (արձանագրություն №40) Հայպետկոմբանկը վերագրանցվել է Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման բաժնետիրական բանկի (Հայէկոնոմբանկ) (գրանցում՝ թիվ 1/35)՝ ստանալով թիվ 1/35 բանկային գործառնությունների իրականացման Արտոնագիր:

1994թ. հունվարի 21-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր լիցենզիա №13:

1995թ. ապրիլի 6-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է թիվ 1 արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր արտոնագիր:

1996թ. հոկտեմբերի 31-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

1998թ. հունիսի 8-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

2001թ. նոյեմբերի 14-ին բանկը ՀՀ ԿԲ-ից ստացել է բանկային գործունեության լիցենզիա թիվ 1:

2002թ. Բանկի բաժնետոմսերը ցուցակվել են «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի «B» հարթակում, կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 300 մլն դրամով:

2003թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 200 մլն դրամով:

2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի ու Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD) միջև կնքվեց պայմանագիր, որով սկսվեց Բանկի կանոնադրական կապիտալում ՎԶԵԲ-ի մասնակցության գործընթացը, որի արդյունքում ՎԶԵԲ-ի մասնակցությունը Բանկի կանոնադրական կապիտալում կկազմի 25%+1 բաժնետոմս:

2005թ. Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 633.3 մլն դրամով:

2007թ. Փետրվարին Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը ՀՀ բանկային համակարգում առաջին անգամ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն շնորհեց ֆինանսական կայունության E+ և երկարաժամկետ ՀՀ դրամով ու արտարժույթով ավանդների B1 վարկանիշներ, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար): Ապրիլին, վերանայելով շնորհված վարկանիշները, Moody's Investors Service միջազգային վարկանիշային ընկերությունը Բանկին արժանացրել է ավելի բարձր՝ ֆինանսական կայունության D- և ՀՀ դրամով և արտարժույթով երկարաժամկետ ավանդների Ba3 վարկանիշների, երկուսն էլ Stable Outlook-ով (կայուն հեռանկար):

2009թ. Բանկը դարձել է «ՆԱՍԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի անդամ:

2011թ. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկն իրենց գործառնություններով հնարավոր առավելագույն ժամկետով (ևս երեք տարով) երկարաձգեց իր մասնակցությունը (25% +1 բաժնետոմս) «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում: Բանկը դարձել է "VISA" միջազգային վճարահաշվարկային համակարգի անդամ:

2013թ. Բանկը ստացել է ISO/IEC 27001:2005 (Տեղեկատվության անվտանգության կառավարման համակարգ) հավաստագիր: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Գերազանցության որակ» երկարաժամկետ և արդյունավետ համագործակցության հավաստագիր: Գերմանական Commerzbank AG-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Որակի գերազանցության» մրցանակ՝ 2013թ. միջազգային փոխանցումների բարձր որակ ապահովելու, ինչպես նաև անթերի և արագ իրականացնելու համար:

2014թ.: Ասիական Զարգացման Բանկը Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Հայաստանում առաջատար գործընկեր բանկ» մրցանակ:

2014 թվականի դեկտեմբերի 3-ին Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (ՎԶԵԲ), պարոն Սարիբեկ Սուքիասյանը, պարոն Ռոբերտ Սուքիասյանը, պարոն Խաչատուր Սուքիասյանը եւ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն կնքել են բաժնետոմսերի գնման պայմանագիր, որով ՎԶԵԲ-ը համաձայնել է վաճառել իր 233,335 սովորական բաժնետոմսերը հինգ հավասար մասնաբաժիններով (46,667 ամեն տրանշ) հինգ տարվա ընթացքում՝ սկսած 2014 թվականի դեկտեմբերից մինչև 2019-ի մարտի 2-ը:

2015 թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն դարձել է արժեթղթերի հաշվարկային համակարգի անդամ: «MoneyGram» վճարահաշվարկային համակարգը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհել է «Պրոֆեսիոնալիզմի և Հայաստանում փոխանցման ծառայությունների զարգացմանը նպաստելու համար» հավաստագիր: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի և Ղազախստանի «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ի ղեկավարների միջև ստորագրվեց երկու բանկերի միացման հուշագիր՝ ՀՀ-ում գրանցված և գործունեություն իրականացնող «ԲՏԱ բանկ» ՓԲԸ-ն «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին միացնելու նպատակով:

2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ միացել է «MoneyTun» և «Faster» վճարահաշվարկային համակարգերին: Գործարկվել է «ԵՖԵՎԱՆ» մասնաձյուղը, ինչպես նաև վերաբացվեց նոր վերանորոգված և վերակառուցված «ՌՈՍԻԱ» մասնաձյուղը: Ասիական Զարգացման Բանկը Առևտրի ֆինանսավորման ծրագրի շրջանակներում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին շնորհեց «Հայաստանում Առաջատար Գործընկեր Բանկ» մրցանակը: Շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA հետ համագործակցության շնորհիվ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «FINETHIC» S.C.A. ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 1.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո և փոքր բիզնեսի վարկավորմանը: Շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA հետ համագործակցության շնորհիվ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «GLOBAL IMPACT INVESTMENTS» SÀRL ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 5.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ և Բելգիական «INCOFIN CVBA» ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 6.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո և փոքր բիզնեսի վարկավորմանը: «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ, շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A. ֆինանսական հաստատությունների միջև կնքվեց 10.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո, փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորմանը: 24.08.2016թ. ՀՀ ԿԲ թիվ 134Ա որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացավ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով, իսկ մասնաձյուղային ցանցը՝ 6 մասնաձյուղով: Կանոնադրական հիմնադրամը համալրվել է 2,297,995 հազ ՀՀ դրամով:

Բանկին տրված լիցենզիաները և արտոնագրերն անժամկետ են:

Ի հավելումս վերոնշյալի պետք է նշել, որ Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և

հեշտությամբ բավարարելու համար: Ի հավելումն ստորև ներկայացվում են ՀՀ ԿԲ իրացվելիության նորմատիվները՝

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած թույլատրելի մեծությունը	Փաստացի մեծություն 2016	Փաստացի մեծություն 2015	Փաստացի մեծություն 2014	Փաստացի մեծություն 2013	Փաստացի մեծություն 2012
Ն21*	15%	32.31%	31.31%	28.25%	30.15%	31.30%
Ն22**	60%	136.87%	85.94%	79.76%	92.39%	86.61%

* Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

** Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն

4. ԲԻԶՆԵՍԻ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

1) Հիմնական գործունեությունը

ա. բանկի հիմնական գործունեության նկարագիրը՝ նշելով մատուցված ծառայությունների հիմնական տեսակները.

Հայեկոնոմբանկը հանդիսանում է ՀՀ բանկային համակարգի արդյունավետ զարգացող օղակներից մեկը, որը վերջին տասնյոթ տարիներին գործել է շահույթով: Նշվածը հատկանշական է, հաշվի առնելով ՀՀ տնտեսության զարգացման ընդհանուր իրավիճակը և բանկային համակարգում դրսևորված միտումները:

Բանկի համար առավել կարևոր գործունեությունը ֆինանսական միջնորդության՝ միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման, իրականացումն է, որը գույքորդվում է բանկային այլ բազմաբնույթ ծառայությունների մատուցմամբ:

Հանդիսանալով ունիվերսալ բանկ, Հայեկոնոմբանկը գործունեություն է ծավալում բանկային ծառայությունների մատուցման բոլոր ոլորտներում: Բանկը իր կայուն զարգացող դիրքերն ունի թե արտարժույթային, թե արժեթղթերի, թե միջբանկային շուկաներում: Որպես ունիվերսալ կառույց, բանկը ակտիվ գործունեություն է ծավալում թե վարկավորման, թե ծառայությունների մատուցման, թե փոխանցումների նոր գործիքների, թե պլաստիկ քարտերի սպասարկման ոլորտներում:

Բանկը ՀՀ օրենքներով և այլ իրավական ակտերով սահմանված կարգով կարող է իրականացնել հետևյալ ֆինանսական գործառնությունները.

ա/ ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ.

բ/ տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում՝ տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ.

գ/ տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).

դ/ բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում՝ այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.

ե/ մատուցել այլ վճարահաշվարկային ծառայություններ և (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.

գ/ թողարկել, գնել (գեղչել), վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, նման այլ գործառնություններ կատարել.

ե/ ինվեստիցիոն (ներդրումային) և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել.

ը/ մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն ու ներդրումները (հավատարմագրային (լիազորագրային) կառավարում).

թ/ գնել, վաճառել և կառավարել բանկային ոսկի և ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամ.

ժ/ գնել և վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում՝ կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ.

ժա/ իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ),

ժբ/ ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր, փաստաթղթեր և այլ արժեքներ.

ժգ/ մատուցել ֆինանսական և ինվեստիցիոն խորհրդատվություն,

ժդ/ ստեղծել և սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն,

ժզ/ իրացնել ապահովագրական վկայագրեր և (կամ) պայմանագրեր, օրենքով սահմանված կարգով իրականացնել ապահովագրական գործակալի գործառնություններ,

ժէ/ իրականացնել «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված այլ գործառնություններ:

Բանկը նշված գործառնությունները կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

ՀՀ Կենտրոնական բանկի թույլտվությամբ Բանկը կարող է իրականացնել նաև այնպիսի գործունեություն կամ գործառնություններ, որոնք բխում են կամ սերտորեն կապված են բանկային գործունեության հետ:

Նշված գործառնությունները Բանկը կատարում է պայմանագրերի հիման վրա, որոնցում սահմանվում են կողմերի իրավունքները, պարտականությունները, պատասխանատվությունը, տոկոսադրույքները, արտոնությունները, տույժերը, պարտավորությունների ապահովման ձևերը, որոնք չեն հակասում ՀՀ օրենսդրությանը:

Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր և պատասխանող դատարանում:

Առանց ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության Բանկին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կամ գործառնություններ իրականացնելը, որոնց արդյունքում Բանկի մասնակցությունը՝

ա/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում 4.99 տոկոս և ավելին է,

բ/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%-ը,

գ/ բոլոր անձանց կանոնադրական հիմնադրամներում գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 35%-ը :

Սույն կետով նախատեսվածը կարգավորվում է «Բանկերի և բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքով:

Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում:

Բանկն ինքն է որոշում ներգրավվող ավանդների, տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները և միջնորդավճարների չափը:

Բանկը երաշխավորում է իր հաճախորդների և թղթակից բանկերի ավանդների, հաշիվների և գործառնությունների գաղտնիությունը և ամբողջականության պահպանումը:

Բանկում գտնվող հաճախորդների դրամական միջոցների (ներառյալ քաղաքացիների ավանդները) և այլ գույքի վրա կարող է կալանք դրվել և բռնագանձում տարածվել միայն Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Ստորև ներկայացվում է պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանում վաճառված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների հիմնական տեսակները.

Միջոցների ներգրավում

Բանկը ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ընդունում է ժամկետային և ցպահանջ ավանդներ ՀՀ դրամով և արտարժույթով:

Բանկը հաճախորդներին առաջարկում է ավանդներ՝ տարբերակված ըստ նպատակների, ժամկետների, տոկոսադրույքների և տոկոսների վճարման հաճախականության:

Վարկեր և միջոցների այլ տեղաբաշխումներ

Բանկն իրականացնում է վարկավորման հետևյալ տեսակները՝ առևտրային վարկերի տրամադրում՝ բիզնեսի վարկավորում (այդ թվում՝ վարկային գծերի, օվերդրաֆտների, երաշխիքների, փաստաթղթային ակրեդիտիվների տրամադրում), բնակարանի ձեռքբերման և նորոգման հիփոթեքային վարկերի, ավտոմեքենաների, անշարժ գույքի գրավադրմամբ սպառողական վարկերի, լոմբարդային վարկերի, պլաստիկ քարտերով վարկային գծերի, ինչպես նաև սպառողական այլ վարկերի տրամադրում:

Արտարժույթի և արժեթղթերի առքուվաճառք

Բանկը կատարում է արտարժույթի, արժեթղթերի առ ու վաճառքի գործարքներ:

Գանձապետարանի սպասարկում

Բանկն իրականացնում է ՀՀ ֆինանսների նախարարության գանձապետարանի դրամարկղային սպասարկում:

Բանկային փոխանցումներ

Բանկը 1996թ.-ից սկսած անդամակցում է S.W.I.F.T. միջազգային համակարգին:

31.12.16թ. դրությամբ Բանկը թղթակցային հաշիվներ ունի տեղական և միջազգային 23 բանկերում, ինչը հնարավորություն է տալիս ապահովել Բանկի հաճախորդների վճարահաշվարկային սպասարկումը ցանկացած արժույթով և վճարային գործիքով:

Հաշվի առնելով ֆիզիկական անձանց դրամական փոխանցումների ծավալների աճը՝ Բանկն առանձնապես կարևորում է դրամական փոխանցումների համակարգերի կատարելագործումը և ընդլայնումը: Կարևորելով դրամական փոխանցումների համակարգի ընդլայնման դերը՝ Բանկն անդամակցում է հետևյալ միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերին. «MoneyGram», «Anelik», «Ria Money Transfers», «Sigue Money Transfer», «IntelExpress», «Unistream», «Converse Transfer», «Golden Money Transfer», «MoneyTun» և «Faster»՝ իր հաճախորդին տալով ընտրության լայն հնարավորություն:

Պլաստիկ Քարտեր

Պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում, որոնց թողարկման ու սպասարկման համակարգերի կատարելագործումը Բանկի համար հանդիսանում է զարգացման գերակա ուղղություններից մեկը՝ հաշվի առնելով ներկա պայմաններում բնակչության կողմից աճող պահանջարկը և անկանխիկ վճարումների ավելացմանն ուղղված պետության քաղաքականությունը:

Հանդիսանալով “Արմենիան քարդ” (ԱրՔա) ընկերության բաժնետեր և համակարգի լիիրավ անդամ՝ Բանկը թողարկում է ArCa GOLD PARADOX, ArCa Classic, ArCa կենսաթոշակային, ArCa BUSINESS, ArCa Junior, ArCa ADIDAS բանկային վճարային քարտեր:

2002 թվականի ընթացքում Բանկը դարձել է MasterCard վճարային համակարգի ասֆիլիացված անդամ: Բանկը թողարկում է Cirrus/Maestro, MasterCard Standard, MasterCard Gold և MasterCard Business քարտեր:

2011 թվականին Բանկը դարձել է VISA International վճարային համակարգի անդամ և թողարկում է VISA INFINITE, VISA PLATINUM, VISA GOLD, VISA BUSINESS, VISA CLASSIC, VISA CLASSIC PRO BONO, VISA CLASSIC PLUS, VISA ELECTRON և VISA ELECTRON կենսաթոշակային քարտեր:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկը շարունակեց վճարային քարտերի սպասարկման, տեխնիկական վերազինման և թարմացման աշխատանքները:

31.12.2016թ. դրությամբ Բանկի կողմից թողարկվում են և սպասարկվում Master, Visa և ArCa վճարային համակարգերի քարտեր:

Հանրային ծառայությունների դիմաց վճարների ընդունում

Հաճախորդներին վճարահաշվարկային ծառայությունների համալիր մատուցման նպատակով՝ Բանկը խթանում է հարկերի, տուրքերի, էլեկտրաէներգիայի, հեռախոսավարձի և այլ հանրային ծառայությունների դիմաց ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից վճարների ընդունումը:

Բանկն իր ծառայությունների մատուցումը կատարում է իր գլխավոր գրասենյակի, մասնաճյուղերի, բանկոմատների միջոցով:

բ. արդյո՞ք նախատեսվում է նոր ծառայությունների մատուցում՝ համառոտ նկարագրելով դրանք:

Բանկի արդյունավետ զարգացման կարևորագույն գրավականը նրա կողմից կատարվող գործառնությունների հստակ կանոնակարգումն ու օպտիմալացումն է, ինչպես նաև մատուցվող ծառայությունների բազմազանումը և սպասարկման որակի բարելավումը: Բանկի կողմից նոր ծառայությունների առաջարկը և մատուցումն իրականացվում է շուկայում սպառողների կողմից ներկայացված պահանջմունքի ուսումնասիրության հիման վրա: Բանկի նոր առաջարկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը տեղ է գտնում ինտերնետում՝ Բանկի տնային էջում, ինչպես նաև գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի սպասարկման սրահներում:

Մասնավորապես, նախատեսվում է ապահովել ֆինանսական բնույթի համալիր ծառայությունների մատուցում՝ ներառյալ տարբեր բնույթի խորհրդատվությունը: Օրինակ, բանկը, կատարելով ֆինանսական շուկաների վերլուծություն, խորհրդատվություն է մատուցում իր հաճախորդներին նշված բնագավառի վերաբերյալ՝ նպաստելով արդյունավետ ներդրումային գործունեությանը և այլն:

Բանկում մեծ ուշադրություն է դարձվում մատուցվող ծառայությունների շրջանակի ընդլայնմանը՝ բարձրացնելով դրանց որակը և ձգտելով յուրաքանչյուր հաճախորդին մատուցել ծառայությունների համալիր փաթեթ: Մատուցվող ծառայությունների բազմազանման շնորհիվ նախատեսվում է ներգրավել հաճախորդներ տնտեսության առավել արդյունավետ զարգացող ճյուղերից՝ հարաբերությունները կառուցելով անհատական մոտեցման սկզբունքներով: Վճարահաշվարկային գործունեության կատարելագործման ուղղությամբ բանկում լուրջ աշխատանքներ են տարվում՝ նպատակ ունենալով դրանք կատարել միջազգային չափանիշներին համապատասխան որակով և ժամկետներում: Բանկը նախատեսում է պլաստիկ քարտերի գծով նոր ծառայությունների մատուցում, ֆակտորինգային

գործառնությունների ընդլայնում: Ընդլայնվելու են աշխատանքները չեկերի, ակրեդիտիվների և միջազգային վճարամիջոցների այլ ձևերի սպասարկման ակտիվացման ոլորտներում, հատկապես ՎՋԵԲ-ի հետ Trade Facility ծրագրի ներդրման, ՄՖԿ-ի հետ կնքած «Առևտրի խթանման և երաշխիքների տրամադրման» և Ասիական Զարգացման Բանկի հետ կնքած արտաքին առևտրի ֆինանսավորման վարկային գծի տրամադրման պայմանագրերի արդյունքում:

Բանկի կողմից նախատեսվում է նոր տեխնոլոգիաների ներդրում, որոնց համար պլանավորվում են անհրաժեշտ կապիտալ ներդրումներ, ինչը, արդյունքում, կբարձրացնի տեխնիկական հագեցվածությունը՝ համապատասխան հետևանքներով:

2) Հիմնական շուկաները

ա. թողարկողի ծառայությունների մատուցման հիմնական շուկաների նկարագիրը:

Հայէկոնոմբանկը իր գործունեությունը ծավալում է ՀՀ ֆինանսաբանկային շուկայում, որի զարգացման միտումներն ուղղված են կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների ներքո կայուն բանկային համակարգի ձևավորմանը, արդյունավետ դրամավարկային քաղաքականության վարման, կարգավորիչ նորմատիվային դաշտի սահմանման հիման վրա, ինչը արդյունքում կհանգեցնի միջազգային չափանիշներին մոտեցմանը, թե բանկային ծառայությունների մատուցման, թե կիրառվող տոկոսադրույքային քաղաքականության առումով:

Շուկան զարգանում է ազատ մրցակցության պայմաններում, ՀՀ ԿԲ կողմից վարվող դրամավարկային քաղաքականության շրջանակներում:

Հայէկոնոմբանկը, նշված շուկաներում, իր հաճախորդներին առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկուն փաթեթ, ներառյալ ավանդավարկային, վճարահաշվարկային սպասարկումը:

Բանկը տրամադրում է տարբեր տեսակի վարկեր, օվերդրաֆտներ և այլն, գործունեություն է ծավալում ֆինանսական շուկայում, իրականացնելով արժեթղթերի և արտարժույթի առք ու վաճառք, կատարում է փոխանցումներ, տրամադրում և սպասարկում է պլաստիկ քարտեր:

Բանկային գործառնությունները կատարելիս, օգտվում է միջազգային վճարումների SWIFT համակարգից, միջազգային արագ դրամական փոխանցումների համակարգերից, ինչպես նաև Ռոյտերս դիլինգ և Բլումբերգ համակարգերից և այլն:

Բանկը ծառայություններ է մատուցում, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, հաշվի առնելով տարիքային դասակարգումը, անկախ սոցիալական պատկանելիությունից և իրավական կարգավիճակից:

Հաշվետու, ինչպես և նախորդ երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում բանկի եկամտի 80%-ից ավելին ապահովվել է տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտների հաշվին՝ հիմնականում վարկային և արժեթղթերում ներդրումներից, արտարժույթային գործառնություններից և մատուցված ծառայություններից:

Ստորև բերված աղյուսակներում ներկայացված են բանկի հիմնական գործունեությունից ստացված եկամուտների կառուցվածքը.

(հազ. դրամ)

Տոկոսային եկամուտ		31.12.2014	Տեսակարար կշիռը (%)	31.12.2015	Տեսակարար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակարար կշիռը (%)
1	Վարկեր հաճախորդներին	7,253,122	86.93	8,248,220	83.67	9,408,361	82.82
2	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	791,400	9.49	1,068,268	10.83	1,463,126	12.88
3	Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	97,842	1.17	128,183	1.3	139,121	1.22
4	Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	200,269	2.4	413,252	4.19	337,872	2.97
5	Այլ տոկոսային եկամուտ	256	0.01	86	0.01	11,469	0.1
Ընդամենը		8,342,889	100	9,858,009	100	11,359,949	100

Ոչ տոկոսային եկամուտ		31.12.2014	Տեսակարար կշիռը (%)	31.12.2015	Տեսակարար կշիռը (%)	31.12.2016	Տեսակարար կշիռը (%)
1	Կոմիսիոն եկամուտներ	1,508,982	52.46	1,460,908	58.24	1,479,985	66.62
2	Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից	130,157	4.52	-242,318	-9.66	12,582	0.57
3	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ	171,314	5.96	6,347	0.25	-330,885	-14.89
4	Արտարժույթային զուտ եկամուտ	747,117	25.97	885,591	35.3	601,945	27.10

5	Ստացված տույժեր և տուգանքներ	176,364	6.13	290,758	11.59	404,075	18.19
6	Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	37,804	1.31	1,969	0.08	33	0.00
7	Եկամուտ շնորհներից	507	0.02	507	0.02	507	0.02
8	Այլ եկամուտներ	104,260	3.62	104,762	4.16	53,325	2.40
Ընդամենը		2,876,505	100	2,508,524	100	2,221,567	100.00

Հաշվետու տարում բանկը շարունակել է իր որդեգրած քաղաքականությունը հաճախորդների բնագավառում՝ պահպանելով փոխշահավետության սկզբունքը հաճախորդներին առաջարկել բանկային ծառայությունների ընդգրկուն փաթեթ, մշտապես նորացնելով և բազմազանելով այն, բարելավելով ծառայությունների մատուցման որակը:

2016թ.-ի Բանկի առավել հատկանշական ձեռքբերումներից է 24.08.2016թ. ՀՀ ԿԲ թիվ 134Ա որոշման համաձայն «ԲՏԱ Բանկ» ՓԲԸ-ն միացումը «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ին, որի արդյունքում «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի կապիտալն ավելացավ 5,294,232 հազ. դրամով:

Հաշվետու տարվա ընթացքում Բանկը շարունակեց ակտիվ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ, ինչի շնորհիվ խորացվեց ու ընդլայնվեց համագործակցության շրջանակները, գործող ծրագրերը, ինչպես նաև ծավալվեց գործակցություն նոր բանկային ծառայությունների ոլորտում:

- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A. ֆինանսական հաստատությունների միջև կնքվեց 10.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո, փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորմանը:
- «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և բելգիական «INCOFIN CVBA» ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 6.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո և փոքր բիզնեսի վարկավորմանը:
- Շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA հետ համագործակցության շնորհիվ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «GLOBAL IMPACT INVESTMENTS» SÀRL ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 5.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո բիզնեսի վարկավորմանը:
- Շվեյցարական «SYMBIOTICS» SA հետ համագործակցության շնորհիվ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ և Լյուքսեմբուրգի Մեծ Դքսությունում գտնվող «FINETHIC» S.C.A. ներդրումային ընկերության միջև կնքվեց 1.0 միլիոն ԱՄՆ դոլարի վարկային պայմանագիր, որով ներգրավված միջոցներն ուղղվելու են միկրո և փոքր բիզնեսի վարկավորմանը:

Բանկն իր զարգացման ներկա փուլում կարևորում է համարժեք մրցունակության մակարդակի ապահովումը հետևյալ շուկայական հատվածներում.

- փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորում,

- խոշոր բիզնեսի վարկավորում,
- սպառողական վարկավորում,
- բնակարանային հիփոթեք,
- միջազգային առևտրի սպասարկում՝ ներառյալ դրամական փոխանցումներ, ակրեդիտիվներ, երաշխիքներ

- ավանդների ներգրավում (տարբերակված ըստ ժամկետների, արժույթների և տոկոսների վճարման հաճախականության),

- հանրային ծառայությունների վճարների սպասարկում,

- պլաստիկ քարտերի տրամադրում և սպասարկում:

Առևտրային վարկերի տարամադրման և վճարահաշվարկային սպասարկման շուկայական հատվածում բանկերի միջև մրցակցությունը բավականաչափ կոշտ է, որի պարագայում Բանկի կողմից նախատեսվում է ապահովել ֆինանսական բնույթի համալիր ծառայությունների մատուցում՝ ներառյալ տարբեր բնույթի խորհրդատվությունը, որը Բանկի գործունեության ռազմավարական գերակայություններից է:

Բանկը, ելնելով միջոցների ներգրավման և տեղաբաշխման միտումներից ու գնահատվող հնարավորություններից, իր ռազմավարության թիրախներից դիտարկում է մանրածախ բանկային ծառայությունների մատուցումը, բանկային սպասարկումների և ծառայությունների մատչելիության ու հասանելիության ապահովումը սպառողների լայն շրջանակի համար, որի արդյունքում Բանկն իր ամուր դիրքը կհաստատի ՀՀ բանկային շուկայում:

Բանկը հետամուտ լինելով իր որդեգրած՝ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ հարաբերությունների խորացման և ընդլայնման քաղաքականությանը՝ շարունակելու է միջազգային ֆինանսական շուկաներից միջոցների ներգրավման որդեգրված

ռազմավարությունը, որը նախատեսում է ակտիվ համագործակցություն հանրապետությունում միջազգային ֆինանսավարկային ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների հետ:

Բանկը կշարունակի և կընդլայնի համագործակցությունը միջազգային ծրագրերի շրջանակներում՝ ՎԶԵԲ, ՄՖԿ, Գերմանա-հայկական հիմնադրամ (ԳՀՀ), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի, Ասիական Զարգացման Բանկի, «BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND» LLC ներդրումային ընկերության հետ, «SYMBIOTICS» SA, «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A. ֆինանսական հաստատությունների հետ: Բանակցություններ կվարվեն նաև միջազգային այլ կառույցների հետ՝ համագործակցության ակնկալիքով:

բ. Բանկի մրցակցային դիրքի նկարագրությունը:

Բանկի մրցակցային առավելությունների շարքում հարկ է նշել հետևյալը.

- ◆ Բանկում ինստիտուցիոնալ ներդրողների առկայությունը, որոնք հետապնդում են երկարաժամկետ նպատակներ և խնդիրներ՝ նպատակաուղղված Բանկի հետագա զարգացմանը:

- ◆ Բանկի կառավարման արդյունավետ համակարգը, որում հստակ ամրագրված են յուրաքանչյուր կազմակերպական միավորի գործառնության խնդիրները և որոշված են դրանց պատասխանատվության սահմանները:

- ◆ Ռիսկերի կառավարման արդյունավետ համակարգը, դրա հուսալիության բարձր աստիճանը, որը հնարավորություն ունի ժամանակին բացահայտելու առաջացող ռիսկերի բնույթը, դրանց հնարավոր ազդեցության մակարդակը և առաջարկելու դրանց չեզոքացման ուղիները:

◆ Կորպորատիվ կառավարման արդյունավետ համակարգը, որի շրջանակներում ամրագրված են Բանկի Խորհրդի և Վարչության պաշտոնատար անձանց ֆիդուցիար պատասխանատվությունը:

◆ Բանկային նոր ինովացիոն ծառայությունների նպատակաուղղվածությունը և նմանատիպ ծրագրերի իրացման հաջողված փորձը: Բանկի մրցունակության բարձրացման առանցքային գործոններից է տեղեկատվական տեխնոլոգիաների անհրաժեշտ բաղադրիչների յուրացումը, ծառայությունների մատուցումը, տեխնոլոգիաների միջազգային չափորոշիչների և համաշխարհային լավագույն փորձի վրա կառուցումը, որի արդյունքում Բանկում մշակվում ու ներդրվում են ինովացիոն և արդյունավետ պրոդուկտներ:

◆ Արտաքին միջավայրի ազդակների արագ արձագանքման արդյունավետ համակարգը, մասնավորապես՝ տնտեսության իրական հատվածում ընթացող գործընթացների և բանկային սպասարկումները, ծառայությունների ոլորտում տոկոսադրույքների ու սակագների փոփոխությունների նկատմամբ համարժեք արձագանքումը: Այդ նպատակով՝ Բանկը մշտապես իրականացնում է մարքեթինգային ուսումնասիրություններ և հարցումներ, պարբերաբար կազմակերպվում են հանդիպումներ հաճախորդների հետ: Դրա շնորհիվ Բանկը վարում է սակագնային և տոկոսադրույքային ճկուն քաղաքականություն և առաջարկում է շուկայում առավել մատչելի ու մրցունակ պայմաններ և սակագներ:

◆ Բանկի աշխարհագրության և մասնաճյուղային ցանցի ինտենսիվ զարգացումը երկրի բոլոր մարզերում: 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի մասնաճյուղերի թիվը կազմում է 47՝ մոտեցնելով Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունները հաճախորդների առավել լայն շրջանակի:

◆ Միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցությունը: Բանկը համագործակցում է մի շարք կազմակերպությունների հետ, որոնց թվում են պատկանում՝ Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը (ՎԶԵԲ), ՄՖԿ, Գերմանա-հայկական հիմնադրամը (ԳՀՀ), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկը, Ասիական Զարգացման Բանկը, «BLUEORCHARD MICROFINANCE FUND» LLC ներդրումային ընկերությունը, «SYMBIOTICS» SA, «MICRO, SMALL & MEDIUM ENTERPRISES BONDS» S.A. ֆինանսական հաստատությունների հետ և այդ շրջանակը առաջիկայում կրնա լայնվի:

◆ Բանկի կառավարման բարձրագույն և միջին օղակներում բավարար ներուժ ու փորձ ունեցող կադրային պոտենցիալի առկայությունը, որն ունակ է լուծել Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրով սահմանված խնդիրները:

◆ Բանկի կառավարման բոլոր օղակներում գործունեության բավարար կանոնակարգվածության աստիճանը:

◆ Բանկային ծառայությունների և սպասարկումների լայն սպեկտրը, Բանկի ուժեղ ու կայուն դիրքերը մանրածախ ծառայությունների ոլորտում, որոնց շնորհիվ Բանկը դինամիկ և հաստատուն ձևով ընդլայնում է ծառայությունների և սպասարկումների ծավալները:

◆ Բանկի կողմից հաճախորդների թիրախային խմբերի տարանջատումն ըստ բիզնեսի ոլորտների վարման առանձնահատկությունների ու քաղաքացիների շրջանում ըստ սոցիալական, աշխարհագրական, տարիքային և այլ չափորոշիչների, որի արդյունքում առաջարկվում է յուրաքանչյուր խմբին համարժեք նպատակային համալիր, բարձրորակ բանկային ծառայությունների շրջանակ:

◆ Անմիջապես հաճախորդների սպասարկման համար պատասխանատու աշխատակիցների վերապատրաստման ծրագրերը, որի շնորհիվ նաև բարելավվում է սպասարկման որակը և աճում հաճախորդների թվաքանակը:

♦ Բաժնետիրական ընկերության կարգավիճակում հանդես եկող <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ-ի ձևավորված դրական վարկանիշը և աճող հեղինակությունը:

Ստորև ներկայացվում է որոշ հիմնական ցուցանիշների գծով 31.12.2016թ. դրությամբ Բանկի մասնաբաժինը շուկայում.

№	Ցուցանիշը	Մասնաբաժինը շուկայում /%/
1	Ընդհանուր ակտիվներ	3.55%
2	Վարկային ներդրումներ	2.96%
3	Ընդհանուր պարտավորություններ	3.44%
4	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3.09%
5	Ընդհանուր կապիտալ	4.12%

5. ԲԱՆԿԻ ԽՍԲԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ

1) Եթե բանկը խմբի անդամ է, ապա համառոտ ներկայացնել խմբի կառուցվածքը և բանկի տեղը այդ խմբում,

Բանկը որևէ խմբի անդամ չի հանդիսանում: Բանկի հիմնական բաժնետերեր և «ՄԻԼ ԿՈՆՑԵՌՆ» ՍՊԸ հիմնադիր հանդիսացող Սուբխայանների ընտանիքը փայամասնակցություն ունի նաև հետևյալ ընկերություններում.

Կազմակերպության անվանումը	Գտնվելու վայրը
1. <<Նարեկ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Մ. Խորենացու 30/1
2.<< Սիլ Կոնցեռն>>ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, 0018, Տ. Մեծի պող., 3-րդ նրբ. 62
3.<<Երևանի Ալրադաց>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Նար-Դոսի փող. 2
4.<<Սպորտ Թայմ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, 0018, Տ. Մեծի պող., 3-րդ նրբ. 62
5.<<Երևանի Զովք Գործարան>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Արտաշեսյան 99
6.<< Սատուրն Շինմոնտաժ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի 3-րդ նրբ. 62
7. <<Բջնի Գրուպ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Զարենցավան, Գործարանային փող. 8
8.<<Նոյ Գրուպ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Գետառի 4
9. <<Սիլ Ինշուրանս>> Ապահովագրական ՓԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի պող. 39
10.<<Սիլ հանքային ջրերի	ՀՀ ք. Երևան, Գետառի 4/8

գործարան>> ՍՊԸ	
11.<<Գոգո Ինթերնեյշնլ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Տ. Մեծի պող. 49
12. << Առաջ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան, Գետառի 4/8
13. <<Պոլիպլաստ>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան. Օդեսայի փողոց
14.<<ԳՌԶՈ Պլազա>> ՍՊԸ	ք. Երևան, , Տ. Մեծի պող. 3-րն նրբ. 60
15. <<Մելնիցա Պլազա>> ՍՊԸ	ՀՀ ք.Երևան. Նար-Դոսի 2
16.<<Երևան կահույք>> ԲԲԸ	ՀՀ ք.Երևան, Զելյուսկինցիների 62
17. <<Գորվետկա Վան>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Գորվետկա 4
18. <<Երևան Ինկասացիա>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Մազմանյան 5
19. <<Ղավոս Ինթերնեյշնլ>> ՍՊԸ	ՀՀ ք. Երևան, Խորենացի 43

6. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ

Բանկի մատուցած ծառայությունների ծավալների աճի կամ նվազման միտումները և ծառայությունների սակագների միտումները վերջին հաշվետու ֆինանսական տարվա ավարտից մինչև ազդագրի ներկայացման օրն ընկած ժամանակահատվածի համար: Ներկայացվում են միայն այն միտումները, որոնք ըստ բանկի էական են և (կամ) ողջամիտ ներդրողը կկարևորեր ներդրումային որոշումներ կայացնելիս:

Նախորդ հաշվետու տարվա վերջի համեմատ, Բանկի կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալների և ծառայությունների սակագների փոփոխությունները պայմանավորված են տնտեսության ներքին և արտաքին հատվածներում ընթացող փոփոխություններով, մրցակիցների կողմից համանման պորտուկոնների գծով առաջարկվող սակագներով, ինչպես նաև Բանկի մրցակցային դիրքի ամրապնդման և առաջխաղացման հնարավորություններով: Մասնավորապես վերանայվել են՝ դրամական փոխանցումների իրականացման և չեկերի սպասարկման պայմանները, սոցիալական փաթեթի սպասարկման նպատակով բացված հաշվի միջոցների դիմաց վճարվող տարեկան տոկոսադրույքը (սահմանվել է 0.1%), հնամաշ և վնասված դրամանիշերի փոխանակման սակագինը (ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ և ՌԴ ռուբլու համար սահմանվել է 5%), արտարժույթի դրամանիշերի համար հնամաշության չափանիշները, պլաստիկ քարտերի տրամադրման և սպասարկման պայմանները, քարտային հաշվի դրական մնացորդի վրա հաշվարկվող տարեկան տոկոսադրույքի կիրառման պայմանները (կիրառվում է եթե վճարային քարտի միջին ամսական մեծությունը գերազանցում է 1,000,000 ՀՀ դրամը, հաշվարկվում է մինչև վճարային պլաստիկ քարտի գործողության ժամկետի ավարտը), արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում մատուցվող ծառայությունների սակագները և այլն:

Ներդրումային ծառայությունների մատուցման համար սակագները սահմանվել են. պետական պարտատուներով գործարքների համար՝ մինչև 100մլն. ՀՀ դրամը 0.05% գործարքի

ծավալից, նվազագույնը 5,000 ՀՀ դրամ, 100մլն. ՀՀ դրամ և ավել ծավալի դեպքում 0.04%: Կորպորատիվ արժեթղթերով գործարքների դեպքում՝ մինչև 100մլն. ՀՀ դրամը՝ 0.2% գործարքի ծավալից, նվազագույնը 5,000 ՀՀ դրամ, իսկ 100մլն. ՀՀ դրամ և ավել ծավալի դեպքում 0.1%:

Ողջամիտ ներդրողի ներդրումային որոշման կայացման նպատակով՝ Բանկը ներկայացնում է հաշվետու տարվա ակտիվապասիվային ցուցանիշների և շահույթի ծավալային աճը, որոնք արտացոլում են Բանկի կառավարման մարմինների կողմից ռազմավարության իրականացման արդյունավետությունը:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացվում են Բանկի ակտիվապասիվային հիմնական ցուցանիշները և շահույթը.

(հազ. դրամ)

Միջոցների ներգրավում	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	Աճ/նվազում 31.12.2016- 31.12.2015	
				դրամ	%
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22,314,296	26,052,003	14,006,062	-12,045,941	-46.24%
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,525,303	61,973,987	66,795,292	4,821,305	7.78%
Ստորադաս փոխառություն	-	4,425,604	5,400,172	974,568	22.02%

(հազ. դրամ)

Միջոցների տեղաբաշխում	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2016	Աճ/նվազում 31.12.2016- 31.12.2015	
				դրամ	%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	59,175,240	75,047,659	15,872,419	26.82%
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8,866,001	8,866,001	16,048,860	7,182,859	81.02%

(հազ. դրամ)

	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	Աճ/նվազում 2016-2015	
				դրամ	%
Շահույթ	816,796	449,266	590,371	141,105	31.41%

Բացի վերը բերված ֆինանսական ցուցանիշները, Բանկը որպես հաշվետու թողարկող, իր արժեթղթերի սեփականատերերին է ներկայացնում նաև եռամսյակային և տարեկան հաշվետվություններ, որոնք տեղադրված են բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.aeb.am՝ <<Բաժնետերեր և ներդրողներ>> բաժնում:

7. ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄԸ ԿԱՍ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ

1) այն հիմնական սկզբունքների կամ վարկածների նկարագիրը, որոնց հիման վրա իրականացվել է շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը: Շահույթի կանխատեսումը կամ գնահատումը պետք է համադրելի լինի բանկի պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունների հետ:

Սույն կետում նշված տեղեկությունները ընդամենը կանխատեսումներ են և ներդրումային որոշումներ կայացնելիս չպետք է հիմնվել դրանց վրա:

Առաջիկա տարվա՝ 2017թ., համար բանկը պլանավորել է ստանալ 1,7 մլրդ. դրամի գուտ շահույթ: Շահույթի կանխատեսումը (պլանավորումը) իրականացնելիս բանկը հիմնվել է հետևյալ հիմնարար սկզբունքների վրա.

1. Բանկի ակտիվների կայուն աճի ապահովում, հիմնականում եկամտաբեր ակտիվների՝ վարկերի և արժեթղթերի աճի հաշվին: Վարկային ներդրումների աճը ապահովվելու է նոր վարկատեսակների առաջարկի, տնտեսության նոր հեռանկարային ոլորտների վարկավորման, սպառողական և հիփոթեքային վարկավորման, միջազգային կառույցների հետ իրականացվող վարկային ծրագրերի բազմազանման և ավելացման հաշվին:
2. Բանկի պարտավորությունների, ըստ այդմ ցպահանջ և ժամկետային ռեսուրսների կայուն աճի ապահովում՝ միջազգային ծրագրերով և միջազգային կառույցներից նոր ռեսուրսների ներգրավում և ներքին շուկայից ներգրավված ռեսուրսների ծավալների կայուն աճի ապահովում:
3. Բանկի ռեսուրսների տեղաբաշխում բարձր եկամտաբերություն ունեցող ակտիվներում (վարկեր հաճախորդներին)՝ ընդունելի մակարդակի վրա պահելով բանկի ռիսկերը, պահպանելով բանկային գործունեությունը կարգավորող ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվները:
4. Հեռանկարային հաճախորդների շրջանակի էական աճի ապահովում, ի հաշիվ մատուցվող ծառայությունների բազմազանման և տեխնոլոգիաների կատարելագործման, միջազգային չափանիշներով նոր բանկային գործիքների առաջարկի /նոր տեխնոլոգիաներով վարկեր, ավանդներ, վճարահաշվարկային ծառայություններ/:
5. Վերը նշվածների արդյունքում տոկոսային եկամուտների, մատուցվող ծառայություններից ստացվող միջնորդավճարների աճ:
6. Բանկի արդյունավետ տարածքային քաղաքականության վարում՝ ապահովելով նոր մասնաճյուղերի գործարկումը, գործող մասնաճյուղերի վերանորոգումը և վերազինումը, տեխնիկա-տեխնոլոգիական, տեղեկատվական համակարգերի արդիականացումը:

2) այն գործոնները, որոնց վրա բանկի կառավարման մարմինները ազդելու հնարավորություն ունեն և այն գործոնները, որոնց վրա ազդելու նման հնարավորությունը բացակայում է.

Բանկի կառավարման մարմինները հնարավորություն ունեն ազդելու (կառավարելու) Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

1. Բանկի կողմից ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալների կառավարում,
2. Բանկի ռիսկերի ընդունելի մակարդակի պահպանում և կառավարում,

3. Բանկի տեխնիկա-տեխնոլոգիական և տեղեկատվական բազայի արդիականացմանն ուղղված ներդրումներ,
4. Կադրային քաղաքականություն, այդ թվում՝ բանկի անձնակազմի վարձատրության, պատրաստման և վերապատրաստման ծախսեր,
5. Նոր պրոդուկտների թողարկում,
6. Տարածքային քաղաքականություն,
7. Բանկի գործունեության ապահովման ծախսեր,
8. Նոր բանկային պրոդուկտների ներդրման ծախսեր,
9. Գովազդային գործընթաց և այլն:

Բանկի կառավարման մարմինները կարող են արձագանքել, սակայն հնարավորություն չունեն ազդելու Բանկի գործունեության և շահույթի վրա ազդող հետևյալ հիմնական գործոնների վրա.

1. քաղաքական, տնտեսական ռիսկի գործոններ (բանկային ավանդների և վարկերի առաջարկի ու պահանջարկի և դրանից բխող տոկոսադրույքների փոփոխության վարքագիծ, արժեզրկման ու փոխարժեքի վարքագիծ),
2. հարկային և օրենսդրական փոփոխության այլ ռիսկեր,
3. երկրի ֆինանսական շուկայի կայունության ռիսկ,
4. անհաղթահարելի ուժի ազդեցության գործոններ (արտակարգ դրության հայտարարելը, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքների դադարեցումը, բնական աղետները, պատերազմը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Բանկի բնականոն գործունեությունը) և այլն:

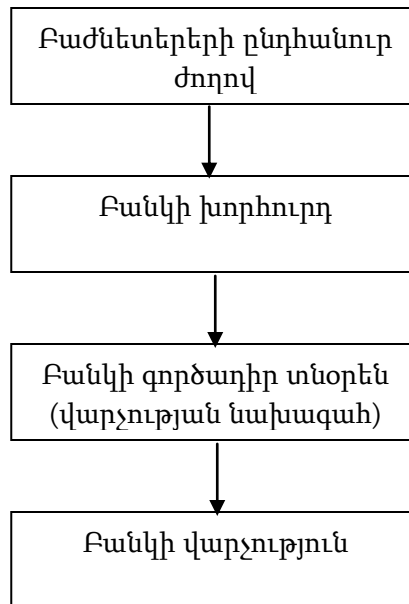
8. ԲԱՆԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԸ

1) Բանկի կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը և յուրաքանչյուր մարմնի իրավասություններն ու պարտականությունները.

Բանկի կառավարման մարմիններն են (ներկայացվում է ըստ կանոնադրության).

1. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը, որը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է,
2. Բանկի խորհուրդը, որն ընտրվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
3. Բանկի գործադիր տնօրենը, որն ի պաշտոնե վարչության նախագահն է,
4. Բանկի վարչությունը:

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացվում է ստորև.

Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասություններն են (ներկայացվում է ըստ կանոնադրության).

6.7. Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությունները՝

ա/ Բանկի Կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների և լրացումների կատարումը, Բանկի կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ,

բ/ Բանկի վերակազմակերպումը.

գ/ Բանկի լուծարումը.

դ/ ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը.

ե/ Բանկի խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Բանկի խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ժողովներում: Բանկի խորհրդի անդամների ընտրության հարցը Բանկի արտահերթ ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Բանկի խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.

զ/ հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը,

է/ խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.

ը/ Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթի և վնասի բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.

թ/ օրենքով նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունք չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը.

ժ/ ընդհանուր ժողովի վարման կարգը,

ժա/ հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը.

ժբ/ օրենքով սահմանված դեպքերում Բանկի գույքի օտարման և ձեռք բերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50%-ից ավելին):

Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանն օրենքով վերապահված հարցերը չեն կարող նրա կողմից փոխանցվել ընկերության գործադիր մարմնին:

6.14. Բանկի խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը՝ բացառությամբ այն հարցերի, որոնք օրենքով և կանոնադրությամբ վերապահված են ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը:

6.22. Բանկի խորհրդի բացառիկ իրավասություններն են՝

ա/ Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ՝ Բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագրի հաստատումը.

բ/ ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված՝ նախապատրաստման աշխատանքների իրականացման ապահովումը.

գ/ Բանկի գործադիր մարմնի (վարչության) անդամների նշանակումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.

դ/ Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ձևավորումը, նրա տարեկան աշխատանքային ծրագրի հաստատումը, ներքին աուդիտի աշխատակիցների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.

ե/ Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը.

զ/ Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի և աշխատատեղերի հաստատումը.

է/ շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը, այդ թվում՝ շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժիններ ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը, որում պետք է ընդգրկվեն Բանկի այն բաժնետերերը, որոնք ընդգրկվել են Բանկի բաժնետերերի ռեեստրում՝ Բանկի տարեկան ընդհանուր ժողովին մասնակցելու իրավունք ունեցող բաժնետերերի ցուցակը կազմելու օրվա դրությամբ:

ը/ Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և ընդհանուր ժողովին ներկայացումը.

թ/ ընդհանուր ժողովի հաստատմանը Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը.

ժ/ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին վճարման չափի սահմանումը.

ժա/ Բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում անհրաժեշտության դեպքում բացահայտված թերությունների վերացմանն ուղղված միջոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը.

ժբ/ Բանկի կողմից օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.

ժգ/ Բանկի տարածքային և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառնության պարտականությունների բախշումը.

ժդ/ Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության՝ հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը.

ժե/ Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.

ժզ/ բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափի ավելացումը.

ժե/ Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման ընդունումը,

ժը/ դուստր և կախյալ ընկերությունների ստեղծումը, այդ ընկերություններին մասնակցությունը, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում

ժթ/ Բանկի կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը,

ի/ գույքի շուկայական արժեքի որոշումը օրենքով սահմանված կարգով,

իա/ օրենքով նախատեսված դեպքերում տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը

իբ/ Բանկի գույքի օտարման և ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (Բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50 %-ի չափով),

իգ/ Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների և հիմնարկների ստեղծման և դադարեցման մասին որոշումների ընդունումը,

իդ/ Բանկի կողմից բաժնետերերի ժողովի հետ կապված տեղեկությունների և նյութերի հաղորդման ձևի մասին, ներառյալ ծանուցման մամուլի միջոցի ընտրության որոշումը,

իե/ խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը,

իզ/ առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը և մասնակցությունը,

իէ/ օրենսդրությամբ սահմանված այլ իրավասությունների իրականացումը:

Բանկի խորհրդի բացառիկ իրավասությանը կանոնադրությամբ վերապահված հարցերը չեն կարող նրա կողմից փոխանցվել Բանկի գործադիր մարմնին:

6.29. Բանկի գործադիր տնօրենը (Վարչության նախագահը), որպես իր բացառիկ իրավասություն, ներկայացնում է Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է Բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

6.30. Բանկի գործադիր տնօրենը (Վարչության նախագահ).

ա/ տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը,

բ/ աշխատանքի է ընդունում և աշխատանքից ազատում Բանկի աշխատակիցներին,

գ/ Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ,

դ/ կատարում է Բանկի վարչության նախագահի տեղակալների և վարչության անդամների միջև պարտականությունների բաշխում,

ե/ լուծում է կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ հարցեր, իր իրավասության շրջանակներում իրականացնում այլ գործառնություններ:

6.31. Բանկի վարչությունը կազմվում է գործադիր տնօրենից (Վարչության նախագահից), նրա տեղակալներից, գլխավոր հաշվապահից, ինչպես նաև Բանկի այլ պաշտոնատար անձանցից, որոնք նշանակվում են Բանկի խորհրդի կողմից:

6.32. Բանկի վարչությունը.

ա/ խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի խորհրդի կողմից հաստատվող ներքին իրավական ակտերը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը, Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը.

բ/ ապահովում է ընդհանուր ժողովի և Բանկի խորհրդի որոշումների կատարումը,

գ/ իրականացնում է Բանկի գործունեության ընթացիկ ղեկավարումը,

դ/ կազմակերպում է ընդհանուր ժողովի, Բանկի խորհրդի և իր կողմից ընդունված որոշումների կատարումը,

ե/ գումարում է իր նիստերը ըստ անհրաժեշտության, բայց ոչ պակաս, քան ամիսը մեկ անգամ,

զ/ իր իրավասության շրջանակներում սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, դրամարկղային սպասարկման, դրամի ու Բանկի այլ արժեքների պահպանումը, հաշվառումն ու հաշվետվությունը և իրականացնում է դրանց վերահսկողությունը,

է/ սահմանում է ակտիվային ու պասիվային գործառնությունների գծով տոկոսադրույքների քաղաքականությունը,

ը/ վերահսկում է օրենսդրության պահպանումը Բանկում և նրա կառուցվածքային ստորաբաժանումներում,

թ/ նախապես քննարկում է վարչության կողմից Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի և Բանկի խորհրդի քննարկմանը ներկայացվող հարցերը,

ժ/ քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, Բանկի ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները,

ժա/ հաստատում է բանկի աշխատողների և մյուս ստորաբաժանումների ղեկավարների և աշխատողների իրավունքների ու պարտականությունների մասին հրահանգները,

ժբ/ կատարում է Բանկի պաշտոնատար անձանց նշանակում իր իրավասության շրջանակներում,

ժգ/ քննարկում է գործադիր տնօրենի (Վարչության նախագահի), վարչության անդամների և Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից վարչության քննարկմանը ներկայացված այլ հարցերը:

Այն հարցերը, որոնք օրենքով կամ կանոնադրությամբ չեն սահմանվել որպես ընդհանուր ժողովի, խորհրդի կամ ներքին ատղիտի ստորաբաժանման իրավասությանը պատկանող, պատկանում են գործադիր տնօրենի (վարչության) իրավասությանը:

2) կառավարման մարմինների անդամների անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, զբաղեցրած պաշտոնը, իրավասություններն ու պարտականությունները, նրանցից յուրաքանչյուրի ծավալած գործունեությունը բանկի կազմից դուրս՝ ազդագիրը գրանցման ներկայացնելու պահին.

Տեղեկություններ բանկի կառավարման մարմինների վերաբերյալ.

Պաշտոնը	Ա. Ա. Հ., ծննդյան ամսաթիվը, մասնագիտությունը, քաղաքացիությունը, հասցեն	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները	Իրավասություններ և պարտականություններ
Բանկի խորհրդի նախագահ	Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի, ծնված 1965թ., ինժեներ-տնտեսագետ, տնտեսագիտության թեկնածու, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք.Երևան, Զավարյան 6, բ.1/5	1998թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահ:	Սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ

Բանկի խորհրդի անդամներ	Նալջյան Արմեն Տիգրանի, ծնված 1967թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Վ. Վաղարշյան 20/1, 24 բն.	19.07.2007թ.-04.10.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Մասնաճյուղերի կառավարման վարչության պետ, 05.10.2010թ.-11.08.2016թ. - «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրեն (վարչության նախագահ): 11.08.2016թ առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահի տեղակալ:	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ: Պարտականություններ՝ 1. Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ ընդհանուր հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Բանկի անձնակազմի կառավարման արդյունավետության ընդհանուր հսկողություն 5. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկողություն 6. Բանկի հաշվապահական հաշվառման և հաշվապահության քաղաքականության նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն Բանկի իրավական գործընթացների նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն
	Մելիքյան Արամ Ռոբերտի ծնված 1963թ., տնտեսագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Երևան, Մոլդովական փող. 22. 15բն.	27.09.2007թ.-28.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետի տեղակալ, 29.06.2012թ.-31.07.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահի օգնական, /խորհրդական/, 01.08.2012թ.-11.08.2016թ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի նախագահի տեղակալ: 11.08.2016թ-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ Պարտականություններ՝ 1. Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Պլաստիկ քարտերի թողարկման քաղաքականության ընդհանուր հսկողություն 5. Բանկի ռազմավարության ընդհանուր հսկողություն 6. Հաճախորդների դիմում-բողոքների նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն /Օմբուդսմեն/ 7. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկողություն

Իննա Յաբբարովա, ծնված 1965թ., տնտեսագետ, Քաղաքացիությունը՝ Բելառուսիայի Հանրապետություն, հասցե՝ ՌԴ, ք. Մոսկվա, Սպիրիդոնովկա փ., 22/2 շ., 48 բն.	2007թ.-ի հունվար – 2007թ.- ի հունիս ՎՋԵԲ, Գլխավոր գրասենյակ, Ռիսկերի կառավարում 2007թ.-ի հուլիս – 2014թ. հունիս ՎՋԵԲ, ՌԴ, Մոսկվա, Գլխավոր բանկիր, Ֆինանսական հաստատությունների ՌԴ- ի թիմ 2006թ. հունվարից առ այսօր Բելառուսի Ալիվարիա (Կարլսբերգ խումբ) գարեջրի գործարանի Խորհրդի անդամ, ՎՋԵԲ ներկայացուցիչ 2013թ. հունիսից առ այսօր Թաթարստանի Սպուրտ բանկում Խորհրդի անդամ, ՎՋԵԲ ներկայացուցիչ 2014թ. հունիսից առ այսօր Կառավարության հետ հարաբերությունների ավագ խորհրդատու, փոխտնօրեն, ՎՋԵԲ 07.03.2016թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ: Պարտականություններ՝ Բանկի գործունեության ընթացքում միջազգային փորձի ներդրման աշխատանքների համակարգում:
Պետրոսյան Լուիզա Աշոտի, ծնված 1982թ., տնտեսագետ-մաթեմատիկոս, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Երևան, Գր. Արծրունի 92-7	03.12.2008թ.-31.01.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգային գործառնությունների վարչության Թղթակցային հարաբերությունների և փաստաթղթային գործառնությունների բաժնի պետ 01.02.2011թ.-13.06.2013թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգային գործառնությունների վարչության պետի տեղակալ 14.06.2013թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ, Խորհրդի Քարտուղար:	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ: Պարտականություններ՝ 1. Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ ընդհանուր հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Բանկի կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների զարգացման համակարգում 5. Միջազգային հարաբե- րությունների ընդհանուր հսկողություն 6. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկո- ղություն

	Հայրապետյան Ռուբեն Աշոտի, ծնված 1980թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Մխչյան փ. 25/3 տ.	24.07.2006թ.-08.11.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ» մասնաձյուղի կառավարիչ, 09.11.2010թ.-23.05.2013թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության պետ, վարչության անդամ /ընդգրկված է՝ 07.06.2011թ./: 24.05.2013թ.-22.05.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ 23.05.2014թ.-29.06.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի խորհրդական 30.06.2014թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ խորհրդի անդամ:	Իրավասություն՝ սահմանված է Բանկի կանոնադրությամբ 1. Պարտականություններ՝ Բանկի վարչության գործունեության ընդհանուր հսկողություն 2. Բանկի ներքին և արտաքին աուդիտի գործունեության ընթացքում ի հայտ եկած խնդիրների/ռիսկերի/ նկատմամբ հսկողության իրականացում 3. Բանկի ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման ընդհանուր հսկողություն 4. Պլաստիկ քարտերի թողարկման քաղաքականության ընդհանուր հսկողություն 5. Բանկի ռազմավարության ընդհանուր հսկողություն 6. Հաճախորդների դիմում-բողոքների նկատմամբ ընդհանուր հսկողություն /Օմբուդսմեն/ 7. ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործընթացի ընդհանուր հսկողություն
--	--	--	---

Բանկի խորհրդի անդամներ	Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ը	
	բանկում	վերջին հինգ տարում բանկից դուրս
Սուքիասյան Սարիբեկ Ալբերտի	Խորհրդի նախագահ	«ՄԻԼ-Կոնցեռն» ՍՊԸ Խորհրդի անդամ
Նալչյան Արմեն Տիգրանի	Խորհրդի նախագահի տեղակալ	-
Մելիքյան Արամ Ռոբերտի	Խորհրդի անդամ	«Արալարագոն Ինտերնեյշնլ» ՍՊԸ հիմնադիր
Իննա Յաբբարովա	Խորհրդի անդամ	ՎԶԵԲ, ՌԴ, Մոսկվա, Գլխավոր բանկիր, Ֆինանսական հաստատությունների ՌԴ-ի թիմ, Բելառուսի Ալիվարիա (Կարլսբերգ խումբ) գարեջրի գործարանի Խորհրդի անդամ, ՎԶԵԲ ներկայացուցիչ, Թաթարստանի Սպուրտ բանկում Խորհրդի անդամ, ՎԶԵԲ ներկայացուցիչ, Կառավարության հետ հարաբերությունների ավագ խորհրդատու, փոխտնօրեն, ՎԶԵԲ
Պետրոսյան Լուիզա Աշոտի	Խորհրդի անդամ, Խորհրդի քարտուղար	-
Հայրապետյան Ռուբեն Աշոտի	Խորհրդի անդամ	-

Պաշտոնը	Ա. Հ. Ա., ծննդյան ամսաթիվը, մասնագիտությունը, քաղաքացիությունը, հասցեն	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները	Իրավասություններ և պարտականություններ
Գործադիր տնօրեն (Վարչությա ն նախագահ)	Խաչատրյան Արամ Դավիթի, ծնված 1983թ., ճարտարագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ, հասցե՝ ք. Էջմիածին, Լոմոնոսով փ. տ. 36	06.10.2006թ.-01.09.2008թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Միջազգայ ին գործառնությունների վարչության առաջատար մասնագետ 01.09.2008թ.-14.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին առույտի անդամ, Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների առույտոր 14.02.2011թ.-06.09.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գլխավոր հաշվապահի տեղակալ-Ամփոփ հաշվետվությունների բաժնի պետ 06.09.2011թ.- 07.03.12 «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Գործադիր տնօրենի տեղակալ 23.09.2011թ.-07.03.2012թ. «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Գործադիր տնօրեն 07.03.2012թ.-01.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին առույտի վարչության պետի տեղակալ 07.03.2012թ.-01.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին առույտի վարչության պետի տեղակալ 01.06.2012թ.-10.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին առույտի վարչության պետ 17.07.2012թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Խորհրդի նախագահի տեղակալ, Խորհրդի անդամ 10.07.2017թ.-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարչության նախագահ, Գործադիր տնօրեն	Իրավասության՝ սահմանված է ՀՀ օրենսդրությամբ և Բանկի կանոնադրությամբ Պարտականություններ՝ 1. տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում ֆինան- սական միջոցները և գոր- ծարքներ է կատարում Բանկի անունից. 2. ներկայացնում է Բանկը ՀՀ-ում և արտասահմանում, 3.գործում է առանց լիազորագրի, 4.տալիս է լիազորագրեր, 5.սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում աշխատանքային, 6.Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իր տեղակալների թեկնածու- թյունները, 7.Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի Վարչության կանոնակարգը, 8.իր իրավասության սահ- մաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատա- րումը, 9.կատարում է Բանկի վարչության նախագահի տեղակալների և վարչության անդամների միջև պարտականությունների բաշխում, 10.օրենսդրությամբ սահ- մանված կարգով աշխա- տանքի է ընդունում և ազատում Բանկի աշխատակիցներին, 11.Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ, համաձայն Խորհրդի հաստատած կարգի, կիրառում է խրախուսման և կարգապա- հական պատասխանատ- վության միջոցներ,

			12. լուծում է Բանկի կանոնադրությամբ իրեն վերապահված այլ հարցեր:
Վարչության անդամներ	Բաղայան Ռուբեն Անատոլիի, ծնված 1979թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Նարեկացի 312. 23 բն.	20.01.2010թ.-17.01.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ), 18.01.2011թ.-06.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի խորհրդական, 07.02.2011թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ) 01.06.2015թ.-07.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ (վարչության նախագահի տեղակալ-գանձապետ) 07.10.2016թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ)	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառնականների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Զիչյան Օնիկ Գևորգի, ծնված 1977թ., տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Նորք Մարաշ 11 փող. 75 տուն	25.01.2010թ.-08.09.2013թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Հաճախորդների սպասարկման վարչության պետ 09.09.2013թ.-04.05.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ «ԱՐԱԲԿԻՐ» մասնաճյուղի կառավարիչ 05.05.2014թ.-22.05.2014թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկավորման վարչության պետ 23.05.2014թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործադիր տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի տեղակալ) 01.06.2015թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ)	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառնականների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Առաքելյան Արտակ Արմենակի ծնված 1981թ., ՏԳԹ, տնտեսագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Էջմիածին, Վազգեն Առաջինի փող. 382. 3բն.	20.07.2007թ.-05.10.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Մասնաճյուղերի կառավարման վարչության պետի տեղակալ, 06.10.2010թ.-01.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Տարածքային կառավարման վարչության պետ 07.02.2011թ.-01.06.2015թ.	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառնականների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)

		<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ: 01.06.2015թ. -07.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ) 07.10.2016թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործադիր տնօրենի տեղակալ-Գանձապետ (Վարչության նախագահի տեղակալ)	
Մանրիկյան Աստղիկ Մեսրոպի, ծնված 1982թ., արևելագետ մագիստրոս, բիզնես վարչարարության մագիստրոս Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ Երևան, Տիգրան Մեծի 36դ-16	03.04.2009թ.-13.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Հաճախորդների սպասարկման վարչության VIP հաճախորդների սպասարկման բաժնի հաշվապահ- գանձապահ 14.02.2011թ.-08.09.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Հաճախորդների սպասարկման վարչության VIP հաճախորդների սպասարկման բաժնի հաշվապահ- գանձապահ/գլխավոր/ 09.09.2011թ.-01.06.2015 «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Միջազգային գործառնությունների վարչության պետի ժ/պ, վարչության պետ 01.06.2015թ. առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ (վարչության նախագահի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ):	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառնույթ- ների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)	
Արփինե Փիլոսյան ծնված 1983թ. տնտեսագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Գալշոյան 12/12	31.10.2016թ.-առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գ ծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի տեղակալ) 18.08.2016թ.-31.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Տեխնոլոգի աների և անվտանգության գծով տնօրե նի տեղակալի ժամանակավոր պաշտո նակատար (Վարչության նախագահի տեղակալի ժամանակավոր պաշտոնակատար) 01.07.2015թ.-17.08.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, բաժնի պետ 01.06.2015թ.-30.06.2015թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին վե րահսկողության վարչություն, վարչույթ յան պետ 06.06.2012թ.-31.05.2015թ.	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառնույթ- ների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)	

		«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, բաժնի պետ 09.09.2011թ.-05.06.2012թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, գլխավոր մասնագետ 21.06.2010թ.-08.09.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին դի տարկումների բաժին, առաջատար մասնագետ 10.12.2008թ.-20.06.2010թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկերի մոնիտորինգի բաժին, առաջատար մասնագետ 01.11.2007թ.-09.12.2008թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վարկերի մոնիտորինգի բաժին, մասնագետ 05.02.2007թ.-31.10.2007թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Գործերի կառավարչություն, մասնագետ	
	Պողոսյան Միքայել Յուրիկի, ծնված 13 ապրիլի 1971թ., տնտեսագետ, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, 16 թաղ. 36-34	17.11.2003թ.- 29.08.2004թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸՎերահսկողության վարչության մասնաճյուղերի վերահսկողության բաժնի գլխավոր վերահսկող 30.08.2004թ.- 20.06.2005թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին հսկիչ 21.06.2005թ.- 14.09.2005թ. Բջնի հանքային ջրերի գործարան Իրացման գծով տնօրեն 15.09.2005թ.- 15.11.2005թ. Բջնի հանքային ջրերի գործարան Գլխավոր տնօրենի ֆինանսական գծով փոխտնօրեն 19.12.2005թ.- 30.06.2006թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Վերահսկողության վարչության մասնաճյուղերի վերահսկողության բաժնի պետ 01.07.2006թ.-30.11.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության Տեսչական վերահսկողության բաժնի պետ 01.12.2016թ.-20.08.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ներքին աուդիտի վարչության պետի տեղակալ 21.08.2017թ.-ից առ այսօր «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ֆինանսական տնօրենի-Գլխավոր հաշվապահի ժամանակավոր պաշտոնակատար	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադրության 6.32 կետով սահմանված գործառույթների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)

	Ավետիսյան Հայկ Միշայի ծնված 1979թ., ՏԳԹ, տնտեսագետ- մաթեմատիկոս, Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Էջմիածին, Ռ. Եսայանի փող. 23 տուն	01.07.2006թ.-02.02.2011թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության Ռիսկերի կառավարման բաժնի պետ, 03.02.2011թ. առ այսօր ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ, Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ 07.02.2011թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ, 21.01.2009թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ, Խորհրդի անդամ:	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառույթ- ների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Զհանգիրյան Վրեժ Գագիկի ծնված 1980. Իրավաբան Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Երևան, Կ. Ուլնեցու փող. 16/1տուն	10.10.2007թ.-27.02.2008թ. Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի աշխատակազմում՝ որպես ՀՀ Նախագահի վերահսկողական ծառայության 1-ին բաժնի գլխավոր մասնագետ: 01.02.2013թ.-16.03.2014թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Անվտանգության վարչության Տեղեկատվական անվտանգության բաժնում որպես բաժնի պետ: 17.03.2014թ.-31.12.2014թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Անվտանգության վարչության Տեղեկատվական անվտանգության բաժնում որպես վարչության պետի տեղակալ-բաժնի պետ: 01.01.2015թ.-19.01.2015թ.- <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Իրավաբանական վարչության Բանկային գործառնությունների իրավական ապահովման բաժնում որպես վարչության պետի տեղակալ- բաժնի պետ: 20.01.2015թ.-ից առ այսօր - <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Իրավաբանական Վարչության պետ: 02.02.2015թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ վարչության անդամ:	Իրավասություններ և պարտականություններ՝ Ապահովում է Կանոնադ- րության 6.32 կետով սահմանված գործառույթ- ների իրականացումը (տես ազդագրի Բաժին 3, կետ 12, ենթակետ 1)
	Սարգսյան Վարդան Մարտիկի, ծնված 1979թ., քաղաքագետ Քաղաքացիությունը՝ ՀՀ հասցե՝ ք. Սևան, Հրազդան փ. տ. 15	26.01.2007թ-07.09.2008թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Շահումյան մասնաճյուղի կառավարչի տեղակալ, Վարկ-ավանդային բաժնի պետ 08.09.2008թ.-06.04.2009թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Աջափնյակ մասնաճյուղի	

		Կառավարիչ 07.04.2009թ.-24.01.2010թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Իջևան մասնաճյուղի Կառավարիչ 25.01.2010թ.- 11.02.2014թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Մետաքս մասնաճյուղի Կառավարիչ 12.02.2014թ.-29.06.2014թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Շենգավիթ մասնաճյուղի Կառավարիչ 30.06.2014թ.-18.09.2016թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Արաբկիր մասնաճյուղի Կառավարիչ 19.09.2016թ.-19.10.2016թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Սպանդարյան մասնաճյուղի Կառավարչի ժ/պ 20.10.2016թ.-03.05.2017թ. <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Մասնաճյուղերի կառավարման վարչության պետ 04.05.2017թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Վարկավորման վարչության պետ 23.05.2017թ. առ այսօր <<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ Վարչության անդամ	
--	--	--	--

Բանկի վարչության անդամներ	Պ Ա Շ Տ Ո Ն Ը	
	բանկում	վերջին հինգ տարում բանկից դուրս
Խաչատրյան Արամ Դավիթի	Գործադիր տնօրեն (Վարչության նախագահ)	17.07.2012թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ Խորհրդի նախագահի տեղակալ, Խորհրդի անդամ
Բադալյան Ռուբեն Անատոլիի	Գործառնական գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի գործառնական գծով տեղակալ)	-
Չիչյան Օնիկ Գևորգի	Կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի կորպորատիվ և մանրածախ բիզնեսի գծով տեղակալ)	-
Առաքելյան Արտակ Արմենակի	Գործադիր տնօրենի տեղակալ-գանձապետ (Վարչության նախագահի տեղակալ-գանձապետ)	-

Մանրիկյան Աստղիկ Մեսրոպի	Միջազգային և զարգացման գծով տնօրենի տեղակալ (Վարչության նախագահի միջազգային և զարգացման գծով տեղակալ)	-
Արփինե Փիլոսյան	Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տնօրենի տեղակալ Վարչության նախագահի Տեխնոլոգիաների և անվտանգության գծով տեղակալ	-
Պողոսյան Միքայել Յուրիկի	Ֆինանսական տնօրենի-Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ,	-
Ավետիսյան Հայկ Միշայի	Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ Վարչության անդամ	21.01.2009թ.- առ այսօր «ՄԻԼ ԻՆՇՈՒՐԱՆՍ» ԱՓԲԸ, Խորհրդի անդամ
Զհանգիրյան Վրեժ Գագիկի	Իրավաբանական վարչության պետ Վարչության անդամ	-
Սարգսյան Վարդան Մարտիկի	Վարչության անդամ, Վարկավորման վարչության պետ	-

3) այն մասնաճյուղերի կառավարիչների անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, զբաղեցրած պաշտոնը, իրավասություններն ու պարտականությունները, որոնցում կենտրոնացված է բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը,

Առկա չեն:

4) արդյո՞ք հնարավոր է շահերի բախում որպես բանկի կառավարման մարմնի անդամ բանկի նկատմամբ իր պարտականությունների և իր անձնական շահերի միջև: Եթե այո, ապա պարզ ձևով նկարագրել այդ: Շահերի բախման բացակայության դեպքում՝ նշել առանձին դրույթ այդ մասին,

Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև Ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

9. ՀՄԿՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

այնքանով, որքանով հայտնի է բանկին, տեղեկատվություն այն մասին, թե արդյո՞ք բանկն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն գտնվում է հսկողության տակ: Եթե այո, ապա նշել հսկողների անվանումը (անունը, ազգանունը) և նույնականացման համար անհրաժեշտ այլ տեղեկատվություն, հսկողության բնույթը (ինչի հիման վրա է այդ անձը (անձինք) հսկում բանկին):

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն գտնվում է.

1. Սուբիապանների ընտանիքի ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ նրանք հանդիսանում են «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի բաժնետոմսերի 69.94%-ի սեփականատեր.

Սուբիապան Սարիբեկ՝ 31.32% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիապան Խաչատուր՝ 13.77% (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիապան Ռոբերտ՝ 14.20%, (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5),

Սուբիապան Էդուարդ՝ 10.66%, (ք. Երևան, Զավարյան 6, բն. 1-5):

2. Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (European Bank for Reconstruction and Development Անգլիա, 2JN, EC2A, Լոնդոն, Իքսչեյնջ Սթրուեր մեկ) ուղղակի հսկողության տակ, քանի որ այն հանդիսանում է «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ի 5.04% գումարած 1 բաժնետոմսի սեփականատեր, և համաձայն 08.12.2004թ. կնքված <<Բաժնետիրական պայմանագրի>> պետք է ունենա իր ներկայացուցիչը Բանկի Խորհրդի կազմում, ինչպես նաև բանկի կառավարման մարմնի (վարչության անդամ, տնօրեն) ընտրության կամ փոփոխության, կազմակերպության միացման, լուծարման, կապիտալ համալրելու, խոշոր փոխառություններ ներգրավելու, տրամադրելու և մի շարք այլ դեպքերում պետք է տա իր նախնական համաձայնությունը:

10. ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԲԱՆԿԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ, ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ, ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

1) Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, ինչպես նաև անկախ աուդիտորական եզրակացության բովանդակությունն ամբողջությամբ.

Ներկայացված են Ազդագրին կից հավելված 3-ում:

2) Միջանկյալ ֆինանսական տեղեկատվություն

Եթե ազդագիրը գրանցման է ներկայացվում վերջին հաշվետու տարվա (որի համար ներկայացվել են անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններ) վերջին օրվանից սկսած 9 ամիս հետո, ապա ազդագրում ներկայացվում են միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ (եռամսյակային կամ կիսամյակային՝ կախված թողարկողի ցանկությունից), որոնք ծածկում են տարվա սկզբից առնվազն 6 ամիս ժամանակաշրջան: Այս միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են լինել առանց աուդիտորական եզրակացության: Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում բանկն իր հայեցողությամբ կարող է չներառել սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը: Բացի այդ, ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում բանկն իր հայեցողությամբ կարող է չներառել նաև դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը, բացառությամբ, եթե ազդագրով հայցվում է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն:

Միջանկյալ հաշվետվությունների ներկայացում Համաձայն 4/04 կանոնակարգի չի իրականացվում հաշվի առնելով ազդագրի գրանցման և առաջարկի ժամանակաշրջանը:

3) Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները.

(հազ. դրամ)

ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐ		31.12.2015	31.12.2016
1	Ընդհանուր ակտիվներ	106,660,749	146,182,358
2	Ընդհանուր պարտավորություններ	88,192,761	118,612,940

3	Սեփական կապիտալ	18,467,988	27,569,418
4	Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	135,467	775,912
5	Զուտ տոկոսային եկամուտ (տոկոսային եկամուտ-տոկոսային ծախս)	1,189,917	5,503,870

4) Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Ներկայացվում է ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում թողարկողի ներգրավվածությամբ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական վարույթների նկարագիրը, որոնք թողարկողի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա ունեցել են էական ազդեցություն:

07.08.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 8,351,957.6 ՀՀ դրամ և 40,177.75 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

14.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 2,776.4 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ և 27,000 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

12.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 4,414.95 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

11.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 6,854.5 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

07.07.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 6,405,777.0 ՀՀ դրամ և 3,467.89 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

29.06.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 10,394,440.0 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

16.06.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 64,412.89 ԱՄՆ դոլարին և 8,552.96 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

13.06.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 1,394,078.0 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

06.06.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 3,688.89 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

31.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 26,539.06 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

30.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 8,099,802.7 ՀՀ դրամ, 8,791.46 ԱՄՆ դոլարին և 3,413.03 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

23.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել դատարանի հոգուտ բանկի 9,966,741.0 ՀՀ դրամ և 64,273.8 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

22.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 5,313,151.0 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

17.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 15,260,593.0 ՀՀ դրամ և 38,147.33 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ
գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

16.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 1,922,573.0 ՀՀ դրամ, 2,157,957.5 ՀՀ դրամ, 7,230,771.0 ՀՀ դրամ և
15,260,593.0 ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

15.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 1,341,672.0 ՀՀ դրամ, 5,349,141.0 ՀՀ դրամ և 27,875.72 ԱՄՆ դոլարին
համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

12.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 21,456.03 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի
մասին:

11.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 5,181,319.0 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

05.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 1,270,333.0 ՀՀ դրամ և 1,527,083.0 ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու
պահանջի մասին:

03.05.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 3,755,095.0 ՀՀ դրամ և 3,290,277.0 ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու
պահանջի մասին:

28.04.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 11,954.37 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի
մասին:

27.04.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 23,841,239.0 ՀՀ դրամ և 1,988,783.0 ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու
պահանջի մասին:

21.04.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 29,150.0 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի
մասին:

19.04.2017թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 22,055.46 ԱՄՆ դոլարին, 9,025.41 ԱՄՆ դոլարին, 17,899.16 ԱՄՆ
դոլարին և 3,735.0 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի
մասին:

03.10.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 5,159,575 ՀՀ դրամ և 15,461.78 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ
գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

27.09.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմումներ են ներկայացվել
դատարանի հոգուտ բանկի 28,294.03 ԱՄՆ դոլարին և 9,024.45 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ
գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

24.09.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել դատարանի
հոգուտ բանկի 2,705,167.8 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

24.08.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել ընդհանուր իրավասության դատարանի հոգուտ բանկի 9,095.18 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

17.08.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել ընդհանուր իրավասության դատարանի հոգուտ բանկի 3,005,729 ՀՀ դրամ և 33,369.55 ԱՄՆ դոլարին համարժեք ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

09.08.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել ընդհանուր իրավասության դատարանի հոգուտ բանկի 3,121,724 ՀՀ դրամ և 2,930,331 ՀՀ դրամ գումարներ բռնագանձելու պահանջի մասին:

21.07.2016թ. «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ կողմից հայցադիմում է ներկայացվել ընդհանուր իրավասության դատարանի հոգուտ բանկի 6,232,054.7 ՀՀ դրամ գումար բռնագանձելու պահանջի մասին:

Բանկը որպես հաշվետու թողարկող, իր արժեթղթերի սեփականատերերին է ներկայացնում <<Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ>> հաշվետվություններ (վերոնշյալ տեղեկատվությունը բացահայտվել է նաև որպես <<Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ>> հաշվետվություն), որոնք տեղադրված են բանկի ինտերնետային կայքի՝ www.aeb.am՝ <<Բաժնետերեր և ներդրողներ>> բաժնում:

11. ԷԱԿԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐԸ

Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող վերջին 1 տարվա ընթացքում բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող այն պայմանագրերի էական պայմանները, որոնց գինը գերազանցում է բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի 5 տոկոսը:

Առկա չեն

12. ՓՈՐՁԱԳԵՏԻ, ԳՆԱՀԱՏՈՂԻ, ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒԻ ԿԱՄ ՀԱՇՎԱՊԱՀԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԱՐԾԻՔԸ ԵՎ ԵՐՐՈՐԴ ԱՆՁԱՆՑԻՑ ՎԵՐՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ

Փորձագետ կամ խորհրդատու, որի կարծիքը օգտագործվել է հայտարարագրում կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն՝ չկա:

13. ԱՅԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հայտարարություն այն մասին, որ ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում ներքոհիշյալ տեղեկատվությունը և փաստաթղթերը (կամ դրանց պատճեն) մշտապես մատչելի են հանրությանը.

1) Բանկի կանոնադրությունը,

2) Փորձագիտական եզրակացությունները կամ հաշվետվությունները, անկախ գնահատումները և վերլուծական նյութերը, որոնք պատրաստվել են բանկի պատվերով և որոնք կամ որոնց մի մասն օգտագործվել է ազդագրում.

Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական

եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրողների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն-վերլուծությունները, Էական փաստերի և տեղեկությունների վերաբերյալ հաշվետվությունները մշտապես մատչելի են հանրությանը ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.aeb.am, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխավոր գրասենյակ:

**<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի
ծեռքբերման հայտ N**

<< -- >> ----- 201-թ. Ժամը ---

Հաճախորդի անվանումը	
Պետական գրանցման վկ համար	
Գրանցման ամսաթիվը	
Գրանցման հասցեն	
Գտնվելու վայրի հասցեն	
ՀՎՀՀ	
Կապի միջոցներ	Հեռախոս Էլ. փոստ
Ռեզիդենտությունը	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակ	Թվերով, տառերով
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի գինը	Թվերով, տառերով
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	Թվերով, տառերով
Անձի բանկային վավերապայմանները	ԱՄՆ դոլարային բանկային հաշիվ /Բանկի անվանումը/
	ՀՀ դրամային բանկային հաշիվ /Բանկի անվանումը/
	Արժեթղթերի հաշիվ/ Հաշիվը հաշվառող անձի անվանումը/

Սույնով, հաստատում ենք, որ հայտը ներկայացնելուց առաջ ծանոթացել ենք վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի ազդագրին, ընդունում և համաձայն ենք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում ենք, որ ֆինանսական միջոցները, որոնց փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն հայտը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերի միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ	
Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը /հատ/	
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը	Օր/ ամիս/ տարի

ՀԱՃԱԽՈՐԴ	<< ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ
Իրավաբանական անձի անվանում	Մասնաճյուղ/ ՀՄԿԳ
Պաշտոն	Կառավարիչ/ ՀՄԿԳ պետ
Անուն, ազգանուն	Անուն, ազգանուն
ստորագրություն	ստորագրություն

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 16300----- բանկային հաշվեհամարին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:00-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

**<<ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ>> ԲԲԸ կողմից թողարկված արժեկտրոնային պարտատոմսերի
ձեռքբերման հայտ N**

<< -- >> ----- 201-թ. Ժամը --:--

Հաճախորդի անուն ազգանունը	
Անձը հաստատող փաստաթղթի համար	
Գրանցման ամսաթիվը, ում կողմից	
Գրանցման հասցեն	
Գտնվելու վայրի / բնակության հասցեն	
Կապի միջոցներ	Հեռախոս Էլ. փոստ
ՀԾՀ	
Ռեզիդենտությունը	
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակ	Թվերով, տառերով
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի գինը	Թվերով, տառերով
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	Թվերով, տառերով
Անձի բանկային վավերապայմանները	ԱՄՆ դոլարային բանկային հաշիվ /Բանկի անվանումը/
	ՀՀ դրամային բանկային հաշիվ /Բանկի անվանումը/
	Արժեթղթերի հաշիվ/ Հաշիվը հաշվառող անձի անվանումը/

Սույնով, հաստատում եմ, որ հայտը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն ենք դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում ենք այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ ենք, որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ, որ ֆինանսական միջոցները, որոնց փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում եմ, որ սույն հայտը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորելու պահից, այն կհանդիսասանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Լրացվում է Բանկի կողմից

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ	
Թողարկված պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը /հատ/	
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը	Օր/ ամիս/ տարի

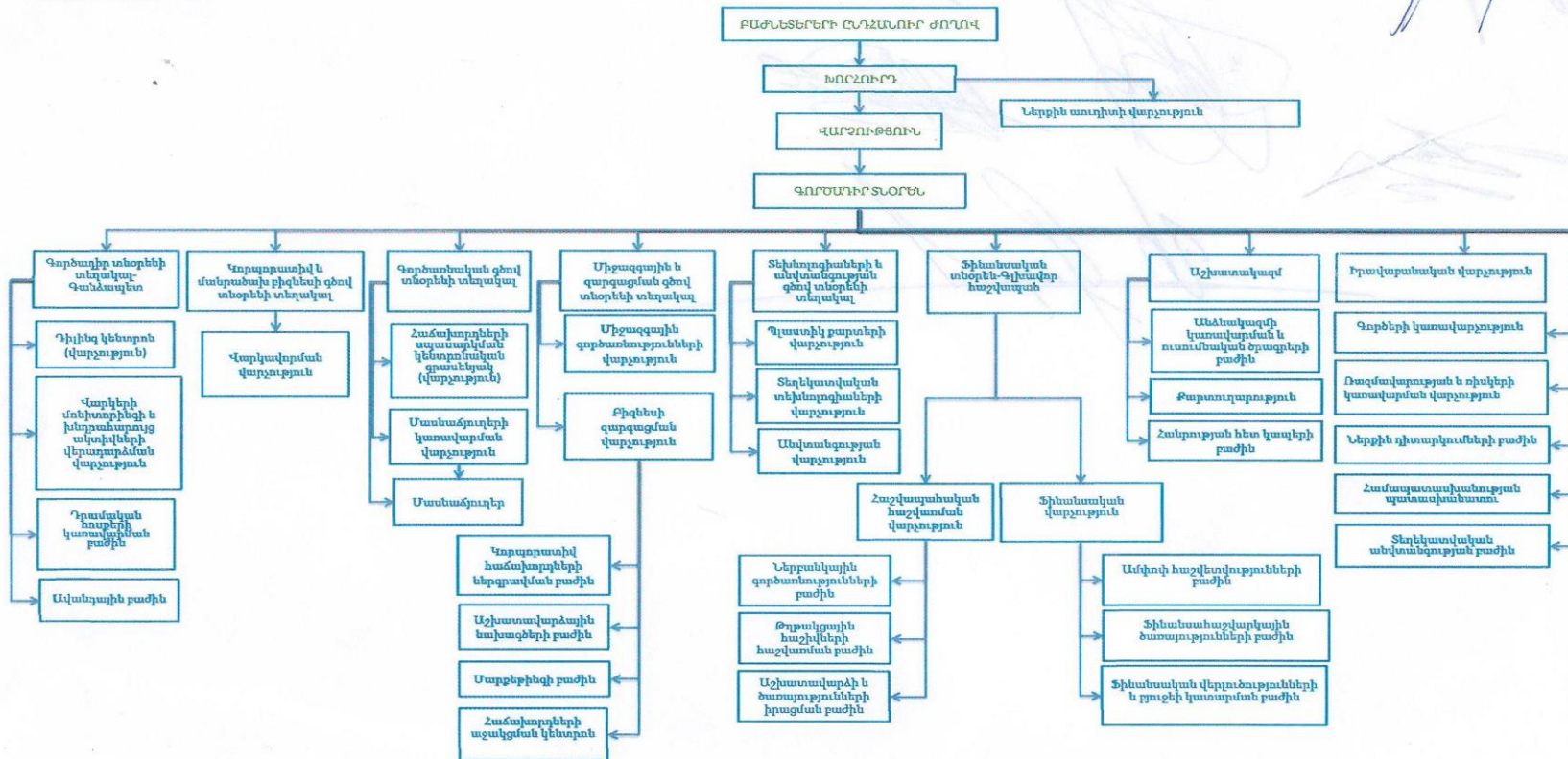
ՀԱՃԱԽՈՐԴ	<< ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ >> ԲԲԸ
	Մասնաճյուղ/ ՀՄԿԳ
	Կառավարիչ/ ՀՄԿԳ պետ
Անուն, ազգանուն	Անուն, ազգանուն
ստորագրություն	ստորագրություն

Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխանաբար 16300----- բանկային հաշվեհամարին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:00-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:00-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքը

Հաստատված է
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ Խորհրդի թիվ 33/16-30.06.2017թ. որոշմամբ
Ուժի մեջ է մտնում 08.07.2017թ.
Ստորագրող՝ Ստեփանյան Ս. Ստեփանյան
Օրինակ 1

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր

Մեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Մեփական կապիտալի միջին մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =

(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =

Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Մեփական կապիտալի մուտքի արդյունավետություն (EM) =

Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Մեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) =

Զուտ տոկոսային եկամուտ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր =

Տոկոսային ծախսեր / պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =

Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը

Սպրեդ

(Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Պատմական ֆինանսական ժամանակաշրջանի համար անկախ աուդիտորական եզրակացությամբ հաստատված տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, անկախ աուդիտորական եզրակացությունը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԶ

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ	1
ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՑՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ	4
ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ և ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	5
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	6
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	7
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	8
1. ԲԱՆԿԸ	8
2. ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	8
3. ԿԱՐԿՈՐ ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ԴԱՏՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ և ԳՆԱՀԱՏՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊԱՎԱԾ ԱՆՈՐՈՇՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐԸ	20
4. ՆՈՐ և ՎԵՐԱՆԱՅՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ	22
5. ԶՈՒՏ ՏՈԿՈՍՄԱՅԻՆ ԵԿԱՄՈՒՏ ՆԱԽՔԱՆ ՏՈԿՈՍԱԿԻՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՐԺԵԶՐԿՄԱՆ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐԸ	31
6. ԿՈՄԻՄԻՈՆ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ և ԾԱԽՄԵՐ	31
7. ԶՈՒՏ ԱՐՏԱՐԺՈՒԹՅԱՆ ԵԿԱՄՈՒՏ	32
8. ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏ	32
9. ՏՈԿՈՍԱԿԻՐ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԱՐԺԵԶՐԿՄԱՆ ՀԱԿԱՂԱՐՁՈՒՄՆԵՐ/(ԱՐԺԵԶՐԿՈՒՄԻՑ ԿՈՐՈՒՍՏՆԵՐ)	32
10. ԱՆՋԱԿԱԶՄԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՄԵՐ	32
11. ԱՅԼ ԾԱԽՄԵՐ	33
12. ՇԱՀՈՒԹԱՀԱՐԿԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՄ	33
13. ՄԵԿ ԲԱԺՆԵՏՈՄՄԻՆ ԸՆԿՆՈՂ ՇԱՀՈՒՅԹ	34
14. ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ և ԴՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐԺԵՔՆԵՐ	35
15. ՊԱՀԱՆՔՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	35
16. ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻՆ ՏՐՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ	36
17. ՎԱՃԱՌՔԻ ՀԱՄԱՐ ՄՏՁԵԼԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	40
18. ՓՈԽԱՅՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ և ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	40
19. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐ ԱՍՈՑԻԱՅՎԱԾ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՒՄ	41
20. ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ	42
21. ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	43
22. ԱՅԼ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	44
23. ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻՑ և ՀՀ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ՍՏԱՅՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ	44
24. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	45
25. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՍՏԱՅՎԱԾ ՎԱՐԿԵՐ և ԱՎԱՆԴՆԵՐ	45
26. ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻ ՆԿԱՏՄԱՄԲ	46
27. ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՈՎ ՉՍՓՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ և ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	47
28. ԱՅԼ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	47
29. ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ	47
30. ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԱՅԻՆ և ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	48
31. ԳՈՐԾԱՔՆԵՐ ԿԱՊԱԿՑՎԱԾ ԿՈՂՄԵՐԻ ՀԵՏ	50
32. ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՔՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔԸ	52
33. ԿԱՊԻՏԱԼԻ ՌԻՍԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ	54
34. ՌԻՍԿԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ	55
35. ՀԱՇՎԵՏՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՇՐՋԱՆԻՑ ՀԵՏՈ ՏԵՂԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ԴԵՊՔԵՐ	71

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2014Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական վիճակը, գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Բանկի ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ իրադարձությունների և պայմանների վերաբերյալ, և
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2015թ. ապրիլի 29-ին:

Ստորագրված է Բանկի ղեկավարության անունից՝

Արմեն Նալչյան

Գործադիր տնօրեն
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

29 ապրիլի 2015թ.

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և հորհրդին

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Դեկլարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Դեկլարությունը պատասխանատու է ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը դեկլարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է՝ մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտը իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ երաշխիք ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանության, դեկլարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2014թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դեկտյբ Արմենիա ՓԲԸ

29 ապրիլի, 2015թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծան.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(հազար դրամ)			
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	22,354,455	17,866,741
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27	54,263	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	5,147,575	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	18	1,255,797	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	52,057,388	40,693,742
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17		
- Բանկի կողմից պահվող		49,478	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	18	6,118,811	4,624,479
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	19	194,991	245,192
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	35,921	-
Հիմնական միջոցներ	20	4,041,033	3,625,023
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	95,021	88,497
Այլ ակտիվներ	22	514,278	597,760
Ընդամենը ակտիվներ		91,919,011	74,163,340
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	27	19,659	6,740
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	23	2,420,521	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	9,601,473	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	25	3,076,403	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	18	7,215,899	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	57,525,303	44,391,776
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություններ		107,722	147,359
Հետաձգված շահութահարկի գծով պարտավորություններ	12	-	206,396
Այլ պարտավորություններ	28	881,016	651,495
Ընդամենը պարտավորություններ		80,847,996	63,099,791
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	29	2,333,338	2,333,338
Գլխավոր պահուստ		5,405,133	5,405,133
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ		262,264	1,071,594
Զբաղիված շահույթ		3,070,280	2,253,484
Ընդամենը սեփական կապիտալ		11,071,015	11,063,549
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		91,919,011	74,163,340

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ
«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ	5	8,342,889	7,236,646
Տոկոսային ծախս	5	(4,093,529)	(3,501,022)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		4,249,360	3,735,624
Տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկման հակադարձումներ/ (արժեզրկումից կորուստներ)	9	61,283	(142,091)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		4,310,643	3,593,533
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		130,157	93,863
Զուտ արտարժույթային եկամուտ	7	747,117	909,672
Կոմիսիոն եկամուտներ	6	1,508,982	1,558,460
Կոմիսիոն ծախսեր	6	(401,691)	(385,398)
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով		171,314	35,623
Այլ եկամուտ	8	318,935	181,825
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		2,474,814	2,394,045
Գործառնական եկամուտ		6,785,457	5,987,578
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(3,393,487)	(2,972,299)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(350,862)	(275,104)
Ոչ նյութական միջոցների ամորտիզացիա	21	(14,905)	(14,563)
Այլ ծախսեր	11	(1,859,453)	(1,738,671)
Արժեզրկումից (կորուստներ)/հակադարձումներ այլ ակտիվների գծով	22	(21,194)	2,173
Գործառնական ծախսեր		(5,639,901)	(4,998,464)
Ասոցիացված կազմակերպության վնասի բաժին	19	(49,552)	(18,531)
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		1,096,004	970,583
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(279,208)	(253,882)
Տարվա շահույթ		816,796	716,701
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հետագայում շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից օգուտ (վնաս)/օգուտ		(796,283)	1,154,372
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումից ճշգրտում		(214,568)	(41,233)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ		202,170	(222,628)
Ասոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը			
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից օգուտ (վնաս)/ օգուտ		(811)	1,954
Ասոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ		162	(391)
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, շահութահարկով հարկումից հետո		(809,330)	892,074
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		7,466	1,608,775
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Բազային և նուստրացված	13	0.88	0.77

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
 Գործադիր տնօրեն
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
 Գլխավոր հաշվապահ
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Բաժնետիրական կապիտալ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Զբաղիչված շահույթ	Ընդամենը մեփական կապիտալ
Մնացորդը 2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	179,520	1,536,783	9,454,774
Տարվա շահույթ	-	-	-	716,701	716,701
Այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ օգուտ	-	-	1,154,372	-	1,154,372
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգման ճշգրտում	-	-	(41,233)	-	(41,233)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	(222,628)	-	(222,628)
Անոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ օգուտ	-	-	1,954	-	1,954
Անոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	(391)	-	(391)
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	892,074	-	892,074
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	892,074	716,701	1,608,775
Մնացորդը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	1,071,594	2,253,484	11,063,549
 Տարվա շահույթ	-	-	-	816,796	816,796
Այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկից հետո					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ վնաս	-	-	(796,283)	-	(796,283)
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգման ճշգրտում	-	-	(214,568)	-	(214,568)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	202,170	-	202,170
Անոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը					
Տարվա ընթացքում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից գուտ վնաս	-	-	(811)	-	(811)
Անոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ	-	-	162	-	162
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	(809,330)	-	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	(809,330)	816,796	7,466
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,333,338	5,405,133	262,264	3,070,280	11,071,015

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան

Գործադիր տնօրեն

«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան

Գլխավոր հաշվապահ

«Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2014 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար դրամ)	Ծան.	2014թ.	2013թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		816,796	716,701
<i>Ճշգրտումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		279,208	253,882
Արժեզրկումից վնաս/(օգուտ)		(40,089)	139,918
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		365,767	289,667
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս		2,665	(9,785)
Եկամուտ դրամաշնորհներից		(507)	(507)
Արտարժույթի փոխարկումից գուտ վնաս		211,610	131,981
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		(171,314)	(35,623)
Ասոցիացված կազմակերպության վնասի բաժին		49,552	18,531
Այլ եկամուտ		(11,548)	5,408
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		1,502,140	1,510,173
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ/նվազում)</i>			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(2,454,264)	2,713,116
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		124,036	(31,351)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(8,041,480)	(7,380,539)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		(54,263)	20,030
Այլ ակտիվներ		127,293	(33,178)
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		2,380,279	5,079,750
Հետգնման պայմանագրեր		2,711,115	249,060
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		9,804,969	7,894,502
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		12,919	(1,272)
Այլ պարտավորություններ		266,472	233,832
Գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկով հարկումը		6,379,216	10,254,123
Վճարված շահութահարկ		(358,992)	(154,424)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ		6,020,224	10,099,699
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման դիմաց վճարումներ		(1,727,505)	(2,280,209)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր		1,865,204	1,155,323
Հիմնական միջոցների ձեռքբերումների դիմաց վճարումներ		(815,378)	(841,917)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		24,412	19,359
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		-	(2,656)
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ		(653,267)	(1,950,100)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերի մարում		(102,464)	(1,036,018)
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում		(1,195,001)	(4,328,859)
Բաժնետոմսերի գծով վճարված շահաբաժիններ		(2,006)	(6,582)
Ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված դրամական միջոցներ		(1,299,471)	(5,371,459)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		420,228	100,350
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		4,487,714	2,878,490
Դրամական միջոցներ նորանց համարժեքներ տարեկանի դրությամբ		17,866,741	14,988,251
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեկանի դրությամբ	14	22,354,455	17,866,741
Լրացուցիչ տեղեկություններ			
Ստացված տոկոսներ		8,102,988	7,255,832
Վճարված տոկոսներ		(4,075,910)	(3,527,539)

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2015թ. ապրիլի 29-ին Գործադիր տնօրենի և Գլխավոր հաշվապահի կողմից:

Արմեն Նալչյան
 Գործադիր տնօրեն
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Դավիթ Ազատյան
 Գլխավոր հաշվապահ
 «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակատեցիական հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թ-ի «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ.-ին վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր, ինչպես նաև մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրջան 23/1:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ գինն ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության այնպիսի բնութագրերը, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում մուտքային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չձգրտված), որոնք Բանկին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:

- Մակարդակ 2-ի մուտքային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող մուտքային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով.
- Մակարդակ 3-ի մուտքային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալներ:

Բանկն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 34-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականանցում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները գեղջում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում (մասնակի նվազում) արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այնուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը գեղջելիս:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերից եկամուտ. վերը նշված գործիքների վաճառքից օգուտը/վնասը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս՝ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում՝ հիմնվելով հետևյալ երկու մեծությունների տարբերության վրա՝ հետգնման արժեքի, որը կուտակվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և վաճառքի գնի, երբ այդ գործիքները վաճառվում են երրորդ անձանց: Երբ հակադարձ հետգնումը/հետգնումը տեղի է ունենում իր սկզբնական պայմաններով, վաճառքի և պայմանագրի

սկզբնական փուլում բանակցված հետգնման գնի միջև արդյունավետ օգուտը/տոկոսը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Կումիսիոն եկամուտ: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացած ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում՝ պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: Ընկերությունը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Բանկն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակագրվել և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկը ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում հնարավորություն չէր ունենա որևէ ֆինանսական ակտիվ դասակարգել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Վաճառքի համար մատչելի՝ բաժնային ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայությունը որոշելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ գնանշված կամ չգնանշված կապիտալի ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են՝ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Բանկի նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Ինչ վերաբերում է վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերին, ապա նախկինում շահույթում կամ վնասում հաշվառված արժեզրկումից վնասները չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն, որը տեղի է ունենում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում է ներդրումների վերագնահատման պահուստի տակ:

Վարկերի դուրսգրում: Վարկերի արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը դուրս են գրվում Բանկի ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը, թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության գործարքներ. սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման (ռեպո), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի (հակադարձ ռեպո) պայմանագրեր: Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրերը օգտագործվում են Բանկի կողմից որպես գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Հետգնման գործարքների ստանդարտ պայմաններով Հայաստանի Հանրապետությունում, գրավառուն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել գրավի առարկան, պայմանով որ դրա դիմաց կվերադարձնի համարժեք արժեթղթեր՝ գործարքի փակման ամսաթվին:

Արժեթղթերի փոխանցումը կոնտրագենտներին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ այլ փոխառու միջոցները, ենթակա (սուբորդինացված) պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ գեղջեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտավորությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը մի այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով:

- ՀՀՄՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հատույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված կուտակված արժեզրկման չափով

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն արտարժույթային ռիսկը կառավարելու նպատակով կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր: Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների գործարքներից առաջացած զուտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Բանկը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք գերծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Թանկարժեք մետաղներ: Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք

Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Առգրավված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է զրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Հիմնական միջոցների դասը	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Մեքենաներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ	8

Վարձակալված ակտիվների բարելավումները ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Բանկը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գուղվից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե

առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչ հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչ փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչ վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում: Ասոցիացված ընկերությունը կազմակերպություն է, որտեղ Բանկն ունի նշանակալի ազդեցություն, բայց չի վերահսկում նրան առանձին կամ համատեղ՝ ներդրման օբյեկտի ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության գծով որոշումներ ընդունելու միջոցով: Ներդրման օբյեկտի ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև գործունեության արդյունքներում ներդրողի բաժնեմասը ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, բացի այն դեպքերից, երբ ներդրումը դասակարգվում է վաճառքի համար մատչելի:

Ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սկզբնական արժեքով, և ճշգրտվում են ասոցիացված ընկերության զուտ ակտիվներում Բանկի մասնակցության փոփոխությանը համապատասխան, հաշվի առնելով առանձին ներդրումների արժեքի արժեզրկումից կորուստները: Բանկի բաժնեմասը գերազանցող՝ ասոցիացված ընկերության վնասները չեն ճանաչվում:

Ներդրման ամսաթվով ասոցիացված ընկերության զուտ ակտիվների իրական արժեքը գերազանցող ներդրման մասը ճանաչվում է որպես գույովի: Ասոցիացված ընկերությունում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ զուտ որոշելի ակտիվների իրական արժեքում Բանկի ունեցած մասնակցությունից ցածր ձեռքբերման արժեքի տարբերությունը (ձեռքբերման գծով գեղչը) կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում՝ ձեռքբերման ժամանակահատվածում:

Այն դեպքում երբ Բանկը գոծարքի մեջ է մտնում Բանկի հետ ասոցիացված ընկերության հետ, շահույթները կամ վնասները մարվում են Բանկի՝ տվյալ ասոցիացված կազմակերպությունում ունեցած

մասնակցության չափով: Կորուստները կարող են վկայել փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին, և այդ դեպքում համապատասխան արժեզրկման գծով պահուստավորում է պահանջվում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախաձեռն հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության մարման ժամանակային բաշխումը, կամ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի մարվի տեսանելի ապագայում: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Բանկի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող՝ արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամային հոդվածների գծով առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Միջին փոխարժեք	
	2014թ.	2013թ.	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	415.75	409.55	474.97	405.64
ՀՀ դրամ/1 ԵՎԸԸ	552.09	544.06	577.47	559.54
ՀՀ դրամ/1 ռուբլի	10.98	12.87	8.15	12.44

Գրավ: Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց է ընդունում գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին պահանջի իրավունք է տալիս այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ առանց շահութահարկի:

Սեզմենտների ներկայացում: Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների: Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով չի ուսումնասիրում Բանկի բաղադրիչների գործառնական արդյունքները: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ իր հասույթի և շահույթի մեծ մասը Բանկը ստանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող և Հայաստանի Հանրապետության հետ կապված գործառնություններից: Գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը, որը Բանկի դեպքում հանդիսանում է Խորհուրդը, միայն ստանում և ուսումնասիրում է Բանկին՝ որպես մեկ ամբողջությանը վերաբերող տեղեկատվությունը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Բանկի հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող հիմնական ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի արժեզրկում: Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Բանկի վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Բանկը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է

որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Բանկի կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Բանկը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս:

Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.2%-ից ավելին է կազմում, առանձին վերցված համարվում են նշանակալի: Բանկն օգտագործում է ղեկավարության գնահատումը՝ գնահատելու համար արժեզրկումից կորուստների գումարները, այն դեպքում երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կաապված համանման վարկառուների հետ:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Բանկը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների գծով առկա փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Բանկը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները:

Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով: 2014թ. ընթացքում Բանկը վերանայել է արժեզրկումից կորստի պահուստի գնահատականը խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի գծով և կիրառել է խմբային արժեզրկման դրույքաչափեր, որոնք տարբեր են մինչ այդ կիրառված դրույքաչափերից: Եթե խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի գծով կիրառվեին նախկինում կիրառված խմբային արժեզրկման դրույքաչափերը, ապա խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի արժեզրկման պահուստի մասնահանումները հաշվետու ժամանակաշրջանի համար կաճեր 290,000 հազար դրամով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Բանկը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2014 և 2013թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերն կազմում էին համապատասխանաբար՝ 52,793,946 և 41,511,187 հազար դրամ, իսկ պահուստին մասնահանումը՝ համապատասխանաբար՝ 736,558 և 817,445 հազար դրամ:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

4.1. Փոփոխություններ \$ՀՄՍ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա

Ընթացիկ տարում ընդունվել են հետևյալ նոր և վերանայված Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները:

- Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 ստանդարտներում. *Ներդրումային ընկերություններ*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում. *Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. *Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. *Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում*
- \$ՀՄՄԿ 21. *Տուրքեր:*

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27 ստանդարտներում: Ներդրումային ընկերություններ.

\$ՀՄՍ 10-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բացառություններ ներդրումային ընկերության դուստր ընկերությունների համախմբման պահանջներից: Փոխարենը, ներդրումային ընկերությունից պահանջվում է դուստր ընկերություններում ունեցած մասնակցությունը չափել իր համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Այս բացառությունը չի առնչվում ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություններին, որոնք տրամադրում են ծառայություններ, որոնք առնչվում են ներդրումային ընկերության ներդրումային գործունեությանը:

Որպես ներդրումային ընկերություն որակվելու համար հաշվետու ընկերությունից պահանջվում է՝

- ձեռք բերել միջոցներ մեկ կամ ավելի ներդրողների կողմից՝ մասնագիտական ներդրումային կառավարման ծառայություններ տրամադրելու նպատակով
- Պարտավորություն ստանձնել ներդրող(ներ)ի հանդեպ առ այն, որ իր գործունեության նպատակը միջոցների ներդրումն է կապիտալի արժևորման կամ ներդրումային եկամուտ ստանալու կամ այդ երկուսի համատեղման միջոցով եկամտաբերության ապահովումն է, և
- Գնահատել հիմնականում իր բոլոր ներդրումների կատրոդականը իրական արժեքի սկզբունքով:

Համապատասխան փոփոխություններ են տեղի ունեցել \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 27-ում՝ ներդրումային կազմակերպությունների կողմից նոր բացահայտումների պահանջները արտացոլելու համար:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը ներդրումային ընկերություն չէ:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 32 ստանդարտում: Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում:

ՀՀՄՍ 32-ը պարզաբանում է ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցմանը վերաբերող պահանջները: Մասնավորապես, այս փոփոխությունները պարզաբանում են այնպիսի հասկացությունների նշանակությունը, ինչպիսիք են՝ «ներկայումս ունի հաշվանցման իրավաբանորեն գործադրելի իրավունք» և «միաժամանակյա իրացում և մարում»:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի ֆինանսական ակտիվներ կամ ֆինանսական պարտավորություններ, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 36 ստանդարտում. Վերականգնվող գումարների բացահայտումը ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով: ՀՀՄՍ 36 ստանդարտը ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքի հաշվանցման պահանջը սահմանափակում է այն ժամանակահատվածներով, որոնցում արժեզրկումից կորուստը ճանաչվել է կամ հակադարձվել: Ավելին, դրանք ընդլայնում և պարզաբանում են բացահայտման պահանջները այն դեպքերում, երբ ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի վերականգնվող արժեքը որոշվել է իրական արժեքից հանած իրացման գին հիմունքներով: Նոր բացահայտումները ներառում են իրական արժեքի հիերարխիան, հիմնական ենթադրությունները և գնահատման տեխնիկաները, որոնք համապատասխանում են ՀՀՄՍ 13 Իրական արժեքով չափումներ ստանդարտով պահանջվող բացահայտումներին:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չունեն ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի արժեզրկումից կորուստներ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 39 ստանդարտում. Ածանցյալ գործիքների վերաձևակերպում և հեջային հաշվառման շարունակում: Այս փոփոխությունները թույլ են տալիս շարունակել հեջային հաշվառումը այն դեպքում, երբ ածանցյալ գործիքը վերաձևակերպվում է քլիրինգային գործարքի կողմի վրա և բավարարված են որոշակի պայմաններ: Այս փոփոխությունով նաև պարզաբանվում է, որ վերաձևակերպման արդյունքում հեջավորման գործիք հանդիսացող ածանցյալ գործիքի իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն պետք է ներառվի հեջի արդյունավետության գնահատման և չափման գնահատման գործընթացում:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունենում Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի կիրառում հեջային հաշվառում:

ՀՀՄՄԿ 21 Տուրքեր. Այս մեկնաբանությունը կիրառելի է պետական մարմինների կողմից կիրառվող բոլոր տեսակի վճարումների գծով, բացառությամբ շահութահարկի, որոնք լուսաբանվում են ՀՀՄՍ 12 ստանդարտով, և բացառությամբ օրենքի խախտման դեպքում կիրառվող տույժեր և տուգանքների: Մեկնաբանությունը պարզաբանում է, որ տուրքերի վճարման պարտավորությունը պետք է ճանաչվի միայն այն դեպքում, երբ պարտադրող իրադարձությունը տեղի է ունեցել, և ուղղություն է տալիս այն մասին, թե արդյոք պարտավորությունը պետք է ճանաչվի առաջընթաց սկզբունքով որոշակի ժամանակահատվածի համար, թե ամբողջությամբ պետք է ճանաչվի կոնկրետ ամսաթվի դրությամբ:

Մեկնաբանությունը ազդեցություն չի ունեցել ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ Բանկի քաղաքականության մեջ տեղի ունեցած փոփոխությունների:

Բանկը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Ընդունված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ներ

Բանկը դեռևս չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

- Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19 ստանդարտում. <i>Մահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ</i> - ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվկ - ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվկ	Գործում է 2014թ. հունիսի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվկ - ՖՀՄՄ 14. <i>Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 ստանդարտներում. <i>Մշակվածության և ամրորիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 27 ստանդարտներում. <i>Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 41 ստանդարտներում. <i>Գյուղատնտեսություն: Բերքատու բույսեր</i> - Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 11 ստանդարտում. <i>Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում</i> - Փոփոխություններ ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 ստանդարտներում. <i>Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում</i> - Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում: <i>Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր</i>	Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	Գործում է 2017թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:
ՖՀՄՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ	Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 19 ստանդարտում. Մահմանված հատուցումների պլաններ. Աշխատակիցների հատկացումներ. ՀՀՄՄ 19՝ Աշխատակիցների հատուցումներ ստանդարտում տեղի ունեցած փոփոխությունները հստակեցնում են, թե ինչպես աշխատակիցների կամ երրորդ կողմերի հատկացումները, որոնք փոխկապակցված են ծառայության հետ, պետք է վերագրվեն ծառայության ժամանակահատվածներին: Ավելին, փոփոխությունները գործնական կիրառություն են սահմանում այն դեպքում, եթե հատկացումների գումարները կախված չեն աշխատած տարիների քանակից. նման դեպքում հնարավորություն է ընձեռվում, սակայն ոչ՝ պահանջվում, նման հատկացումները ճանաչել որպես ծառայության արժեքի նվազում՝ այն ժամանակահատվածում, երբ մատուցվել է համապատասխան ծառայությունը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունները ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չունի սահմանված հատուցումների պլան:

ՖՀՄՄ 14: Հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներ. ՖՀՄՄ 14-ը թույլ է տալիս կազմակերպությանը, որն առաջին անգամ է ներդնում ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտները, շարունակել հաշվառել հետաձգված սակագնային ճշգրտումների հաշիվներում տեղի ունեցած փոփոխությունները, սակավաթիվ փոփոխություններով, ըստ նախորդ հաշվապահական

հաշվառման ստանդարտի՝ ինչպես ՖՀՄՍ առաջին անգամ ընդունման դեռապքում, այնպես էլ հետգայառում ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 14-ի կիրառումը որևէ ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը առաջին անգամ ՖՀՄՍ ներդրում չի իրականացնում:

ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ. 2014թ. մայիսին հրապարակվել է ՖՀՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՍ 18 Հասույթ, ՀՀՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՖՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Բանկը պետք է ճանաչի հասույթը՝ ներկայացնելով խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը՝ այն գումարով, որը Բանկը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- Հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- Պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- Գործարքի գնի որոշում,
- Գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- Հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ Բանկը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՍ 15-ի, Բանկը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ. 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՀՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև՝ 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՀՀՄՍԽ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը ստանդարտը:

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը.** Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր

գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: ՖՀՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «իրական արժեք այլ համապարփակ եկամտի միջոցով» հասկացությունը այն պարտքային գործիքների գծով, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում՝ նպատակ ունենալով թե հավաքագրել պայմանագրային դրամական հոսքերը և թե վաճառել ֆինանսական ակտիվները, և որոնք ըստ պայմանագրի պայմանների բաղկացած են ֆինանսական ակտիվներից, որոնք առաջացնում են որոշակի ամսաթվերի դրությամբ դրամական հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միմիայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում՝ սկզբնական ճանաչումից հետո չափվելով իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամտի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են փոփոխման ոչ ենթակա որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:

- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը.** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՀՀՄՍ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված Բանկի սեփական պարտքային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ պարտքային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության պարտքային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում.** ՖՀՄՍ 9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեզրկված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի Բանկը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար պարտքային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Հեջավորման հաշվառում.** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանություն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի կառավարման գործընթացներին: Ըստ ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև Բանկի ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:
- **Ապաճանաչում.** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՀՀՄՍ 39:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 11 ստանդարտում. Համատեղ գործունեությունում մասնակցության հաշվառում: ՖՀՄՍ 11-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները ուղեցույց են տրամադրում այն մասին, թե ինչպես հաշվառել համատեղ գործունեության ձեռքբերումը, որը հանդիսանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում ըստ ՖՀՄՍ 3-ի: Մասնավորապես, այս փոփոխությամբ սահմանվում է, որ կիրառելի են ՖՀՄՍ 3-ով և այլ ստանդարտներով սահմանված՝ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների հաշվառման համապատասխան սկզբունքները: Միևնույն պահանջը պետք է կիրառվի համատեղ գործունեության ձևավորման դեպքում, այն և միայն այն դեպքում, եթե գործող ձեռնարկատիրական միավորը հատկացվում է համատեղ գործունեության՝ վերջինիս մասնակցող կողմերից մեկի կողմից: Համատեղ գործունեություն իրականացնողը նաև պետք է բացահայտի համապատասխան տեղեկատվությունը ըստ ՖՀՄՍ 3-ի և ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումների համար կիրառելի այլ ստանդարտների:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում. ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Բանկը կիրառում է ուղիղ գծային մեթոդը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում. Գյուղատնտեսություն. Բերքատու բույսեր: ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում տեղի ունեցած փոփոխությունները սահմանում են բերքատու բույս հասկացությունը և պանաջում, որպեսի բերքատու բույսի հատկանիշներ ունեցող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվեն որպես հիմնական միջոց՝ համաձայն ՀՀՄՍ 16 ստանդարտի՝ ՀՀՄՍ 41 ստանդարտի փոխարեն: Բերքատու բույսի վրա աճող բերքը շարունակում է հաշվառվել որպես գյուղատնտեսական արտադրանք ըստ ՀՀՄՍ 41-ի:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 27 ստանդարտում: Բաժնեմասնակցության մեթոդը առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում: ՀՀՄՍ 27-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները թույլ են տալիս կազմակերպությանը՝ կիրառել բաժնեմասնակցության մեթոդը՝ որպես տարբերակ դուստր ընկերություններում, համատեղ ձեռնարկումներում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվառման համար: Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի պատրաստում առանձին հաշվետվություններ:

Փոփոխություններ \$ՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 ստանդարտում. Ներդրողի և նրա հետ ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկման միջև ակտիվների վաճառք կամ հատկացում:

Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ասոցիացված կազմակերպությանը կամ համատեղ ձեռնարկմանը ակտիվների իրացման կամ հատկացման դեպքում, կամ վերահսկողության կորստի դեպքում, եթե համատեղ վերահսկողությունը կամ նշանակալի ազդեցությունը պահպանվում է գործարքում, որում ներգրավված են ասոցիացված կամ համատեղ ձեռնարկումներ, օգուտի և վնասի ճանաչման չափը կախված է նրանից, թե արդյոք ակտիվները կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր՝ ինչպես սահմանված է \$ՀՄՄ 3-ում: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից ներկայացնում են ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ցանկացած օգուտ կամ վնաս ճանաչվում է ամբողջությամբ: Եթե ակտիվը կամ դուստր ընկերությունը իրենցից չեն ներկայացնում ձեռնարկատիրական գործունեության միավոր, ապա կազմակերպության օգուտի կամ վնասի մասը չի ներառվում ճանաչման մեջ:

Փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում: Բացահայտման նախաձեռնության ծրագիր. Այս փոփոխություններով պարզաբանվում են տեղեկատվության բացահայտման սկզբունքները: Ընդլայնվում է էականության սահմանումը: Այն սահմանում է տվյալների ընդհանրացման և տարանջատման պահանջները, պարզաբանում է, որ էականությունը կիրառելի է ֆինանսական հաշվետվությունների բոլոր բաժինների վրա, և անգամ այն դեպքերում, եթե ստանդարտներով պահանջվում է առանձնահատուկ բացահայտումների գծով էականության չափանիշների կիրառում: Ստանդարտը նաև ավելի ընդլայնված ուղեցույցներ է պարունակում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության և համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության ներկայացման, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունների հերթականության վերաբերյալ:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

\$ՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ

\$ՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. ընթացքը ներառում է մի շարք \$ՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

\$ՀՄՄ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացությունների սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

\$ՀՄՄ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարը ֆինանսական գործիք է համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ \$ՀՄՄ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն է:

\$ՀՄՄ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

\$ՀՄՄ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ \$ՀՄՄ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՄ 39-ում և \$ՀՄՄ 9-ում չեն հանգեցնում

կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց գեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե գեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերությունը:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

2011-2013 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գույք հիմնված իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք՝ գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ

2012-2014 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ

հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները տրամադրում են լրացուցիչ պարզաբանում այն մասին, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները տրամադրում են պարզաբանում այն մասին, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը հասանելի լինի օգտագործողներին միննույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,253,122	6,246,994
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	200,269	177,750
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	97,842	85,677
- Այլ տոկոսային եկամուտ	256	385
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	7,551,489	6,510,806
Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	791,400	725,840
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	791,400	725,840
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	8,342,889	7,236,646
Տոկոսային ծախս		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով		
- Ընթացիկ հաշիվներ և հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ	2,422,730	1,900,027
- Հետգնման պայմանագրեր	560,473	369,140
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	546,023	395,289
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	342,134	542,208
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	205,177	284,256
- Այլ տոկոսային ծախս	16,992	10,102
Ընդամենը տոկոսային ծախս	4,093,529	3,501,022
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	4,249,360	3,735,624

6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հաշվարկային փոխանցումներ	749,125	777,822
Վճարային քարտերով գործառնություններ	408,627	410,968
Դրամարկղային գործառնություններ	177,862	181,161
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	10,305	53,736
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	9,155	15,987
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	153,908	118,786
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	1,508,982	1,558,460
Վճարային քարտերով գործառնություններ	178,259	176,524
Հաշվարկային փոխանցումներ	123,401	58,492
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	51,183	97,864
Երաշխիքներ	-	7,377
Թղթակցային հաշիվների սպասարկում	10,012	7,898
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	38,836	37,243
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	401,691	385,398

7. Զուտ արտարժույթային եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	958,727	1,041,653
Արտարժույթի փոխարկումից վնաս	(211,610)	(131,981)
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	747,117	909,672

8. Այլ եկամուտ

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	176,364	128,880
Թանկարժեք մետաղների և ոսկու ձուլակտորների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	37,804	10,875
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	-	9,785
Եկամուտ դրամաշնորհներից	507	507
Այլ եկամուտ	104,260	31,778
Ընդամենը այլ եկամուտներ	318,935	181,825

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ եկամուտը ներառում է ապահովագրված ակտիվների կորստի գծով ապահովագրական ընկերություններից ստացված մուտքեր 40 մլն ՀՀ դրամ գումարով:

9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկման հակադարձումներ/(արժեզրկումից կորուստներ)

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծան. 16)	66,153	(143,858)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծան. 15)	(4,870)	1,767
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման ծախս	61,283	(142,091)

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,393,487	2,972,299
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախս	3,393,487	2,972,299

2013թ.-ի հունվարի 1-ին Հայաստանի Հանրապետությունում ուժի մեջ մտել եկամտային հարկի մասին նոր օրենք: Փոփոխությունների համաձայն ֆիզիկական անձանց եկամտահարկը և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարները փոխարինվել են մեկ միասնական եկամտային հարկով, որը տատանվում է 24.4%-ից մինչև 36%՝ ըստ հարկվող հիմքի և հաշվարկվում է սանդղակի մեթոդով:

11. Այլ ծախսեր

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	298,601	262,424
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	250,000	247,500
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	248,052	234,612
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	218,957	148,764
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	181,330	167,068
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	98,934	104,338
Գրասենյակային ծախսեր	92,211	81,993
Ապահովագրության գծով ծախսեր	69,904	54,158
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	62,439	50,533
Անվտանգության գծով ծախսեր	61,597	44,730
Գործուղման ծախսեր	52,990	54,993
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	35,089	111,973
Խորհրդատվական և մասնագիտական ծառայություններ	21,512	28,861
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	2,665	-
Վճարված տուգանքներ	1,826	2,147
Այլ գործառնական ծախսեր	163,346	144,577
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,859,453	1,738,671

12. Շահութահարկի գծով ծախս

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	319,355	279,328
Հետաձգված հարկ	(40,147)	(25,446)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	279,208	253,882

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2013թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

(հազար դրամ)	2014թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2013թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	1,096,004		970,583	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	219,201	20	194,117	20
Չհարկվող եկամուտ	(745)	-	(101)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	26,859	2	38,535	3
Արտարժույթի փոխարկումից կորուստներ	42,322	4	26,396	3
Այլ վերագնահատումներ	(2,310)	-	1,082	-
Այլ արտոնություններ	(6,119)	(1)	(6,147)	(1)
Շահութահարկի գծով ծախս	279,208	25	253,882	25

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

(հազար դրամ)	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	77,232	22,384	-	99,616
Հիմնական միջոցներ	2,326	(2,326)	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	23,616	-	23,616
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	79,558	43,674	-	123,232
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(266,431)	-	202,170	(64,261)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(10,716)	512	-	(10,204)
Պայմանական պարտավորություններ	(6,063)	(2,080)	-	(8,143)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(2,744)	2,744	-	-
Հիմնական միջոցներ	-	(4,703)	-	(4,703)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(285,954)	(3,527)	202,170	(87,311)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(206,396)	40,147	202,170	35,921
(հազար դրամ)	2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2013թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	68,196	9,036	-	77,232
Ածանցյալ գործիքներ	4,558	(4,558)	-	-
Հիմնական միջոցներ	1,348	978	-	2,326
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	74,102	5,456	-	79,558
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(44,199)	396	(222,628)	(266,431)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(15,333)	4,617	-	(10,716)
Պայմանական պարտավորություններ	(4,932)	(1,131)	-	(6,063)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(18,852)	16,108	-	(2,744)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(83,316)	19,990	(222,628)	(285,954)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	(9,214)	25,446	(222,628)	(206,396)

13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	816,796	716,701
Մովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին քանակ	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.88	0.77

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	13,937,991	5,002,552
Կանխիկ դրամական միջոցներ	5,392,027	8,466,289
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	3,024,437	4,397,900
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,354,455	17,866,741

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների գծով Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցային հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ	2,624,298	225,268
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	1,270,000	1,270,000
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	842,288	477,484
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	116,377	99,177
Այլ ֆինանսական կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	82,725	71,183
Բանկերից ստացման ենթակա այլ գումարներ	244,266	405,424
	5,179,954	2,548,536
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(32,379)	(27,509)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,147,575	2,521,027

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 52,495 հազար ՀՀ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 63,881 հազար ՀՀ դրամ MasterCard վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2013թ. 44,620 հազար ՀՀ դրամ գումարով 54,557 հազար ՀՀ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

(հազար դրամ)	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29,276
Տարվա հակադարձում	(1,767)
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	27,509
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,509
Տարվա ծախս	4,870
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,379

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	46,682,610	38,996,756
Օվերդրաֆտ	6,111,336	2,514,431
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 20.05% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2013թ.՝ 19.93%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար 12.86% (2012թ.՝ 14.43%):

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում երրորդ անձանց տրամադրված վարկերի գծով 10,066,671 հազար դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 19.45%) ընդհանուր գումարով, (2013թ.՝ 8,342,381 հազար դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 20.5%): Այդ վարկերի համար ձևավորվել է 100,666 հազար դրամի չափով պահուստ (2013թ.՝ 213,861 հազար դրամ):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	19,097,594	12,891,853
Առևտուր	11,597,481	8,719,094
Արդյունաբերություն	7,018,876	7,546,671
Հիփոթեքային	3,195,868	3,189,897
Գյուղատնտեսություն	1,773,552	1,978,443
Շինարարություն	1,479,100	752,081
Այլ ճյուղեր	8,631,475	6,433,148
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը վարկեր	52,057,388	40,693,742

2014 և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
		Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	7,013,698	70,137	6,943,561	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	5,178	2,589	2,589	50%
Ընդամենը	7,018,876	72,726	6,946,150	1.0%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	1,766,227	34,666	1,731,561	2.0%
- 1-ից 30 օր	5,590	671	4,919	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,227	147	1,080	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	508	180	328	35.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,773,552	35,664	1,737,888	2.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	11,596,120	116,265	11,479,855	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	1,361	272	1,089	20.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	11,597,481	116,537	11,480,944	1.0%
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	18,847,555	257,253	18,590,302	1.4%
- 1-ից 30 օր	60,421	8,367	52,054	13.8%
- 31-ից 60 օր	81,124	11,738	69,386	14.5%
- 61-ից 90 օր	9,345	996	8,349	10.7%
- 91-ից 180 օր	77,260	17,818	59,442	23.1%
- 180 օրից ավել	21,889	11,104	10,785	51.0%
Ընդամենը	19,097,594	307,276	18,790,318	1.6%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	3,176,142	43,327	3,132,815	1.40%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	6,539	654	5,885	10.0%
- 61-ից 90 օր	6,606	793	5,813	12.0%
- 91-ից 180 օր	6,581	3,290	3,291	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,195,868	48,064	3,147,804	1.5%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց	8,629,288	141,281	8,488,007	1.6%
- 1-ից 30 օր	2,187	219	1,968	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	8,631,475	141,500	8,489,975	1.6%

(հազար դրամ)	Համախառն վարկեր	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
		Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,535,777	140,224	7,395,553	1.9%
- 1-ից 30 օր	388	39	349	10.1%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	
- 61-ից 90 օր	-	-	-	
- 91-ից 180 օր	10,506	5,253	5,253	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	
Ընդամենը	7,546,671	145,516	7,401,155	1.9%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,973,852	30,250	1,943,602	1.5%
- 1-ից 30 օր	3,647	438	3,209	12.0%
- 31-ից 60 օր	377	45	332	11.9%
- 61-ից 90 օր	401	48	353	12.0%
- 91-ից 180 օր	166	100	66	60.2%
- 180 օրից ավել	-	-	-	
Ընդամենը	1,978,443	30,881	1,947,562	1.6%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	752,081	27,734	724,347	3.7%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	752,081	27,734	724,347	3.7%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	8,689,872	150,454	8,539,418	1.7%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	20,631	4,945	15,686	24.0%
- 180 օրից ավել	8,591	4,457	4,134	51.9%
Ընդամենը	8,719,094	159,856	8,559,238	1.8%
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	12,807,495	217,954	12,589,541	1.7%
- 1-ից 30 օր	22,190	2,231	19,959	10.1%
- 31-ից 60 օր	13,309	1,331	11,978	10.0%
- 61-ից 90 օր	15,699	2,092	13,607	13.3%
- 91-ից 180 օր	33,160	10,409	22,751	31.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	12,891,853	234,017	12,657,836	1.8%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,183,773	43,033	3,140,740	1.4%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	2,986	299	2,687	10.0%
- 61-ից 90 օր	2,788	279	2,509	10.0%
- 91-ից 180 օր	350	84	266	24.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,189,897	43,695	3,146,202	1.4%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	6,294,101	143,321	6,150,780	2.3%
- 1-ից 30 օր	10,223	1,227	8,996	12.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	25,492	6,116	19,376	24.0%
- 91-ից 180 օր	103,332	25,082	78,250	24.3%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	6,433,148	175,746	6,257,402	2.7%

Ստորև ներկայացված է 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

(հազար դրամ)	Արտադրություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	145,516	30,881	27,734	159,856	234,017	43,695	175,746	817,445
Մասնահանումներ պահուստին/ (հակադարձումներ) տարվա ընթացքում	(72,853)	7,102	(27,563)	(62,577)	119,790	4,784	(34,836)	(66,153)
Դուրսգրված գումարներ	-	(4,646)	-	(44,678)	(65,281)	(2,963)	(1,093)	(118,661)
Վերականգնումներ	63	2,327	14,620	63,936	18,750	2,548	1,683	103,927
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	72,726	35,664	14,791	116,537	307,276	48,064	141,500	736,558
Անհատական արժեզրկում	824	-	-	-	21,583	5,332	-	27,739
Խմբային արժեզրկում	71,902	35,664	14,791	116,537	285,693	42,732	141,500	708,819
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումարը (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	5,178	-	-	-	99,592	13,186	-	117,956
Պահուստ	(824)	-	-	-	(21,583)	(5,332)	-	(27,739)
Զուտ	4,354	-	-	-	78,009	7,854	-	90,217

Ստորև ներկայացված է 2013թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

(հազար դրամ)	Արտադրություն	Գյուղատնտեսություն	Շինարարություն	Առևտուր	Սպառողական	Հիփոթեքային	Այլ	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	165,119	50,221	60,018	133,742	153,782	52,977	46,618	662,477
Մասնահանումներ պահուստին/ (վերականգնումներ) տարվա ընթացքում	(24,622)	(19,879)	(32,284)	25,382	79,213	(41,942)	157,990	143,858
Դուրսգրված գումարներ	-	(11,422)	-	(13,738)	(23,534)	-	(28,862)	(77,556)
Վերականգնումներ	5,019	11,961	-	14,470	24,556	32,660	-	88,666
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	145,516	30,881	27,734	159,856	234,017	43,695	175,746	817,445
Անհատական արժեզրկում	-	-	-	-	25,968	-	-	25,968
Խմբային արժեզրկում	145,516	30,881	27,734	159,856	208,049	43,695	175,746	791,477
Անհատապես արժեզրկված վարկերի համախառն գումարը (մինչև անհատապես զնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը)	-	-	-	-	240,326	-	-	240,326
Պահուստ	-	-	-	-	(25,968)	-	-	(25,968)
Զուտ	-	-	-	-	214,358	-	-	214,358

Գրավի առարկայի վերլուծությունը դիրտակվում է ծանոթագրություն 34-ում:

17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկի կողմից պահվող		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	2,375,194
Ոչ պետական արժեթղթեր	-	46,576
	-	2,421,770
<i>Կապիտալի գործիքներ</i>		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների արժեթղթեր	47,561	97,561
ՀՀ-ից դուրս գործող ընկերությունների արժեթղթեր	1,917	1,715
	49,478	99,276
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող	49,478	2,521,046
Գրավադրված արժեթղթեր, ծան 18.		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,824,469	4,624,479
Ոչպետական արժեթղթեր	294,342	-
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	6,118,811	4,624,479
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	6,168,289	7,145,525

Պարտքային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույքով, որը տատանվում է 10%-ի և 13.5%-ի միջակայքում (2013թ. տարեկան 10 - 13%) և որն ուժի մեջ է 2015 – 2032թթ. (2012թ. 2015 – 2032թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս:

ՀՀ-ի ներսում և ՀՀ-ից դուրս գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չգնանշված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեզրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով:

18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեալ համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 1,255,797 հազար ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 1,379,833 հազար ՀՀ դրամ): 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են

պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 1,265,179 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 1,387,149 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր:

Հետգնման պայմանագրեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ վաճառքի համար մատչելի սեփական ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	6,118,811	4,624,479
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	1,265,179	-
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ՝	7,383,990	4,624,479
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	7,215,899	4,504,784

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետգնման պայմանագրերի գծով՝ 7,215,899 հազար ՀՀ դրամ (2013թ.՝ 4,003,448 հազար ՀՀ դրամ) գումարով, ներառում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ ստորագրված հետգնման պայմանագրեր:

19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ներկայացվում է 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիներին ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքներում շարժը:

(հազար դրամ)	2014թ.	2013թ.
1 հունվարի	245,192	262,160
Ներդրումների դասակարգումներում փոփոխություն	-	-
Ներդրումների աճ	-	-
Մեփական կապիտալում հաշվառվող ներդրումների գծով տարվա վնասի մաս	(49,552)	(18,531)
Այլ համապարփակ եկամուտի մաս	(649)	1,563
31 դեկտեմբերի	194,991	245,192

Ներդրումների մանրամասները 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են՝

(հազար դրամ)	Գործունեության տեսակը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման չափը	Մասնակցությունը %
ՄԻԼ Ինշուրանս ԱՓԲԸ	Ապահովագրություն	ՀՀ	299,000	20%

31 դեկտեմբերի 2014թ. և 2013թ. դրությամբ և այդ ամսաթվին ավարտված տարիների համար բանկի մասնակցությունը իր ասոցիացված կազմակերպություններում և դրա ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ներառյալ՝ ընդհանուր ակտիվները, պարտավորությունները, հասույթը, շահույթը կամ վնասը, ներակայացված է հետևյալ աղյուսակում:

(հազար դրամ)		31 դեկտեմբերի 2014թ.							
Անվանում	Մասնակ- ցության չափը (%)	Ընդամենը ակտիվներ	Ընդամենը պարտա- վորու- թյուններ	Զուտ ակտիվ- ներ	Զուտ բանկի մասնա- բաժինը	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթում (վնասում) բանկի Այլ համա- պարփակ եկամուտ	Այլ համապարփակ եկամուտում բանկի մասնաբաժինը
ՄԻԼ Ինշուրանս ԱՓԲԸ	20.00	3,117,273	1,911,947	1,205,326	241,065	2,983,156 (247,762)	(49,552)	(3,245)	(649)

(հազար դրամ)		31 դեկտեմբերի 2013թ.								
Անվանում	Մասնակցության չափը (%)	Ընդամենը ակտիվներ	Ընդամենը պարտավորություններ	Զուտ ակտիվներ	Զուտ ակտիվներ բանկի մասնաբաժինը	Հասույթ	Շահույթ / (վնաս)	Շահույթ / (վնաս) բանկի մասնաբաժինը	Այլ համապարփակ եկամուտ	Այլ համապարփակ եկամուտ բանկի մասնաբաժինը
Միլ Բնշուրանս ՍՓԲԸ	20.00	3,024,166	1,567,833	1,456,333	291,266	2,484,775	(92,656)	(18,531)	7,815	1,563

Ասոցիացված կազմակերպությունների գծով հաշվետու ամսաթիվը դեկտեմբերի 31-ն է: Ասոցիացված կազմակերպությունների բաժնետոմսերը հրապարակայնորեն ցուցակված չեն: Հաշվետու տարում Բանկը չի ստացել շահաբաժիններ ասոցիացված կազմակերպություններից (2013թ: նույնը):

20. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Հոդ և շենքեր	Փոխադրամիջոց	Համակարգչային սարքավորումներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
1 հունվարի 2013թ.	3,101,116	353,403	1,680,628	154,748	1,117,520	6,407,415
Ավելացումներ	271,125	177,310	200,270	10,228	182,984	841,917
Օտարումներ	-	(39,482)	(54,654)	-	(19,899)	(114,035)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
1 հունվարի 2014թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
Ավելացումներ	443,049	100,865	101,115	1,308	147,612	793,949
Օտարումներ	-	(89,279)	(93,019)	-	(31,549)	(213,847)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	3,815,290	502,817	1,834,340	166,284	1,396,668	7,715,399
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2013թ.	1,269,768	173,571	1,145,116	27,829	723,617	3,339,901
Մաշվածության ծախս	40,649	36,186	115,645	10,316	72,308	275,104
Օտարումներ	-	(30,189)	(54,654)	-	(19,888)	(104,731)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
1 հունվարի 2014թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
Մաշվածության ծախս	44,077	49,106	150,181	8,857	98,641	350,862
Օտարումներ	-	(63,699)	(93,019)	-	(30,052)	(186,770)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,354,494	164,975	1,263,269	47,002	844,626	3,674,366
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2014թ.	2,460,796	337,842	571,071	119,282	552,042	4,041,033
31 դեկտեմբերի 2013թ.	2,061,824	311,663	620,137	126,831	504,568	3,625,023
31 դեկտեմբերի 2012թ.	1,831,348	179,832	535,512	126,919	393,903	3,067,514

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,038,614 հազար դրամ (2013թ.՝ 1,119,426 հազար դրամ):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ պայմանագրային պարտավորություններ՝ կապված հիմնական միջոցների հետ՝ 279,240 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2013թ. 446,101 հազար), որը ենթակա է

վճարման 2015թ. Բանկի ղեկավարությունը արդեն հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսները այս պարտավորության գծով: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ապագա զուտ հասույթները և ֆինանսավորումը բավարար կլինեն այս և համանման այլ պարտավորությունների կատարման համար:

Բանկն իր հիմնական միջոցները հաշվառում է պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները էականորեն մոտ են դրանց իրական արժեքներին՝ բացառությամբ շենքերի: Ղեկավարությունը ներգրավել է անկախ մասնագիտացած լիցենզավորված գնահատողի՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շենքերի իրական արժեքների գնահատմանը օժանդակելու նպատակով: Ըստ ղեկավարության գնահատականների, եթե Բանկն իր շենքերը հաշվառեր վերագնահատված գումարներով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, ապա շենքերի հաշվեկշռային արժեքն ավելի բարձր կլիներ՝ 3,428,546 հազար դրամից 3,940,993 հազար դրամի միջակայքում գտնվող գումարով (աուդիտ չարված):

21. Ոչ նյութական ակտիվներ

(հազար դրամ)	Լիցենզիաներ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
1 հունվարի 2013թ.	122,465	22,079	14,407	158,951
Ավելացումներ	1,536	1,120	-	2,656
Օտարումներ	(2,002)	-	-	(2,002)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
1 հունվարի 2014թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
Ավելացումներ	7,084	14,345	-	21,429
31 դեկտեմբերի 2014թ.	129,083	37,544	14,407	181,034
Կուտակված ամորտիզացիա				
1 հունվարի 2013թ.	34,895	18,685	4,697	58,277
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	12,287	1,065	1,211	14,563
Օտարումներ	(1,732)	-	-	(1,732)
31 դեկտեմբերի 2013թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
1 հունվարի 2014թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	11,744	1,960	1,201	14,905
31 դեկտեմբերի 2014թ.	57,194	21,710	7,109	86,013
Զուտ հաշվեկշռային արժեք				
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ	71,889	15,834	7,298	95,021
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ	76,549	3,449	8,499	88,497
Զուտ հաշվեկշռային արժեք՝ 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	87,570	3,394	9,710	100,674

22. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստացվելիք գումարներ	35,028	83,455
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման կորուստ	(350)	(835)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	82,620
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	220,668	213,305
Նյութեր	138,599	191,978
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	41,442	23,828
Թանկարժեք մետաղներ	8,825	23,883
Այլ ակտիվներ	73,151	73,750
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	482,685	526,744
Նվազեցված արժեզրկման պահուստ	(3,085)	(11,604)
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	479,600	515,140
Ընդամենը այլ ակտիվներ	514,278	597,760

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

(հազար դրամ)	Ընդամենը
2013թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	8,192
Տարվա հակադարձում	(2,173)
Դուրս գրված գումարներ	(7,080)
Վերականգնում	13,500
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12,439
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,439
Տարվա ծախս	21,194
Դուրս գրված գումարներ	(42,423)
Վերականգնում	12,225
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,435

23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2,416,891	2,479,292
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	3,630	43,693
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	2,420,521	2,522,985

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորում» ծրագրերի ֆինանսավորման շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	9,176,888	5,847,363
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	194,558	451,796
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	129,113	99,341
Այլ	100,914	176,034
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,601,473	6,574,534

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր:

25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ), Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի և Նիդեռլանդների Ֆինանսական Զարգացման Կորպորացիայի կողմից ստացված վարկերը:

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 10,3% (2013թ.՝ 10,3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 5,37 % (2013 թ.: 5.8 %):

2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.՝ նույնը):

Ընդհանուր առմամբ 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկերից և ժամկետային ավանդներից պայմաններ ունեցող վարկերը և, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

(հազար դրամ)	Արժույթ	Ժամկետ	Անվանական դրույք %	2014թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական դրույք %	2013թ. դեկտեմբերի 31
Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման						
Բանկ	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.42%	1,055,489	6.42%	1,352,133
ՄՖԿ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	-	-	3.89%	81,128
ՎԶԵԲ	ՀՀ դրամ	1-5 տարի	10.3%	1,665,468	10.30%	2,353,137
ՎԶԵԲ	ԱՄՆ դոլար	1-5 տարի	6.04%	171,389	6.04%	307,324
ՎԶԵԲ	Եվրո	1 տարի	3.66%	184,057	-	-
Ընդամենը				3,076,403		4,093,722

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույքաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեությանն առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալները.

1. Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի գծով գործառնական ծախս/գործառնական արդյունք գործակիցը (31 դեկտեմբերի 2013թ. և 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):

2. ՄՖԿ գծով հիմնական միջոցներ գումարած կապիտալ ներդրումների գործակիցը և համախառն տոկոսադրույքի ռիսկի գործակիցը (31 դեկտեմբերի 2013թ. դրությամբ):
3. Սեփական կապիտալի գծով մեկ կոնսոլիդացիոն առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը՝ կապված Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2013թ. և 31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):
4. Իրացվելի ակտիվների գործակիցը՝ կապված ՎԶԵԲ-ից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):
5. Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը՝ կապված կապված ՎԶԵԲ-ից ստացված վարկի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ):

Այս պայմանագրային դրույթների համար երկու ամսաթվերի դրությամբ էլ Բանկն ունի Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի, ՎԶԵԲ և ՄՖԿ-ից ստացված զիջում:

26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

(հազար դրամ)

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	18,009,758	10,102,347
Ժամկետային ավանդներ	4,879,264	5,308,581
	22,889,022	15,410,928
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	11,607,880	10,141,180
Ժամկետային ավանդներ	23,028,401	18,839,668
	34,636,281	28,980,848
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	57,525,303	44,391,776

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 782,624 հազար դրամ գումարով ավանդներ (2013թ.: 1,432,915 հազար դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 7,663,094 հազար դրամ (2013թ.: 7,834,789 հազար դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 13% (2012թ.: 18%):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.4% (2013թ.: 4.09 %), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 6.3 % (2013թ.: 5.44 %):

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2013թ.: նույնպես):

27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժույթային սվոփեր	1,945,071	54,263	-	1,119,080	-	6,740
Արտարժույթային սվոփեր	1,752,069	-	19,659	-	-	-
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	3,697,140	54,263	19,659	1,119,080	-	6,740

Արտարժույթային սվոփի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայմանագրերի գումարները հիմնական արտարժույթների կտրվածքով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

(հազար դրամ)	Անվանական գումար	
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամի առք, ԱՄՆ դոլարի վաճառք	1,394,620	-
Ռուբլու առք, Եվրոյի վաճառք	550,451	-
ԱՄՆ դոլարի առք, Եվրոյի վաճառք	1,752,069	-
Եվրոյի առք, ռուբլու վաճառք	-	1,119,080
	3,697,140	1,119,080

28. Այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պահանջներ անհատների նկատմամբ	191,896	134,208
Կրեդիտորական պարտք	54,051	35,974
Վճարվելիք շահաբաժիններ	36,552	38,558
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	208,740
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	452,272	351,147
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	141,754	91,608
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	4,491	-
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	598,517	442,755
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	881,016	651,495

29. Սեփական կապիտալ

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,333,338 հազ. դրամ (2013թ.՝ 2,333,338 հազ.դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 933,335 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 2,500 դրամ անվանական արժեքով: Բանկի

հայտարարված սովորական անվանական բաժնետոմսերի առավելագույն չափը սահմանված է 1,066,665 հատ բաժնետոմս:

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ	583,338	25.0	583,338	25.0
Սարիքեկ Սուքիասյան	527,573	22.6	527,573	22.6
Խաչատուր Սուքիասյան	455,413	19.5	455,413	19.5
Ռոբերտ Սուքիասյան	240,930	10.3	240,930	10.3
Էդուարդ Սուքիասյան	49,040	2.1	49,040	2.1
Այլ բաժնետերեր	477,044	20.5	477,044	20.5
	2,333,338	100.0	2,333,338	100.0

2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

ՎԶԵԲ-ի բաժնեմասը կազմում է 25% գումարած մեկ բաժնետոմս: Բանկի՝ բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են կուտակված շահույթով: Բաշխման ոչ ենթակա միջոցները ներկայացված են գլխավոր պահուստով, որը ստեղծված է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների՝ ընդհանուր բանկային ռիսկերը, ներառյալ հնարավոր կորուստները և այլ չնախատեսված ռիսկերը և ծախսերը փոխհատուցելու նպատակով: Պահուստը ստեղծվել է համաձայն կանոնադրության, որը նախատեսում է պահուստի ստեղծում այդ նպատակների համար ոչ պակաս քան հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում արտացոլված բաժնետիրական կապիտալի 15 %-ի չափով:

30. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման անմիջապես նախորդող 3 տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակահատվածներ: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, բացասական ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	1,973,894	2,557,262
Ակրեդիտիվներ	1,746,930	-
Երաշխիքներ	350,643	474,077
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	4,071,467	3,031,339

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	269,560	156,065
1-5 տարի	919,018	605,339
5 տարուց ավելի	3,020	19,150
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,191,598	780,554

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետևանքման դեպքում:

31. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 54.5% (1,272,956 հազար դրամ) պատկանում է Սուբխասյաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 25%-ը գումարած մեկ բաժնետոմս:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	904,608	19,296	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(698,535)	(56,068)	(136,396)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,749)	(199)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	767,178	18,881	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	92,416	2,506	434
Վարկերի գծով կոռուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	(4,495)	(605)	(2,126)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	15,502,985	312,850	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(14,630,751)	(335,445)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	82,193	106	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Ավելացումներ	731,266	-	5,674,831
Նվազումներ	(1,358,587)	-	(5,739,578)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Տոկոսային ծախս	274,571	-	21,314
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	37,588	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	81,606	-	4,500
Այլ ծախսեր			
Կուսիսի լուծում և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,904	53	216
Գովազդային ծախսեր	48,413	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	70,600
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	160,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	185,420	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	1,200	-	-

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	749,238	70,701	96,184
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	326,486	52,254	115,224
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(506,870)	(67,103)	(75,012)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(12,244)	(804)	(2,126)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	556,610	55,048	134,270
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	59,993	3,921	14,754
Վարկերի գծով կոուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	25,584	(257)	(2,683)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	615,659	15,005	123
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	5,345,155	281,814	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(5,698,868)	(260,927)	(123)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	9,487	374	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	4,620,716	-	49,197
Ավելացումներ	801,383	-	5,053,702
Նվազումներ	(2,767,665)	-	(4,841,323)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Տոկոսային ծախս	384,284	-	17,441
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	36,717	-	36,717
Տրամադրված երաշխիքներ	85,628	-	85,628
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	7,694	698	361
Գովազդային ծախսեր	48,785	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	58,971	-	-
Կանխիկի հավաքագրման գծով ծախսեր	-	-	240,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	104,300	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	6,680	-	-

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 307,060 ՀՀ դրամ (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 232,256 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

32. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Բանկը կատարել է իր ֆինանսական գործիքների գնահատում, ինչպես պահանջվում է ՖՀՄՍ 7 Ֆինանսական գործիքները. Բացահայտումներ ստանդարտով:

Գնանշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գնահատված իրական արժեքները հիմնված են հաշվետվության օրվա դրությամբ շուկայական գների վրա առանց գործարքի ծախսերի նվազեցման: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գեղջված դրամական հոսքերը և հաշվետու օրվա դրությամբ նմանատիպ գործիքների գեղջային դրույքները:

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1: Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2: Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3: Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով. Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և մուտքային տվյալները).

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական մուտքային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի մուտքային տվյալների հարաբերակցու-թյունը իրական արժեքին
	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
ՀՀ պետական արժեթղթեր	-	2,375,194	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	-	46,576	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը		
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ոչ պետական արժեթղթեր	294,342	-	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	5,824,469	4,624,479	Մակարդակ 2	Զեղչված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը զեղչված են այն դրույքաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույքաչափերը՝ զեղչված տարբեր կոնտրագենտների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույքաչափով	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	19,659	6,740	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույքաչափերը՝ զեղչված տարբեր կոնտրագենտների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույքաչափով	կ/չ	կ/չ

Այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Այնուամենայնիվ, անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Ղեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու:

Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ Մակարդակ 1-ից 2: Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև պարզած ձեռքի հեռավորության գործարքում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջական վաճառքի գումար:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի գեղջման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և կոնտրագենտի վարկային ռիսկը՝ հետևյալ կերպ

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8.36%-14.36%	7.9% - 11.0%

Իրական արժեք և հաշվեկշռային արժեք

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների իրական արժեքը սովորաբար հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին: Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված ապագա գնահատված դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում գեղջվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Վարկերի հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց գեղջված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով գեղջված տոկոսադրույքները: Ավանդների և այլ փոխառությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

33. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2013թ.

դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ) իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2013թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2013թ. աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	8,957,704	8,284,674
Լրացուցիչ կապիտալ	338,037	1,069,390
Ընդհանուր կապիտալ	9,295,741	9,354,064
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	73,458,606	63,813,398
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	12.65%	14.66%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները:

Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2014թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի և բանկային լիցենզիա ունեցող ֆինանսական կազմակերպությունների համար 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ սահմանել է 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն կապիտալի պահանջ:

34. Ռիսկերի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են՝

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունը ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և Ռիսկերի Կառավարման Վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Խորհրդի հաստատված քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման ընթացքում հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից

բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը, ինչպես նաև իրականացվում է համակենտրոնացումների հաստատված սահմանաչափերի պահպանման անընդհատ մոնիտորինգ և կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌՌԿՎ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և՛ անհատական ռիսկերից, և՛ ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,962,428	9,400,452
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	54,263	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	5,147,575	2,521,027
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական ակտիվներ	1,255,797	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>		
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	4,624,479
Այլ ակտիվներ	34,678	82,620
	81,680,418	61,223,199

Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ին			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,407,684	2,237,335	709,436	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,244	-	27,019	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,599,300	873,412	1,674,863	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	47,561	-	1,917	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	-	-	34,678
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	81,548,463	3,110,747	2,413,235	87,072,445

(հազար դրամ)

	2013թ. դեկտեմբերի 31-ին			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13,470,152	2,245,224	2,151,365	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական	2,408,720	-	112,307	2,521,027
կազմակերպությունների նկատմամբ				
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	40,693,742	-	-	40,693,742
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Բանկի կողմից պահվող	2,519,331	-	1,715	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	82,620	-	-	82,620
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,178,877	2,245,224	2,265,387	69,689,488

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի չափը նաև սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծությունների և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեղիքներ
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

(հազար դրամ)	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված վարկեր	24,732,809	18,506,766
Երաշխիքով ապահովված վարկեր	6,834,411	7,300,346
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով) ապահովված վարկեր	6,313,328	3,872,395
Ոսկու գրավով ապահովված վարկեր	5,736,340	5,448,944
Կանխիկով ապահովված վարկեր	782,624	1,432,915
Պաշարների գրավով ապահովված վարկեր	299,751	154,891
Սարքավորումներով ապահովված վարկեր	39,027	354,827
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով ապահովված գրավներ	19,985	28,653
Այլ գրավ	4,096	58,518
Զապահովված վարկեր	8,031,575	4,352,932
	52,793,946	41,511,187
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(736,558)	(817,445)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	40,693,742

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը կատարվում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է ծանոթագրություն 16-ում:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

Մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը կազմում են 117,957 հազար դրամ (2013թ՝ 240,326 հազար դրամ) (ծան. 16):

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկի շահույթները կամ կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույթներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույթի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույթի ռիսկ

Տոկոսադրույթի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույթների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի գուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույթի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույթների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույթների միջև տարբերությունների սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով: Զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա՝ 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սկզբի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունության և ըստ գործիքների մարման ժամկետայնության վերլուծությունը հիմնված է եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժի ենթադրության վրա:

(հազար դրամ)		2014թ.		
Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(221,152)	(221,152)
ԱՄՆ դոլար	100	(14,109)	-	(14,109)
ՀՀ դրամ	(100)	-	240,407	240,407
ԱՄՆ դոլար	(100)	14,109	-	14,109
(հազար դրամ)		2013թ.		
Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(328,872)	(328,872)
ԱՄՆ դոլար	100	(9,724)	-	(9,724)
ՀՀ դրամ	(100)	-	360,570	360,570
ԱՄՆ դոլար	(100)	9,724	-	9,724

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոփոխություններում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար:

Հետևյալ աղյուսակները ցույց են տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,659,935	8,519,335	3,115,780	822,258	237,147	22,354,455
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,656,573	3,080,372	10,911	399,719	-	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	29,113,120	22,314,671	629,597	-	-	52,057,388
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	-	-	-	-	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,915	11,799	2,946	18	-	34,678
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	47,873,629	33,926,177	3,759,234	1,221,995	237,147	87,018,182
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,420,521	-	-	-	-	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,824,804	5,993,765	737,215	44,591	1,098	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,665,466	1,239,547	171,390	-	-	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,636,297	27,136,273	5,167,958	454,159	130,616	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	111,906	41,425	2,956	126,189	23	282,499
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	38,874,893	34,411,010	6,079,519	624,939	131,737	80,122,098
Հաշվեկշռային բաց դիրք	8,998,736	(484,833)	(2,320,285)	597,056	105,410	6,896,084
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(1,397,666)	(327,159)	2,309,880	(550,451)	-	34,604
Բաց դիրք	7,601,070	(811,992)	(10,405)	46,605	105,410	6,930,688

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2013թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,183,114	5,240,581	2,601,857	2,611,267	229,922	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,883,898	588,490	7,293	16,432	24,914	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	25,000,047	15,693,695	-	-	-	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						
- Բանկի կողմից պահվող	2,521,046	-	-	-	-	2,521,046
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	22,833	50,834	8,953	-	-	82,620
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	42,615,250	21,573,600	2,618,103	2,627,699	254,836	69,689,488
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,522,985	-	-	-	-	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,398,616	4,915,098	260,007	780	33	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	2,324,959	1,768,763	-	-	-	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	4,504,784	-	-	-	-	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,308,710	16,045,786	3,623,832	309,451	103,997	44,391,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	116,278	92,462	-	-	-	208,740
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	35,176,332	22,822,109	3,883,839	310,231	104,030	62,296,541
Հաշվեկշռային բաց դիրք	7,438,918	(1,248,509)	(1,265,736)	2,317,468	150,806	7,392,947
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	-	-	(1,125,820)	1,119,080	-	(6,740)
Բաց դիրք	7,438,918	(1,248,509)	2,391,556	3,436,548	150,806	7,386,207

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի զգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն

զգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

(հազար դրամ)	Փոխարժեքի փոփոխություն	2014թ.		Փոխարժեքի փոփոխություն	2013թ.	
		Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը			Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը	
		Արժևորում	Արժեզրկում		Արժևորում	Արժեզրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	(81,199)	81,199	10%	(124,850)	124,850
Եվրո	10%	(1,040)	1,040	10%	239,156	(239,156)
ՌԴ ռուբլի	10%	4,660	(4,660)	10%	343,654	(343,654)

Զգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Զգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումներին:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի

գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական Բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2014թ. և 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի կարծիքով շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ:

(հազար դրամ)

	Ցուցանիշ և միջին 1 ամիս	1-3 ամիս	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,353,492	963	-	22,354,455	-	-	-	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	-	54,263	-	-	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	2,407,635	1,139,874	-	3,547,509	1,600,066	-	1,600,066	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,458,020	4,821,430	12,658,676	20,938,126	24,866,295	6,252,967	31,119,262	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	49,478	49,478	49,478
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,801	3,604	-	33,405	1,273	-	1,273	34,678
	35,677,819	5,965,871	12,658,676	54,302,366	26,467,634	6,302,445	32,720,601	87,072,445
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական								
պարտավորություններ	19,659	-	-	19,659	-	-	-	19,659
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ								
կառավարությունից ստացված վարկեր	71,356	743	331,331	403,430	2,017,091	-	2,017,091	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	1,259,481	1,832,909	5,114,529	8,206,919	1,138,767	255,787	1,394,554	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական								
կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	109,710	348,800	1,083,871	1,542,381	1,534,022	-	1,534,022	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	7,215,899	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,700,857	7,482,667	18,146,028	56,329,552	1,042,984	152,767	1,195,751	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,441	5,132	2,926	282,499	-	-	-	282,499
	39,651,403	9,670,251	24,678,685	74,000,339	5,732,864	408,554	6,141,418	80,141,757
Զուտ դիրք	(3,973,584)	(3,704,380)	(12,020,009)	(19,697,973)	20,734,770	5,893,891	26,579,183	6,930,688
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(3,973,584)	(7,677,964)	(19,697,973)	(19,697,973)	1,036,797	6,930,688	6,930,688	

(հազար դրամ)

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	16,539,284	1,327,457	-	17,866,741	-	-	-	17,866,741
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	877,254	60,735	-	937,989	-	1,583,038	1,583,038	2,521,027
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,379,833	-	-	1,379,833	-	-	-	1,379,833
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,142,137	6,671,227	8,821,246	18,634,610	19,211,360	2,847,772	22,059,132	40,693,742
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	2,375,194	-	-	2,375,194	-	145,852	145,852	2,521,046
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	4,624,479	-	-	4,624,479	-	-	-	4,624,479
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	82,620	-	82,620	-	-	-	82,620
	28,938,181	8,142,039	8,821,246	45,901,466	19,211,360	4,576,662	23,788,022	69,689,488
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	6740	-	-	6740	-	-	-	6,740
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	86,863	15,437	989,666	1,091,966	1,431,019	-	1,431,019	2,522,985
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	779,917	1,467,650	3,128,434	5,376,001	848,008	350,525	1,198,533	6,574,534
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	36,474	316,636	1,074,321	1,427,431	2,666,291	-	2,666,291	4,093,722
Հետգնման պայմանագրեր	4,003,448	501,336	-	4,504,784	-	-	-	4,504,784
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	25,221,851	4,707,361	12,601,503	42,530,715	1,697,824	163,237	1,861,061	44,391,776
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	208,740	-	-	208,740	-	-	-	208,740
	30,344,033	7,008,420	17,793,924	55,146,377	6,643,142	513,762	7,156,904	62,303,281
Զուտ դիրք	(1,405,852)	1,133,619	(8,972,678)	(9,244,911)	12,568,218	4,062,900	16,631,118	7,386,207
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(1,405,852)	(272,233)	(9,244,911)	(9,244,911)	3,323,307	7,386,207	7,386,207	

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ներկայացված են առաջին սյունակում «մինչև մեկ ամիս», քանի որ ըստ բանկի ղեկավարության, դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների պահանջները բավարարելու նպատակով: Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

(հազար դրամ)	Ցայահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	87,930	33,892	468,471	2,268,099	-	2,858,392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,310,826	1,908,622	5,296,074	1,484,619	341,607	10,341,748
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	139,070	407,007	1,347,677	1,990,744	-	3,884,498
Հետգնման պայմանագրեր	7,259,344	-	-	-	-	7,259,344
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,878,959	7,804,329	18,983,993	1,207,930	199,334	59,074,545
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	-	-	-	-	282,499
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ	39,958,628	10,153,850	26,096,215	6,951,392	540,941	83,701,026
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	3,734,790	-	-	-	-	3,734,790
Արտահոսք	(3,697,140)	-	-	-	-	(3,697,140)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

(հազար դրամ)	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	103,980	49,671	1,108,462	1,681,649	-	2,943,762
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	815,480	1,529,014	3,286,167	1,183,255	-	6,813,916
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	64,868	373,789	1,334,341	3,418,272	-	5,191,270
Հետգնման պայմանագրեր	4,013,636	501,446	-	-	-	4,515,082
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,367,671	4,794,523	15,537,780	3,550,974	664,393	50,915,341
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	208,740	-	-	-	-	208,740
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ	31,574,375	7,248,443	21,266,750	9,834,150	664,393	66,073,029
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	(1,125,820)	-	-	-	-	(1,125,820)
Արտահոսք	1,119,080	-	-	-	-	1,119,080

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով, և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է՝ կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի Բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացույցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքերը քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

35. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Բանկը ստորադաս փոխառություն է ներգրավել իր բաժնետերերից. 2015թ. մարտի 15-ին Էդուարդ Սուքիասյանից՝ 1,200,000 հազար դրամ գումարով, 2015թ. ապրիլի 17-ին՝ Խաչատուր Սուքիասյանից՝ 1,500,000 հազար դրամ գումարով և 2015թ. ապրիլի 15-ին՝ Մարիբեկ Սուքիասյանից՝ 3,500,000 ԱՄՆ դոլար գումարով:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» Բաց Բաժնետիրական Ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԷԶ

ԴԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՄԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ	1
ԱՆԿԱՌ ԱՌԻԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ	4
ՇԱՀՈՒՑՑԻ ԿԱՍ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՄԱՊԱՐՓԱԿ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	5
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	6
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	7
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱՐ	8
1. Բանկը	8
2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	8
3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները	20
4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը	22
5. Ձուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	28
6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր	28
7. Ձուտ արտարժույթային եկամուտ	28
8. Այլ եկամուտ	29
9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ	29
10. Անձնակազմի գծով ծախսեր	29
11. Այլ ծախսեր	29
12. Շահութահարկի գծով ծախս	29
13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ	31
14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31
15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	31
16. Հաճախորդներին տրված վարկեր	32
17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	37
18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ	37
19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	38
20. Հիմնական միջոցներ	39
21. Ոչ նյութական ակտիվներ	40
22. Այլ ակտիվներ	40
23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	41
24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	41
25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	41
26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	43
27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ	43
28. Ստորադաս փոխառություն	44
29. Այլ պարտավորություններ	44
30. Սեփական կապիտալ	44
31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	45
32. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ	47
33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	49
34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում	51
35. Ռիսկերի կառավարում	53
36. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր	69

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ և ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՑԱԼ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Բանկի ֆինանսական վիճակի և ֆինանսական գործունեության այլ իրադարձությունների և պայմանների վերաբերյալ, և
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնությունները արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են հրապարակման համար 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Ստորագրված է Բանկի ղեկավարության անունից՝

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

28 ապրիլի 2016թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և Խորհրդին

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մեր պատասխանատվությունն է՝ մեր կողմից իրականացված աուդիտի արդյունքում կարծիք արտահայտել ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ: Մենք աուդիտը իրականացրեցինք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է, որ մենք հետևենք Էթիկայի պահանջներին և աուդիտը պլանավորենք և իրականացնենք՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու մասին ողջամիտ հավաստիացում ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են այնպիսի ընթացակարգերի իրականացում, որոնք թույլ են տալիս ձեռք բերել աուդիտորական ապացույցներ ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վերաբերյալ: Ընտրված ընթացակարգերը կախված են աուդիտորի դատողություններից, ներառյալ՝ խարդախությամբ կամ սխալներով պայմանավորված՝ ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրումների ռիսկի գնահատումը: Այս ռիսկը գնահատելիս աուդիտորը դիտարկում է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ կերպով ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել կազմակերպության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ: Աուդիտորական աշխատանքները նաև ներառում են ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման ժամանակ կիրառված հաշվապահական հաշվառման կանոնների և մեթոդների համապատասխանության, ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների հիմնավորվածության, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «ՀայԷկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, և նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

Հարցի շեշտադրում

Կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը կապահովի իր գործունեության անընդհատությունը: Ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 34-ում, 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանություն 30,000,000 հազար ՀՀ դրամի չափով նվազագույն կապիտալի կանոնակարգային նոր պահանջների հետ: Ղեկավարության ծրագրերն այս կապակցությամբ նույնպես դիտարկված են ֆինանսական հաշվետվությունների ծան. 34-ում և 36-ում: Ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումներ, որոնք կարող էին առաջանալ 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կանոնակարգային պահանջի չպահպանման հետևանքով: Մեր կարծիքը ձևափոխված չէ այս հարցի առնչությամբ:

Սրբուհի Հակոբյան
Գործադիր տնօրեն

Արփինե Ղևոնդյան
Աուդիտի ղեկավար

Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն
Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ

28 ապրիլի, 2016թ.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14	27,550,590	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	15	7,128,134	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	18	832,166	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	59,175,240	52,057,388
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17,18	-	-
- Բանկի կողմից պահվող		338,213	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		8,527,788	6,118,811
Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում	19	-	194,991
Շահութահարկի գծով կանխավճար		97,099	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	105,444	35,921
Հիմնական միջոցներ	20	4,133,786	4,041,033
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	83,116	95,021
Այլ ակտիվներ	22	423,612	514,278
Ընդամենը ակտիվներ		108,395,188	91,919,011
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	27	693	19,659
Հետգնման պայմանագրեր	18	9,104,678	7,215,899
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	23	2,764,173	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	11,185,602	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	25	2,997,550	3,076,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	61,973,987	57,525,303
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություններ		-	107,722
Ստորադաս փոխառություն	28	4,425,604	-
Այլ պարտավորություններ	29	942,825	881,016
Ընդամենը պարտավորություններ		93,395,112	80,847,996
Մեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	2,333,338	2,333,338
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30,36	4,001,688	-
Գլխավոր պահուստ		6,000,000	5,405,133
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ		(96,295)	262,264
Զբաղիված շահույթ		2,761,345	3,070,280
Ընդամենը սեփական կապիտալ		15,000,076	11,071,015
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		108,395,188	91,919,011

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ	5	9,858,009	8,342,889
Տոկոսային ծախս	5	(5,317,086)	(4,093,529)
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		4,540,923	4,249,360
Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ		(358,600)	61,283
Զուտ տոկոսային եկամուտ	9	4,182,323	4,310,643
Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		(242,318)	130,157
Զուտ արտարժույթային եկամուտ	7	885,591	747,117
Կոմիսիոն եկամուտներ	6	1,460,908	1,508,982
Կոմիսիոն ծախսեր	6	(386,072)	(401,691)
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով		6,347	171,314
Այլ եկամուտ	8	397,996	318,935
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		2,122,452	2,474,814
Գործառնական եկամուտ		6,304,775	6,785,457
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(3,338,583)	(3,393,487)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	20	(371,992)	(350,862)
Ոչ նյութական միջոցների ամորտիզացիա	21	(15,636)	(14,905)
Այլ ծախսեր	11	(1,979,338)	(1,859,453)
Արժեզրկումից հակադարձումներ /(կորուստներ) այլ ակտիվների գծով	22	4,622	(21,194)
Գործառնական ծախսեր		(5,700,927)	(5,639,901)
Ասոցիացված կազմակերպության օգուտի/(վնասի) բաժին	19	9,694	(49,552)
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		613,542	1,096,004
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(164,276)	(279,208)
Տարվա շահույթ		449,266	816,796
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Հետագայում շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ (վնաս)/օգուտ տարվա համար		(428,066)	(796,283)
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումից ճշգրտում		(18,189)	(214,568)
Այլ համապարփակ եկամուտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ		89,251	202,170
Ասոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման ճշգրտումից զուտ (վնաս) տարվա համար		(1,943)	(811)
Ասոցիացված կազմակերպության համապարփակ եկամուտի այլ տարրերին վերաբերող շահութահարկ		388	162
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, շահութահարկով հարկումից հետո		(358,559)	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		90,707	7,466
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ	13		
Բազային		0.48	0.88
Նույնացված		0.47	0.88

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
 Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
 Գլխավոր հաշվապահ

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	Գլխավոր պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Զբաղիչ շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ		2,333,338	-	5,405,133	1,071,594	2,253,484	11,063,549
Տարվա շահույթ		-	-	-	-	816,796	816,796
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	-	-
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո		-	-	-	(808,681)	-	(808,681)
Ասոցիացված կազմակերպության այլ համապարփակ եկամուտի մասնաբաժին շահութահարկից հետո		-	-	-	(649)	-	(649)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(809,330)	-	(809,330)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(809,330)	816,796	7,466
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,333,338	-	5,405,133	262,264	3,070,280	11,071,015
 Տարվա շահույթ		-	-	-	-	449,266	449,266
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	-	-
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ շահութահարկով հարկումից հետո		-	-	-	(357,004)	-	(357,004)
Ասոցիացված կազմակերպության այլ համապարփակ եկամուտի մասնաբաժին շահութահարկից հետո		-	-	-	(1,555)	-	(1,555)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(358,559)	-	(358,559)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	-	(358,559)	449,266	90,707
 Հայտարարված շահաբաժիններ	30	-	-	-	-	(163,334)	(163,334)
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30	-	4,001,688	-	-	-	4,001,688
Գլխավոր պահուստի ավելացում	30	-	-	594,867	-	(594,867)	-
Մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2,333,338	4,001,688	6,000,000	(96,295)	2,761,345	15,000,076

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Արմեն Նալչյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ

	Ծան.	2015թ.	2014թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ		449,266	816,796
<i>Վճարումներ</i>			
Շահութահարկի գծով ծախս		164,276	279,208
Արժեզրկումից վնաս/(օգուտ)		353,978	(40,089)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		387,628	365,767
Հիմնական միջոցների օտարումից վնաս		4,625	2,665
Եկամուտ դրամաշնորհներից		(507)	(507)
Արտարժույթի փոխարկումից գուտ վնաս		(117,403)	211,610
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից գուտ օգուտ		(6,347)	(171,314)
Ասոցիացված կազմակերպության (օգուտի)/վնասի բաժին		(9,694)	49,552
Այլ եկամուտ		(446)	(11,548)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		1,225,376	1,502,140
Գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխություններ			
<i>Գործառնական ակտիվների (աճ/նվազում)</i>			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		(2,107,157)	(2,454,264)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		423,631	124,036
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(7,001,287)	(8,041,480)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		54,263	(54,263)
Այլ ակտիվներ		92,463	127,293
<i>Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		1,648,099	2,380,279
Հետգնման պայմանագրեր		1,888,779	2,711,115
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		4,508,413	9,804,969
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		(18,966)	12,919
Այլ պարտավորություններ		70,265	266,472
Գործառնական գործունեությունից առաջացած դրամական միջոցներ նախքան շահութահարկով հարկումը		783,879	6,379,216
Վճարված շահութահարկ		(349,365)	(358,992)
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ		434,514	6,020,224
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերում		(3,811,200)	(1,727,505)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրացումից մուտքեր		877,243	1,865,204
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(535,507)	(815,378)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		66,137	24,412
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(3,731)	-
Ներդրումային գործունեությունում օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ		(3,407,058)	(653,267)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Գենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում/(մարում)		343,652	(102,464)
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր		1,451,945	-
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում		(1,549,365)	(1,195,001)
Ստորադաս փոխառությունից մուտքեր		4,386,429	-
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		4,001,688	-
Բաժնետոմսերի գծով վճարված շահաբաժիններ		(147,063)	(2,006)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված/ (ֆինանսական գործունեությունում օգտագործված) դրամական միջոցներ		8,487,286	(1,299,471)
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(318,607)	420,228
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ		5,196,135	4,487,714
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեսկզբի դրությամբ	14	22,354,455	17,866,741
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	14	27,550,590	22,354,455
Լրացուցիչ տեղեկություններ			
Ստացված տոկոսներ		9,345,327	8,102,988
Վճարված տոկոսներ		(5,270,327)	(4,075,910)

Ֆինանսական հաշվետվությունները ստորագրվել են 2016թ. ապրիլի 28-ին:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակսոցքանկի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թ.-ին «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ.-ին վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ և տրամադրում է վարկեր, ինչպես նաև մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 19 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Բանկը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի իր գործունեությունը տեսանելի ապագայում: Ինչպես ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում, 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ Բանկը պարտավոր է ապահովել համապատասխանություն 30,000,000 հազար ՀՀ դրամի չափով նվազագույն կապիտալի կանոնակարգային նոր պահանջների հետ: Ղեկավարության ծրագրերն այս կապակցությամբ նույնպես դիտարկված են ֆինանսական հաշվետվությունների Ծան. 34-ում և 36-ում: Ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումներ, որոնք կարող էին առաջանալ 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կանոնակարգային պահանջի չպահպանման հետևանքով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք չափվում են իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջի դրությամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ գինն ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության այնպիսի բնութագրերը, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՄՍ 36-ի:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման

ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չձգքով), որոնք Բանկին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ:

Բանկն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են Ծանոթագրություն 35-ում:

Գործառնական արժույթ: Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականանցում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար ՀՀ դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում: Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր: Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության զուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում (մասնակի նվազում) արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այնուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույթը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելիս:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերից եկամուտ. վերը նշված գործիքների վաճառքից օգուտը/վնասը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս՝ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում՝ հիմնվելով հետևյալ երկու մեծությունների տարբերության վրա՝ հետգնման արժեքի, որը կուտակվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և վաճառքի գնի, երբ այդ գործիքները վաճառվում են երրորդ անձանց: Երբ հակադարձ հետգնումը/հետգնումը տեղի է ունենում իր սկզբնական պայմաններով, վաճառքի և պայմանագրի սկզբնական փուլում բանակցված հետգնման գնի միջև արդյունավետ օգուտը/տոկոսը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Կումիսիոն եկամուտ: Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացած ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում՝ պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ: Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Բանկն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակազրկվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկը ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում հնարավորություն չէր ունենա որևէ ֆինանսական ակտիվ դասակարգել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Վաճառքի համար մատչելի՝ կապիտալ ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայությունը որոշելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ գնանշված կամ չգնանշված կապիտալ ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են՝ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք ըստ գնահատականների առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Բանկի նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Ինչ վերաբերում է վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերին, ապա նախկինում շահույթում կամ վնասում հաշվառված արժեզրկումից վնասները չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով: Իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն, որը տեղի է ունենում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում է ներդրումների վերագնահատման պահուստի տակ:

Վարկերի դուրսգրում: Վարկերի արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը դուրս են գրվում Բանկի ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Ֆինանսական ակտիվը ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում:

Եթե Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ: Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: Ծանաչումը և չափումը, թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության գործարքներ. սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման (ռեպո), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի (հակադարձ ռեպո) պայմանագրեր: Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրերը օգտագործվում են Բանկի կողմից որպես գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Հետգնման գործարքների ստանդարտ պայմաններով Հայաստանի Հանրապետությունում, գրավառում իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել գրավի առարկան, պայմանով որ դրա դիմաց կվերադարձնի համարժեք արժեթղթեր՝ գործարքի փակման ամսաթվին:

Արժեթղթերի փոխանցումը կոնտրագենտներին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ: Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ այլ փոխառու միջոցները, ենթակա (սուբորդինացված) պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ

տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գույտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտավորությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը մի այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով:

- ՀՀՄՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ: Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն արտարժույթային ռիսկը կառավարելու նպատակով կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր: Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների/պարտավորությունների գործարքներից առաջացած գույտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Բանկը որպես վարձակալ: Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ: Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք զերծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ

ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Թանկարժեք մետաղներ: Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Առգրավված ակտիվներ: Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ: Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է զրոյացնելու ակտիվների արժեքը դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Հիմնական միջոցների դասը	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Մեքենաներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ	8

Վարձակալված ակտիվների բարելավումները ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Բանկը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրը ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում: Ոչ նյութական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գույքից: Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվեր, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում: Ասոցիացված ընկերությունը կազմակերպություն է, որտեղ Բանկն ունի նշանակալի ազդեցություն, բայց չի վերահսկում նրան առանձին կամ համատեղ՝ ներդրման օբյեկտի ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության գծով որոշումներ ընդունելու միջոցով: Ներդրման օբյեկտի ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև գործունեության արդյունքներում ներդրողի բաժնեմասը ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, բացի այն դեպքերից, երբ ներդրումը դասակարգվում է վաճառքի համար մատչելի:

Ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սկզբնական արժեքով, և ճշգրտվում են ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվներում Բանկի մասնակցության փոփոխությանը համապատասխան, հաշվի առնելով առանձին ներդրումների արժեքի արժեզրկումից կորուստները: Բանկի բաժնեմասը գերազանցող՝ ասոցիացված ընկերության վնասները չեն ճանաչվում:

Ներդրման ամսաթվով ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվների իրական արժեքը գերազանցող ներդրման մասը ճանաչվում է որպես գույքի: Ասոցիացված ընկերությունում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուտ որոշելի ակտիվների իրական արժեքում բանկի ունեցած մասնակցությունից ցածր

ձեռքբերման արժեքի տարբերությունը (ձեռքբերման գծով զեղչը) կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում՝ ձեռքբերման ժամանակահատվածում:

Այն դեպքում երբ Բանկը գոծարքի մեջ է մտնում Բանկի հետ ասոցիացված ընկերության հետ, շահույթները կամ վնասները մարվում են Բանկի՝ տվյալ ասոցիացված կազմակերպությունում ունեցած մասնակցության չափով: Կորուստները կարող են վկայել փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին, և այդ դեպքում համապատասխան արժեզրկման գծով պահուստավորում է պահանջվում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ: Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախաձեռն հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույքաչափերը:

Հետաձգված հարկ: Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության մարման ժամանակային բաշխումը, կամ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի մարվի տեսանելի ապագայում: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքներին օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը

հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր: Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր: Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Բանկի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ: Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական), որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ այլ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ: Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Արտարժույթ: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող՝ արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամային հոդվածների գծով առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Միջին փոխարժեք	
	2015թ.	2014թ.	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	477.82	415.75	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 ԵՎԸ	530.84	552.09	528.69	577.47
ՀՀ դրամ/1 եվրո	7.90	10.98	6.62	8.15

Գրավ: Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց է ընդունում գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին պահանջի իրավունք է տալիս այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ: Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ առանց շահութահարկի:

Սեզմենտների ներկայացում: Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնականություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Բանկի գործառնականությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների: Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով չի ուսումնասիրում Բանկի բաղադրիչների գործառնական արդյունքները: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ իր հասույթի և շահույթի մեծ մասը Բանկը ստանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող և Հայաստանի Հանրապետության հետ կապված գործառնականություններից: Գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը, որը Բանկի դեպքում հանդիսանում է Խորհուրդը, միայն ստանում և ուսումնասիրում է Բանկին՝ որպես մեկ ամբողջությանը վերաբերող տեղեկատվությունը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Բանկի հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները: Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող հիմնական ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի արժեզրկում: Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Բանկի վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Բանկը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի

արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Բանկի կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Բանկը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս:

Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.2%-ից ավելին է կազմում, առանձին վերցված համարվում են նշանակալի: Բանկն օգտագործում է ղեկավարության գնահատումը՝ գնահատելու համար արժեզրկումից կորուստների գումարները, այն դեպքում երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ, և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կապված համանման վարկառուների հետ:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Բանկը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների գծով առկա փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Բանկը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները:

Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդաբանության խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Բանկը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2015 և 2014թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերն կազմում էին համապատասխանաբար՝ 60,177,631 և 52,793,946 հազար ՀՀ դրամ, իսկ պահուստին մասնահանումը՝ համապատասխանաբար 1,002,391 և 736,558 հազար ՀՀ դրամ:

4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ ՖՀՄՄ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա: Ընթացիկ տարում ընդունվել/վերանայվել են հետևյալ Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները: Այս նոր և վերանայված ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների և բացահայտումների վրա:

- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ
- ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ: ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. թվականներում է մի շարք ՖՀՄՄ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՖՀՄՄ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ ՖՀՄՄ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

ՖՀՄՄ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատադրումը Ընկերության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմին:

ՖՀՄՄ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՀՄՄ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՄ 39-ում և ՖՀՄՄ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չէ:

ՀՀՄՄ 16-ի և ՀՀՄՄ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՀՀՄՄ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեկշռված

գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

2011-2013 թվականների ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՄ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՄ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՄ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի գույք հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՄ 39-ի կամ ՖՀՄՄ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը համաձայն ՀՀՄՄ 32-ի:

ՀՀՄՄ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՄ 40-ը և ՖՀՄՄ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՄ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՄ 3-ի:

Ընդունված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ներ

Բանկը դեռևս չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՄ-ները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

Նոր կամ վերանայված ստանդարտ կամ մեկնաբանություն

Գործողության ամսաթիվը¹ - Հետևյալ ամսաթվերի սկսվող կամ դրանց հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջաններում

ՖՀՄՄ 9. Ֆինանսական գործիքներ	1 հունվարի 2018թ.
ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ	1 հունվարի 2018թ.
ՖՀՄՄ 16 Վարձակալություն	1 հունվարի 2019թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն	1 հունվարի 2016թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 16 և ՀՀՄՄ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում	1 հունվարի 2016թ.
ՖՀՄՄ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ	1 հունվարի 2016թ.
Փոփոխություններ ՀՀՄՄ 12 ստանդարտում. Չիրացված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում	1 հունվարի 2017թ.

¹ Թույլատրվում է նոր կամ վերանայված ստանդարտների կամ մեկնաբանությունների վաղ կիրառումը: ՖՀՄՄ 16-ը կարող է վաղ կիրառվել եթե ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ ստանդարտը նույնպես կիրառվել է

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** Բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները, որոնք գտնվում են ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ստանդարտի շրջանակներում, պետք է հետազայում դասակարգվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում՝ որպես կանոն չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ինչ վերաբերում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններին, ըստ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետազայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Ըստ ՀՀՄՍ 39-ի, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի փոփոխության ամբողջ գումարը ներկայացվում է շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում:** Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների արժեզրկմանը, ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Հեջավորման հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որում պահպանվում են ներկայումս ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված հեջային հաշվառման մեխանիզմները: Ըստ ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ձկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերություններին» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով

ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՖՀՄՄ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՖՀՄՄ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

ՖՀՄՄ 15-ը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՄ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՄ 18 Հասույթ, ՀՀՄՄ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՄ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն կազմակերպությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ կազմակերպությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՄ 15-ի, կազմակերպությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև ներկայացված են նոր բացահայտումներ հասույթի գծով:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՄ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

ՖՀՄՄ 16. Վարձակալություն

ՖՀՄՄ 16-ով հաշվեկշռում ներկայացված վարձակալությունների մեծամասնությունը բերվում է մեկ միասնական մոդելի ներքո՝ նվազեցնելով տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև: Վարձատուի հաշվառումը այնուամենայնիվ մեծամասամբ մնում է անփոփոխ և պահպանվում է տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև:

ՖՀՄՄ 16-ով վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Օգտագործման իրավունքով ակտիվը ճանաչվում է նույն կերպ, ինչ որ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները և համապատասխանաբար ճանաչվում է մաշվածություն, իսկ պարտավորության գծով հաշվեկշռվում է տոկոս: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է վարձակալական վճարի ներկա արժեքով, որը ենթակա է վճարման վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ գեղչելով այն վարձակալությանը բնորոշ դրույքաչափով, կամ վերջինիս անմիջական որոշումն անհնար լինելու դեպքում, վարձակալը օգտագործում է կուտակային փոխառության տոկոսադրույք:

Ինչ վերաբերում է ՀՀՄՄ 17-ին, վարձակալը դասակարգում է վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական՝ ըստ դրանց բնույթի: Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն այն դեպքում, եթե փոխանցվում են ակտիվի սեփականությանը բնորոշ ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները: Այլապես, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական

վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձատուն ճանաչում է ֆինանսական եկամուտ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ հիմք ընդունելով զուտ ներդրման գծով կայուն պարբերական շահութաբերությունը: Վարձատուն ճանաչում է գործառնական վարձակալության գծով վճարները որպես եկամուտ գծային հիմունքով, կամ այլ պարբերական հիմունքով, եթե վերջինս ավելի լավ է արտացոլում համապատասխան ակտիվի օգտագործումից ակնկալվող օգուտների սպառման եղանակը:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն

ՀՀՄՍ 1-ի այս փոփոխություններով պարզաբանվում են էականության գործնական կիրառության խնդիրները:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունը գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրա ավելի վաղ կիրառումը: Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը էական ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում

ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Բանկն իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Բանկի ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և հետևաբար, չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թվականներ

2012-2014 թվականների ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման, ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն

պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՀՀՄՍ 34-ի հետ համապատասխանություն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատոկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 ստանդարտում. Զիրացված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում

Այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ պարտքային գործիքների գծով չիրացված օգուտները ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով, իսկ հարկային նպատակներով՝ ինքնարժեքով չափելը կարող է առաջացնել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Փոփոխություններով նաև պարզաբանվում է, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակում ապագա հնարավոր հարկվող շահույթի գնահատականները, և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունները ապագա հարկվող շահույթի հետ համեմատելիս, ապագա հարկվող շահույթը չի ներառում հարկային նվազեցումները, որոնք արդյունք են այդ նվազեցվող ժամանակային տարբերությունների հակադարձման: Այս փոփոխությունները կիրառելի են հետադարձ կերպով և ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ից: Թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 12-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՀՀՄՍ 12-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

5. Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	8,248,220	7,253,122
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	413,252	200,269
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	128,183	97,842
- Այլ տոկոսային եկամուտ	86	256
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	8,789,741	7,551,489
Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,068,268	791,400
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	1,068,268	791,400
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	9,858,009	8,342,889
Տոկոսային ծախս		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով		
- Ընթացիկ հաշիվներ և հաճախորդներից ներգրավված ավանդներ	2,573,520	2,422,730
- Հետգնման պայմանագրեր	1,033,870	560,473
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	804,429	546,023
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	315,983	342,134
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	194,448	205,177
- Ստորադաս փոխառություն	394,836	-
- Այլ տոկոսային ծախս	-	16,992
Ընդամենը տոկոսային ծախս	5,317,086	4,093,529
Զուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	4,540,923	4,249,360

6. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Հաշվարկային փոխանցումներ	698,022	749,125
Վճարային քարտերով գործառնություններ	441,285	408,627
Դրամարկղային գործառնություններ	155,648	177,862
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	13,467	10,305
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	23,635	9,155
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	128,851	153,908
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	1,460,908	1,508,982
Վճարային քարտերով գործառնություններ	194,613	178,259
Հաշվարկային փոխանցումներ	134,741	123,401
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	23,383	51,183
Թղթակցային հաշիվների սպասարկում	4,549	10,012
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	28,786	38,836
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	386,072	401,691

7. Զուտ արտարժույթային եկամուտ

	2015թ.	2014թ.
Արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ օգուտ	768,188	958,727
Արտարժույթի փոխարկումից օգուտ/(վնաս)	117,403	(211,610)
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	885,591	747,117

8. Այլ եկամուտ

	2015թ.	2014թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	290,758	176,364
Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	1,969	37,804
Եկամուտ դրամաշնորհներից	507	507
Այլ եկամուտ	104,762	104,260
Ընդամենը այլ եկամուտներ	397,996	318,935

2015թ. այլ եկամուտը ներառում է Բանկի և մեկ այլ գործընկեր բանկի հետ կատարված փոխհաշվարկի արդյունքում արաջացած եկամուտ 49,829 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար այլ եկամուտը ներառում է ապահովագրված ակտիվների կորստի գծով ապահովագրական ընկերություններից ստացված մուտքեր 40 մլն ՀՀ դրամ գումարով:

9. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ

	2015թ.	2014թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր (Ծան. 16)	(385,930)	66,153
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (Ծան. 15)	27,330	(4,870)
Ընդամենը վարկային կորուստների արժեզրկման (ծախս)/հակադարձում	(358,600)	61,283

10. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,338,583	3,393,487
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախս	3,338,583	3,393,487

11. Այլ ծախսեր

	2015թ.	2014թ.
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	300,167	298,601
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	296,702	248,052
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	274,344	218,957
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	258,371	250,000
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	198,049	181,330
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	96,876	98,934
Ապահովագրության գծով ծախսեր	84,999	69,904
Գրասենյակային ծախսեր	81,981	92,211
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	67,887	62,439
Անվտանգության գծով ծախսեր	67,379	61,597
Գործուղման ծախսեր	44,700	52,990
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	44,531	35,089
Մասնագիտական ծառայություններ	15,459	21,512
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	4,625	2,665
Վճարված տուգանքներ	-	1,826
Այլ գործառնական ծախսեր	143,268	163,346
Ընդամենը այլ ծախսեր	1,979,338	1,859,453

12. Շահութահարկի գծով ծախս

	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	144,049	319,355
Նախորդ տարիների հարկի գծով ծախս	499	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս/(օգուտ)	19,728	(40,147)
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	164,276	279,208

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2014թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՄ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և

պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

	2015թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	2014թ.	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	613,542		1,096,004	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով	122,708	20	219,201	20
Չհարկվող եկամուտ	(101)	-	(745)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	79,973	13	26,859	2
Արտարժույթի փոխարկումից (օգուտ)/վնաս	(23,481)	(4)	42,322	4
Այլ վերագնահատումներից օգուտ	(455)	-	(2,310)	-
Այլ չհարկվող եկամուտ և արտոնություններ	(14,867)	(2)	(6,119)	(1)
Ընթացիկ տարում ճանաչված ճշգրտում նախորդ տարվա ընթացիկ հարկերի գծով	499	-	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	164,276	27	279,208	25

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	99,616	6,790	-	106,406
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,616	8,342	-	31,958
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	123,232	15,132	-	138,364
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(64,261)	(28,846)	89,251	(3,856)
Պայմանական պարտավորություններ Չիմնական միջոցներ	(10,204)	(4,272)	-	(14,476)
	(8,143)	(2,862)	-	(11,005)
	(4,703)	1,120	-	(3,583)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(87,311)	(34,860)	89,251	(32,920)
Զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություն	35,921	(19,728)	89,251	105,444
	2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	77,232	22,384	-	99,616
Չիմնական միջոցներ	2,326	(2,326)	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	23,616	-	23,616
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	79,558	43,674	-	123,232
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(266,431)	-	202,170	(64,261)
Պայմանական պարտավորություններ Հաճախորդներին տրված վարկեր	(10,716)	512	-	(10,204)
	(6,063)	(2,080)	-	(8,143)
	(2,744)	2,744	-	-
Չիմնական միջոցներ	-	(4,703)	-	(4,703)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(285,954)	(3,527)	202,170	(87,311)
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	(206,396)	40,147	202,170	35,921

13. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ ժամանակաշրջանի շահույթ	448,980	816,796
Սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին քանակ	933,335	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.48	0.88
Սովորական բաժնետոմսերի նույնացված քանակը (ծան. 30)	963,734	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նույնացված շահույթ	0.47	0.88

14. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	9,133,956	5,392,027
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	16,251,012	13,937,991
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	2,165,622	3,024,437
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,550,590	22,354,455

2015 և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների գծով Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցից հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

15. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ	3,585,216	2,624,298
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	1,520,000	1,270,000
Բաժնետիրական կապիտալի համալրման նպատակով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներ, Ծան. 30	1,145,316	-
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	406,331	842,288
Այլ կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	118,615	116,377
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	83,781	82,725
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացման ենթակա այլ գումարներ	273,924	244,266
	7,133,183	5,179,954
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(5,049)	(32,379)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,128,134	5,147,575

2015 և 2014թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 53,553 հազար ՀՀ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 65,062 հազար ՀՀ դրամ MasterCard վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2014թ. 52,495 հազար ՀՀ դրամ գումարով 63,881 հազար ՀՀ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	27,509
Տարվա ծախս	4,870
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	32,379
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,379
Տարվա հակադարձում	(27,330)
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,049

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

16. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	51,461,492	46,682,610
Օվերդրաֆտ	8,716,139	6,111,336
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 20.40% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20.05%) և ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար 12.57% (2014թ.՝ 12.86%):

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում երրորդ անձանց տրամադրված վարկերի գծով 14,986,273 հազար ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 24.90%) ընդհանուր գումարով, (2014թ.՝ 10,066,671 հազար ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 19.45%): Այդ վարկերի համար ձևավորվել է 149,863 հազար ՀՀ դրամի չափով պահուստ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 100,666 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	18,876,453	19,097,594
Առևտուր	10,716,641	11,597,481
Արտադրություն	9,206,363	7,018,876
Շինարարություն	4,268,965	1,479,100
Հիփոթեքային	3,216,232	3,195,868
Գյուղատնտեսություն	1,939,702	1,773,552
Այլ ճյուղեր	11,953,275	8,631,475
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը վարկեր	59,175,240	52,057,388

Վարկերն ըստ աշխարհագրական համակենտրոնացման ներկայացված է Ծան. 35-ում: Վճարման ենթակա վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,428,482	226,699	18,201,783	1.2%
- 1-ից 30 օր	133,636	22,938	110,698	17.2%
- 31-ից 60 օր	57,424	5,773	51,651	10.1%
- 61-ից 90 օր	55,932	5,498	50,434	9.8%
- 91-ից 180 օր	99,069	21,262	77,807	21.5%
- 180 օրից ավել	101,910	51,242	50,668	50.3%
Ընդամենը	18,876,453	333,412	18,543,041	1.8%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	10,264,384	108,198	10,156,186	1.1%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	452,257	157,200	295,057	34.8%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	10,716,641	265,398	10,451,243	2.5%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	9,184,161	91,842	9,092,319	1.0%
- 1-ից 30 օր	2,303	230	2,073	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	4,909	491	4,418	10.0%
- 91-ից 180 օր	10,245	2,049	8,196	20.0%
- 180 օրից ավել	4,745	2,372	2,373	50.0%
Ընդամենը	9,206,363	96,984	9,109,379	1.1%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,197,640	39,728	3,157,912	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	2,028	203	1,825	10.0%
- 61-ից 90 օր	4,712	521	4,191	11.1%
- 91-ից 180 օր	3,231	775	2,456	24.0%
- 180 օրից ավել	8,621	4,975	3,646	57.7%
Ընդամենը	3,216,232	46,202	3,170,030	1.4%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,914,548	37,983	1,876,565	2.0%
- 1-ից 30 օր	4,485	538	3,947	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,707	210	1,497	12.3%
- 61-ից 90 օր	934	144	790	15.4%
- 91-ից 180 օր	11,765	2,946	8,819	25.0%
- 180 օրից ավել	6,263	3,758	2,505	60.0%
Ընդամենը	1,939,702	45,579	1,894,123	2.3%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	11,901,529	147,029	11,754,500	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	1,940	194	1,746	10.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	49,806	24,903	24,903	50.0%
Ընդամենը	11,953,275	172,126	11,781,149	1.4%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	60,177,631	1,002,391	59,175,240	1.7%

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,847,555	257,253	18,590,302	1.4%
- 1-ից 30 օր	60,421	8,367	52,054	13.8%
- 31-ից 60 օր	81,124	11,738	69,386	14.5%
- 61-ից 90 օր	9,345	996	8,349	10.7%
- 91-ից 180 օր	77,260	17,818	59,442	23.1%
- 180 օրից ավել	21,889	11,104	10,785	51.0%
Ընդամենը	19,097,594	307,276	18,790,318	1.6%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	11,596,120	116,265	11,479,855	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	1,361	272	1,089	20.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	11,597,481	116,537	11,480,944	1.0%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	7,013,698	70,137	6,943,561	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	5,178	2,589	2,589	50%
Ընդամենը	7,018,876	72,726	6,946,150	1.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,479,100	14,791	1,464,309	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,176,142	43,327	3,132,815	1.40%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	6,539	654	5,885	10.0%
- 61-ից 90 օր	6,606	793	5,813	12.0%
- 91-ից 180 օր	6,581	3,290	3,291	50.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	3,195,868	48,064	3,147,804	1.5%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,766,227	34,666	1,731,561	2.0%
- 1-ից 30 օր	5,590	671	4,919	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,227	147	1,080	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	508	180	328	35.4%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	1,773,552	35,664	1,737,888	2.0%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	8,629,288	141,281	8,488,007	1.6%
- 1-ից 30 օր	2,187	219	1,968	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	8,631,475	141,500	8,489,975	1.6%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	52,793,946	736,558	52,057,388	1.4%

Ստորև ներկայացված է 2015թ. և 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	307,276	116,537	72,726	14,791	48,064	35,664	141,500	736,558
Տարվա ծախս	162,686	124,369	24,258	27,899	9,920	11,283	25,515	385,930
Դուրսգրված գումարներ	(296,654)	(10,030)	(4,727)	-	(30,482)	(15,829)	(313)	(358,035)
Վերականգնումներ	160,104	34,522	4,727	-	18,700	14,461	5,424	237,938
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	333,412	265,398	96,984	42,690	46,202	45,579	172,126	1,002,391
Անհատական արժեզրկում	13,987	204,087	-	-	4,976	-	-	223,050
Խմբային արժեզրկում	319,425	61,311	96,984	42,690	41,226	45,579	172,126	779,341
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումները	91,187	547,312	-	-	8,621	-	-	647,120
Արժեզրկման պահուստին մասնահանումներ	(13,987)	(204,087)	-	-	(4,976)	-	-	(223,050)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	77,200	343,225	-	-	3,645	-	-	424,070

2015թ. հուլիսին Բանկը դիմել է Հայաստանի բանկերի միության ֆինանսական արբիտրաժ՝ ստանալու համար մեկ փոխառուի գրավների առգրավման հաստատում, ելնելով նրանից, որ այդ փոխառուի վարկը շարունակում է մնալ ժամկետանց սահմանված ժամանակահատվածից հետո: Սրան հետևել է փոխառուի կողմից դատական գործի հարուցումը Բանկի դեմ՝ գրավի և դրա առգրավման գծով իր իրավունքների գծով: 2015թ. հոկտեմբերի 9-ին Հայաստանի բանկերի միության ֆինանսական արբիտրաժը բավարարել է Բանկի հայցը: Արբիտրաժային դատարանի որոշման հիման վրա առաջին ատյանի դատարանը տվել է կատարողական թերթ, որը վարկառուի կողմից բողոքարկվել է նախ վերաքննիչ դատարան (վերաքննիչ դատարանը թողել է անփոփոխ), ապա ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ դատական գործընթացը դեռևս ընթացքում էր: Ղեկավարությունն ակնկալում է, որ հետագա հայցադիմումները ևս կմերժվեն և գրավը իրավական փաստաթղթերով կձևակերպվի որպես Բանկի սեփականություն: Վարկի գումարի չմարված մնացորդը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում է 547,312 հազար ՀՀ դրամ՝ նախքան արժեզրկման գծով պահուստին մասնահանումը՝ 204,087 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

Ստորև ներկայացված է 2014թ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	234,017	159,856	145,516	27,734	43,695	30,881	175,746	817,445
Մասնահանումներ պահուստին/ (հակադարձումներ) տարվա ընթացքում	119,790	(62,577)	(72,853)	(27,563)	4,784	7,102	(34,836)	(66,153)
Դուրսգրված գումարներ	(65,281)	(44,678)	-	-	(2,963)	(4,646)	(1,093)	(118,661)
Վերականգնումներ	18,750	63,936	63	14,620	2,548	2,327	1,683	103,927
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	307,276	116,537	72,726	14,791	48,064	35,664	141,500	736,558
Անհատական արժեզրկում	21,583	-	824	-	5,332	-	-	27,739
Խմբային արժեզրկում	285,693	116,537	71,902	14,791	42,732	35,664	141,500	708,819
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումները	99,592	-	5,178	-	13,186	-	-	117,956
Արժեզրկման պահուստին մասնահանումներ	(21,583)	-	(824)	-	(5,332)	-	-	(27,739)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	78,009	-	4,354	-	7,854	-	-	90,217

Գրավի առարկայի վերլուծությունը դիտարկվում է Ծան. 35-ում: Առգրավված ակտիվները ներկայացված են Ծան. 22-ում:

17. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկի կողմից պահվող		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	84,751	-
	84,751	-
<i>Գապիտալի գործիքներ</i>		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների արժեթղթեր	251,510	47,561
ՀՀ-ից դուրս գործող ընկերությունների արժեթղթեր	1,952	1,917
	253,462	49,478
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող	338,213	49,478
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր, ծան 18.		
<i>Պարտքային գործիքներ</i>		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,244,031	5,824,469
Ոչպետական արժեթղթեր	283,757	294,342
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	8,527,788	6,118,811
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	8,866,001	6,168,289

Պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույքով, որը տատանվում է 10%-ի և 13%-ի միջակայքում (2014թ.՝ տարեկան 10 – 13.5%) և որն ուժի մեջ է 2016 – 2032թթ. (2014թ.՝ 2015 – 2032թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի զեղչատոկոս: Ոչ պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսական ծառայությունների հատվածում գործող ընկերության կողմից թողարկված պարտատոմսեր՝ տարեկան 10 -ից 12% ֆիքսված արժեկտրոնային տոկոսադրույքով և 2017թ. և 2020թ. միջակայքում ժամկետայնությամբ:

Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չգնանշված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեզրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով: Տես՝ Ծան.19 հաշվետու ժամանակաընթացքում ծանագված լրացուցիչ բաժնային գործիքների վերաբերյալ:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

18. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխառվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետզնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 832,166 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 1,255,797 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 856,786 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 1,265,179 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր:

Հետզնման պայմանագրեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ վաճառքի համար մատչելի սեփական ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	8,527,788	6,118,811
Հակադարձ հետզնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	856,786	1,265,179
Ընդամենը հետզնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	9,384,574	7,383,990
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	9,104,678	7,215,899

2015 և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետզնման պայմանագրերի գծով իրենցից ներկայացնում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ ստորագրված հետզնման պայմանագրեր:

19. Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ստորև ներկայացված աղյուսակում ներկայացվում է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիներին ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների հաշվեկշռային արժեքներում շարժը:

	2015թ.	2014թ.
1 հունվարի	194,991	245,192
Սեփական կապիտալում հաշվառվող ներդրումների գծով տարվա վնասի մաս	9,694	(49,552)
Այլ համապարփակ եկամուտի մաս	(737)	(649)
Սեփական կապիտալում հաշվառվող ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների նվազում	(203,948)	-
31 դեկտեմբերի	-	194,991

2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ Հայաստանում գործող ապահովագրական ընկերությունում ներդրում, որը հաշվառված էր որպես ներդրում բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառված ասոցիացված կազմակերպություններում: 2015թ. ընթացքում Բանկի սեփականությունը իր ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման գծով նվազել է 20%-ից մինչև 15.17%՝ ասոցիացված կազմակերպության կողմից լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման արդյունքում: Գործարքի ամսաթվի դրությամբ Բանկը ապաճանաչել է ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումը 203,948 հազար ՀՀ դրամ գումարով և ճանաչել ներդրում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվում՝ ապաճանաչման ամսաթվին ներդրման հաշվեկշռային արժեքով՝ 203,948 հազար ՀՀ դրամ գումարով, արդյունքում՝ այդ ամսաթվի դրությամբ օգուտ կամ վնաս չի առաջացել: Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումը ապաճանաչելուց առաջ, ասոցիացված կազմակերպության շահույթի մասնաբաժինը ճանաչվել է շահույթում կամ վնասում՝ 9,694 հազար ՀՀ դրամ գումարով, այլ համապարփակ վնասի մասնաբաժինը ճանաչվել է այլ համապարփակ վնասում՝ 737 հազար ՀՀ դրամ գումարով, շահութահարկով հարկումից հետո:

Տես նաև Ծան. 32:

20. Հիմնական միջոցներ

	Հոդ և շենքեր	Փոխադրամիջոց	Համակարգչային սարքավորումներ	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
1 հունվարի 2014թ.	3,372,241	491,231	1,826,244	164,976	1,280,605	7,135,297
Ավելացումներ	443,049	100,865	101,115	1,308	147,612	793,949
Օտարումներ	-	(89,279)	(93,019)	-	(31,549)	(213,847)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	3,815,290	502,817	1,834,340	166,284	1,396,668	7,715,399
Ավելացումներ	260,834	140,860	60,767	8,925	64,121	535,507
Օտարումներ	(15,033)	(89,447)	(67,511)	(1,062)	(29,533)	(202,586)
31 դեկտեմբերի 2015թ.	4,061,091	554,230	1,827,596	174,147	1,431,256	8,048,320
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2014թ.	1,310,417	179,568	1,206,107	38,145	776,037	3,510,274
Մաշվածության ծախս	44,077	49,106	150,181	8,857	98,641	350,862
Օտարումներ	-	(63,699)	(93,019)	-	(30,052)	(186,770)
31 դեկտեմբերի 2014թ.	1,354,494	164,975	1,263,269	47,002	844,626	3,674,366
Մաշվածության ծախս	45,756	56,896	159,144	10,536	99,660	371,992
Օտարումներ	-	(38,720)	(63,759)	(185)	(29,160)	(131,824)
31 դեկտեմբերի 2015թ.	1,400,250	183,151	1,358,654	57,353	915,126	3,914,534
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2015թ.	2,660,841	371,079	468,942	116,794	516,130	4,133,786
31 դեկտեմբերի 2014թ.	2,460,796	337,842	571,071	119,282	552,042	4,041,033
1 հունվարի 2014թ.	2,061,824	311,663	620,137	126,831	504,568	3,625,023

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,050,144 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 1,038,614 հազար ՀՀ դրամ):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ուներ պայմանագրային պարտավորություններ՝ կապված հիմնական միջոցների հետ՝ 279,240 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ.՝ 279,240 հազար), որը ենթակա է վճարման 2016թ. Բանկի ղեկավարությունը արդեն հատկացրել է անհրաժեշտ ռեսուրսները այս պարտավորության գծով: Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ապագա զուտ հատույթները և ֆինանսավորումը բավարար կլինեն այս և համանման այլ պարտավորությունների կատարման համար:

Բանկն իր հիմնական միջոցները հաշվառում է պատմական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը: Ղեկավարության գնահատմամբ Բանկի հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքները էականորեն մոտ են դրանց իրական արժեքներին՝ բացառությամբ հողի և շենքերի: Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո հողի և շենքերի արժեքը վերագնահատվել է անկախ գնահատողի կողմից, որի արդյունքում հողի և շենքերի վերագնահատված արժեքը աճել է 5.5 մլրդ. ՀՀ դրամով: Վերագնահատված արժեքը աուդիտի չի ենթարկվել:

21. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Լիցենզիաներ	Համակարգչային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
1 հունվարի 2014թ.	121,999	23,199	14,407	159,605
Ավելացումներ	7,084	14,345	-	21,429
31 դեկտեմբերի 2014թ.	129,083	37,544	14,407	181,034
Ավելացումներ	3,731	-	-	3,731
31 դեկտեմբերի 2015թ.	132,814	37,544	14,407	184,765
Կուտակված ամորտիզացիա				
1 հունվարի 2014թ.	45,450	19,750	5,908	71,108
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	11,744	1,960	1,201	14,905
31 դեկտեմբերի 2014թ.	57,194	21,710	7,109	86,013
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	12,187	2,248	1,201	15,636
31 դեկտեմբերի 2015թ.	69,381	23,958	8,310	101,649
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ	63,433	13,586	6,097	83,116
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
31 դեկտեմբերի 2014թ. դրությամբ	71,889	15,834	7,298	95,021
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	76,549	3,449	8,499	88,497

22. Այլ ակտիվներ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ստացվելիք գումարներ	19,785	35,028
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման կորուստ	(198)	(350)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	34,678
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	116,973	220,668
Նյութեր	127,570	138,599
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	55,296	41,442
Բռնագանձված գույք	83,100	55,351
Թանկարժեք մետաղներ	476	8,825
Այլ ակտիվներ	23,579	17,800
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	406,994	482,685
Նվազեցված արժեզրկման պահուստ	(2,969)	(3,085)
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	404,025	479,600
Ընդամենը այլ ակտիվներ	423,612	514,278

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի շարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12,439
Տարվա ծախս	21,194
Դուրս գրված գումարներ	(42,423)
Վերականգնում	12,225
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,435
Տարվա հակադարձում	(4,622)
Դուրս գրված գումարներ	(317)
Վերականգնում	4,671
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,167

23. ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2,759,398	2,416,891
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	4,775	3,630
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	2,764,173	2,420,521

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված Գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորում» ծրագրերի ֆինանսավորման շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերի արժույթը ՀՀ դրամն է: Տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 5,5%-ից 9% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2016 հունվարի 15-ից մինչև 2020թ. դեկտեմբերի 21-ը:

24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	10,608,996	9,176,888
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	447,693	194,558
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	69,905	129,113
Այլ	59,008	100,914
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	11,185,602	9,601,473

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր և ավանդներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորություններն արտահայտված են ՀՀ դրամով, Եվրոյով և ԱՄՆ դոլարով, տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 0,5%-ից 15% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2016 հունվարի 15-ից մինչև 2018թ. հունիսի 29-ը: Տես Ծան. 35-ը:

25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները ներառում են Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ), Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից Միջազգային Ֆինանսական Կորպորացիայի և Բլյու Օրչարդ Մայքրոֆայնենս Հիմնադրամի (The Blue Orchard Microfinance fund LLC) կողմից ստացված վարկերը:

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 13.46% (2014թ. 10.3%), ԱՄՆ դոլարով, Եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 6.70 % (2014 թ. 5.37 %):

2015թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել Միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի կամտոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.՝ նույնը):

Ընդհանուր առմամբ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ֆինանսական որոշակի սահմանված պայմաններ ունեցող վարկերը, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

	Արժույթ	Ժամկետ	Անվանական դրույթ %	2015թ. դեկտեմբերի 31	Անվանական դրույթ %	2014թ. դեկտեմբերի 31
Բյու Օրչարդ						
Մայքրոֆայնենս						
Հիմնադրամ	ԱՄՆ դոլար	1-2 տարի	Libor 6մ+5.5%	1,451,945	-	-
ՎԶԵԲ	ՀՀ դրամ	1-2 տարի	13.46%	1,001,202	10.30%	1,665,468
Սնծովյան Առևտրի և			Libor			
Զարգացման Բանկ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	6մ+6%	544,403	6.42%	1,055,489
ՎԶԵԲ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	-	-	6.04%	171,389
ՎԶԵԲ	Եվրո	1 տարի	-	-	3.66%	184,057
Ընդամենը				2,997,550		3,076,403

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել վերոնշյալ փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույթաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեությանն առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալները.

1. Գործառնական ծախս/գործառնական արդյունք գործակիցը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
2. Մեփական կապիտալի գծով մեկ փոխառուի առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
3. Մեփական կապիտալի գծով Բանկի հետ կապակցված մեկ փոխառուի առավելագույն ռիսկի ենթարկվածությունը՝ Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (31 դեկտեմբերի 2015թ. դրությամբ):
4. Մեփական կապիտալի նկատմամբ իրացվելիության բացասական ճեղքվածքի հարաբերակցությունը, Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):
5. Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը՝ ՎԶԵԲ (2015թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)
6. Իրացվելի ակտիվների գործակիցը, ՎԶԵԲ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ):

Այս պայմանագրային դրույթների համար 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը դիմել և 2016թ. փետրվարին Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացել է զիջում: Նախքան հաշվետու տարվա ավարտը և հետագայում ևս ՎԶԵԲ-ը Բանկին հայտնել է, որ 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՎԶԵԲ-ը համարում է զիջված, սակայն պաշտոնական զիջման նամակ չի տրամադրել Բանկի կողմից տեղի ունեցած խախտումների գծով, հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվին հաջորդող ժամանակաշրջանում Բանկի կապիտալի համալրումը (տես Ծան. 36) և, որպես այդպիսին, պայմանագրային դրույթների խախտումների վերացումը: 2016թ. մարտի 21-ի դրությամբ Բանկը չունեի ՎԶԵԲ-ից ստացված փոխառությունների գծով խախտումներ: Բանկի իրացվելիության վիճակի վերլուծության նպատակով՝ հաշվի առնելով, որ Սնծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկից ստացված փոխառության գծով ստացված զիջումը տեղի է ունեցել հաշվետու ամսաթվից հետո, ղեկավարությունը ներառել է համապատասխան փոխառությունները ցյախանջ կատեգորիայում, Տես Ծան. 35: Ղեկավարության հաստատուն համոզվածությունն այնպիսին է, որ նշված վարկերն ամբողջությամբ կմարվեն ըստ իրենց պայմանագրով նախատեսված ժամկետների:

26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	20,300,642	18,009,758
Ժամկետային ավանդներ	5,742,607	4,879,264
	26,043,249	22,889,022
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	12,641,953	11,607,880
Ժամկետային ավանդներ	23,288,785	23,028,401
	35,930,738	34,636,281
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	61,973,987	57,525,303

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 722,726 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ (2014թ.: 782,624 հազար ՀՀ դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ հարակից գործիքների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 21,085,895 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.: 7,663,094 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 34% (2014թ.: 13%):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 5.3% (2014թ.: 5.4%), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 4.4 % (2014թ.: 4.7 %):

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել իր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2014թ.: նույնպես):

27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք	Պայմանա- կան գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավո- րությունների իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժույթային սվոփեր	725,970	-	693	1,945,071	54,263	-
Արտարժույթային սվոփեր	-	-	-	1,752,069	-	19,659
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	725,970	-	693	3,697,140	54,263	19,659

Արտարժույթային սվոփի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայմանագրերի գումարները հիմնական արտարժույթների կտրվածքով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

	Անվանական գումար	
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամի առք, ԱՄՆ դոլարի վաճառք	725,970	1,394,620
Ռուբլու առք, Եվրոյի վաճառք	-	550,451
ԱՄՆ դոլարի առք, Եվրոյի վաճառք	-	1,752,069
	725,970	3,697,140

28. Ստորադաս փոխառություն

2015թ. ընթացքում Բանկը թողարկել է ստորադաս փոխառություն՝ 2,700,000 հազար ՀՀ դրամի և 3,500,000 ԱՄՆ դոլարի չափով իր վերջնական վերահսկողին՝ Սուբիասյան ընտանիքի անդամներին: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԱՄՆ դոլարով գնանշված պարտքի մնացորդը կազմել է 1,702,820 հազար ՀՀ դրամ, իսկ ՀՀ դրամով գնանշված պարտքի մնացորդը կազմել է 2,722,784 հազար ՀՀ դրամ, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսը: Ստորադաս փոխառությունների անվանական և արդյունավետ տոկոսադրույքը ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով գնանշված փոխառությունների համար կազմում է համապատասխանաբար 9.5% և 14% և ենթակա են վճարման 7 տարվա ընթացքում: Ստորադաս փոխառության թողարկման արդյունքում ստացված գումարներն ուղղվել են Բանկի կապիտալի համալրմանը և ներառվել են լրացուցիչ կապիտալում (տես նաև Ծան.36):

29. Այլ պարտավորություններ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	173,999	191,896
Կրեդիտորական պարտք	92,586	54,051
Վճարվելիք շահաբաժիններ	52,823	36,552
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	319,408	282,499
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	474,496	452,272
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	148,921	141,754
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	-	4,491
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	623,417	598,517
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	942,825	881,016

30. Մեփական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 2,333,338 հազ. դրամ (2014թ.՝ 2,333,338 հազ.դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 933,335 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 2,500 դրամ անվանական արժեքով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի թողարկման ենթակա կապիտալը բաղկացած է եղել 2,500 դրամ անվանական արժեքով 1,066,665 հատ հասարակ բաժնետոմսից:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Վերակառուցման և Զարգացման				
Եվրոպական Բանկ	466,670	20.0	583,338	25.0
Սարիբեկ Սուբիասյան	527,573	22.6	527,573	22.6
Խաչատուր Սուբիասյան	455,413	19.5	455,413	19.5
Ռոբերտ Սուբիասյան	357,598	15.3	240,930	10.3
Էդուարդ Սուբիասյան	49,040	2.1	49,040	2.1
Այլ բաժնետերեր	477,044	20.5	477,044	20.5
	2,333,338	100.0	2,333,338	100.0

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը հայտարարել և սկսել է 416,670 նոր բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրություն մեկ բաժնետոմսի դիմաց 12,000 ՀՀ դրամ բաժանորդագրության արժեքով: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ստացել է 4,001,688 հազար ՀՀ դրամ՝ 333,474 նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի դիմաց: Ըստ օրենսդրական և կանոնակարգային պահանջների,

ստացված դրամական միջոցները պահվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում և սեփական հաշիվներում՝ մինչև նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի գրանցումը կանոնադրությունում: Բանկը մտադիր է գրանցել և հաշվառել բաժնետիրական կապիտալում տեղի ունեցած փոփոխությունները 2016թ. ընթացքում՝ այդ պահի դրությամբ առկա նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի համար: Տես նաև ծան. 36:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Ռոբերտ Սուքիասյանը գնել է 46,664 բաժնետոմս ՎՋԵԲ-ից՝ այդպիսով իր բաժնեմասնակցությունը մեծացնելով 10.3%-ից մինչև 15.3% 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ՎՋԵԲ-ին էր պատկանում Բանկի բաժնետոմսերի 20%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս (2014թ.՝ Բանկի բաժնետոմսերի 25%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս):

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաժնետերերի միջև բաշխման ենթակա պահուստները հավասար են չբաշխված շահույթի գումարին՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Չբաշխվող պահուստներն իրենցից ներկայացնում են պահուստային ֆոնդը, որը ստեղծված է համաձայն կանոնակարգային պահանջների՝ բանկի ընդհանուր ռիսկերի, այդ թվում՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի և այլ պայմանական ռեպլերի համար: Պահուստային ֆոնդը ձևավորվել է ըստ կանոնադրական պահանջների, որտեղ սահմանված է այս նպատակներով պահուստի ձևավորում՝ տեղական օրենսդրության համաձայն ձևակերպված բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս քան 15% -ի չափով:

Համաձայն 2015թ. մայիսի 12-ին տեղի ունեցած՝ Բանկի բաժնետերերի ժողովի, հայտարարվել են շահաբաժիններ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 175 ՀՀ դրամ գումարով, ընդամենը՝ 163,334 հազար ՀՀ դրամ: Նույն ժողովի ժամանակ, պարտադիր ընդհանուր պահուստը համալրվել է՝ կազմելով 6,000,000 հազար ՀՀ դրամ:

31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ դեպքերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգմանն անմիջապես նախորդող 3 տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակահատվածներ: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, բացասական ազդեցություն չի ունենա բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	4,547,262	1,973,894
Ակրեդիտիվներ	25,377	1,746,930
Երաշխիքներ	929,707	350,643
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	5,502,346	4,071,467

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	355,489	269,560
1-5 տարի	1,106,714	919,018
5 տարուց ավելի	-	3,020
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	1,462,203	1,191,598

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային և համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 10,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 5,000 հազար ՀՀ դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետևանքման դեպքում:

32. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՄ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 59.5% (1,389,624 հազար ՀՀ դրամ) պատկանում է Սուքիասյաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 20%-ը գումարած մեկ բաժնետոմս:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

	2015թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	656,696	249,676	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(642,109)	(191,217)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	789,514	77,539	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,604)	(787)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	781,910	76,752	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	112,571	5,985	-
Վարկերի գծով կորուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	145	(588)	-
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	47,430,801	794,455	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(47,373,691)	(569,723)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,191,290	238,029	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	100,490	17,985	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	340	-	5,727,861
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(1,014,404)	-	(5,659,318)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,013,049	-	265,372
Տոկոսային ծախս	255,446	-	34,924
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Թողարկված տարվա ընթացքում	4,425,604	-	4,425,604
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,425,604	-	4,425,604
Տոկոսային ծախս	394,836	-	394,836
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Ավելացումներ	4,001,688	-	4,001,688
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,001,688	-	4,001,688

	2015թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	26,684		
Տրամադրված երաշխիքներ	96,750	-	6,000
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,750	171	193
Գովազդային ծախսեր	47,794	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	91,441
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	261,640	-	-
Գործուղման ծախսեր	13,631	-	-
Այլ ծախսեր	200	-	-
	2014թ.		
	Բաժնետերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	568,854	55,852	136,396
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	904,608	19,296	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(698,535)	(56,068)	(136,396)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,749)	(199)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	767,178	18,881	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	92,416	2,506	434
Վարկերի գծով կոուստների արժեզրկման գծով վերականգնումներ	(4,495)	(605)	(2,126)
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	261,946	35,892	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	15,502,985	312,850	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(14,630,751)	(335,445)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	82,193	106	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,654,434	-	261,576
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	731,266	-	5,674,831
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(1,358,587)	-	(5,739,578)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Տոկոսային ծախս	274,571	-	21,314
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	37,588	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	81,606	-	4,500
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,904	53	216
Գովազդային ծախսեր	48,413	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	70,600
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	160,000
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	185,420	-	-
Գործուղման ծախսեր	-	-	-
Այլ ծախսեր	1,200	-	-

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 306,982 ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 307,060 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

2015թ. ընթացքում Բանկի ներդրումը իր ասոցիացված կազմակերպությունում նվազել է 20%-ից մինչև 15.17%՝ ասոցիացված կազմակերպության կողմից լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման արդյունքում: Լրացուցիչ բաժնետոմսերը գնվել են Բանկի բաժնետիրոջ կողմից, որը Սուբհասյանների ընտանիքի անդամ է:

33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Բանկը կատարել է իր ֆինանսական գործիքների գնահատում, ինչպես պահանջվում է ՖՀՄՄ 7 Ֆինանսական գործիքները. Բացահայտումներ ստանդարտով:

Գնանշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գնահատված իրական արժեքները հիմնված են հաշվետվության օրվա դրությամբ շուկայական գների վրա առանց գործարքի ծախսերի նվազեցման: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գեղչված դրամական հոսքերը և հաշվետու օրվա դրությամբ նմանատիպ գործիքների գեղչային դրույքները:

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1: Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2: Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3: Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով. Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և ֆինանսական պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և ելակետային տվյալները).

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի եղակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի եղակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ոչ պետական արժեթղթեր	283,757	294,342	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Բանկի կողմից պահվող ՀՀ պետական արժեթղթեր	84,751	-	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	8,244,031	5,824,469	Մակարդակ 2	Զեղջված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	54,263	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	693	19,659	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրագել, պատրաստական կողմերի միջև: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար, ինչպես նաև այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հարապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, և տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Ղեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելու:

Վերը նշված աղյուսակը չի ներառում վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքները՝ 253,463 հազար ՀՀ դրամ գումարով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 49,478 հազար ՀՀ դրամ), որի գծով առկա չէ ակտիվ շուկայում գնանշված շուկայական գին և որի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել՝ նման գործիքների շուկայից ելնելով: Ներկայումս Բանկը մտադիր չէ օտարել այդ գործիքները:

Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ Մակարդակ 1-ից 2:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի զեղչման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և գործընկերոջ վարկային ռիսկը՝ հետևյալ կերպ

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	10.90%-15.74%	8.36%-14,36%

Բանկի՝ շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեք և հաշվեկշռային արժեք

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված են գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում զեղչվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց զեղչված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով զեղչված տոկոսադրույքները: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

	31 դեկտեմբերի, 2015թ.		31 դեկտեմբերի, 2014թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	57,673,874	52,057,388	51,269,897
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(61,973,987)	(61,926,558)	(57,525,303)	(57,498,541)

34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալն՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Խորհուրդը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ) իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը վերլուծում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	31 դեկտեմբերի 2015թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2014թ. աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	8,885,655	8,957,704
Լրացուցիչ կապիտալ	4,385,733	338,037
Ընդհանուր կապիտալ	13,271,388	9,295,741
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	81,922,148	73,458,606
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	16.20%	12.65%
Համապատասխանություն նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները:
Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Ընդհանուր կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

2014թ. ՀՀ կենտրոնական բանկը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի և բանկային լիցենզիա ունեցող ֆինանսական կազմակերպությունների համար 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ սահմանել է 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն կապիտալի պահանջ: Բանկը այս պահանջը բավարարելու է 2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ՝ այդ նպատակով Հայաստանի Հանրապետությունում գործող մեկ այլ բանկի հետ համաձայնեցված և հայտարարված միացման, ստորադաս փոխառության և լրացուցիչ բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև ևս մեկ միացման վերաբերյալ ընթացող բանակցությունների միջոցով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ ձեռնարկված միջոցառումների վերաբերյալ տես Ծան.36:

35. Ռիսկերի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները: Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է՝ ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են՝

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունը ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և Ռիսկերի Կառավարման Վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման ընթացքում հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը, ինչպես նաև իրականացվում է համակենտրոնացումների հաստատված սահմանաչափերի պահպանման անընդհատ մոնիթորինգ և կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով էլ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌԻԿՎ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը: Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է և՛ անհատական ռիսկերից, և՛ ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,416,634	16,962,428
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,167,812	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	1,255,797
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող		
ֆինանսական ակտիվներ	-	54,263
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>		
- Բանկի կողմից պահվող	338,213	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	6,118,811
Այլ ակտիվներ	19,587	34,678
	94,477,440	81,680,418

Բանկի վարկային ռիսկի գնահատման վերլուծությունում հաշվանցման ազդեցությունը էական չէ: Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված: Վարկային ռիսկի գծով ստացված գրավները քննարկվում ստորև այս ծանոթագրությունում:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկը համակարգում է իր ստանձնած վարկային ռիսկի մակարդակը, սահմանափակելով մեկ փոխառուի կամ վարկառուների խմբերի հաշվով ստանձնած ռիսկի գումարը, ինչպես նաև արդյունաբերության ճյուղերը (և աշխարհագրական հատվածները): Վարկային ռիսկի սահմանափակումները վարկառուի և վարկավորման տեսակի (ըստ ոլորտի, ըստ տարածաշրջանի) հաստատվում և վերանայվում են վարչության կողմից: Փաստացի ռիսկերի և դրանց սահմանաչափերի միջև համեմատությունը ենթարկվում է մոնիթորինգի օրական կտրվածքով:

Ըստ անհրաժեշտության, և վարկերի մեծամասնության դեպքում, Բանկը ձեռք է բերում գրավ, ինչպես նաև կորպորատիվ և անհատական մակարդակի երաշխիքներ: Սակայն, վարկերի մի տարատեսակ է ֆիզիկական անձանց վարկավորումը, որտեղ նման գործիքները հնարավոր չէ կիրառել: Նման ռիսկերը վերահսկվում են շարունակական հիմունքներով և ենթակա է տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկը տրամադրելու պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են վարկի չօգտագործված մասը վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկային ռիսկը հետհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում սահմանվում է որպես գործընկերոջ կողմից պայմանագրային ժամկետների և պայմանների պահպանման անկարողության հետևանքով կորուստների հավանականություն: Ինչ վերաբերում է վարկ տրամադրելու պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկին, Բանկը ենթարկվում է վնաս կրելու ռիսկի՝ ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափով: Սակայն, հավանական վնասի չափն ավելի պակաս է քան ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափը, քանի որ վարկավորման պարտավորությունների ստանձնումը պայմանավորված է հաճախորդների կողմից վարկավորման որոշակի չափանիշներին պահպանմամբ: Բանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է նույն

վարկային քաղաքականությունը, ինչ որ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, այսինքն՝ վարկի տրամադրման ընթացակարգերի պահպանում՝ կիրառելով ռիսկի մեղմման սահմանաչափեր և ընթացիկ մոնիտորինգի միջոցառումներ: Բանկը իրականացնում է հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մոնիտորինգ, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, ընդհանուր առմամբ, պարունակում են ավելի մեծ վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Վերանայված վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են կամ հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում, վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Բանկն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույքներ: Արդյունքում՝ տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում, վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն ըստ էության կդիտվի որպես նոր վարկ: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված՝ վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,087,513 հազար ՀՀ դրամ և 2,969,067 հազար ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25,404,710	845,707	1,300,173	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,634,519	94,447	399,168	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,171,497	-	3,743	59,175,240
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	336,260	-	1,953	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	-	-	19,587
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	100,926,527	940,154	1,705,037	103,571,718

	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			
	Հայաստանի Հանրապետություն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,407,684	2,237,335	709,436	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27,244	-	27,019	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,599,300	873,412	1,674,863	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	52,057,388	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>				
- Բանկի կողմից պահվող	47,561	-	1,917	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	34,678	-	-	34,678
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	81,548,463	3,110,747	2,413,235	87,072,445

Բանկի համար վարկային ռիսկ գոյացնող գործընկերները չունեն արտաքին վարկանշում: Բանկն օգտագործում է ներքին գործընթացներ և քաղաքականություն՝ գործընկերների վարկանշման և համապատասխան ռիսկի ախտորոշակը որոշելու համար:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի Խորհրդի կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի չափը նաև սահմանափակված է Բանկի Խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու սահմանաչափերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար վերլուծությունների և անհրաժեշտության դեպքում վարկի տրամադրման սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթեր
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Գրավի նախնական գնահատումը տեղի է ունենում վարկային հաստատման գործընթացի ընթացքում, երբ Բանկը հավաքում է տեղեկատվություն, որը հնարավորություն է տալիս կատարել հիմնավորված գնահատում: Գրավի առարկայի արժեքը այն գնահատված գումարն է, որով այն կարող է վաճառվել է գնահատման ամսաթվին՝ ճշգրտված արժեք՝ նվազեցմամբ: Արժեքի նվազեցմամբ չափվում է այն ռիսկը, որ Բանկը չի կարողանա վաճառել գրավի առարկան ակնկալվող շուկայական արժեքին հավասար գնով: Անշարժ գույքի և հիմնական միջոցների համար նման նվազեցումը սովորաբար տատանվում է շուկայական արժեքի 20%-ից 40%-ի միջակայքում: Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքների մոնիտորինգ և պահանջում է ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկերի ապահովվածություն՝		
Անշարժ գույքի գրավով	29,406,054	24,732,809
Երաշխիքով	8,072,116	6,834,411
Ոսկու գրավով	6,066,610	5,736,340
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով)	4,914,298	6,313,328
Կանխիկով	723,813	782,624
Պաշարների գրավով	144,029	299,751
Սարքավորումներով	51,437	39,027
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով	336	19,985
Այլ գրավով	24,396	4,096
Չապահովված վարկեր	10,774,542	8,031,575
	60,177,631	52,793,946
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	(1,002,391)	(736,558)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	59,175,240	52,057,388

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը կատարվում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափը անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանալ պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերին:

Բանկն իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որոնց պայմանագրային կողմերը չեն վարկանշված միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից: Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է Բանկի ներքին վարկանիշների համաձայն:

Բանկի կողմից մշակվել է վարկառուների վարկանշման մեթոդաբանություն՝ կորպորատիվ վարկառուների վարկանիշերը գնահատելու նպատակով: Այս մեթոդը թույլ է տալիս հաշվարկել և շնորհել/հաստատել վարկառուի վարկանիշը և վարկի դիմաց գրավի վարկանիշը: Համակարգը հիմնված է սքորինգային մոդելի վրա՝ պայմանավորված փոխառուի հիմնական կատարողական ցուցանիշներով, որոշված ուղենիշների անբավարար օբյեկտիվության դեպքում աննշան փորձագիտական ճշգրտումների հնարավորությամբ: Այս մեթոդը ապահովում է վարկանիշի շնորհում հետևյալ չափանիշների խմբերի հիման վրա. փոխառուի շուկայական ցուցանիշները, գույքի, վարկային պատմությունը, տեղեկատվության թափանցիկությունը և վստահելիությունը, բիզնեսի և գործարար միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, Բանկի և վարկառուի հարաբերությունները, վարկառուի ֆինանսական վիճակը, ձեռնարկատիրական գործունեությունը և տրամադրված գրավը: Ֆինանսական վիճակը և ձեռնարկատիրական գործունեությունը ամենակարևոր չափանիշներն են: Հետևաբար, սքորինգի մոդելը նախատեսում է վարկառուի և վարկի ընդհանուր գնահատման մոտեցում:

Վարկառուի սքորինգային գնահատման մոդելը մշակվել է Բանկի կողմից՝ փոքր և միջին բիզնեսի վարկերի գնահատման և որոշումների կայացման նպատակով: Սքորինգային մոդելը մշակվել է ստանդարտ վարկատեսակների համար և ներառում է վարկառուների հիմնական ցուցանիշները, ինչպիսիք են՝ ֆինանսական վիճակը, վարկառուի հետ հարաբերությունները, կառավարման որակը, նպատակային օգտագործումը, գտնվելու վայրը, վարկային պատմությունը, գրավը, և այլն:

Վարկառուի չափորոշիչների վրա հիմնված սքորինգային գնահատումը վարկավորման որոշումների կայացման գործընթացի հիմնական գործոններից մեկն է:

Անհատ վարկառուների գնահատման մեթոդաբանությունը հիմնված է հետևյալ չափանիշների վրա՝ կրթական մակարդակը, զբաղվածությունը, ֆինանսական վիճակը, վարկային պատմությունը, վարկառուին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը: Ձեռք բերված տեղեկությունների հիման վրա հաշվարկվում է վարկի առավելագույն սահմանաչափը: Վարկի առավելագույն սահմանաչափը հաշվարկվում է՝ կիրառելով վարկառուի պարտքային ծանրաբեռնվածության հարաբերակցությունը:

Բանկը կիրառում է ներքին մեթոդաբանություններ որոշակի կորպորատիվ վարկերի և մանրածախ վարկերի խմբերի համար: Այս սքորինգային մեթոդները են մշակված են կոնկրետ վարկատեսակների համար և կիրառվում են վարկի ընթացքի տարբեր փուլերում: Որպես հետևանք, հնարավոր չէ կատարել վարկատեսակների խաչաձև սքորինգային համեմատություն, որը կհամապատասխաներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաճախորդների վարկերի մնացորդին: Այդպիսով, ավելի մանրամասն տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Ատորն ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք, ըստ գործընկերների կողմից խախտումների ցուցանիշների վերաբերյալ պատմական տվյալների, չեն համարվում ժամկետանց կամ արժեզրկված:

	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	0.32%	0.10%
Առևտուր	-	0.23%
Արտադրություն	-	-
Շինարարություն	-	-
Հիփոթեքային	-	-
Գյուղատնտեսություն	0.06%	0.07%
Այլ ոլորտներ	0.13%	0.05%

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված վարկերին վերաբերող տողերին համապատասխան վարկերի որակական վերլուծությունն ըստ վարկերի դասերի ներկայացված է Ծան. 16-ում:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի, գնահատվում են ըստ միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված ընթացիկ վարկանիշերի, եթե դրանք առկա են:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկում մնացորդները կազմել են համապատասխանաբար 19,186,328 հազար ՀՀ դրամ և 15,207,991 հազար ՀՀ դրամ: 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների մնացորդները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ՀՀ ֆինանսների նախարարության պետական գանձապետական պարտատուներ, կազմել են համապատասխանաբար 8,328,782 հազար ՀՀ դրամ և 5,824,469 հազար ՀՀ դրամ: Հայաստանի Հանրապետությանը միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշային գնահատականը համապատասխանում է BB- վարկանիշին:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է Ծան. 16-ում:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը կազմում են 647,120 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 117,957 հազար ՀՀ դրամ): Տես՝ ծան. 16: Տարվա ընթացքում արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսը կազմում է 87,039 հազար դրամ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկի շահույթները կամ կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը կվատթարանան շուկայական տոկոսադրույքներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է տոկոսադրույքի և արժույթային ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույքների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տնօրենների Խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույքների միջև տարբերությունների սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազամավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր և թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկը այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի մասին հաշվետվությունում, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով: Շահույթի կամ վնասի զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա՝ 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռում հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունության և ըստ գործիքների մարման ժամկետայնության վերլուծությունը հիմնված է եկամտաբերության կորի գուգահեռ տեղաշարժի ենթադրության վրա:

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2015թ. Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(256,885)	(256,885)
ԱՄՆ դոլար	100	(19,963)	-	(19,963)
ՀՀ դրամ	(100)	-	272,936	272,936
ԱՄՆ դոլար	(100)	19,963	-	19,963

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2014թ. Զուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(221,152)	(221,152)
ԱՄՆ դոլար	100	(14,109)	-	(14,109)
ՀՀ դրամ	(100)	-	240,407	240,407
ԱՄՆ դոլար	(100)	14,109	-	14,109

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար: Հետևյալ աղյուսակները ցույց են տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2015թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	<u>ՀՀ դրամ</u>	<u>ԱՄՆ դոլար</u>	<u>Եվրո</u>	<u>Ռուբլի</u>	<u>Այլ արժույթ</u>	<u>Ընդամենը</u>
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,417,058	9,306,138	3,108,108	540,069	179,217	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,840,823	4,084,566	34,894	167,851	-	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	26,866,343	31,874,375	434,522	-	-	59,175,240
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						-
- Բանկի կողմից պահվող	338,213	-	-	-	-	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	13,597	3,379	2,608	3	-	19,587
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	53,835,988	45,268,458	3,580,132	707,923	179,217	103,571,718
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	9,104,678					9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,764,173	-	-	-	-	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,275,224	7,420,105	430,097	60,120	56	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,001,202	1,996,348	-	-	-	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23,293,409	34,834,003	3,150,624	652,650	43,301	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	157,143	120,210	3,188	38,846	21	319,408
Ստորադաս փոխառություններ	2,722,784	1,702,820	-	-	-	4,425,604
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	42,318,613	46,073,486	3,583,909	751,616	43,378	92,771,002
Հաշվեկշռային բաց դիրք	11,517,375	(805,028)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	725,625	(726,318)	-	-	-	(693)
Բաց դիրք	12,243,000	(1,531,346)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,023

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2014թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,659,935	8,519,335	3,115,780	822,258	237,147	22,354,455
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,656,573	3,080,372	10,911	399,719	-	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	29,113,120	22,314,671	629,597	-	-	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>						
- Բանկի կողմից պահվող	49,478	-	-	-	-	49,478
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,915	11,799	2,946	18	-	34,678
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	47,873,629	33,926,177	3,759,234	1,221,995	237,147	87,018,182
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	-	-	7,215,899
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,420,521	-	-	-	-	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,824,804	5,993,765	737,215	44,591	1,098	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,665,466	1,239,547	171,390	-	-	3,076,403
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24,636,297	27,136,273	5,167,958	454,159	130,616	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	111,906	41,425	2,956	126,189	23	282,499
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	38,874,893	34,411,010	6,079,519	624,939	131,737	80,122,098
Հաշվեկշռային բաց դիրք	8,998,736	(484,833)	(2,320,285)	597,056	105,410	6,896,084
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	(1,397,666)	(327,159)	2,309,880	(550,451)	-	34,604
Բաց դիրք	7,601,070	(811,992)	(10,405)	46,605	105,410	6,930,688

Արտարժույթի ռիսկի զգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի զգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն զգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և իրենից ներկայացնում է արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն ըստ ղեկավարության գնահատականի: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում է դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Զգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի, Եվրոյի, Ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

	Փոխարժեքի փոփոխություն	2015թ.		Փոխարժեքի փոփոխություն	2014թ.	
		Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը			Ազդեցություն շահույթի վրա նախքան հարկումը	
		Արժևորում	Արժեզրկում		Արժևորում	Արժեզրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	153,135	(153,135)	10%	81,199	(81,199)
Եվրո	10%	378	(378)	10%	1,040	(1,040)
ՌԴ ռուբլի	10%	4,369	(4,369)	10%	(4,660)	4,660

Զգայունության վերլուծության սահմանափակումները: Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս զգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլացիա) այս արդյունքներից:

Զգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումների:

Զգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ, որոնք չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես և այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծանոթագրություն 14-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական Բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն Բանկի կարծիքով շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բացի բաժնային գործիքներից, ներկայացված են ցպահանջ և պակաս քան մեկ ամիս կատեգորիաներում, քանի որ Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջն ապահովելու համար: Հաշվի առնելով Բանկի կողմից պայմանագրային պահանջների խախտումները փոխառու միջոցների մասով, Բանկը ստորև աղյուսակում 544,403 հազար ՀՀ դրամ գումարով դասակարգել է ցպահանջ փոխառու միջոց, սակայն ունի հաստատուն համոզվածություն առ այն, որ այս փոխառությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերը տեղի կունենան համաձայն պայմանագրային պայմանների: Տարվա վերջից հետո Բանկը ստացել է զիջում այս խախտումների գծով:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,550,195	394	1	27,550,590	-	-	-	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	2,877,192	194,699	2,418,814	5,490,705	-	1,637,429	1,637,429	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,964,279	4,447,789	14,221,954	22,634,022	29,962,570	6,578,648	36,541,218	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	338,213	338,213	338,213
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	-	-	19,587	-	-	-	19,587
	43,771,207	4,642,882	16,640,769	65,054,858	29,962,570	8,554,290	38,516,860	103,571,718
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական								
պարտավորություններ	693	-	-	693	-	-	-	693
Հետգնման պայմանագրեր	-	9,104,678	-	9,104,678	-	-	-	9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ								
կառավարությունից ստացված վարկեր	64,957	6,144	638,247	709,348	2,054,825	-	2,054,825	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական								
կազմակերպությունների նկատմամբ	1,735,271	3,095,874	4,805,349	9,636,494	1,260,095	289,013	1,549,108	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական								
կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,532,160	-	739,765	2,271,925	725,625	-	725,625	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	35,819,515	5,229,048	18,282,406	59,330,969	2,470,354	172,664	2,643,018	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	271,194	45,860	2,354	319,408	-	-	-	319,408
Ստորադաս փոխառություններ	32,479	-	-	32,479	-	4,393,125	4,393,125	4,425,604
	39,456,269	17,481,604	24,468,121	81,405,994	6,510,899	4,854,802	11,365,701	92,771,695
Զուտ դիրք	4,314,938	(12,838,722)	(7,827,352)	(16,351,136)	23,451,671	3,699,488	27,151,159	10,800,023
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	4,314,938	(8,523,784)	(16,351,136)	(16,351,136)	7,100,535	10,800,023	10,800,023	

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
			3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի			
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22,353,492	963	-	22,354,455	-	-	-	22,354,455
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	54,263	-	-	54,263	-	-	-	54,263
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,407,635	1,139,874	-	3,547,509	1,600,066	-	1,600,066	5,147,575
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	1,255,797	-	-	1,255,797	-	-	-	1,255,797
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,458,020	4,821,430	12,658,676	20,938,126	24,866,295	6,252,967	31,119,262	52,057,388
<i>Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ</i>								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	49,478	49,478	49,478
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	6,118,811	-	-	6,118,811	-	-	-	6,118,811
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	29,801	3,604	-	33,405	1,273	-	1,273	34,678
	35,677,819	5,965,871	12,658,676	54,302,366	26,467,634	6,302,445	32,720,601	87,072,445
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	19,659	-	-	19,659	-	-	-	19,659
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	71,356	743	331,331	403,430	2,017,091	-	2,017,091	2,420,521
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,259,481	1,832,909	5,114,529	8,206,919	1,138,767	255,787	1,394,554	9,601,473
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	109,710	348,800	1,083,871	1,542,381	1,534,022	-	1,534,022	3,076,403
Հետգնման պայմանագրեր	7,215,899	-	-	7,215,899	-	-	-	7,215,899
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,700,857	7,482,667	18,146,028	56,329,552	1,042,984	152,767	1,195,751	57,525,303
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	274,441	5,132	2,926	282,499	-	-	-	282,499
	39,651,403	9,670,251	24,678,685	74,000,339	5,732,864	408,554	6,141,418	80,141,757
Զուտ դիրք	(3,973,584)	(3,704,380)	(12,020,009)	(19,697,973)	20,734,770	5,893,891	26,579,183	6,930,688
Կուտակային տարբերություն ակտիվների և պարտավորությունների միջև	(3,973,584)	(7,677,964)	(19,697,973)	(19,697,973)	1,036,797	6,930,688	6,930,688	

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	18,713	9,104,678	-	-	-	9,123,391
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	83,657	43,499	795,859	2,365,473	-	3,288,488
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,797,491	3,194,002	5,054,456	1,651,817	408,761	12,106,527
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,572,663	-	823,516	823,516	-	3,219,695
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	36,007,266	5,587,319	19,180,156	2,626,491	220,642	63,621,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	273,690	45,860	2,354	-	-	321,904
Ստորադաս փոխառություններ	76,767	88,578	405,981	2,155,388	5,079,119	7,805,833
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,830,247	18,063,936	26,262,322	9,622,685	5,708,522	99,487,712

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք	727,625	-	-	-	-	725,625
Արտահոսք	(727,532)	-	-	-	-	(727,532)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	87,930	33,892	468,471	2,268,099	-	2,858,392
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,310,826	1,908,622	5,296,074	1,484,619	341,607	10,341,748
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	139,070	407,007	1,347,677	1,990,744	-	3,884,498
Հետգնման պայմանագրեր	7,259,344	-	-	-	-	7,259,344
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30,878,959	7,804,329	18,983,993	1,207,930	199,334	59,074,545
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	282,499	-	-	-	-	282,499
Ընդամենը չգեղջված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,958,628	10,153,850	26,096,215	6,951,392	540,941	83,701,026

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր

Ներհոսք	3,734,790	-	-	-	-	3,734,790
Արտահոսք	(3,697,140)	-	-	-	-	(3,697,140)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով, և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է՝ կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների համապատասխանեցում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների զեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի մեղմացում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունը ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին:

36. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

2016թ. մարտի 7-ին Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը որոշում է կայացրել Բանկի բաժնետիրական կապիտալի՝ 2,333,338 հազար ՀՀ դրամից մինչև 3,167,023 հազար ՀՀ դրամ մեծացման մասին, և համապատասխան փոփոխություն կատարել Բանկի կանոնադրության մեջ՝ նշված փոփոխությունն արտացոլելու համար: Թողարկվելիք բաժնետոմսերի գծով մինչ ժողովի գումարման ամսաթիվը ստացված միջոցները՝ 4,001,688 հազար ՀՀ դրամ, որոնք բաղկացած են թողարկվելիք 333,474 բաժնետոմսից՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 2,500 դրամ արժեքով, ուղղվել են բաժնետիրական կապիտալի համալրմանը: Անվանական արժեքի (2,500 դրամ) և փաստացի ստացված վճարի (12,000 դրամ) միջև տարբերությունը ճանաչվել է որպես էմիսիոն եկամուտ՝ 3,168,003 հազար դրամ գումարով թողարկման ենթակա բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակի դիմաց: 2016թ. մարտի 18-ին փոփոխված կանոնադրությունը հաստատվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

2016թ. մարտի 18-ին Բաժնետերերի Ընդհանուր Ժողովը որոշում է կայացրել Բանկի՝ մեկ այլ բանկի հետ ակնկալվող միացման պայմանների և ժամկետների համաձայնեցման, ինչպես նաև այդ բանկի հետ Բանկի բաժնետոմսերի փոխանակման պայմանների շուրջ: Նաև համաձայնություն է ձեռք բերվել հաստատելու միացման պայմանագրի նախագիծը, որը դեռևս ենթակա է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հաստատման:

Ակնկալվող միացման ավարտը տեղի կունենա 2016թ.՝ պայմանով, որ ձեռք բերվեն կարգավորող մարմնի կողմից պահանջվող բոլոր հաստատումները:

2016թ. ապրիլի 4-ին Բանկը թողարկել է ստորադաս փոխառություն՝ 2,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական գումարով՝ իր վերջնական վերահսկողի՝ Սուքիասյան ընտանիքի անդամներին: Ստորադաս փոխառության անվանական և արդյունավետ տոկոսադրույքն է՝ 10.5%, և այն ենթակա է մարման 7 տարում: Ստացված մուտքերն ուղղվել են Բանկի կապիտալի կայունացմանը և ներառված են Բանկի կանոնակարգային կապիտալի կառուցվածքում որպես լրացուցիչ կապիտալ:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ Բանկը բանակցություններ է վարում երրորդ բանկի հետ միացման վերաբերյալ: Հաշվի առնելով 2015թ. ընթացքում և տարեվերջին հաջորդած ժամանակահատվածում ձեռնարկված միջոցառումները, դեկլարությունը հաստատուն համոզվածություն ունի այն մասին, որ իրեն կհաջողվի սահմանված ամսաթվի դրությամբ համապատասխանություն ապահովել 30,000,000 հազար դրամի չափով կապիտալի գծով կանոնակարգային պահանջին:

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ֆինանսական հաշվետվություններ և անկախ աուդիտորական
հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Բովանդակություն

	Էջ
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ 2016 թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԵՎ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	1
ԱՆԿԱԽ ԱՌԴԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2016 թ. ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ	6
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար	13
1. Բանկը	13
2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն	13
3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները	26
4. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ)	34
5. Միացում և ձեռքբերում	34
6. Չուտ տոկոսային եկամուտ՝ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	35
7. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր	35
8. Չուտ արտարժույթային եկամուտ	35
9. Այլ եկամուտ	35
10. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ	36
11. Անձնակազմի գծով ծախսեր	36
12. Այլ ծախսեր	36
13. Շահութահարկի գծով ծախսեր	36
14. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ	38
15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	38
16. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	38
17. Հաճախորդներին տրված վարկեր	39
18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	44
19. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ	44
20. Հիմնական միջոցներ	45
21. Ոչ նյութական ակտիվներ	46
22. Այլ ակտիվներ	47
23. ՀՀ կենտրոնական բանկից և կառավարությունից ստացված վարկեր	47
24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	48
25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	48
26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	49
27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ	50
28. Ստորադաս փոխառություն	50
29. Այլ պարտավորություններ	50
30. Սեփական կապիտալ	51
31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	52
32. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ	53
33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը	56
34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում	59
35. Ռիսկի կառավարում	60

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ղեկավարության հայտարարությունը 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և հաստատման պատասխանատվության վերաբերյալ

Ղեկավարությունը պատասխանատու է «Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Բանկ) 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա գործունեության արդյունքները, դրամական միջոցների հոսքերը և սեփական կապիտալում փոփոխությունները ճշմարիտ ներկայացնող, ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է՝

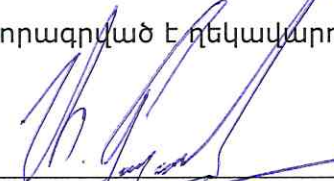
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության պատշաճ ընտրության և կիրառման համար,
- հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ ներկայացվող տեղեկատվության համապատասխանության, վստահելիության, համեմատականության և հասկանալիության համար,
- լրացուցիչ բացահայտումների տրամադրման համար, երբ ՖՀՄՍ-ի հատուկ պահանջների համապատասխանությունը բավարար չէ, որպեսզի օգտագործողները պատկերացում կազմեն որոշակի գործարքների էության, Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության այլ իրադարձությունների ու պայմանների վերաբերյալ, և
- Բանկի գործունեության անընդհատության ապահովման կարողությունը գնահատելու համար:

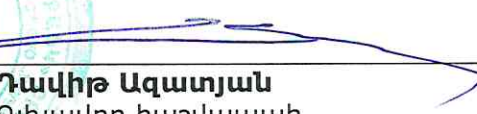
Ղեկավարությունը նաև պատասխանատու է՝

- Բանկի ներքին վերահսկողության արդյունավետ համակարգի մշակման, ներդրման և պահպանման համար,
- համապատասխան հաշվապահական գրանցումներ վարելու համար, որոնք բավարար կլինեն Բանկի գործառնություններն արտացոլելու և ներկայացնելու, և ցանկացած ժամանակ ողջամիտ ճշգրտությամբ բացահայտելու Բանկի ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև հնարավորություն կընձեռեն Ղեկավարությանը հավաստիանալու, որ Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները համապատասխանում են ՖՀՄՍ-ներին,
- ՀՀ օրենսդրության և հաշվապահական ստանդարտների պահանջներին համապատասխան հաշվապահական հաշվառում վարելու համար,
- Բանկի ակտիվների անվտանգության ապահովման համար խելամիտ քայլերի իրականացման համար, և
- խարդախությունների և նմանատիպ այլ երևույթների բացահայտման և կանխարգելման համար:

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատված են Բանկի ղեկավարության կողմից 2017 թ. ապրիլի 28-ին:

Ստորագրված է ղեկավարության կողմից:

Արամայիս Գալստյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ապրիլի 28, 2017 թ.
Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն

ԱՆԿԱՆ ԱՌԻԴՏՈՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և Տնօրենների խորհրդին՝

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայէկոնոմբանկ» ԲԲԸ-ի (այսուհետ՝ Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտը, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրությունները, այդ թվում՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները:

Մեր կարծիքով, կից ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական վիճակը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՀՀՄՍ):

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Սույն ստանդարտներով սահմանված մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է մեր հաշվետվության՝ *Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար* բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների վարքագծի միջազգային ստանդարտների խորհրդի՝ *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրի* (ՀՎՄՍՎ վարքագիր) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի համար կիրառելի վարքագծի պահանջների, և մենք կատարել ենք վարքագծի հետ կապված մեր այլ պարտականությունները՝ համաձայն նշված պահանջների և ՀՎՄՍՎ վարքագրի: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար են և համապատասխան՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերը այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի համատեքստում ընդհանրապես, և այդ հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս: Մենք չենք արտահայտում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ:

Ինչու է հարցը սահմանվել աուդիտի առումով առանցքային

Ինչպես է հարցը հաշվի առնվել աուդիտի ընթացքում

Վարկային ռիսկ և հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկում

Տես՝ ծան. 3-ը և 17-ը:

Բանկի կողմից հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք նշված են ծանոթագրություն 17-ում, 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են 75,047,659 հազար ՀՀ դրամ:

Արժեզրկման գծով պահուստներն իրենցից ներկայացնում են ղեկավարության լավագույն գնահատականը վարկային պորտֆելի արժեզրկումից կորուստների մասով՝ հաշվեկշռային ամսաթվի դրությամբ:

Միևնույն բնույթի վարկային պորտֆելների համար դրանք հաշվարկվում են հավաքական հիմունքով, իսկ առավել նշանակալի վարկերի համար՝ անհատական հիմունքով: Թե՛ հավաքական, թե՛ անհատական հիմունքով հաշվարկված արժեզրկման գծով պահուստներն, ըստ էության, բարդ են և սուբյեկտիվ: Հավաքական հիմունքով արժեզրկման գծով պահուստները հաշվարկվում են հավաքագրման պատմական գործակիցների վրա հիմնված միգրացիոն մոդելների օգնությամբ, որոնք ներառում են ներկա տնտեսական և վարկային պայմանների ազդեցությունը վարկային խոշոր պորտֆելների վրա: Այս մոդելներում օգտագործվող տվյալները ենթակա են ղեկավարության դատողությանը և հաճախ անհրաժեշտ են մոդելի ճշգրտումներ: Առանձին արժեզրկումների դեպքում անհրաժեշտ է սահմանել, թե որ պահին է արժեզրկումը տեղի ունեցել և, ըստ այդմ, հաշվարկել վարկի հետ կապված ակնկալվող դրամական հոսքերը:

Մնացորդի էական լինելու հանգամանքի և հաշվարկման սուբյեկտիվ բնույթի պատճառով սույն հանգամանքը սահմանվել է որպես աուդիտի առանցքային հանգամանք:

Համապատասխանությունը պայմանագրային դրույթներին

Բանկը մի շարք միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ փոխառության պայմանագրեր է ստորագրել, որոնք Բանկին որոշակի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական դրույթներին համապատասխանություն են պարտադրում: Այդ պայմանագրերը պարունակում են դրույթներ՝ կապված այլ պայմանագրերում համապատասխան դրույթների պայմանների խախտումից բխող պարտավորությունների հետ: Եթե դրույթների համապատասխանության խախտում է տեղի ունեցել, ապա նախատեսված են մի շարք տույժ-տուգանքներ, ներառյալ գումարի վաղաժամկետ մարում: Ինչպես նշված է ծան. 25-ում, 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը խախտել էր ֆինանսական հաստատության հետ ունեցած պայմանագրային դրույթներից մեկը: Դրա արդյունքում, մենք դիտարկել ենք Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման ժամանակաշրջանի համար ղեկավարության կողմից Բանկի իրացվելիության դիրքի և հետագա դրամական միջոցների հոսքերի գնահատումը:

Տե՛ս սույն ֆինանսական հաշվետվության 49 և 73 էջերը՝ ղեկավարության գնահատման մանրամասների համար և ծան. 25 և 35-ը՝ եզրակացությունների համար:

Մենք ներգրավել ենք մեր SS մասնագետներին՝ ստուգելու համակարգի սկզբնաղբյուրներից տվյալների հոսքը դեպի արժեզրկման մոդելներ և հավաստիանալու դրանց ամբողջականության և ճշգրտության մեջ: Մեր ներքին փորձագետների օգնությամբ գնահատել ենք Բանկի կողմից օգտագործվող վարկային պորտֆելների արժեզրկումից կորուստների հաշվարկման մոդելները:

Այդ նպատակով ստուգել ենք մոդելներում կիրառված ընտրանքային տվյալներ: Մենք գնահատել ենք, թե արդյոք մոդելավորման մեջ կիրառված ենթադրությունները հաշվի են առնում բոլոր առնչվող ռիսկերը, և թե արդյոք չմոդելավորված ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով կիրառված հավելյալ ճշգրտումները հիմնավորված են: Եթե պահուստի գնահատման ժամանակ հնարավոր էր կիրառել առավել համապատասխան ենթադրություն կամ տվյալ, ապա պահուստը վերահաշվարկել ենք ըստ այդմ և համեմատել դրանք ղեկավարության հաշվարկների հետ, որպեսզի հավաստիանանք, որ ղեկավարության և մեր կատարած հաշվարկների միջև տարբերությունը էական չէ:

Մենք դիտարկել ենք փոխառության վերաբերյալ բոլոր պայմանագրերը և վերահաշվարկել պայմանագրային դրույթները:

Մենք ստուգել ենք բոլոր փոխառությունների ճշգրիտ դասակարգումը սույն ֆինանսական հաշվետվություններում:

Գնահատել ենք ղեկավարության կողմից կատարված իրացվելիության վերլուծությունը և վարընթաց գայնությունները, այդ թվում՝ բոլոր վարկառու կազմակերպությունների կողմից գումարի վաղաժամկետ մարման սցենարը:

Կատարված աշխատանքի արդյունքում չենք հայտնաբերել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության հետ կապված որևէ էական հանգամանք:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների համապատասխան սույն ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման, ճշմարիտ ներկայացման և այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի ապահովման համար, որը ղեկավարությունը համարում է անհրաժեշտ սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողությունը գնահատելու, անհրաժեշտության դեպքում՝ անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և Բանկի գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը, կամ էլ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ դիտարկված, զերծ են սխալի կամ խարդախության արդյունքում առաջացող էական խեղաթյուրումներից, և ներկայացնել աուդիտորական հաշվետվություն, որը ներառում է մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, ինչը, սակայն, երաշխիք չէ, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումները, եթե այդպիսիք առկա են: Ֆինանսական հաշվետվություններում խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ ողջամտորեն կարելի է ակնկալել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- Բացահայտում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում առկա էական խեղաթյուրումների ռիսկը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- Դիտարկում ենք աուդիտին առնչվող ներքին վերահսկողության համակարգը՝ նպատակ ունենալով մշակել համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր, բայց ոչ կարծիք արտահայտել Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը,

ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և առնչվող տեղեկատվության բացահայտումների խելամուտությունը:

- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա պարտավոր ենք աուդիտորական հաշվետվությունում հղում կատարել ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր աուդիտորական եզրակացությունը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական հաշվետվության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այսուհանդերձ, ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող էական թերությունների մասին:

Մենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց նաև տրամադրում ենք հայտարարություն, ըստ որի մենք պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ վարքագծի պահանջները, ինչպես նաև Նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք, ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և, որտեղ կիրառելի է, Նախագգուշական միջոցառումների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հաղորդված հարցերից մենք որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր:

Սրբուհի Զակոբյան
Գործադիր տնօրեն
Աուդիտի ղեկավար

Դելոյթ Արմենիա ՓԲԸ
Ապրիլի 28, 2017 թ.

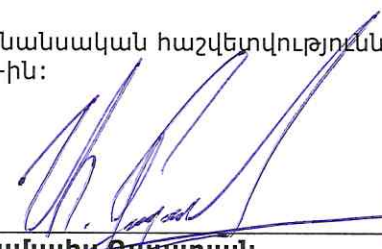

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ՝			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	15	32,059,829	27,550,590
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	27	1,676	-
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	16	8,253,897	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	19	4,552,427	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	17	75,047,659	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	18,19		
- Բանկի կողմից պահվող		2,879,255	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		13,169,605	8,527,788
Շահութահարկի գծով կանխավճար		38,826	97,099
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	13	-	105,444
Հիմնական միջոցներ	20	8,437,062	4,133,786
Ոչ նյութական ակտիվներ	21	231,263	83,116
Այլ ակտիվներ	22	1,510,859	423,612
Ընդամենը ակտիվներ		146,182,358	108,395,188
Պարտավորություններ և սեփական կապիտալ			
Պարտավորություններ՝			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	27	-	693
Հետգնման պայմանագրեր	19	13,224,755	9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	23	2,989,000	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	24	14,006,062	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	25	14,087,891	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26	66,795,292	61,973,987
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	13	1,025,222	-
Ստորադաս փոխառություն	28	5,400,172	4,425,604
Այլ պարտավորություններ	29	1,084,546	942,825
Ընդամենը պարտավորություններ		118,612,940	93,395,112
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	30	4,631,333	2,333,338
Էմիսիոն եկամուտ	30	9,110,850	-
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30	-	4,001,688
Վերագնահատման ավելցուկ	20	3,264,437	-
Գլխավոր պահուստ	30	6,000,000	6,000,000
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների պահուստ		1,251,977	(96,295)
Զբաղիչված շահույթ		3,310,821	2,761,345
Ընդամենը սեփական կապիտալ		27,569,418	15,000,076
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		146,182,358	108,395,188

Ֆինանսական հաշվետվությունները ղեկավարության կողմից ստորագրվել են 2017 թ. ապրիլի 28-ին:

Արամայիս Գալստյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

13 - 77 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

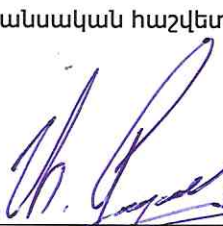
	Ծան.	2016 թ.	2015 թ.
Տոկոսային եկամուտ	6	11,359,949	9,858,009
Տոկոսային ծախս	6	(5,856,079)	(5,317,086)
Չուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները		5,503,870	4,540,923
Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ	10	(564,262)	(358,600)
Չուտ տոկոսային եկամուտ		4,939,608	4,182,323
Չուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից		12,582	(242,318)
Չուտ արտարժույթային եկամուտ	8	601,945	885,591
Վճարներ և կոմիսիոն եկամուտներ	7	1,479,985	1,460,908
Վճարներ և կոմիսիոն ծախսեր	7	(365,689)	(386,072)
Չուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով		330,885	6,347
Այլ եկամուտ	9	540,513	397,996
Չուտ ոչ տոկոսային եկամուտ		2,600,221	2,122,452
Գործառնական եկամուտ		7,539,829	6,304,775
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(3,511,314)	(3,338,583)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	11	(484,897)	(371,992)
Ոչ նյութական միջոցների ամորտիզացիա	20	(20,694)	(15,636)
Այլ ծախսեր	21	(2,750,562)	(1,979,338)
Արժեզրկումից հակադարձումներ այլ ակտիվների գծով	12	3,550	4,622
Գործառնական ծախսեր	22	(6,763,917)	(5,700,927)
Ասոցիացված կազմակերպության օգուտի բաժին		-	9,694
Շահույթը նախքան շահութահարկով հարկումը		775,912	613,542
Շահութահարկի գծով ծախս	13	(185,541)	(164,276)
Տարվա շահույթ		590,371	449,266
Այլ համապարփակ եկամուտ			
Շահույթում կամ վնասում վերադասակարգման ենթակա հոդվածներ			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից զուտ օգուտ/(վնաս) տարվա համար		1,895,215	(428,066)
Հիմնական միջոցների վերագնահատում		4,137,161	-
Տարվա ընթացքում իրացված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերադասակարգումից ճշգրտում		(209,881)	(18,189)
Այլ համապարփակ եկամտի տարրերին վերաբերող շահութահարկ		(1,164,494)	89,251

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն) (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	2016 թ.	2015 թ.
Ասոցիացված կազմակերպության՝ այլ համապարփակ եկամուտի բաժինը			-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերազնահատումից զուտ վնաս տարվա համար, առանց շահութահարկի		-	(1,555)
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ, շահութահարկով հարկումից հետո		4,658,001	(358,559)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		5,248,372	90,707
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ	14		
Բազային		0.32	0.48
Նույնացված		0.32	0.47

Ֆինանսական հաշվետվությունները ղեկավարության կողմից ստորագրվել են 2017 թ. ապրիլի 28-ին:

Արամայիս Գալստյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ագադյան
Գլխավոր հաշվապահ

13 - 77 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

Ծան.	Բաժնե- տիրական կապի- տալ	Բաժնե- տոմսերի թողարկմ ան համար ստաց- ված կանխա- վճարներ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հիմնա- կան միջոց- ների վերագն. պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանս. Ակտիվ- ների պահուստ	Զբաղիսված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը 2015 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,333,338	-	-	5,405,133	-	262,264	3,070,280	11,071,015
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	-	449,266	449,266
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ								
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ՝ շահութահարկից հետո	-	-	-	-	-	(357,004)	-	(357,004)
Ասոցիացված կազմակերպության այլ համապարփակ եկամուտի մասնաբաժին՝ շահութահարկից հետո	-	-	-	-	-	(1,555)	-	(1,555)
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	(358,559)	-	(358,559)
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ	-	-	-	-	-	(358,559)	449,266	90,707
Հայտարարված շահաբաժիններ	30	-	-	-	-	-	(163,334)	(163,334)
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ	30	-	4,001,688	-	-	-	-	4,001,688
Գլխավոր պահուստի ավելացում	30	-	-	594,867	-	-	(594,867)	-
Մնացորդը 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,333,338	4,001,688	-	6,000,000	-	(96,295)	2,761,345	15,000,076
Տարվա շահույթ	-	-	-	-	-	-	590,371	590,371

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

	Ծան.	Բաժնե- տիրական կապի- տալ	Բաժնե- տոմսերի թողարկմ ան համար ստաց- ված կանխա- վճարներ	Էմիսիոն եկամուտ	Գլխավոր պահուստ	Հիմնա- կան միջոց- ների վերազն. պահուստ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանս. ակտիվ- ների պահուստ	Զբաղիված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ									
Վերազնահատման պահուստի մաշվածության փոխանցում, առանց հարկի, 11,313-ի չափով		-	-	-	-	(45,292)	-	45,292	-
Տարվա այլ համապարփակ եկամուտ՝ շահութահարկով հարկումից հետո		-	-	-	-	3,309,729	1,348,272	--	4,658,001
Ընդամենը տարվա այլ համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	3,264,437	1,348,272	45,292	4,658,001
Ընդամենը տարվա համապարփակ եկամուտ		-	-	-	-	3,264,437	1,348,272	635,663	5,248,372
Հայտարարված շահաբաժիններ		-	-	-	-	-	-	(443,023)	(443,023)
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում	1,195,030		(4,001,688)	4,919,583	-	-	-	-	2,112,925
Ձեռքբերում միացման միջոցով	1,102,965		-	4,191,267	-	-	-	356,836	5,651,068
Մնացորդը 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		4,631,333	-	9,110,850	6,000,000	3,264,437	1,251,977	3,310,821	27,569,418

Ֆինանսական հաշվետվությունները ղեկավարության կողմից ստորագրվել են 2017 թ. ապրիլի 28-ին:

Արամայիս Գալստյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ազատյան
Գլխավոր հաշվապահ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)

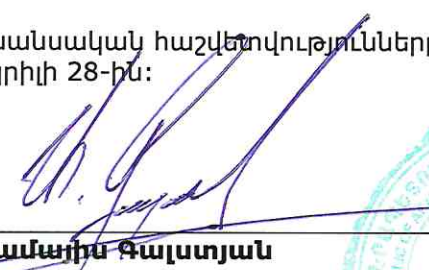
	Ծան.	2016 թ.	2015 թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Տարվա շահույթ՝		590,371	449,266
ճշգրտումներ՝			
Շահութահարկի գծով ծախս		185,541	164,276
Տոկոսակիր ակտիվների՝ արժեզրկումից վնաս		564,262	353,978
Մաշվածություն և ամորտիզացիա		505,591	387,628
Հիմնական միջոցների օտարումից օգուտ/(վնաս)		(82,573)	4,625
Եկամուտ դրամաշնորհներից		(507)	(507)
Արտարժույթի փոխարկումից զուտ օգուտ		(659,504)	(117,403)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		(330,885)	(6,347)
Ասոցիացված կազմակերպության բաժնեմաս		-	(9,694)
Այլ եկամուտ		(2,369)	(446)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցներ՝ նախքան գործառնական ակտիվներում կամ պարտավորություններում փոփոխությունները		769,927	1,225,376
Գործառնական ակտիվներում և պարտավորություններում փոփոխություններ			
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում.			
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպություններից		(1,125,763)	(2,107,157)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր		(3,720,261)	423,621
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(16,416,511)	(7,001,287)
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		-	54,263
Այլ ակտիվներ		(1,034,484)	92,463
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում).			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		2,820,460	1,648,099
Հետգնման պայմանագրեր		4,120,077	1,888,779
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		4,821,305	4,508,413
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ		-	(18,966)
Այլ պարտավորություններ		141,721	70,265
Գործառնական գործունեությունից առաջացած/(գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկով հարկումը		(9,623,529)	783,879
Վճարված շահութահարկ		(161,097)	(349,365)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		(9,784,626)	434,514
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Միացումից ստացված դրամական միջոցներ		3,186,727	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների ձեռքբերում		(4,403,264)	(3,811,200)
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվների իրացումից մուտքեր		1,717,360	877,243
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում		(1,124,354)	(535,507)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր		1,046,797	66,137
Ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(52,005)	(3,731)
Ներդրումային գործունեությունից ստացված/(գործունեության համար օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ		371,261	(3,407,058)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից վարկերի ստացում		224,827	343,652
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից մուտքեր		15,164,652	1,451,945
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում		(4,074,311)	(1,549,365)
Ստորադաս փոխառությունից մուտքեր		974,568	4,386,429
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ		-	4,001,688
Թողարկված բաժնետոմս		2,112,925	-
Վճարված շահաբաժիններ		(423,057)	(147,063)
Ֆինանսական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ		13,979,604	8,487,286
Արտարժույթի փոխարկման ազդեցությունը արտարժույթով պահվող դրամական միջոցների մնացորդների վրա		(57,000)	(318,607)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)
(հազար ՀՀ դրամով, եթե այլ բան նշված չէ)**

	Ծան.	2016 թ.	2015 թ.
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		<u>4,509,239</u>	<u>5,196,135</u>
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեսկզբի դրությամբ	15	<u>27,550,590</u>	<u>22,354,455</u>
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ՝ տարեվերջի դրությամբ	15	<u>32,059,829</u>	<u>27,550,590</u>
Լրացուցիչ տեղեկություններ՝			
Ստացված տոկոսներ		12,521,035	9,345,327
Վճարված տոկոսներ		(5,998,448)	(5,270,327)

Ֆինանսական հաշվետվությունները ղեկավարության կողմից ստորագրվել են 2017 թ. ապրիլի 28-ին:

Արամյան Գալստյան
Գործադիր տնօրեն

Դավիթ Ագադյան
Գլխավոր հաշվապահ

13 – 77 էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

1. Բանկը

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ-ն (Այսուհետ՝ «Բանկ») հիմնվել է 1991 թ. Հայաստանի Հանրապետությունում ԽՍՀՄ Բնակարկային կապիտալի հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993 թ.-ին «Հայպետբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995 թ.-ին վերակազմավորվել որպես բաց բաժնետիրական ընկերության: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ օրենսդրությամբ և այն գործում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից տրամադրված թիվ 1 արտոնագրի հիման վրա:

Բանկն ընդունում է ավանդներ, տրամադրում վարկեր, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը և թվով 26 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 20 մասնաճյուղեր՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ՝ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Ամիրյան 23/1:

Տարվա ընթացքում Բանկն իրականացրել է ԲՏԱ բանկի ձեռքբերում և միացում:

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Համապատասխանության մասին հայտարարություն. Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության վրա, որ Բանկը գործում է անընդհատության սկզբունքով և կշարունակի գործել տեսանելի ապագայում: Բանկը չունի իր բիզնես գործառնություններն էականորեն կրճատելու որևէ մտադրություն կամ անհրաժեշտություն:

Բանկի ղեկավարությունը և բաժնետերերը մտադիր են շարունակել Բանկի հետագա գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքի վերաբերյալ ենթադրությունը համապատասխանում է իրականությանը՝ հիմնվելով Բանկի կապիտալի համապատասխանության բավարար գործակցի և պատմական փորձառության վրա, ըստ որի՝ կարճաժամկետ պարտավորությունները կվերաֆինանսավորվեն Բանկի բնականոն գործունեության ընթացքում: Տես՝ ծան. 34-ը:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ շահույթի և կորուստի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով նշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների, ինչպես նաև վերագնահատված գումարով նշված հիմնական միջոցների: Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք այդ գինն ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս Բանկը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության այնպիսի բնութագրերը, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով, բացառությամբ վարձակալության գործարքներից, որոնք նկարագրված են ՀՀՄՍ 17-ում և չափումներից, որոնք թեև համանման են իրական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

արժեքին, սակայն իրական արժեքով չեն, մասնավորապես օգտագործման արժեքը՝ ըստ ՀՀՍՍ 36-ի:

Ի լրումն, ֆինանսական հաշվետվություններին նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները նկարագրվում են հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք Բանկին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ:

Բանկն, ընդհանուր առմամբ, ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն՝ ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարների վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ծանոթագրություն 35-ում:

Գործառնական արժույթ. Ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում Բանկն իրականացում է իր գործունեությունը («գործառնական արժույթ»): Բանկի գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետև՝ դրամ): Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Բոլոր արժեքները կլորացված են հազար ՀՀ դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում. Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով գուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը գուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, եթե դա չի պահանջվում կամ թույլատրվում որևէ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ, և հստակ բացահայտված չէ Բանկի հաշվապահական քաղաքականության մեջ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթները ներկայացված են ստորև:

Տոկոսային եկամուտներ և ծախսեր. Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության (կամ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի) ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և համապատասխան ժամանակահատվածի կտրվածքով տոկոսային ծախսի և տոկոսային եկամտի բաշխման մեթոդն է:

Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն դրույթն է, որը պարտքային գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի կամ, համապատասխան դեպքերում, ավելի կարճ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Ժամանակահատվածի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ՝ մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գույք հաշվեկշռային արժեքը՝ նախնական ճանաչման պահին:

Այն դեպքերում, երբ տեղի է ունենում ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ակտիվների խմբի արժեքի նվազում (մասնակի նվազում) արժեզրկումից կորստի հետևանքով, տոկոսային եկամուտն այնուհետև ճանաչվում է՝ կիրառելով այն տոկոսադրույքը, որը կիրառվել էր արժեզրկումից կորուստը չափելու նպատակով ապագա դրամական հոսքերը զեղչելիս:

Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերից եկամուտ. Վերը նշված գործիքների վաճառքից օգուտը/վնասը ճանաչվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս՝ շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում հիմնվելով հետևյալ երկու մեծությունների տարբերության վրա՝ հետգնման արժեքի, որը կուտակվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը և վաճառքի գնի, երբ այդ գործիքները վաճառվում են երրորդ անձանց: Երբ հակադարձ հետգնումը/հետգնումը տեղի է ունենում իր սկզբնական պայմաններով, վաճառքի և պայմանագրի սկզբնական փուլում բանակցված հետգնման գնի միջև արդյունավետ օգուտը/տոկոսը ճանաչվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով:

Կոմիսիոն եկամուտ. Վարկի տրամադրման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և ճանաչվում որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի պայմաններով վարկային համաձայնության, վարկային պարտավորության ստանձնման վճարները հետաձգվում են հարակից ուղղակի ծախսումների հետ միասին և հետագայում ճանաչվում որպես տրամադրված վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում: Երբ քիչ հավանական է, որ վարկ տրամադրելու պարտավորությունը կհանգեցնի որոշակի վարկային համաձայնագրի, վարկ տրամադրելու պարտավորության ստանձնման վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում վարկի տրամադրման պարտավորության մնացած ժամանակահատվածի ընթացքում: Այն դեպքում, երբ վարկ տրամադրելու պարտավորությունն ավարտվում է առանց վարկի տրամադրման, ապա վարկ տրամադրելու պարտավորության վճարները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում պարտավորության ավարտի պահին: Վարկի սպասարկման վճարները եկամտագրվում են, երբ համապատասխան ծառայությունները մատուցվում են: Բոլոր այլ միջնորդավճարները ճանաչվում են այն ժամանակ, երբ ծառայությունները մատուցվում են:

Ֆինանսական գործիքներ. Բանկը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր կերպով գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) միևնույն մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) տրամադրված վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, դ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից ու նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

ա) Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ. Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում մոտ ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող.

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, Բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՍՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են շահույթում կամ վնասում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվի գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

բ) Միևնույն մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ. Միևնույն մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով Բանկն ունի միևնույն մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Միևնույն մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեքը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Եթե Բանկը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակագրվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, Բանկը ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու ֆինանսական տարիների ընթացքում հնարավորություն չէր ունենա որևէ ֆինանսական ակտիվ դասակարգել որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

գ) Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր. Առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում (ներառյալ բանկերից ստացվելիք միջոցներ, հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ ֆինանսական ակտիվներ) դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հաճախ արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը Եական ազդեցություն չէր ունենա:

դ) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես (ա) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ, (բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ (գ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր:

Վաճառքի համար մատչելի՝ կապիտալ ներդրումները, որոնք չունեն գնանշված շուկայական արժեք և որոնց իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հաճախ արժեզրկումից կորուստները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշների առկայությունը որոշելու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե առկա է օբյեկտիվ վկայություն այն մասին, որ ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքեր կարող են ազդեցություն ունենալ ներդրման գծով գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Որպես վաճառքի համար մատչելի դասակարգված՝ գնանշված կամ չգնանշված կապիտալ ներդրումներում արժեթղթի իրական արժեքի զգալի կամ տևական անկումն ինքնարժեքից համարվում է արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող են համարվել հետևյալ հայտանիշները՝

- թողարկողի կամ կոնտրագենտի զգալի ֆինանսական դժվարությունները, կամ
- պայմանագրի խախտումը, մասնավորապես տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- տոկոսների կամ մայր գումարի վճարման ուշացումը կամ չկատարումը, կամ
- փոխառուի կողմից սնանկության կամ ֆինանսական վերակազմակերպման գործընթացի նախաձեռնումը, կամ
- ֆինանսական դժվարությունների արդյունքում տվյալ ֆինանսական ակտիվի գծով ակտիվ շուկայի անհետացումը:

Ֆինանսական ակտիվների որոշ կատեգորիաների համար, ինչպիսիք են՝ վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, ակտիվները, որոնք, ըստ գնահատականների, առանձին արժեզրկված չեն, ի լրումն՝ գնահատվում են նաև խմբային արժեզրկման տեսանկյունից: Վարկային պորտֆելի արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն կարող է համարվել Բանկի

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Նախկին փորձը վճարումների հավաքագրման գծով, հետաձգված վճարումների թվի աճը պորտֆելում, ինչպես նաև ազգային կամ տեղական մակարդակում դիտարկելի փոփոխությունները, որոնք կարող են հանգեցնել դեբիտորական պարտքի անհավաքագրելիության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով ծախսի գումարն իրենից ներկայացնում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի տարբերությունը՝ զեղչված ֆինանսական ակտիվի համար սկզբնապես սահմանված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է արժեզրկումից կորստի չափով անմիջականորեն բոլոր ակտիվների գծով, բացառությամբ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է պահուստային հաշվի միջոցով: Երբ ակտիվը կամ դեբիտորական պարտքը համարվում է անհուսալի, այն դուրս է գրվում պահուստային հաշվի միջոցով: Հետագայում դուրս գրված գումարների վերականգնումը կատարվում է դրանք պահուստային հաշվին կրեդիտագրելու միջոցով: Պահուստային հաշվի հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են եկամուտներում կամ ծախսերում:

Երբ վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվը համարվում է արժեզրկված, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես տվյալ ժամանակաշրջանի շահույթ կամ վնաս:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների համար այն դեպքում, եթե հաջորդող ժամանակաշրջանում արժեզրկումից կորուստի գումարը նվազում է, և նվազեցումը կարող է օբյեկտիվորեն վերագրվել արժեզրկման ճանաչումից հետո տեղի ունեցող դեպքերի, նախկինում ճանաչված արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է շահույթի կամ վնասի միջոցով այնքանով, որքանով արժեզրկման ամսաթվի դրությամբ ներդրման հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում ամորտիզացված արժեքն այն դեպքում, եթե այդ արժեզրկումը ճանաչված չլիներ:

Ինչ վերաբերում է վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթերին, ապա նախկինում շահույթում կամ վնասում հաշվառված արժեզրկումից վնասները չեն հակադարձվում շահույթի կամ վնասի միջոցով: Իրական արժեքի ցանկացած փոփոխություն, որը տեղի է ունենում արժեզրկումից կորուստի ճանաչումից հետո, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում և կուտակվում է ներդրումների վերագնահատման պահուստի տակ:

Վարկերի դուրսգրում. Վարկերի արժեզրկումից կորուստները վերագրվում են պահուստներին, երբ համարվում են անհավաքագրելի: Վարկերը դուրս են գրվում Բանկի ղեկավարության կողմից գումարների հավաքագրման ուղղությամբ իրականացված բոլոր հնարավորություններն օգտագործելուց և գրավները վաճառելուց հետո: Դուրս գրված գումարների հետագա հավաքագրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում է որպես ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման պահուստներին կատարած մասհանումների վերադարձ հավաքագրման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե Բանկը չի փոխանցում և պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունն այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ: Եթե Բանկը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա Բանկը

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև գրավով ապահովված փոխառությունը՝ ստացված մուտքերի համար:

Ֆինանսական ակտիվն ամբողջությամբ ապաճանաչելիս հաշվեկշռային արժեքի և ստացված հատուցման այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Եթե Բանկի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ Բանկը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա Բանկը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես «շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող», կամ որպես «այլ ֆինանսական պարտավորություններ»:

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար, կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Բանկի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, բանկի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը* ստանդարտը, թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Արժեթղթերի հետզնման և հակադարձ հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխատվության գործարքներ. սովորական գործունեության ընթացքում Բանկը կնքում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետզնման (ռեպո), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի (հակադարձ ռեպո) պայմանագրեր: Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրերն օգտագործվում են Բանկի կողմից որպես գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրն իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ:

Բանկը կնքում է արժեթղթերի հետզնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Հետզնման գործարքների ստանդարտ պայմաններով Հայաստանի Հանրապետությունում գրավառուն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել գրավի առարկան՝ պայմանով, որ դրա դիմաց կվերադարձնի համարժեք արժեթղթեր՝ գործարքի փակման ամսաթվին:

Արժեթղթերի փոխանցումը կոնտրագենտներին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. Այլ ֆինանսական պարտավորությունները, ներառյալ փոխառու միջոցները, ենթակա (սուբորդինացված) պարտավորությունները և այլ ֆինանսական պարտավորությունները, սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույթն այն տոկոսադրույթն է, որը ճշգրտորեն գեղջում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույթի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ գեղջեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա գուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը. Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ Բանկի պարտավորությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր. Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը մի այնպիսի պայմանագիր է, որի արդյունքում այդ պայմանագիրը տրամադրողը պարտավորվում է կատարել որոշակի վճարումներ, պայմանագիրը ստացողին փոխհատուցելով այն կորուստները, որը վերջինս կրում է որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի համաձայն սահմանված ամսաթվին վճարումներ չկատարելու արդյունքում:

Բանկի կողմից տրամադրված ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը սկզբնապես չափվում են դրանց իրական արժեքով, և եթե չեն դասակարգվում որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, հետագայում չափվում են հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնով.

- ՀՀՄՍ 37. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ստանդարտի համաձայն որոշված պայմանագրով նախատեսված պարտավորության գումարի, և
- Ի սկզբանե ճանաչված գումարի՝ նվազեցված, ըստ անհրաժեշտության, հասույթի ճանաչման քաղաքականության համաձայն ճանաչված՝ կուտակված արժեզրկման չափով

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ. Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն արտարժույթային ռիսկը կառավարելու նպատակով կնքում է գործարքներ տարբեր ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով, այդ թվում՝ արտարժույթի սվոփեր և արտարժույթի փոխանակման պայմանագրեր: Նման ֆինանսական գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրային նպատակով պահվող և դրանց հաշվառումն իրականացվում է ֆինանսական գործիքների սկզբնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք չափվում են իրական արժեքով: Կախված գործիքի շուկայական կամ պայմանագրային արժեքից, ինչպես նաև մի շարք այլ գործոններից, իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումներով կամ գնային մոդելներով: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները համարվում են ակտիվներ, եթե դրանց իրական արժեքը դրական է և պարտավորություններ, եթե դրանց արժեքը բացասական է: Գործարքների շահույթը և վնասը վերոնշյալ գործիքների դեպքում գրանցվում են համապարփակ եկամտի մասին հաշվետվություններում՝ որպես իրական արժեքով շահույթի և վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (պարտավորությունների) գործարքներից առաջացած զուտ օգուտ կամ վնաս: Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ներառվում են օգուտում կամ վնասում:

Բանկը որպես վարձակալ. Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ. Դրամական միջոցներն և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ միջոցները, թղթակցային հաշիվների մնացորդները, որոնք գեղծ են սահմանափակումներից և ժամկետային ավանդները, որոնց մարման նախնական ժամկետը չի գերազանցում 90 օրը, որոնք կարճ ժամկետում կարող են փոխարկվել կանխիկի և որոնք ծանրաբեռնված չեն պայմանագրային պարտավորություններով:

Թանկարժեք մետաղներ. Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Լոնդոնի թանկարժեք մետաղների բորսայի գնանշումների վրա: Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ/կորուստ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

Առգրավված ակտիվներ. Որոշակի հանգամանքներում, ակտիվներն առգրավվում են ժամկետանց վարկերի գծով գրավադրված գույքի վրա արգելանքի կիրառման դեպքում: Առգրավված ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի ինքնարժեքից նվազագույնով:

Հիմնական միջոցներ. Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկման կորուստները, եթե այդպիսիք կան: Հիմնական միջոցները վերագնահատվել են տարվա ընթացքում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա և նախատեսված է գրոյացնելու ակտիվների արժեքը՝ դրանց օգտակար ծառայության վերջում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետներով՝

Հիմնական միջոցների դասը

	Օգտակար ծառայություն (տարիներ)
Շենքեր	50
Համակարգիչներ	3-5
Մեքենաներ	8
Վարձակալված ակտիվների բարելավումներ	20
Այլ	8

Վարձակալված ակտիվների բարելավումներն ամորտիզացվում են վարձակալության ժամկետի և օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնով, եթե առկա չէ ողջամիտ համոզվածություն այն մասին, որ Բանկը կստանա ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի վերջում կամ կերկարաձգի վարձակալության ժամկետը:

Հիմնական միջոցների տարրն ապաճանաչվում է այն օտարելիս կամ, երբ այդ ակտիվի շարունակական օգտագործումից այլևս տնտեսական օգուտներ չեն ենթադրվում: Հիմնական միջոցների վաճառքից կամ շրջանառությունից դուրսբերումից առաջացած ցանկացած օգուտ կամ վնաս հաշվարկվում է որպես ակտիվի վաճառքից ստացված միջոցների և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքում:

2016 թվականին Բանկը սկսել է վերագնահատման մոդելը կիրառել շինությունների նկատմամբ, որոնք վերագնահատվում են 2016 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվներ. Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող առանձին ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Ամորտիզացիան օգտակար ծառայության ժամանակահատվածում հաշվարկվում է ուղիղ գծային մեթոդով: Օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը և ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդը վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում՝ գնահատումներում ցանկացած փոփոխություն հաշվառելով առաջընթաց կերպով: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել առանձին, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված արժեզրկումից կորուստները:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Ոչ նյութական ակտիվների ապաճանաչում. Ոչ նյութական ակտիվներն ապաճանաչվում են դրանք օտարելիս, կամ երբ այլևս դրանց օգտագործումից կամ օտարումից չեն ակնկալվում հետագա տնտեսական օգուտներ: Ապաճանաչումից օգուտները կամ վնասները չափվում են որպես ակտիվի օտարումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ճանաչվում ֆինանսական արդյունքում այն ժամանակաշրջանում, երբ ակտիվն ապաճանաչվում է:

Նյութական և ոչ նյութական ակտիվների արժեզրկում, բացի գույքից.

Յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում Բանկը վերանայում է իր նյութական և ոչ նյութական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները՝ որոշելու համար, արդյոք կա որևէ հայտանիշ, որ այս ակտիվներում եղել են արժեզրկումից կորուստներ: Եթե առկա է որևէ նմանատիպ հայտանիշ, ապա գնահատվում է ակտիվների փոխհատուցվող գումարը, որպեսզի որոշվեն արժեզրկումից կորուստները (եթե այդպիսիք կան): Եթե առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը հնարավոր չէ որոշել, Բանկը գնահատում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին այդ ակտիվը պատկանում է: Եթե հնարավոր է որոշել բաշխման ողջամիտ և հետևողական հիմունք, ապա կորպորատիվ ակտիվները ևս բաշխվում են առանձին դրամաստեղծ միավորներին, այլապես դրանք բաշխվում են դրամաստեղծ ակտիվների փոքրագույն խմբին, որոնց համար կարելի է որոշել խելամիտ և հետևողական հիմունք:

Անորոշ օգտակար ծառայությամբ և օգտագործման համար դեռևս ոչ մատչելի ոչ նյութական ակտիվները ստուգվում են արժեզրկման առկայության տեսանկյունից առնվազն տարին մեկ անգամ, ինչպես նաև երբ առկա է հայտանիշ, որ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել:

Փոխհատուցվող գումարն իրական արժեքից (հանած վաճառքի հետ կապված ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնն է. օգտագործման արժեքը գնահատելիս ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը բերվում են ներկա արժեքի՝ կիրառելով տոկոսադրույք մինչև հարկումը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը, որոնցով ապագա գնահատված հոսքերը չեն ճշգրտվել:

Եթե ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է ավելի քիչ, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն իջեցվում է մինչև փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստն անհապաղ ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով: Վերջինիս դեպքում արժեզրկումից կորուստը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Եթե հետագայում արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, ապա ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) հաշվեկշռային արժեքն ավելացվում է մինչև վերանայված փոխհատուցվող գումարը, բայց այնպես, որ ավելացումից հետո հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը կորոշվել է, եթե նախորդ ժամանակաշրջաններում ակտիվի (կամ դրամաստեղծ միավորի) գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ: Արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը անմիջապես ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքում, եթե տվյալ ակտիվը չի հաշվառվում վերագնահատված արժեքով, ինչի դեպքում արժեզրկումից կորուստի հակադարձումը դիտարկվում է որպես վերագնահատումից արժեքի աճ:

Ներդրումներ ասոցիացված ընկերություններում. Ասոցիացված ընկերությունը կազմակերպություն է, որտեղ Բանկն ունի նշանակալի ազդեցություն, բայց չի վերահսկում նրան առանձին կամ համատեղ՝ ներդրման օբյեկտի ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության գծով որոշումներ ընդունելու միջոցով: Ներդրման օբյեկտի ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև գործունեության արդյունքներում ներդրողի բաժնեմասը ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, բացի այն դեպքերից, երբ ներդրումը դասակարգվում է վաճառքի համար մատչելի:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Ասոցիացված ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սկզբնական արժեքով, և ճշգրտվում ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվներում Բանկի մասնակցության փոփոխությանը համապատասխան, հաշվի առնելով առանձին ներդրումների արժեքի արժեզրկումից կորուստները: Բանկի բաժնեմասը գերազանցող՝ ասոցիացված ընկերության վնասները չեն ճանաչվում:

Ներդրման ամսաթվով ասոցիացված ընկերության գուտ ակտիվների իրական արժեքը գերազանցող ներդրման մասը ճանաչվում է որպես գուղվի: Ասոցիացված ընկերությունում ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ գուտ որոշելի ակտիվների իրական արժեքում բանկի ունեցած մասնակցությունից ցածր ձեռքբերման արժեքի տարբերությունը (ձեռքբերման գծով գեղչը) կրեդիտագրվում է շահույթում կամ վնասում՝ ձեռքբերման ժամանակահատվածում:

Այն դեպքում, երբ Բանկը գործարքի մեջ է մտնում Բանկի հետ ասոցիացված ընկերության հետ, շահույթները կամ վնասները մարվում են Բանկի՝ տվյալ ասոցիացված կազմակերպությունում ունեցած մասնակցության չափով: Կորուստները կարող են վկայել փոխանցվող ակտիվի արժեզրկման մասին և այդ դեպքում համապատասխան արժեզրկման գծով պահուստավորում է պահանջվում:

Հարկում. Շահութահարկի գծով ծախսն ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկն է:

Ընթացիկ հարկ. Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը նախքան հարկումը տարբերվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվել կամ նվազեցվել: Բանկի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ. Հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորություններն, ընդհանուր առմամբ, ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով՝ կապված հիմնական միջոցների և հաճախորդներին տրված վարկերի հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության մարման ժամանակային բաշխումը, կամ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի մարվի տեսանելի ապագայում: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, կապված վերը նշված ներդրումների հետ, ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը և ժամանակավոր տարբերությունը կմարի տեսանելի ապագայում:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, ինչը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել, կամ, ըստ էության, ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր. Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ ևս, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է Բանկի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

Պահուստներ. Պահուստները ճանաչվում են, երբ Բանկն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական)՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և հավանական է, որ Բանկից կպահանջվի կատարել պարտականությունը և պարտականության գումարը հավաստիորեն կարող է գնահատվել:

Պահուստում ճանաչված գումարն իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ լավագույն գնահատականը, որը կպահանջվի ներկա պարտականությունը մարելու համար՝ հաշվի առնելով հարակից ռիսկերն և անորոշությունները: Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունն էական է, ապա պահուստի գումարը պետք է իրենից ներկայացնի այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Եթե ակնկալվում է, որ որևէ երրորդ կողմ ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցելու է պահուստը մարելու համար պահանջվող ծախսումները, ապա փոխհատուցումը պետք է դիտվի որպես առանձին ակտիվ, երբ ըստ էության որոշակի է, որ կազմակերպության կողմից պարտականությունը մարելու դեպքում փոխհատուցումը կստացվի և փոխհատուցման գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ. Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում սակայն բացահայտվում են, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հավանականությունը շատ փոքր է: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, բայց դրանք բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Արտարժույթ. Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով (արտարժույթով) կատարված գործարքները ճանաչվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածները (տարրերը) վերահաշվարկվում են այդ օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող՝ արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները, վերահաշվարկվում են իրական արժեքի սահմանման օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով հաշվարկված սկզբնական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային հոդվածները չեն վերահաշվարկվում:

Դրամային հոդվածների գծով առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ դրանց առաջացման ժամանակաշրջանում:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկի կողմից կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջում հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սփյուռ փոխարժեք	
	2016 թ.	2015 թ.	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	480.45	477.82	483.94	483.75
ՀՀ դրամ/1 ԵԿՐՈ	531.86	530.84	512.20	528.69
ՀՀ դրամ/1 ռուբլի	7.20	7.90	7.88	6.62

Գրավ. Բանկը որպես հաճախորդի պարտավորությունների ապահովման միջոց ընդունում է գրավ, երբ դա նպատակահարմար է համարվում: Գրավը հիմնականում լինում է հաճախորդի ակտիվների նկատմամբ կոշտ գրավի տեսքով և Բանկին պահանջի իրավունք է տալիս այս ակտիվների նկատմամբ հաճախորդի առկա և ապագա պարտավորությունների դիմաց:

Բաժնետիրական կապիտալ. Բաժնետիրական կապիտալի համալրումները ճանաչվում են սկզբնական արժեքով: Թողարկված նոր բաժնեմասերին ուղղակիորեն վերագրելի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից, նվազեցվում են սեփական կապիտալից՝ առանց շահութահարկի:

Սեզմենտների ներկայացում. Գործառնական սեզմենտը Բանկի բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը): Գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Բանկի գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով: Գործառնական սեզմենտի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

Բանկի գործառնությունները բավականին ինտեգրացված են և կազմում են մեկ գործարար սեզմենտ՝ ըստ ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի պահանջների: Ղեկավարությունն առանձին հիմունքով չի ուսումնասիրում Բանկի բաղադրիչների գործառնական արդյունքները: Բանկի ակտիվները հիմնականում գտնվում են Հայաստանի Հանրապետությունում, իսկ իր հասույթի և շահույթի մեծ մասը Բանկը ստանում է Հայաստանի Հանրապետությունում իրականացվող և Հայաստանի Հանրապետության հետ կապված գործառնություններից: Գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողը, որը Բանկի դեպքում հանդիսանում է Խորհուրդը, միայն ստանում և ուսումնասիրում է Բանկին՝ որպես մեկ ամբողջությանը վերաբերող տեղեկատվությունը:

3. Կարևոր հաշվապահական դատողությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշության հիմնական աղբյուրները

Բանկի հաշվապահական բաղաբանությունը կիրառելիս Բանկի ղեկավարությանն անհրաժեշտ է լինում կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնք այլ աղբյուրներից ակնհայտ չեն երևում: Գնահատումներն և դրա հետ կապված ենթադրությունները հիմնված են նախկին փորձի և այլ համապատասխան գործոնների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումներն և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումներում փոփոխությունները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ փոփոխությունը տեղի է ունենում, եթե փոփոխությունը վերաբերում է միայն այդ ժամանակաշրջանին, կամ փոփոխությունը ճանաչվում է այդ և ապագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունն ազդում է ընթացիկ և ապագա ժամանակաշրջանների վրա:

Անորոշության գնահատման չափանիշների հիմնական աղբյուրները. Ստորև ներկայացվում են ապագային վերաբերող հիմնական ենթադրությունները և ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատումներից բխող անորոշության այլ հիմնական աղբյուրները, որոնք կրում են ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների՝ հաջորդող ֆինանսական տարում էական ճշգրտումների առաջացման զգալի ռիսկ:

Վարկերի արժեզրկում. Բանկը կանոնավոր կերպով վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ դրանք արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու համար: Բանկի վարկերի արժեզրկման պահուստները սահմանվում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի պորտֆելում առաջացած արժեզրկումից կորուստները ճանաչելու համար: Բանկը վարկերի և դեբիտորական պարտքերի արժեզրկման պահուստին կատարվող մասհանումների վերաբերյալ գնահատումները դիտարկում է որպես գնահատման անորոշությունների հիմնական աղբյուր, որովհետև ա) դրանք բավականին զգայուն են մի ժամանակաշրջանից մյուսը տեղի ունեցող փոփոխությունների նկատմամբ, քանի որ հիմնված են չվճարումների չափերի և ապագա կորուստների գնահատման վերաբերյալ ենթադրությունների վրա, որոնք կատարվել են անցյալ գործունեության փորձի հիման վրա և բ) ցանկացած զգալի տարբերություն Բանկի կողմից գնահատված կորուստների և դրանց փաստացի չափերի միջև կհանգեցնի անհրաժեշտության, որ Բանկը գրանցի հավելյալ պահուստներ, որոնք կարող են ունենալ նշանակալի ազդեցություն նրա ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Բանկը կիրառում է անհատական և խմբային գնահատումների համադրություն՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արժեզրկման պահուստին մասհանումները որոշելիս: Անհատական գնահատումները կիրառվում են այն վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համար, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնց մնացորդը սեփական կապիտալի 0.2%-ից ավելին է կազմում, առանձին վերցված համարվում են նշանակալի: Բանկն օգտագործում է ղեկավարության գնահատումը՝ գնահատելու համար արժեզրկումից կորուստների գումարներն այն դեպքում, երբ վարկառուն ունի ֆինանսական դժվարություններ և առկա են սակավաթիվ պատմական տվյալներ՝ կապված համանման վարկառուների հետ:

Առանձին վերցված նշանակալի վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք արժեզրկված չեն, ինչպես նաև բոլոր այն վարկերն և դեբիտորական պարտքերը, որոնք անհատապես չեն գնահատվել, ներառվում են խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի մեջ: Խմբային հիմունքով գնահատվող վարկերն և դեբիտորական պարտքերը խմբավորվում են ըստ նմանատիպ վարկային ռիսկի բնութագրիչների և կետանցվածության կարգավիճակի և գնահատվում համապատասխանաբար: Բանկը ապագա դրամական հոսքերում փոփոխությունները գնահատում է՝ ելնելով նախկին ցուցանիշներից, հաճախորդների նախկին վարքագծից, տվյալ խմբի վարկառուների կողմից վճարումների կատարման իրավիճակի վատթարացման դիտարկելի տվյալներից, ինչպես նաև տնտեսական պայմաններից, որոնք առնչություն ունեն խմբի ակտիվների գծով պարտավորությունների չկատարման հետ: Ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատականներ՝ ելնելով վնասների գծով առկա փորձից այն ակտիվների գծով, որոնք ունեն վարկային ռիսկին բնորոշ հատկանիշներ և առկա է վարկերի խմբին համանման արժեզրկման հայտանիշ: Բանկը հիմնվում է ղեկավարության դատողության վրա՝ վարկերի

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Խմբի գծով դիտարկելի տվյալները ճշգրտելու համար այնպես, որ դրանք արտացոլեն պատմական տվյալներում չարտացոլված ընթացիկ հանգամանքները: Խմբային հիմունքով գնահատման մեթոդոլոգիայի խնդիրն է՝ ապահովել, որ արժեզրկումից կորստի պահուստը արտացոլի կորստի պատճառ հանդիսացող իրադարձությունները, որոնք արդեն տեղի են ունեցել, սակայն դեռ չեն գնահատվել անհատական հիմունքով:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստավորումը որոշվում է՝ ելնելով ներկա տնտեսական և քաղաքական հանգամանքներից: Բանկը հնարավորություն չունի կանխատեսելու հանգամանքների փոփոխությունները Հայաստանում և դրանց հնարավոր ազդեցությունները ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստների պահուստի համարժեքության վրա ապագա ժամանակաշրջաններում:

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն վարկերն կազմում էին համապատասխանաբար՝ 78,860,592 և 60,177,631 հազար ՀՀ դրամ, իսկ արժեզրկումից կորուստների հատկացումը՝ համապատասխանաբար 1,546,483 և 1,002,391 հազար ՀՀ դրամ:

4. Ֆինանսական հաշվետվությունների նոր և վերանայված միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների) կիրառումը

Ընթացիկ տարում ընդունվել են հետևյալ նոր և բարեփոխված ստանդարտները, ինչպես նաև դրանց մեկնաբանությունները, որոնք ազդել են սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված գումարների վրա:

- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 10, 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտներում. *Ներդրումային անձինք. համախմբման բացառությունների կիրառումը*
- Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 11 ստանդարտում. *Համատեղ գործունեությունում մասնակցության ձեռքբերման հաշվապահական հաշվառումը*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում. *Բացահայտման նախաձեռնություն*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. *Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 41 ստանդարտներում. *Գյուղատնտեսություն. պտղատու բույսեր*
- ՖՀՄՍ 14. *Կանոնակարգային հետաձգման հաշիվներ*
- Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 27 ստանդարտում. *Սեփական կապիտալի մեթոդն առանձին ֆինանսական հաշվետվություններում*
- Տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թթ. ընթացքում

ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թթ. ընթացքում. ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012 թթ. ընթացքում ներառում է մի շարք ՀՀՄՍ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

ՀՀՄՍ 2-ի փոփոխությամբ տեղի է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

ՀՀՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՀՀՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

ՖՀՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեգմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում է, որ հաշվետու սեգմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատադրումը կազմակերպության ակտիվների հետ պետք է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեգմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

ՖՀՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՖՀՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՀՄՍ 39-ում և ՖՀՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց գեղջման չափման հնարավորության կասեցման, եթե գեղջման ազդեցությունը նշանակալի չէ:

ՀՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների, համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թթ. ցիկլ. 2011-2013 թթ. ցիկլի տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների խմբի գույք հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում և հաշվառվում են՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ. Բանկը դեռևս չի կիրառել հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ները, որոնք հրապարակվել են, սակայն դեռևս չեն գործում:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Նոր կամ վերանայված ստանդարտ կամ մեկնաբանություն

Գործողության ամսաթիվը¹ -
Հետևյալ ամսաթվերի սկսվող
կամ դրանց հաջորդող տարեկան
ժամանակաշրջաններում

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ
ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով
հասույթ
ՖՀՄՍ 16. Վարձակալություն
Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 ստանդարտում. Չիրացված
վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների
ճանաչում

Հունվարի 1, 2018 թ.

Հունվարի 1, 2018 թ.

Հունվարի 1, 2019 թ.

Հունվարի 1, 2017 թ.

¹ Թույլատրվում է նոր կամ վերանայված ստանդարտների և մեկնաբանությունների վաղ կիրառումը:
ՖՀՄՍ 16-ը կարող է վաղ կիրառվել, եթե ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ
ստանդարտը նույնպես կիրառվել է:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը.** Բոլոր ճանաչված ֆինանսական ակտիվները, որոնք գտնվում են ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը» ստանդարտի շրջանակներում, պետք է հետազայում դասակարգվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենց ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքները, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում որպես կանոն չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:
- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը.** Ինչ վերաբերում է շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններին, ըստ ՖՀՄՍ 9-ի պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում: Ըստ ՀՀՄՍ 39-ի, շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի իրական

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

արժեքի փոփոխության ամբողջ գումարը ներկայացվում է շահույթում կամ վնասում:

- **Արժեգրվում.** Ինչ վերաբերում է ֆինանսական ակտիվների արժեգրվմանը, ՖՀՄՍ 9-ով պահանջվում է «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեգրվման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՀՀՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի կազմակերպությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալն այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Հեջավորման հաշվառում.** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որում պահպանվում են ներկայումս ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված հեջային հաշվառման մեխանիզմները: Ըստ ՀՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՀՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրել՝ առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՀՀՄՍ 15 Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ

ՀՀՄՍ 15-ը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՀՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՍ 18 *Հասույթ*, ՀՀՄՍ 11 *Կառուցման պայմանագրեր* և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ կազմակերպությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն կազմակերպությունն ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ կազմակերպությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՖՀՄՍ 15-ի, կազմակերպությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը փոխանցվում է հաճախորդին: ՖՀՄՍ 15-ում ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: ՖՀՄՍ 15-ով պահանջվում են նաև հասույթի գծով ավելի ընդլայնված բացահայտումներ:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ ՖՀՄՍ 15-ի կիրառումն ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մասով ներկայացված գումարների վրա:

ՖՀՄՍ 16 Վարձակալություն. ՖՀՄՍ 16-ով հաշվեկշռում ներկայացված վարձակալությունների մեծամասնությունը բերվում է մեկ միասնական մոդելի ներքո՝ նվազեցնելով տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև: Վարձատուի հաշվառումն, այնուամենայնիվ, մեծամասամբ մնում է անփոփոխ և պահպանվում է գործառնական ու ֆինանսական վարձակալությունների միջև տարբերակումը:

ՖՀՄՍ 16-ով վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Օգտագործման իրավունքով ակտիվը ճանաչվում է նույն կերպ, ինչ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները և համապատասխանաբար ճանաչվում է մաշվածություն, իսկ պարտավորության գծով հաշվեգրվում է տոկոս: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է վարձակալական վճարի ներկա արժեքով, որը ենթակա է վճարման վարձակալության ժամկետի ընթացքում զեղչելով այն վարձակալությանը բնորոշ դրույթաչափով, կամ վերջինիս անմիջական որոշումն անհնար լինելու դեպքում վարձակալն օգտագործում է կուտակային փոխառության տոկոսադրույթ:

Ինչ վերաբերում է ՀՀՄՍ 17-ին, վարձակալը դասակարգում է վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական՝ ըստ դրանց բնույթի: Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն այն դեպքում, եթե փոխանցվում են ակտիվի սեփականությանը բնորոշ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները: Այլապես, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձատուն ճանաչում է ֆինանսական եկամուտ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ հիմք ընդունելով զուտ ներդրման գծով կայուն պարբերական շահութաբերությունը: Վարձատուն ճանաչում է գործառնական վարձակալության գծով վճարները որպես եկամուտ գծային հիմունքով, կամ այլ պարբերական հիմունքով, եթե վերջինս ավելի լավ է արտացոլում համապատասխան ակտիվի օգտագործումից ակնկալվող օգուտների սպառման եղանակը:

Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ ՖՀՄՍ 16-ի կիրառումն ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մասով ներկայացված գումարների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն

ՀՀՄՍ 1-ի այս փոփոխություններով պարզաբանվում են էականության գործնական կիրառության խնդիրները: ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունը գործում է 2016 թ. հունվարի 1-ին սկսող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար և թույլատրվում է դրա ավելի վաղ կիրառումը: Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

այս փոփոխությունների կիրառումն էական ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում

ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրություն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում, երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016 թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Բանկն իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Բանկի ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և, հետևաբար, չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014 թթ. ցիկլ

2012-2014 թթ. ցիկլի ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՀՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՀՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները տրամադրում են լրացուցիչ ուղեցույց ՀՀՄՍ 5-ում այն մասին, թե երբ է ընկերությունը վերադասակարգում ակտիվը (կամ օտարվող խումբը) վաճառքի համար պահվող ակտիվից դեպի սեփականատերերին բաշխման ենթակա (կամ հակառակը): Փոփոխությունները պարզաբանում են, որ նման փոփոխությունը պետք է համարվի որպես օտարման նախնական պլան, և հետևաբար, ՀՀՄՍ 5-ով նախատեսված՝ վաճառքի պլանի փոփոխությանը վերաբերող պահանջները չեն կիրառվում: Այս փոփոխությունը նաև պարզաբանում է, թե որ դեպքերում է դադարեցվում բաշխման համար պահվող ակտիվների հաշվառումը:

ՀՀՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից:

ՀՀՄՍ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ դրույթաչափերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների գեղջատուկուսի գնահատման համար, պետք է որոշվեն՝ ելնելով շուկայում բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերի եկամտաբերությունից՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերի շուկայի ընդգրկման գնահատականը պետք է կատարվի արժույթի մակարդակով (այսինքն՝ այն նույն արժույթով, որով վճարվելու են հատուցումները): Այն արժույթների համար, որոնց գծով առկա չէ խորը շուկա, ինչպիսիք են՝ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, անհրաժեշտ է կիրառել տվյալ արժույթով գնանշված պետական պարտատոմսերի շուկայական եկամտաբերությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

ՀՀՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

**Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)**

Ֆինանսական հաշվետվություններին այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Բանկի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 12 ստանդարտում. Չիրացված վնասների գծով հետաձգված հարկային ակտիվների ճանաչում

Այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ պարտքային գործիքների գծով չիրացված օգուտները ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով, իսկ հարկային նպատակներով՝ ինքնարժեքով չափելը կարող է առաջացնել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններ: Փոփոխություններով նաև պարզաբանվում է, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի սահմանափակում ապագա հնարավոր հարկվող շահույթի գնահատականները, և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունները ապագա հարկվող շահույթի հետ համեմատելիս, ապագա հարկվող շահույթը չի ներառում հարկային նվազեցումները, որոնք արդյունք են այդ նվազեցվող ժամանակային տարբերությունների հակադարձման: Այս փոփոխությունները կիրառելի են հետադարձ կերպով և ուժի մեջ են մտնում 2017 թ. հունվարի 1-ից: Թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:

Բանկի ղեկավարությունն ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 12-ի կիրառումն ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՀՀՄՍ 12-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրել՝ առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

5. Միացում և ձեռքբերում

Տարվա ընթացքում իրականացվել է ԲՏԱ բանկի ձեռքբերում և միացում Բանկի հետ: 2016 թ. օգոստոսի 24-ի դրությամբ բոլոր ակտիվներն ու պարտավորություններն անցան Բանկին: Ձեռք բերված ակտիվներն ու պարտավորությունները ներկայացված են ստորև:

Ակտիվներ	Օգոստոսի 24, 2016 թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,186,727
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	848,368
Վարկեր և կանխավճարներ հաճախորդներին	3,653,836
Հիմնական միջոցներ	490,882
Ոչ նյութական ակտիվներ	116,696
Այլ ակտիվներ	148,692
Ընդամենը ակտիվներ	8,445,201
Պարտավորություններ՝	
Պարտավորություններ ֆինանսական հաստատությունների նկատմամբ	415,471
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	2,268,100
Այլ պարտավորություններ	110,562
Ընդամենը պարտավորություններ	2,794,133
Ձեռք բերված զուտ ակտիվներ	5,651,068

Միացման արդյունքում կանոնադրական կապիտալն ավելացել է 1,102,965 հազար դրամով, իսկ Էմիսիոն եկամուտները՝ 4,919,583 հազարով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

6. Չուտ տոկոսային եկամուտ նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները

	2016 թ.	2015 թ.
Տոկոսային եկամուտ.		
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ`		
- Հաճախորդներին տրված վարկեր	9,408,361	8,248,220
- Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	337,872	413,252
- Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	139,121	128,183
- Այլ տոկոսային եկամուտ	11,469	86
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	9,896,823	8,789,741
Իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ		
- Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	1,463,126	1,068,268
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ` իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով	1,463,126	1,068,268
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	11,359,949	9,858,009
Տոկոսային ծախս.		
Տոկոսային ծախս ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով`		
- Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հաճախորդներին	2,946,861	2,573,520
- Ավանդներ և մնացորդներ բանկերում	1,228,814	804,429
- Հետզնման պայմանագրեր	658,428	1,033,870
- Ստորադաս փոխառություն	612,305	394,836
- Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից	237,627	194,448
- Վարկեր միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից	156,891	315,983
- Այլ տոկոսային ծախս	15,153	-
Ընդամենը տոկոսային ծախս	5,856,079	5,317,086
Չուտ տոկոսային եկամուտ` նախքան տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստները	5,503,870	4,540,923

7. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

	2016 թ.	2015 թ.
Հաշվարկային փոխանցումների վճար	1,181,605	698,022
Դրամարկղային գործառնություններ	152,409	155,648
Վճարային քարտերով գործառնություններ	106,232	441,285
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	31,890	23,635
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	6,839	13,467
Այլ կոմիսիոն եկամուտներ	1,010	128,851
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտներ	1,479,985	1,460,908
Հաշվարկային փոխանցումների վճար	163,333	134,741
Պլաստիկ քարտերով գործառնություններ	138,988	194,613
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններ	39,666	23,383
Թղթակցային հաշիվների սպասարկման վճար	5,024	4,549
Այլ կոմիսիոն ծախսեր	18,678	28,786
Ընդամենը կոմիսիոն ծախսեր	365,689	386,072

8. Չուտ արտարժույթային եկամուտ

	2016 թ.	2015 թ.
Արտարժույթի փոխարկումից օգուտ	659,504	117,403
Արտարժույթի առթ ու վաճառքից զուտ օգուտ/(վնաս)	(57,559)	768,188
Ընդամենը զուտ եկամուտ արտարժույթային գործառնություններից	601,945	885,591

9. Այլ եկամուտ

	2016 թ.	2015 թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	404,075	290,758
Հիմնական միջոցների վաճառքից օգուտ	82,573	-
Եկամուտ դրամաշնորհներից	507	507
Թանկարժեք մետաղների վաճառքից և վերագնահատումից օգուտ	33	1,969
Այլ եկամուտ	53,325	104,762
Ընդամենը այլ եկամուտներ	540,513	397,996

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

10. Տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ

	2016 թ.	2015 թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր (ծան. 17)	(569,311)	(385,930)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ (ծան. 16)	5,049	27,330
Ընդամենը տոկոսակիր ակտիվների գծով (արժեզրկումից կորուստներ)/արժեզրկման հակադարձումներ	(564,262)	(358,600)

11. Անձնակազմի գծով ծախսեր

	2016 թ.	2015 թ.
Աշխատավարձ և այլ վճարներ	3,511,314	3,338,583
Ընդամենը անձնակազմի գծով ծախս	3,511,314	3,338,583

12. Այլ ծախսեր

	2016 թ.	2015 թ.
Գովազդի և ներկայացուցչական ծախսեր	499,397	296,702
Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	420,831	300,167
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	414,859	274,344
Ինկասացիոն ծառայությունների գծով ծախսեր	300,537	258,371
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	231,657	198,049
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	116,468	96,876
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	104,876	67,887
Ապահովագրության գծով ծախսեր	97,125	84,999
Անվտանգության գծով ծախսեր	88,285	67,379
Գրասենյակային ծախսեր	72,200	81,981
Պլաստիկ քարտերի գծով կատարված ծախսեր	62,138	44,531
Գործուղման ծախսեր	47,949	44,700
Հիմնական միջոցների օտարումից վնասներ	-	4,625
Մասնագիտական ծառայություններ	-	15,459
Այլ գործառնական ծախսեր	294,240	143,268
Ընդամենը այլ ծախսեր	2,750,562	1,979,338

13. Շահութահարկի գծով ծախսեր

	2016 թ.	2015 թ.
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	219,370	144,049
Նախորդ տարիների հարկի գծով ծախս	-	499
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	(33,828)	19,728
Ընդամենը շահութահարկի գծով ծախս	185,541	164,276

Հայաստանի Հանրապետությունում շահութահարկի դրույքաչափը կազմում է 20% (2015 թ.՝ 20%): ՀՀ հարկային օրենսդրության և ՖՀՄՍ-ի միջև եղած տարբերությունները մի շարք ակտիվների և պարտավորությունների գծով առաջ են բերում ժամանակավոր տարբերություններ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման նպատակներով դրանց հաշվեկշռային արժեքների և հարկման բազայի միջև: Հետաձգված շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է՝ կիրառելով 20% հիմնական դրույքաչափը:

Ստորև ներկայացվում է շահութահարկի գծով ծախսի և հաշվապահական շահույթի միջև փոխկապակցվածությունը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2016 թ.	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	2015 թ.	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթ մինչև հարկումը	775,912		613,542	
Շահութահարկ՝ 20% դրույթաչափով	155,182	20	122,708	20
Հարկվող եկամուտ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գործարքներից	(66,177)	(9)	(656)	-
Չնվազեցվող ծախսեր	216,925	27	79,973	13
Արտարժույթի փոխարկումից (օգուտ)/վնաս	(120,389)	(16)	(23,481)	(4)
Այլ չհարկվող եկամուտ և արտոնություններ	-	-	(14,867)	(2)
Ընթացիկ տարում ճանաչված ճշգրտում նախորդ տարվա ընթացիկ հարկերի գծով	-	-	499	-
Շահութահարկի գծով ծախս	185,541	22	164,276	27

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկ.

	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	106,406	(1,439)	-	104,967
Հաճախորդներին տրված վարկեր	31,958	45,867	-	77,825
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	138,364	44,428	-	182,792
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(3,856)	-	(337,062)	(340,918)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(14,476)	(2,500)	-	(16,976)
Պայմանական պարտավորություններ	(11,005)	(2,800)	-	(13,805)
Հիմնական միջոցներ	(3,583)	(5,300)	(827,432)	(836,315)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(32,920)	(10,600)	(1,164,494)	(1,208,014)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/ (պարտավորություն)	105,444	33,828	(1,164,494)	(1,025,222)

	2014 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կուտակված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	99,616	6,790	-	106,406
Հաճախորդներին տրված վարկեր	23,616	8,342	-	31,958
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	123,232	15,132	-	138,364
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	(64,261)	(28,846)	89,251	(3,856)
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(10,204)	(4,272)	-	(14,476)
Պայմանական պարտավորություններ	(8,143)	(2,862)	-	(11,005)
Հիմնական միջոցներ	(4,703)	1,120	-	(3,583)
Ընդամենը հետաձգված հարկային պարտավորություն	(87,311)	(34,860)	89,251	(32,920)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվ	35,921	(19,728)	89,251	105,444

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

14. Մեկ բաժնետոմսին ընկնող շահույթ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Տարվա շահույթ	590,371	449,266
Սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին քանակ	1,852,533	933,335
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող բազային շահույթ	0.32	0.48
Սովորական բաժնետոմսերի նոսրացված քանակը	1,852,533	963,734
Մեկ բաժնետոմսին ընկնող նոսրացված շահույթ	0.32	0.47

15. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում	13,197,181	2,165,622
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	10,044,520	16,251,012
Կանխիկ դրամական միջոցներ	8,818,128	9,133,956
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32,059,829	27,550,590

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թղթակցային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում ներառում են նաև ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխված պարտադիր նվազագույն պահուստները, որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրավված դրամային և արտարժույթով որոշ միջոցների համար Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված կարգի համաձայն: Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ, սակայն պահուստավորման նվազագույն չափը չպահպանելը կարող է հանգեցնել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից տույժերի կիրառման: ՀՀ ԿԲ-ում ունեցած դրամական միջոցների, այլ դրամական տեղաբաշխումների, թղթակցից հաշիվների ավանդների և պարտադիր պահուստների համար Բանկը տոկոսներ չի ստանում:

Դրամական միջոցներից և դրանց համարժեքներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

16. Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ	5,709,384	3,585,216
Վարկային քարտերով վճարումների ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	1,520,000	1,520,000
Վճարային համակարգերով ստացվելիք գումարներ	503,187	406,331
Այլ կազմակերպություններում դեպոնացված գումարներ	183,901	118,615
Բանկերում դեպոնացված գումարներ	82,402	83,781
Բաժնետիրական կապիտալի համալրման նպատակով ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներ, ծան. 30	-	1,145,316
Ֆինանսական կազմակերպություններից ստացման ենթակա այլ գումարներ	255,023	273,924
	8,253,897	7,133,183
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	-	(5,049)
Ընդամենը պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,253,897	7,128,134

2016 և 2015 թթ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ» տողում ներառված են Բանկի կողմից տրամադրված երաշխիքային գումարները՝ 53,726 հազար ՀՀ դրամ գումարով VISA վճարահաշվարկային համակարգով, 75,454 հազար ՀՀ դրամ MasterCard վճարահաշվարկային համակարգով գործառնություններ իրականացնելու նպատակով (2015 թ.-ի համապատասխանաբար 53,553 հազար ՀՀ դրամ գումարով և 65,062 հազար ՀՀ դրամ գումարով):

Ավանդային հաշիվները ՀՀ ԿԲ-ում իրենցից ներկայացնում են Արժա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով արժեզրկման կորուստների հատկացումների շարժը հետևյալն է.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	Ընդամենը
2015 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	32,379
Տարվա հակադարձում	(27,330)
2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,049
2016 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5,049
Տարվա հակադարձում	(5,049)
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

17. Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	64,138,385	51,461,492
Օվերդրաֆտ	12,455,757	8,716,139
	76,594,142	60,177,631
Նվազեցում՝ վարկերի արժեզրկման պահուստների գծով	(1,546,483)	(1,002,391)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	75,047,659	59,175,240

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը կազմում է 20.58% ՀՀ դրամով վարկերի համար (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 20.40 %) և ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով վարկերի համար՝ 12.8% (2015 թ.՝ 12.57%):

2016 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի կենտրոնացում երրորդ անձանց տրամադրված վարկերի գծով 14,986,273 հազար ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 25.90%) ընդհանուր գումարով, (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 14,986,273 հազար ՀՀ դրամ կամ համախառն վարկային պորտֆելի 24.90%): Այդ վարկերի համար ձևավորվել է 149,863 հազար ՀՀ դրամի չափով պահուստ (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 149,863 հազար ՀՀ դրամ):

Վարկերն ըստ ոլորտների ներկայացված են ստորև.

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	23,870,621	18,876,453
Առևտուր	9,622,131	9,206,363
Արտադրություն	11,343,639	10,716,641
Շինարարություն	4,161,999	3,216,232
Հիփոթեքային	4,866,215	4,268,965
Գյուղատնտեսություն	1,381,248	1,939,702
Այլ ճյուղեր	21,348,289	11,953,275
	76,594,142	60,177,631
Նվազեցում՝ արժեզրկման պահուստների գծով	(1,546,483)	(1,002,391)
Ընդամենը վարկեր	75,047,659	59,175,240

Վարկերն ըստ աշխարհագրական համակենտրոնացման ներկայացված է ծան. 35-ում:

Վճարման ենթակա վարկերի որակական վերլուծությունը ներկայացված է ստորև.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Չուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	23,053,833	325,568	22,728,265	1.4%
- 1-ից 30 օր	129,580	13,406	116,174	10.3%
- 31-ից 60 օր	157,642	17,365	140,277	11.0%
- 61-ից 90 օր	109,617	11,994	97,623	10.9%
- 91-ից 180 օր	294,984	63,569	231,415	21.5%
- 180 օրից ավել	124,965	63,266	61,698	50.6%
Ընդամենը	23,870,621	495,168	23,375,453	2.1%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	10,504,517	135,022	10,369,495	1.3%
- 1-ից 30 օր	18,619	2,038	16,581	10.9%
- 31-ից 60 օր	134,692	31,637	103,055	23.5%
- 61-ից 90 օր	19,639	3,687	15,952	18.8%
- 91-ից 180 օր	77,498	17,734	59,764	22.9%
- 180 օրից ավել	588,674	211,709	376,965	36%
Ընդամենը	11,343,639	401,827	10,941,812	2.9%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	9,606,897	96,069	9,510,828	1.0%
- 1-ից 30 օր	4,287	514	3,773	12.0%
- 31-ից 60 օր	10,947	1,314	9,633	12.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	9,622,131	97,897	9,524,234	1.0%
Շինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	4,866,215	48,662	4,817,553	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
- 180 օրից ավել	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	4,866,215	48,662	4,817,553	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	4,102,821	49,611	4,053,210	1.2%
- 1-ից 30 օր	14,447	1,445	13,002	10.0%
- 31-ից 60 օր	10,096	1,192	8,904	11.8%
- 61-ից 90 օր	5,175	517	4,658	10.0%
- 91-ից 180 օր	8,980	2,038	6,942	22.7%
- 180 օրից ավել	20,480	12,288	8,192	60.0%
Ընդամենը	4,161,999	67,091	4,094,908	1.6%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,381,248	27,396	1,353,852	2.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	0.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	0.0%
- 61-ից 90 օր	-	-	-	0.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	0.0%
Ընդամենը	1,381,248	27,396	1,353,852	2.0%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	21,185,869	357,729	20,828,140	1.7%
- 1-ից 30 օր	27,719	2,884	24,835	10.4%
- 31-ից 60 օր	38,751	4,162	34,589	10.7%
- 61-ից 90 օր	8,986	1,154	7,832	12.8%
- 91-ից 180 օր	24,780	5,211	19,569	21.0%
- 180 օրից ավել	62,184	37,302	24,882	60.0%
Ընդամենը	21,348,289	408,442	20,939,847	1.9%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	76,594,142	1,546,483	75,047,659	2.01%

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				Համախառն վարկերի արժեզրկման պահուստ
	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման գծով պահուստ	Զուտ վարկեր	
Սպառողական				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	18,428,482	226,699	18,201,783	1.2%
- 1-ից 30 օր	133,636	22,938	110,698	17.2%
- 31-ից 60 օր	57,424	5,773	51,651	10.1%
- 61-ից 90 օր	55,932	5,498	50,434	9.8%
- 91-ից 180 օր	99,069	21,262	77,807	21.5%
- 180 օրից ավել	101,910	51,242	50,668	50.3%
Ընդամենը	18,876,453	333,412	18,543,041	1.8%
Առևտուր				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	10,264,384	108,198	10,156,186	1.1%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	452,257	157,200	295,057	34.8%
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	10,716,641	265,398	10,451,243	2.5%
Արտադրություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	9,184,161	91,842	9,092,319	1.0%
- 1-ից 30 օր	2,303	230	2,073	10.0%
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	4,909	491	4,418	10.0%
- 91-ից 180 օր	10,245	2,049	8,196	20.0%
- 180 օրից ավել	4,745	2,372	2,373	50.0%
Ընդամենը	9,206,363	96,984	9,109,379	1.1%
Հինարարություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	-	-	-	-
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	-	-	-	-
Ընդամենը	4,268,965	42,690	4,226,275	1.0%
Հիփոթեքային				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	3,197,640	39,728	3,157,912	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	2,028	203	1,825	10.0%
- 61-ից 90 օր	4,712	521	4,191	11.1%
- 91-ից 180 օր	3,231	775	2,456	24.0%
- 180 օրից ավել	8,621	4,975	3,646	57.7%
Ընդամենը	3,216,232	46,202	3,170,030	1.4%
Գյուղատնտեսություն				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	1,914,548	37,983	1,876,565	2.0%
- 1-ից 30 օր	4,485	538	3,947	12.0%
- 31-ից 60 օր	1,707	210	1,497	12.3%
- 61-ից 90 օր	934	144	790	15.4%
- 91-ից 180 օր	11,765	2,946	8,819	25.0%
- 180 օրից ավել	6,263	3,758	2,505	60.0%
Ընդամենը	1,939,702	45,579	1,894,123	2.3%
Այլ ոլորտներ				
Ոչ ժամկետանց ժամկետանց՝	11,901,529	147,029	11,754,500	1.2%
- 1-ից 30 օր	-	-	-	-
- 31-ից 60 օր	-	-	-	-
- 61-ից 90 օր	1,940	194	1,746	10.0%
- 91-ից 180 օր	-	-	-	-
- 180 օրից ավել	49,806	24,903	24,903	50.0%
Ընդամենը	11,953,275	172,126	11,781,149	1.4%
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	60,177,631	1,002,391	59,175,240	1.7%

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված է 2016 և 2015 թթ. վարկերի արժեզրկման փոփոխությունների վերլուծությունը:

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2016 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	333,412	265,398	96,984	42,690	46,202	45,579	172,126	1,002,39
Տարվա ծախս	158,500	331,809	29,894	13,500	5,180	13,500	16,928	569,311
Դուրսգրված գումարներ	(259,908)	(196,500)	(29,800)	(7,860)	-	(31,683)	(18,590)	(544,341)
Վերականգնումներ	263,164	1,120	819	332	15,709		237,978	519,122
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	495,168	401,827	97,897	48,662	67,091	27,396	408,442	1,546,483
Անհատական արժեզրկում	14,565	342,000	-	-	7,550	-	-	364,115
Խմբային արժեզրկում	480,603	59,827	97,897	48,662	59,541	27,396	408,442	1,182,368
Անհատապես արժեզրկված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուսին մասնահանումները	94,615	680,500	-	-	10,680	-	-	785,795
Արժեզրկման պահուստին մասնահանումներ	(14,587)	(342,000)	-	-	(7,550)	-	-	(364,137)
Անհատապես արժեզրկված վարկերը անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստին մասնահանումներից հետո	80,028	338,500	-	-	3,130	-	-	421,658

Մեկ փոխառուի մասով առկա էր Արբիտրաժային դատարանի որոշումը, որի հիման վրա առաջին ատյանի դատարանը տվել է կատարողական թերթ, որը վարկառուի կողմից բողոքարկվել է նախ վերաքննիչ դատարան (վերաքննիչ դատարանը թողել է անփոփոխ), ապա ՀՀ վճռաբեկ դատարան:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ դատական գործընթացը դեռևս ընթացքում էր: Դեկլարությունն ակնկալում է, որ հետագա հայցադիմումները ևս կմերժվեն և գրավը իրավական փաստաթղթերով կձևակերպվի որպես Բանկի սեփականություն: Վարկի գումարի չմարված մնացորդը 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմում 613,800 հազար ՀՀ դրամ՝ նախքան արժեզրկման գծով պահուստին մասնահանումը՝ 204,087 հազար ՀՀ դրամ գումարով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	Սպառողական	Առևտուր	Արտադրություն	Շինարարություն	Հիփոթեքային	Գյուղատնտեսություն	Այլ	Ընդամենը
2015 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	307,276	116,537	72,726	14,791	48,064	35,664	141,500	736,558
Մասնահանումներ պահուստին տարվա ընթացքում	162,686	124,369	24,258	27,899	9,920	11,283	25,515	385,930
Դուրսգրված գումարներ	(296,654)	(10,030)	(4,727)	-	(11,782)	(15,829)	(313)	(358,035)
Վերականգնումներ	160,104	34,522	4,727	-	-	14,461	5,424	237,938
2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	333,412	265,398	96,984	42,690	46,202	45,579	172,126	1,002,391
Անհատական արժեգրվում	13,987	204,087	-	-	4,976	-	-	223,050
Խմբային արժեգրվում	319,425	61,311	96,984	42,690	41,226	45,579	172,126	779,341
Անհատապես արժեգրված վարկերը մինչև անհատապես գնահատված արժեգրվման պահուստին	91,187	547,312	-	-	8,621	-	-	647,120
Արժեգրվման պահուստին մասնահանումներ	(13,987)	(204,087)	-	-	(4,976)	-	-	(223,050)
Անհատապես արժեգրված վարկերը անհատապես գնահատված արժեգրվման պահուստին մասնահանումներից հետո	77,200	343,225	-	-	3,645	-	-	424,070

Գրավի առարկայի վերլուծությունը դիտարկվում է ծան. 35-ում: Առգրավված ակտիվները ներկայացված են ծան. 22-ում:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

18. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	2,379,734	84,751
Ոչ պետական արժեթղթեր	416,305	-
	2,796,039	84,751
Կապիտալի գործիքներ		
ՀՀ-ում գործող ընկերությունների արժեթղթեր	83,216	251,510
ՀՀ-ից դուրս գործող ընկերությունների արժեթղթեր	-	1,952
	83,216	253,462
Ընդամենը Բանկի կողմից պահվող	2,879,255	338,213
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր, ծան 19		
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	13,169,605	8,244,031
Ոչ պետական արժեթղթեր	-	283,757
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	13,169,605	8,527,788
Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	16,048,860	8,866,001

Պետական պարտքային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են Հայաստանի ֆինանսների նախարարության կողմից թողարկված արժեթղթեր տարեկան արժեկտրոնային ֆիքսված տոկոսադրույքով, որը տատանվում է 8%-ի և 13%-ի միջակայքում (2015 թ.՝ տարեկան 10 – 13%) և որն ուժի մեջ է 2016 – 2036 թթ. (2015 թ.՝ 2015 – 2032 թթ.): Այս գործիքների իրական արժեքը չափվում է օգտագործելով գնահատման տեխնիկա՝ հիմնված տվյալ պահին գործող տոկոսադրույքների վրա, որպես տվյալ ֆինանսական գործիքի ապագա դրամական հոսքերի գեղջատուկոս: Հայաստանի Հանրապետությունում գործող կազմակերպությունների բաժնետոմսերի գծով բաժնային գործիքներն իրենցից ներկայացնում են չգնանշված ընկերություններում բաժնային գործիքներ՝ հաշվառված ինքնարժեքով և ճշգրտված արժեգրկումից կորուստներով, քանի որ դրանց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Այսպիսի ներդրումների համար շուկա չկա և Բանկը մտադիր է դրանք պահել երկարաժամկետ կտրվածքով: Տես՝ ծան. 19 հաշվետու ժամանակաշրջանում ճանաչված լրացուցիչ բաժնային գործիքների վերաբերյալ:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեգրկված չէ:

19. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Բանկն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխառվածություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Բանկի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Բանկի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ֆինանսական ոլորտում գործող կազմակերպությունների հետ 4,552,427 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 832,166 հազար ՀՀ դրամ): 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը, որոնք իրենցից ներկայացնում են պետական պարտքային արժեթղթեր, կազմում էր 4,649,693 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ՝ 856,786 հազար ՀՀ դրամ): Բանկը պարտավոր է վերադարձնել համարժեք գումարի արժեթղթեր:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Հետգնման պայմանագրեր

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ վաճառքի համար մատչելի սեփական ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	13,169,605	8,527,788
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերով որպես գրավ ստացված վերագրավադրված ակտիվների իրական արժեքը	4,649,693	856,786
Ընդամենը հետգնման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	17,819,298	9,384,574
Հարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	13,224,755	9,104,678

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքում ներառված հարակից պարտավորությունները հետգնման պայմանագրերի գծով իրենցից ներկայացնում են ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ ստորագրված հետգնման պայմանագրեր:

20. Հիմնական միջոցներ

	Հող և շենքեր	Փոխադ- րամիջոց	Համա- կարգչային սարք.	Կապիտալ ներդրումներ վարձակալ- ված հիմնական միջոցներում	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք կամ վերագնահատված գումար						
1 հունվարի 2015 թ.	3,815,290	502,817	1,834,340	166,284	1,396,668	7,715,399
Ավելացումներ	260,834	140,860	60,767	8,925	64,121	535,507
Օտարումներ	(15,033)	(89,447)	(67,511)	(1,062)	(29,533)	(202,586)
31 դեկտեմբերի 2015 թ.	4,061,091	554,230	1,827,596	174,147	1,431,256	8,048,320
Ձեռքբերում միացմամբ	438,624	42,887	115,208	8,577	319,398	924,694
Ավելացումներ	573,090	198,110	202,763	33,297	117,094	1,124,354
Փոխանցում	-	-	(904)	-	904	-
Վերագնահատում	4,137,161	-	-	-	-	4,137,161
Օտարումներ	(2,350,351)	(160,030)	(2,060)	-	(96,151)	(2,608,592)
31 դեկտեմբերի 2016 թ.	6,859,615	635,197	2,142,603	216,021	1,772,501	11,625,937
Կուտակված մաշվածություն						
1 հունվարի 2015 թ.	1,354,494	164,975	1,263,269	47,002	844,626	3,674,366
Մաշվածության ծախս	45,756	56,896	159,144	10,536	99,660	371,992
Օտարումներ	-	(38,720)	(63,759)	(185)	(29,160)	(131,824)
31 դեկտեմբերի 2015 թ.	1,400,250	183,151	1,358,654	57,353	915,126	3,914,534
Ձեռքբերում միացմամբ	68,146	22,359	93,694	3,142	246,471	433,812
Մաշվածության ծախս	129,534	62,924	166,914	10,777	114,748	484,897
Օտարումներ	(1,479,913)	(91,257)	(2,048)	-	(71,150)	(1,644,368)
31 դեկտեմբերի 2016 թ.	118,017	177,177	1,617,214	71,272	1,205,195	3,188,875
Չուտ հաշվեկշռային արժեք						
31 դեկտեմբերի 2016 թ.	6,741,598	458,020	525,389	144,749	567,306	8,437,062
31 դեկտեմբերի 2015 թ.	2,660,841	371,079	468,942	116,794	516,130	4,133,786
1 հունվարի, 2015 թ.	2,460,796	337,842	571,071	119,282	552,042	4,041,033

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների սկզբնական արժեքը կազմում է 1,180,752 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ.՝ 1,050,144 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկի շինությունները նշված են իրենց վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը՝ վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ, հանած հետագա կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Բանկի շինությունների իրական արժեքի գնահատումները սահմանվել են 2016 թվականի մարտի 31-ին, որը գրեթե համապատասխանում է հաշվետու շրջանի սկզբի իրական արժեքին: Գնահատումը կատարվել է Բանկի հետ առնչություն չունեցող անկախ գնահատողի կողմից: Շենք-շինությունների վերագնահատված արժեքը սահմանվել է համաձայն շուկայական և եկամտային մոտեցումների:

Շուկայական մոտեցումը հիմնվում է համեմատելի գույքի գնահատման օրվա դրությամբ հասանելի շուկայական գնի վրա: Կիրառվել են հետևյալ ճշգրտումները՝ արտացոլելու տվյալ գույքի և համեմատելի գույքի տարբերությունները. վաճառքի գին-հայտարարված գին հարաբերակցություն (-15%), տարածքի ճշգրտում (մինչև 20%), ներքին հարդարման աստիճան և բանկի սարքավորումների ճշգրտում (5-10%):

Եկամտային մոտեցման դեպքում կիրառվել է ուղղակի կապիտալացման մեթոդը: Եկամտային մոտեցմամբ շինությունների արժեքի սահմանման համար կիրառվել են հետևյալ ենթադրությունները. բոլոր շինությունների զբաղվածությունն ընդունվել է 90 տոկոս, գործառնական ծախսերը՝ շինությունների արդյունավետ համախառն եկամտի 20 տոկոսը, իսկ կապիտալացման տոկոսադրույքը հաշվարկվել է 7.75%:

Շինությունների վերագնահատված արժեքին նպատակով իրական արժեքի որոշումն իրենից ներկայացնում է մակարդակ 3-ի գնահատումները:

21. Ոչ նյութական ակտիվներ

	Լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
1 հունվարի 2015 թ.	129,083	37,544	14,407	181,034
Ավելացումներ	3,731	-	-	3,731
31 դեկտեմբերի 2015 թ.	132,814	7,544	14,407	184,765
Ձեռքբերում միացմամբ	14,406	85,822	16,468	116,696
Ավելացումներ	7,243	-	44,762	52,005
Օտարումներ	(300)	(1,261)	-	(1,561)
31 դեկտեմբերի 2016 թ.	154,163	122,105	75,637	351,905
Կուտակված ամորտիզացիա				
1 հունվարի 2015 թ.	57,194	21,710	7,109	86,013
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	12,187	2,248	1,201	15,636
31 դեկտեմբերի 2015 թ.	69,381	23,958	8,310	101,649
Ամորտիզացիայի գծով ծախս	14,062	4,653	1,839	20,5
Օտարումներ	(300)	(1,261)	-	(1,561)
31 դեկտեմբերի 2016 թ.	83,143	27,350	10,149	120,642
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2016 թ. դրությամբ	71,020	94,755	65,487	231,263
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2015 թ. դրությամբ	63,433	13,586	6,097	83,116
Չուտ հաշվեկշռային արժեք 1 հունվարի 2015 թ. դրությամբ	71,889	15,834	7,298	95,021

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

22. Այլ ակտիվներ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Աշխատակիցներին տրված հատուցումներ	37,609	55,296
Ստացվելիք գումարներ	37,550	19,785
Այլ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման կորուստ	(376)	(198)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	74,783	74,883
Կանխավճարներ և այլ դեբիտորական պարտք	645,728	116,973
Բռնագանձված գույք	492,847	83,100
Նյութեր	178,469	127,570
Թանկարժեք մետաղներ	443	476
Այլ ակտիվներ	118,559	23,767
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,436,046	351,886
Նվազեցված՝ արժեզրկման պահուստ	-	(3,167)
Ընդամենը ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,436,046	348,729
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,510,859	423,612

Այլ ակտիվների գծով արժեզրկման կորուստների պահուստի չարժը հետևյալն է.

	Ընդամենը
2015 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,435
Տարվա հակադարձում	(4,622)
Դուրս գրված գումարներ	(317)
Վերականգնում	4,671
2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,167
Տարվա հակադարձում	(3,550)
Վերականգնում	759
2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	376

23. ՀՀ կենտրոնական բանկից և կառավարությունից ստացված վարկեր

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից	2,982,513	2,759,398
Վարկեր ՀՀ կառավարությունից	6,487	4,775
Ընդամենը վարկեր ՀՀ Կենտրոնական բանկից և կառավարությունից	2,989,000	2,764,173

ՀՀ ԿԲ-ից և ՀՀ Կառավարությունից ստացված վարկերը ներկայացնում են վարկեր ստացված գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկային ծրագրի» ֆինանսավորման շրջանակներում, «Վերականգնվող էներգետիկա» և «Բնակարանային ֆինանսավորում» ծրագրերի շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկերը ներառում են վարկեր ստացված գերմանա-հայկական հիմնադրամի «Փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման ծրագրի» և «Տնտեսության կայունացման վարկավորում» ծրագրերի ֆինանսավորման շրջանակներում ներգրավված միջոցները:

ՀՀ ԿԲ-ից և կառավարությունից ստացված վարկերի արժույթը ՀՀ դրամն է: Տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 5,5%-ից 9% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2017 հունվարից մինչև 2020 թ. դեկտեմբերը:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

24. Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վարկեր և ավանդներ ֆինանսական կազմակերպություններից	13,663,835	10,608,996
Ֆինանսական կազմակերպությունների ընթացիկ հաշիվներ	260,230	447,693
Այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ	13,732	69,905
Այլ	68,265	59,008
Ընդամենը պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,006,062	11,185,602

2016 թ. և 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերը և ավանդներն իրենցից ներկայացնում են ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ բանկերից ստացված վարկեր և ավանդներ:

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորություններն արտահայտված են ՀՀ դրամով, եվրոյով և ԱՄՆ դոլարով, տարեկան ֆիքսված տոկոսադրույքը տատանվում է 0,5%-ից 15% միջակայքում, ժամկետայնությունը՝ 2016 թ. հունվարից մինչև 2018 թ. հունիսը (տես՝ ծան. 35-ը):

25. Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ

Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերը և ավանդները ներառում են Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկից (ՎԵԲԲ), Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկից (ՍԱԶԲ), Միջազգային ֆինանսական կորպորացիայի, Բյուլ Օրչարդ Մայքրոֆայնենս հիմնադրամի (The Blue Orchard Microfinance fund LLC), MSME BSA-ի և INCOFIN CVBA-ի կողմից ստացված վարկերը:

2016 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից վարկերի եւ ավանդների նկատմամբ միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույքը ՀՀ դրամով փոխառությունների գծով կազմում է 8,2% (2015 թ.՝ 13.46%), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար 6,50%՝ (2015 թ.՝ 6,70 %):

2016 թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ֆինանսական տարվա համար Բանկը չի ունեցել միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի կամ տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015 թ.՝ նույնը):

Ընդհանուր առմամբ, 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ֆինանսական որոշակի սահմանված պայմաններ ունեցող վարկերը, ներառյալ հաշվեգրված տոկոսները, ներկայացված են ստորև բերված աղյուսակում:

	Արժույթ	Ժամ-կետ	Անվանա- կան դրույք %	2016 թ. դեկտեմ- բերի 31	Անվանա- կան դրույք %	2015 թ. դեկտեմ- բերի 31
MSME BSA	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	6.89%	4,799,148	-	-
INCOFIN CVBA	ԱՄՆ դոլար	1-2 տարի	7.22%	2,881,211	-	-
Բյուլ Օրչարդ Մայքրոֆայնենս Հիմնադրամ	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	Libor 6մ+4.8%	2,397,415	-	-
GII	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	5.00%	2,395,841	-	-
Բյուլ Օրչարդ Մայքրոֆայնենս Հիմնադրամ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	Libor 6մ+5.5%	719,689	Libor 6մ+5.5%	1,451,945
FNSCA	ԱՄՆ դոլար	1-3 տարի	5.00%	479,158	-	-
ՎԶԵԲ	ՀՀ դրամ	1 տարի	8.20%	336,877	13.46%	1,001,202

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

ՍԱՀԲ	ԱՄՆ դոլար	1-5 տարի	-	-	Libor 6m+6%	544,403
Ասիական զարգացման բանկ	ԱՄՆ դոլար	1 տարի	4.25%	78,552	-	-
Ընդամենը				14,087,891		2,997,550

Բանկը պարտավոր է համապատասխանություն ապահովել վերոնշյալ փոխառու միջոցների գծով առկա ֆինանսական դրույթների հետ: Այդ դրույթները ներառում են սահմանված դրույթաչափերը, վարկ/կապիտալ հարաբերակցությունը և ֆինանսական գործունեության առնչվող մի շարք այլ տվյալներ: Բանկի կողմից չի արձանագրվել այս դրույթներից որևէ մեկի խախտում 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Բացառություն են կազմում հետևյալը.

Մեկ կողմի գծով ռիսկի ենթարկվածության գործակիցը՝ ՎՇԵԲ (2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ)

Բանկի իրացվելիության վիճակի վերլուծության նպատակով Բանկը միջազգային ֆինանսական հաստատություններից բոլոր փոխառությունները ներառել է ցպահանջ կատեգորիայում, քանի որ ըստ այդ հաստատությունների հետ ունեցած պայմանագրերի ներառում են, պարտավորությունների փոխադարձ չկատարման մասին դրույթներ (տես ծան. 35): Ղեկավարության հաստատուն համոզվածությունն այնպիսին է, որ նշված վարկերն ամբողջությամբ կմարվեն ըստ իրենց պայմանագրով նախատեսված ժամկետների:

26. Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Իրավաբանական անձ հաճախորդներ		
Ընթացիկ/հաշվարկային հաշիվներ	13,200,858	20,300,642
Ժամկետային ավանդներ	7,288,150	5,742,607
	20,489,008	26,043,249
Ֆիզիկական անձինք		
Ընթացիկ/ցպահանջ հաշիվներ	32,243,577	23,288,785
Ժամկետային ավանդներ	14,062,707	12,641,953
	46,306,284	35,930,738
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	66,795,292	61,973,987

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրավաբանական անձ հաճախորդների հանդեպ պարտավորությունները կազմում են 849,600 հազար ՀՀ դրամ գումարով ավանդներ (2015 թ.՝ 722,726 հազար ՀՀ դրամ), որոնք իրենցից ներկայացնում են վարկերի, ակրեդիտիվների, երաշխիքների և այլ հարակից գործիքների գծով ապահովվածություններ: Այդ ավանդների իրական արժեքը մոտ է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի տասը ամենամեծ հաճախորդների ավանդների ընդհանուր գումարը կազմում է 15,380,037 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ.՝ 21,085,895 հազար ՀՀ դրամ) կամ հաճախորդների միջոցների ընդհանուր գումարի 19% (2015 թ.՝ 34%):

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդների նկատմամբ ՀՀ դրամով պարտավորությունների գծով միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույթը կազմում է 5.8% (2015 թ.՝ 5.3%), ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և այլ ազատ փոխարկելի արտարժույթներով պարտավորությունների համար՝ 4.7 % (2015 թ.՝ 4.4%):

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չի ունեցել իր հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների մայր գումարի, տոկոսների չվճարումներ կամ այլ խախտումներ (2015 թ.՝ նույնպես):

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

27. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք	Պայմանական գումար	Ակտիվների իրական արժեք	Պարտավորությունների իրական արժեք
Առևտրային ածանցյալ գործիքներ						
Արտարժույթային սվոփեր	845,600	1,676	-	725,970	-	693
Ընդամենը ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ	845,600	1,676	-	725,970	-	693

Արտարժույթային սվոփի պայմանագրեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են արտարժույթի փոխանակման սվոփ պայմանագրերի գումարները հիմնական արտարժույթների կտրվածքով՝ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Ստորև ներկայացված արտարժույթով արտահայտված գումարները փոխարկվում են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքներով:

	Անվանական գումար	
	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
ԱՄՆ դոլարի առք, եվրոյի վաճառք	845,600	725,970
	845,600	725,970

28. Ստորադաս փոխառություն

Արժույթ	Ժամկետաշրջան	Անվանական դրույթաչափ, %	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սարիբեկ ԱՄՆ դոլար	05/04/2025	9.50%	1,703,462	1,702,379
Սուբիասյան Էդուարդ ԶԶ դրամ	20/03/2025	14.00%	1,210,098	1,210,404
Սուբիասյան Խաչատուր ԶԶ դրամ	17/04/2025	14.00%	1,512,623	1,512,821
Սարիբեկ ԱՄՆ դոլար	04/04/2023	10.50%	973,989	-
			5,400,172	4,425,604

Ստորադաս փոխառության թողարկման արդյունքում ստացված գումարներն ուղղվել են Բանկի կապիտալի համալրմանը և ներառվել են Բանկի լրացուցիչ կապիտալում (տես նաև ծան. 36):

29. Այլ պարտավորություններ

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Անհատների նկատմամբ պարտավորություններ	243,094	173,999
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ	72,789	52,823
Վճարման ենթակա գումարներ	64,643	92,586
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	380,526	319,408
Աշխատակիցներին վճարվելիք հատուցումներ	524,833	474,496
Վճարման ենթակա հարկեր, բացի շահութահարկից	177,852	148,921
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,335	-
Ընդամենը ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	704,020	623,417
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	1,084,546	942,825

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

30. Սեփական կապիտալ

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում էր 4,631,333 հազ. դրամ (2015 թ.՝ 2,333,338 հազ. դրամ): Համաձայն կանոնադրության, համալրված բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է թվով 1,852,533 հատ սովորական անվանական բաժնետոմսերից՝ յուրաքանչյուրը համապատասխանաբար 2,500 դրամ անվանական արժեքով: 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի թողարկման ենթակա կապիտալը բաղկացած է եղել 2,500 դրամ անվանական արժեքով 919,198 հատ հասարակ բաժնետոմսից (2015 թ.՝ 1,066,665 հատ սովորական բաժնետոմս՝ 2,500 դրամ անվանական արժեքով):

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի բաժնետերերն են.

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %	Վճարված բաժնետիրական կապիտալ	Ընդամենը վճարված կապիտալի %
Սարիբեկ Սուքիասյան	1,450,533	31.3	527,573	22.6
Խաչատուր Սուքիասյան	637,734	13.8	455,413	19.5
Ռոբերտ Սուքիասյան	536,771	11.6	357,598	15.3
Էդուարդ Սուքիասյան	492,774	10.6	49,040	2.1
Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկ	350,129	7.6	466,670	20.0
ԲՏԱ բանկի բաժնետերեր	343,070	7.2		
Այլ բաժնետերեր	820,322	17.9	477,044	20.5
	4,631,333	100.0	2,333,338	100.0

2016 թվականի մարտի 7-ին Բաժնետերերի գլխավոր նիստին որոշում կայացվեց ավելացնել Բանկի բաժնետիրական կապիտալը՝ 2,333,338 հազար դրամից մինչև 3,167,023 հազար դրամ, և համապատասխանաբար փոփոխել Բանկի կանոնադրությունը: Մինչև հանդիպման օրը թողարկվելիք բաժնետոմսերի համար ստացված կանխավճարները, որոնք կազմել են 4,001,688 հազար դրամ, ներկայացնելով 333,474 թողարկման ենթակա բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 2,500 դրամ անվանական արժեքով, օգտագործվել են բաժնետիրական կապիտալի մեծացման նպատակով: Անվանական արժեքի (2,500 դրամ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց) և ստացված գումարի (12,000 դրամ յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց) իրական արժեքի տարբերությունը ճանաչվեց որպես էմիսիոն եկամուտ, որը կազմեց 3,168,003 հազար դրամ թողարկված բոլոր բաժնետոմսերի համար: 2016 թվականի մարտի 18-ին ՀՀ ԿԲ-ն հաստատեց փոփոխված կանոնադրությունը:

Տարվա ընթացքում Բանկը հայտարարել և սկսել է 409,837 նոր բաժնետոմսերի բաց բաժանորդագրություն՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 12,000 ՀՀ դրամ բաժանորդագրության արժեքով: 2016 թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը ստացել է 146 հազար ՀՀ դրամ 10 նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի դիմաց: Ըստ օրենսդրական և կանոնակարգային պահանջների, ստացված դրամական միջոցները պահվում են ՀՀ կենտրոնական բանկում և սեփական հաշիվներում՝ մինչև նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի գրանցումը կանոնադրությունում: Բանկը մտադիր է գրանցել և հաշվառել բաժնետիրական կապիտալում տեղի ունեցած փոփոխությունները 2016 թ. ընթացքում այդ պահի դրությամբ առկա նոր բաժանորդագրված բաժնետոմսերի համար:

2016 թ. հունիսի 2-ին Բանկն այլ բաժնետերերից հետ է գնել 1,027 բաժնետոմս՝ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 12,000 ՀՀ դրամ արժեքով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն, Բանկը կարող է բաժնետոմսի ձեռքբերումից հետո մեկ տարվա ընթացքում վաճառել այն: Ֆինանսական վիճակի հաշվետվության մեջ այս բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես գանձապետական բաժնետոմսեր՝ 2,568 հազար դրամ անվանական արժեքով: Սովորական բաժնետոմսեր ունեցողները կարող են ստանալ հայտարարագրված շահաբաժիններ և յուրաքանչյուր բաժնետոմսի դիմաց ունեն մեկ ձայնի իրավունք՝ Բանկի ամենամյա ժողովների ժամանակ:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չուներ սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող բաժնետոմսեր: Սովորական բաժնետոմսերի բաժնետերերը իրավունք ունեն ստանալու շահաբաժին և մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի՝ Բանկի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում:

Բաժնետերերի միջև բաշխման ենթակա պահուստները հավասար են չբաշխված շահույթի գումարին՝ համաձայն ՀՀ օրենսդրության: Զբաղիվող պահուստներն իրենցից ներկայացնում են պահուստային ֆոնդը, որը ստեղծված է համաձայն կանոնակարգային պահանջների՝ բանկի ընդհանուր ռիսկերի, այդ թվում՝ ապագա կորուստների և այլ չնախատեսված ռիսկերի և այլ պայմանական ռեպերի համար: Պահուստային ֆոնդը ձևավորվել է ըստ կանոնադրական պահանջների, որտեղ սահմանված է այս նպատակներով պահուստի ձևավորում տեղական օրենսդրության համաձայն ձևակերպված բաժնետիրական կապիտալի ոչ պակաս, քան 15% -ի չափով:

Օգոստոսի 24-ին իրականացվել է ԲՏԱ բանկի ձեռքբերում և միացում Բանկի հետ, որի արդյունքում կանոնադրական կապիտալն ավելացել է 1,102,965 հազար ՀՀ դրամով:

Համաձայն 2016 թ. հունիսի 24-ին տեղի ունեցած Բանկի բաժնետերերի ժողովի, հայտարարվել են շահաբաժիններ մեկ բաժնետոմսի դիմաց 350 ՀՀ դրամ գումարով, ընդամենը՝ 443,023 հազար ՀՀ դրամ:

31. Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Իրավական և հարկային հարցեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը կարգավորող օրենսդրական դաշտն աչքի է ընկնում հաճախակի կատարվող փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ: Շատ ռեպերում, այս կամ այն հարցում տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ ունեն տարբեր մեկնաբանություններ:

Հաճախ հարկային մարմինները պահանջում են լրացուցիչ հարկեր այնպիսի գործարքների և հաշվապահական մեթոդների համար, որոնց գծով պահանջներ չեն ներկայացվել: Արդյունքում կարող են առաջանալ հավելյալ տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգմանն անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարին: Որոշ հանգամանքներում հարկերի ստուգումը կարող է ընդգրկել ավելի վաղ ժամանակաշրջաններ: Ղեկավարությունը համոզված է, որ Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում և պատշաճ կերպով կատարել է իր հարկային պարտավորությունները:

Ղեկավարությունը նաև կարծում է, որ հիմնական պարտավորությունը, որը բխում է Բանկի դեմ հարուցված դատական հայցերից և բողոքներից, նշանակալի ազդեցություն չի ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության վրա:

Վարկային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ ֆինանսական պայմանագրեր

Իր գործունեության ընթացքում Բանկը տրամադրում է իր հաճախորդներին արտահաշվեկշռային ռիսկ պարունակող ֆինանսական գործիքներ հաճախորդների կարիքները բավարարելու համար: Նշված ֆինանսական գործիքները ունեն պարտքային ռիսկի տարբեր մակարդակներ և չեն արտացոլվում հաշվեկշռում:

Այս պայմանագրային պարտավորությունների, երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների անվանական կամ պայմանագրային գումարները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետևյալն են.

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված վարկային գծեր	5,749,194	4,547,262
Ակրեդիտիվներ	-	25,377
Երաշխիքներ	2,003,652	929,707
Ընդամենը պայմանագրային պարտավորություններ, երաշխիքներ և այլ պայմանական պարտավորություններ	7,752,846	5,502,346

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով. Բանկը որպես վարձակալ

Բանկն իր բնականոն գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր շենք և տարածքներ վարձակալելու նպատակով: Չեղարկման ոչ ենթակա գործառնական վարձակալություններով նախատեսված հետագա նվազագույն վարձակալության վճարների ընդհանուր գումարը հետևյալն է.

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 1 տարի	496,792	355,489
1-5 տարի	1,627,266	1,106,714
5 տարուց ավելի	-	-
Ընդամենը պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով	2,124,058	1,462,203

Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրության ոլորտը գտնվում է զարգացման փուլում, և այլ երկրներին հատուկ բազմաթիվ ապահովագրության ձևաչափերը հիմնականում դեռևս կիրառելի չեն: Բանկը չի նախատեսում իր գործունեության դադարեցման, ինչպես նաև իր գույքի կամ գործունեության հետ կապված ապահովագրական դեպքերի ժամանակ առաջացող գույքի և շրջակա միջավայրի վնասի՝ երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորության ամբողջական ապահովագրություն: Այնուամենայնիվ, 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, Բանկին սեփականության իրավունքով պատկանող գլխամասային շենքը և փոխադրամիջոցներն ապահովագրված են: Բանկն ունի նաև ապահովագրություն բանկային ընդհանուր պարտավորվածությունների, էլեկտրոնային, համակարգչային հանցագործությունների և մասնագիտական պատասխանատվության համար: Քանի դեռ Բանկը չի նախատեսել ամբողջական ապահովագրություն, առկա է ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է ունենալ նշանակալի բացասական ազդեցություն Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

Սկսած 2005 թ.-ից Բանկը հանդիսանում է ավանդների հատուցումը երաշխավորող պարտադիր համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 10,000 հազար ՀՀ դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 5,000 հազար ՀՀ դրամ արտարժույթով ավանդների դեպքում) Բանկի սնանկացման և բանկային արտոնագրի հետկանչման դեպքում:

32. Գործարքներ փոխկապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀ ՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով Բանկի կապակցված կողմերն են՝ Նրա և դուստր ընկերությունների բաժնետերերը, ղեկավար անձնակազմի անդամները, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալի 67.3% (1,389,624 հազար ՀՀ դրամ) պատկանում է Սուբիասյաններին, որոնք հանդիսանում են Բանկի վերջնական վերահսկող: Վերականգնման և զարգացման եվրոպական բանկին են պատկանում բաժնետոմսերի 7.6%-ը՝ գումարած մեկ բաժնետոմս:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

	2016 թ.		Դուստր ընկերություններ և ընկերություններ, որտեղ Բանկ ունի ներդրում
	Բաժնետերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	789,514	77,539	-
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	452,040	168,617	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(489,677)	(148,698)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	751,877	97,458	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(36,225)	(561)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	715,652	96,897	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	116,224	4,702	-
Վարկերի գծով կորուստների արժեզրկման գծով մասնահանումներ/(վերականգնումներ)	(28,621)	226	-
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,191,290	238,029	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	31,073,549	650,194	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(30,978,218)	(857,512)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,286,621	30,711	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	46,563	684	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,013,049	-	-
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	6,063,223	-	-
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(6,617,556)	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	458,716	-	-
Տոկոսային ծախս	141,702	-	-
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	4,425,604	-	-
Թողարկված տարվա ընթացքում	973,698	-	-
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,399,302	-	-
Տոկոսային ծախս	78,263	-	-
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	4,001,688	-	-
Ավելացումներ	-	-	-
Նվազեցումներ	(4,001,688)	-	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	-
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	31,796	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	96,788	-	-
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	3,761	177	-
Գովազդային ծախսեր	23,683	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	-

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2016 թ.		
	Բաժնե- տերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերու- թյուններ և ընկերու- թյուններ, որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	60,667	-	-
Գործուղման ծախսեր	10,472	-	-
Այլ ծախսեր	200	-	-
	2015 թ.		
	Բաժնե- տերեր	Հիմնական դեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերու- թյուններ և ընկերու- թյուններ, որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հաճախորդներին տրված վարկեր			
Հունվարի 1-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	774,927	19,080	-
Տարվա ընթացքում տրված վարկեր	656,696	249,676	-
Տարվա ընթացքում վարկերի մարում	(642,109)	(191,217)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր, համախառն	789,514	77,539	-
Նվազեցված՝ արժեզրկումից կորուստ	(7,604)	(787)	-
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վճարման ենթակա վարկեր	781,910	76,752	-
Վարկերի գծով տոկոսային եկամուտ	112,571	5,985	-
Վարկերի գծով կորուստների արժեզրկման գծով կորուստներ/ (վերականգնումներ)	145	(588)	-
Հաճախորդներին վճարման ենթակա գումարներ			
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	1,134,180	13,297	-
Տարվա ընթացքում ներդրված ավանդներ	47,430,801	794,455	-
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	(47,373,691)	(569,723)	-
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,191,290	238,029	-
Տոկոսային ծախս ավանդների գծով	100,490	17,985	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ			
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ հունվարի 1-ի դրությամբ	2,027,113	-	196,829
Ավելացումներ տարվա ընթացքում	340	-	5,727,861
Նվազումներ տարվա ընթացքում	(1,014,404)	-	(5,659,318)
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,013,049	-	265,372
Տոկոսային ծախս	255,446	-	34,924
Ստորադաս փոխառություն			
Ստորադաս փոխառություն հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Թողարկված տարվա ընթացքում	4,425,604	-	4,425,604
Ստորադաս փոխառություն դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,425,604	-	4,425,604
Տոկոսային ծախս	394,836	-	394,836
Բաժնետոմսերի թողարկման համար ստացված կանխավճարներ			
Հունվարի 1-ի դրությամբ	-	-	-
Ավելացումներ	4,001,688	-	4,001,688
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,001,688	-	4,001,688

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2015 թ.		
	Բաժնե- տերեր	Հիմնական ղեկավար անձնակազմ	Դուստր ընկերություն ներ և ընկերություն ներ որտեղ Բանկ ունի ներդրում
Հիմնական միջոցների ձեռքբերում	26,684	-	-
Տրամադրված երաշխիքներ	96,750	-	6,000
Այլ ծախսեր			
Կոմիսիոն և այլ միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2,750	171	193
Գովազդային ծախսեր	47,794	-	-
Ապահովագրական ծախսեր	-	-	91,441
Ինկասացիոն ծախսեր	-	-	-
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	261,640	-	-
Գործուղման ծախսեր	13,631	-	-
Այլ ծախսեր	200	-	-

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում տնօրենների և առանցքային ղեկավար անձնակազմի ընդհանուր վարձատրության չափը կազմել է 366,982 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարում՝ 306,982 հազար ՀՀ դրամ): Առանցքային ղեկավար անձնակազմը ներառում է Տնօրինության և Տնօրենների խորհրդի անդամներին:

33. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Բանկը կատարել է իր ֆինանսական գործիքների գնահատում, ինչպես պահանջվում է ՀՀ ՖՅՍՍ 7 *Ֆինանսական գործիքները. Բացահայտումներ* ստանդարտով:

Գնանշված վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գնահատված իրական արժեքները հիմնված են հաշվետվության օրվա դրությամբ շուկայական գների վրա առանց գործարքի ծախսերի նվազեցման: Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գնահատված իրական արժեքները հաշվարկվում են՝ օգտագործելով գեղջված դրամական հոսքերը և հաշվետու օրվա դրությամբ նմանատիպ գործիքների գեղջային դրույքները:

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստակամ կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքի» սկզբունքով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար:

Բանկը չափում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը ներկայացված ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում, օգտագործելով հետևյալ իրական արժեքի աստիճանակարգը, որն արտացոլում է գնահատման մեջ կիրառվող չափանիշների նշանակալիությունը.

- Մակարդակ 1. Համանման գնանշված գործիքի շուկայական արժեքը (չճշգրտված) ակտիվ շուկայում
- Մակարդակ 2. Գնահատման մեթոդներ հիմնված դիտարկելի չափանիշների վրա, ուղղակի (օր., ինչպես գները) կամ անուղղակի ձևով (օր., գներից բխող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ օգտագործելով ակտիվ շուկայում նման գնանշված գործիքների շուկայական արժեքը, շուկայում գնանշված համանման կամ նմանատիպ գործիքների շուկայական արժեքը, որոնք ենթադրվում են ավելի քիչ ակտիվ շուկա, կամ այլ գնահատման մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի չափանիշները ուղղակի կամ անուղղակի դիտարկելի են շուկայի տվյալներից:
- Մակարդակ 3. Գնահատման մեթոդներ, որոնք օգտագործում են նշանակալի ոչ դիտարկելի չափանիշներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր գործիքները, որտեղ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

գնահատման մեթոդը ներառում է չափանիշներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի տվյալների վրա և ոչ դիտարկելի չափանիշները ունեն նշանակալի ազդեցություն գործիքների գնահատման մեջ: Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են՝ հիմնվելով շուկայական գնի վրա, որտեղ նշանակալի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ են անհրաժեշտ գործիքների տարբերությունները արտացոլելու համար:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը՝ չափված իրական արժեքով շարունակական հիմունքով. Բանկի ֆինանսական ակտիվներից և պարտավորություններից մի քանիսը չափվում են իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի վերջին: Հետևյալ աղյուսակը տրամադրում է տեղեկատվություն այդ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքների որոշման վերաբերյալ (մասնավորապես գնահատման տեխնիկաները և ելակետային տվյալները):

Ֆինանսական ակտիվներ/ պարտավորություններ	Իրական արժեքը		Իրական արժեքի հիերարխիան	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Եական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ոչ պետական արժեթղթեր	-	283,757	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Բանկի կողմից պահվող ՀՀ պետական արժեթղթեր	2,379,734	84,751	Մակարդակ 2	Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ՀՀ պետական արժեթղթեր	13,169,605	8,244,031	Մակարդակ 2	Չեղջված դրամական հոսքեր Նախասահմանված դրամական հոսքերը գեղջված են այն դրույթաչափով, որն արտացոլում է մինչև մարման ժամկետն ընկած շուկայի եկամտաբերությունը	կ/չ	կ/չ
Հափայթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,676	-	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ
Հափայթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	-	(693)	Մակարդակ 2	Ապագա դրամական հոսքերը գնահատված են հիմք ընդունելով գնահատված ֆորվարդային փոխարժեքները և պայմանագրերի ֆորվարդային դրույթաչափերը՝ գեղջված տարբեր գործընկերների վարկային ռիսկերը արտացոլող դրույթաչափով	կ/չ	կ/չ

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Իրական արժեքի գնահատումը մոտավորապես համապատասխանում է այն գումարին, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստակամ կողմերի միջև՝ «անկախ կողմերի միջև գործարքի» սկզբունքով: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և սուբյեկտիվ գնահատումը, իրական արժեքը չպետք է մեկնաբանվի որպես ակտիվների կամ պարտավորությունների անմիջապես վաճառքի գումար, ինչպես նաև այստեղ ներկայացված գնահատումները պարտադիր կերպով չեն արտացոլում այն գումարները, որոնք Բանկը կարող է ստանալ որոշակի գործիքի շուկայական փոխանակման արդյունքում: Անհրաժեշտ է տրամաբանորեն մեկնաբանել շուկայական տվյալները, գնահատված իրական արժեքը որոշելու համար: Հայաստանի Հանրապետության շուկան կարելի է բնութագրել որպես զարգացող, որտեղ տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել ֆինանսական շուկաներում գործունեության ծավալները: Շուկայի գնանշումները կարող են հնացած լինել կամ արտացոլել վաճառքի գործարքների կրճատում և արդյունքում չեն արտացոլի ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները: Դեկավարությունն օգտագործել է շուկայի ամբողջ հասանելի տեղեկատվությունը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը գնահատելիս: Հաշվետու ժամանակահատվածում տեղի չեն ունեցել փոխանցումներ մակարդակ 1-ից 2:

Ակնկալվող դրամական հոսքերի գեղջման նպատակով օգտագործված տոկոսադրույքները հիմնված են պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորի վրա հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, գումարած գործիքի արժույթը, ժամկետայնությունը և գործընկերոջ վարկային ռիսկը հետևյալ կերպ՝

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	12.45%-27.3%	10.90%-15.74%

Բանկի՝ շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք և հաշվեկշռային արժեք

Ֆիքսված տոկոսադրույքով գործիքների գնահատված իրական արժեքը հիմնված են գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա, որոնք պետք է ստացվեն՝ համանման վարկային ռիսկ և մնացած մարման ժամկետ ունեցող նոր գործիքների դեպքում գեղջվելով ընթացիկ տոկոսադրույքներից: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

Ակտիվ շուկայում չգնանշված՝ ֆիքսված տոկոսադրույքով ավանդների և այլ փոխառությունների գնահատված իրական արժեքը հիմնված է դրանց գեղջված դրամական հոսքերի վրա՝ օգտագործելով համանման մարման ժամկետներով նոր պարտքերի գծով գեղջված տոկոսադրույքները: Բացառությամբ ստորև նշված դեպքերի, դեկավարությունը գտնում է, որ ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է դրանց իրական արժեքին:

	31 դեկտեմբերի, 2016 թ.		31 դեկտեմբերի, 2015 թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Հաճախորդներին տրված վարկեր	77,314,109	77,008,679	59,175,240	57,673,874
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	(66,795,292)	(66,682,700)	(61,973,987)	(61,926,558)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

34. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու Բանկի գործունեության անընդհատության սկզբունքը, միևնույն ժամանակ առավելագույնի հասցնելով շահագրգիռ կողմերի հատույցը ներգրաված և սեփական միջոցների հավասարակշռության օպտիմալացման ճանապարհով:

Բանկի կապիտալի կառուցվածքը բաղկացած է պարտքից և բաժնետիրական կապիտալը տնօրինողներին բաշխման ենթակա սեփական կապիտալից, որն իրենից ներկայացնում է թողարկված կապիտալը, պահուստները և չբաշխված շահույթը, ինչպես բացահայտված է սեփական կապիտալի փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Տնօրինությունը վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը կիսամյակային կտրվածքով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը սահմանվում և վերահսկվում է՝ օգտագործելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված սահմանաչափերը: Որպես նման վերանայման մի մաս, Բանկը դիտարկում է կապիտալի ինքնարժեքը և կապիտալի յուրաքանչյուր դասին առնչվող ռիսկերը: Խորհրդի առաջարկությունների հիման վրա Բանկն իր ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը կառուցում է շահութաբաժինների վճարման, նոր բաժնետոմսերի թողարկման, ինչպես նաև պարտքի թողարկման միջոցով: Ի լրումն, Բանկը կառավարում է իր կապիտալը՝ պայմանագրային պահանջների իրականացման համար:

ՀՀ կենտրոնական բանկը Բանկի համար սահմանում և վերահսկում է կապիտալի պահանջները: Ըստ ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված՝ ներկայումս գործող կապիտալի պահանջների, Բանկը 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պետք է ապահովի 30,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն բաժնետիրական կապիտալ (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ), իսկ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը՝ 12% (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 12%):

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի կանոնակարգային կապիտալի հարաբերակցությունը՝ համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սկզբունքների:

	31 դեկտեմբերի 2016 թ. աուդիտ չարված	31 դեկտեմբերի 2015 թ. աուդիտ չարված
Հիմնական կապիտալ	21,661,334	8,885,655
Լրացուցիչ կապիտալ	8,500,076	4,385,733
Ընդհանուր կապիտալ	30,161,410	13,271,388
Ռիսկով կշռված ակտիվներ	124,862,421	81,922,148
Ընդհանուր կապիտալը՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում տոկոսային արտահայտությամբ (ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցություն)	24.16%	16.20%
Համապատասխանությունը նվազագույն բաժնետիրական կապիտալի և ընդհանուր կապիտալի պահանջներին	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել	Տարվա ընթացքում խախտումներ չեն արձանագրվել

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ըստ ռիսկերի կշիռների՝ դասակարգված համաձայն յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ առնչվող վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերի գնահատման, և հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի ապահովվածությունը և երաշխիքները: Համանման մոտեցում է ձևավորված նաև չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների գծով՝ որոշակի ճշգրտումներ կատարելով հնարավոր կորուստների պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Կանոնակարգային կապիտալը կազմված է հիմնական կապիտալից, որը ներառում է կանոնադրական կապիտալը, չբաշխված շահույթը, այդ թվում ընթացիկ տարվա շահույթը, գլխավոր պահուստը: Ընդհանուր կապիտալը հաշվարկվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի և ՀՀ հաշվապահական հաշվառման ստանդարտների պահանջների համաձայն: Կապիտալի մեկ այլ բաղադրիչ է լրացուցիչ կապիտալը, որն ընդգրկում է վերագնահատման պահուստները:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

35. Ռիսկի կառավարում

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն, որը ենթադրում է ռիսկայնության աստիճանների որոշակի համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում: Ռիսկի կրումը ֆինանսական գործունեության անբաժանելի մասն է, ընդ որում գործառնական ռիսկերը գործունեության ընթացքում անխուսափելի են: Այդուհանդերձ, Բանկի նպատակն է հասնել ռիսկերի և օգուտների միջև համապատասխան հավասարակշռության՝ ռիսկ-եկամուտ օպտիմալ հարաբերակցության միջոցով՝ նվազագույնի հասցնելով Բանկի ֆինանսական վիճակի վրա անցանկալի ազդեցությունները:

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է ախտորոշել, բացահայտել, գնահատել և վերլուծել ռիսկերը, սահմանել ռիսկի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողություն, արժանահավատ և նորացված տեղեկատվական համակարգերի միջոցով վերահսկել ռիսկերը և սահմանաչափերի պահպանումը: Բանկը պարբերաբար վերանայում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը՝ շուկայում, արտաքին միջավայրում տեղի ունեցած փոփոխություններն արտացոլելու և առկա լավագույն փորձին համապատասխանեցնելու համար:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկման պատասխանատու մարմիններն են.

Խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար: Խորհուրդը տրամադրում է սկզբունքներ ռիսկի ամբողջական կառավարման համար, ինչպես նաև քաղաքականություն՝ հատուկ բնագավառների վերաբերյալ, ինչպիսիք են փոխարժեքային (արտարժույթային) ռիսկը, տոկոսադրույքի ռիսկը, վարկային ռիսկը, ածանցյալ և ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կիրառումը:

Վարչություն

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի անխափան իրականացման և վերահսկման համար: Վարչությունն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման խնդիրների լուծման համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունված համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարումն իրականացվում է «Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության» (ՌՌԿՎ) կողմից՝ ըստ Տնօրենների խորհրդի հաստատած քաղաքականության: ՌՌԿՎ կողմից գնահատվում, բացահայտվում, վերլուծվում և հեջավորվում են ռիսկերը՝ գործառնական ստորաբաժանումների հետ սերտ համագործակցության միջոցով: Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման հետ կապված գործընթացների ներդրման և իրականացման համար:

Ներքին աուդիտ

Ներքին աուդիտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման անկախ գնահատման և հսկողության ընդհանուր միջավայրի համար: Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի ստուգման է ենթարկվում ներքին

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

աուդիտի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում կառավարման համապատասխան մարմիններին:

Ռիսկերի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերի գնահատման մեթոդով հաշվի է առնվում ինչպես սպասվող կորուստը, որն իրենից ներկայացնում է գործունեության ընթացքում կորուստների հնարավոր միջին մակարդակ, այնպես էլ հնարավոր անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են սպասվող միջին մակարդակը գերազանցող կորուստներ: Բանկը նաև մոդելավորում է քիչ հավանական, սակայն պոտենցիալ էական ազդեցություն ունեցող «վատթարագույն դեպքերը»:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերն արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին ոլորտների վրա:

Գործունեության առանձին տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունն ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվության հիման վրա կազմված հաշվետվությունները պարունակում են տեղեկություններ վարկային ռիսկի չափի, վարկային ցուցանիշների կանխատեսվող մակարդակի, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի, դրանցից բացառությունների, VaR գնահատականի, իրացվելիության ցուցանիշների և ընդհանուր ռիսկի մակարդակի փոփոխության վերաբերյալ: Բանկի վարչությունը յուրաքանչյուր ամիս ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն ըստ ոլորտների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար: Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում ղեկավարության կարճատև խորհրդակցություն, անհրաժեշտության դեպքում Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է ռիսկի մակարդակը, ներդրումները, իրացվելիությունը և ռիսկերին վերաբերող այլ ընթացիկ հարցեր:

Ռիսկերի նվազեցում

Ռիսկերի նվազեցման գործընթացն իրենից ներկայացնում է ռիսկերի առաջացման հնարավորությունը, կամ դրա ազդեցությունը նվազեցնելու, կամ այդ երկու գործոնների մեղմման ուղղությամբ ձեռնարկվող լրացուցիչ միջոցառումների իրականացում: Իր ընդհանուր ռիսկերի կառավարման գործընթացի շրջանակներում Բանկն օգտագործում է ածանցյալ և այլ գործիքներ: Բանկն ակտիվորեն օգտագործում է գրավի միջոցները՝ վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ (ավելի մանրամասն՝ տես ստորև):

Ռիսկի համակենտրոնացումներ

Ռիսկի համակենտրոնացումներն առաջանում են, երբ մի շարք փոխառուներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը ծավալվում է միևնույն աշխարհագրական շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ փոխառուների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի համակենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա: Համակենտրոնացումների բարձր մակարդակից խուսափելու նպատակով Բանկի բաղաբաղականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ ուղղված դիվերսիֆիկացված պորտֆելի պահպանմանը, ինչպես նաև իրականացվում է համակենտրոնացումների հաստատված սահմանաչափերի պահպանման անընդհատ մոնիտորինգ և կառավարում:

Վարկային ռիսկ

Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է վարկային ռիսկի՝ կապված պարտատիրոջ կողմից պարտավորության չկատարելու հետ, ինչը կարող է Բանկին կորուստներ պատճառել: Վարկային ռիսկը Բանկի կարևորագույն ռիսկն է, այդ պատճառով ԷԼ Բանկն այն առանձնակի ուշադրությամբ է վերահսկում: Վարկային ռիսկը կապված է հիմնականում վարկային գործառնությունների հետ, որոնք հանգեցնում են վարկերի տրամադրմանը և ներդրումային գործունեության հետ, որոնք Բանկի ակտիվների պորտֆելի մեջ ավելացնում են պարտքային արժեթղթեր և այլ պարտքային գործիքներ: Ռիսկն առկա է նաև արտհաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում, ինչպիսիք են վարկային պարտավորությունները: Վարկային ռիսկի կառավարումը և հսկողությունը իրականացվում է Բանկի ՌՌԿԿ և վարկային ստորաբաժանման կողմից, որի վերաբերյալ հաշվետվությունները պարբերաբար ներկայացվում են Բանկի Խորհրդին և վարչությանը:

Բանկի ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը լավագույնս ներկայացնում է նրանց վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը՝ առանց հաշվի առնելու պահվող գրավը կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցները:

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափը. Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը զգալիորեն տատանվում է և կախված է թե՛ անհատական ռիսկերից, թե՛ ընդհանուր շուկայական տնտեսության ռիսկերից:

Հետևյալ աղյուսակը ներկայացնում է վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով: Հաշվեկշռային ֆինանսական ակտիվների գծով առավելագույն ռիսկը հավասար է այդ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքին, նախքան որևէ հաշվանցում կամ գրավի ազդեցություն հաշվի առնելը:

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	23,241,701	18,416,634
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,253,897	7,167,812
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,552,427	832,166
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,676	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	75,047,659	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		
- Բանկի կողմից պահվող	2,879,255	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	13,169,605	8,527,788
Այլ ակտիվներ	74,783	19,587
	127,221,003	94,477,440

Բանկի վարկային ռիսկի գնահատման վերլուծությունում հաշվանցման ազդեցությունը էական չէ: Բանկն ունի վարկերի դիմաց ապահովվածության նպատակով հաճախորդներից ստացված անշարժ գույքի, ակտիվների գծով այլ արժեթղթերի, երաշխիքների տեսքով ստացված գրավներ: Դրանց արժեքների գնահատականը հիմնված է փոխառության պահին գնահատված գրավի արժեքի հիման վրա, և որպես կանոն չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկն առանձին վերցրած համարվում է արժեզրկված: Վարկային ռիսկի գծով ստացված գրավները քննարկվում ստորև այս ծանոթագրությունում:

Որպես կանոն, գրավ չի պահվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքներով առկա հայցերի, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի մասով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառությունների գործառնությունների մաս:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վարկային ռիսկի առավելագույն չափի համակենտրոնացումը

Բանկը համակարգում է իր ստանձնած վարկային ռիսկի մակարդակը, սահմանափակելով մեկ փոխառուի կամ վարկառուների խմբերի հաշվով ստանձնած ռիսկի գումարը, ինչպես նաև արդյունաբերության ճյուղերը (և աշխարհագրական հատվածները): Վարկային ռիսկի սահմանափակումները վարկառուի և վարկավորման տեսակի (ըստ ոլորտի, ըստ տարածաշրջանի) հաստատվում և վերանայվում են վարչության կողմից: Փաստացի ռիսկերի և դրանց սահմանաչափերի միջև համեմատությունը ենթարկվում է մոնիտորինգի օրական կտրվածքով:

Ըստ անհրաժեշտության, և վարկերի մեծամասնության դեպքում, Բանկը ձեռք է բերում գրավ, ինչպես նաև կորպորատիվ և անհատական մակարդակի երաշխիքներ: Սակայն, վարկերի մի տարատեսակ է ֆիզիկական անձանց վարկավորումը, որտեղ նման գործիքները հնարավոր չէ կիրառել: Նման ռիսկերը վերահսկվում են շարունակական հիմունքներով և ենթակա է տարեկան կամ ավելի հաճախակի վերանայման:

Վարկը տրամադրելու պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկի չօգտագործված մասը վարկերի, երաշխիքների կամ ակրեդիտիվների տեսքով: Վարկային ռիսկը արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքներում սահմանվում է որպես գործընկերոջ կողմից պայմանագրային ժամկետների և պայմանների պահպանման անկարողության հետևանքով կորուստների հավանականություն: Ինչ վերաբերում է վարկ տրամադրելու պարտավորությունների գծով վարկային ռիսկին, Բանկը ենթարկվում է վնաս կրելու ռիսկի՝ ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափով: Սակայն, հավանական վնասի չափն ավելի պակաս է քան ընդհանուր չօգտագործված պարտավորությունների չափը, քանի որ վարկավորման պարտավորությունների ստանձնումը պայմանավորված է հաճախորդների կողմից վարկավորման որոշակի չափանիշներին պահպանմամբ: Բանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է նույն վարկային քաղաքականությունը, ինչ որ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, այսինքն՝ վարկի տրամադրման ընթացակարգերի պահպանում՝ կիրառելով ռիսկի մեղմման սահմանաչափեր և ընթացիկ մոնիտորինգի միջոցառումներ: Բանկը իրականացնում է արտահաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների մոնիտորինգ, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները, ընդհանուր առմամբ, պարունակում են ավելի մեծ վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Վերանայված վարկեր և կանխավճարներ

Վարկերը և կանխավճարները, ընդհանուր առմամբ, վերանայվում են հաճախորդների հետ շարունակական փոխհարաբերությունների շրջանակներում, կամ վարկառուի դրության անբարենպաստ փոփոխության արդյունքում: Վերջինի դեպքում, վերանայումը կարող է հանգեցնել մարման ժամկետի կամ մարման ժամանակացույցի երկարաձգման, համաձայն որի, Բանկն իրապես անբարենպաստ վիճակում գտնվող վարկառուներին առաջարկում է զեղչային տոկոսադրույթներ: Արդյունքում տվյալ ակտիվը շարունակում է մնալ ժամկետանց և անհատապես արժեզրկված, ընդ որում՝ տոկոսի և մայր գումարի վճարումը թույլ չի տալիս վերականգնել ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը: Այլ դեպքերում, վերանայումը կհանգեցնի նոր պայմանագրի ստորագրման, որն ըստ էության կդիտվի որպես նոր վարկ:

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաճախորդներին տրված՝ վերանայված վարկերի հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 2,356,513 հազար ՀՀ դրամ և 2,087,513 հազար ՀՀ դրամ, համապատասխանաբար:

Աշխարհագրական համակենտրոնացում

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների աշխարհագրական համակենտրոնացումը 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Հայաստանի Հանրապետու- թյուն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	18,866,142	3,160,794	10,032,893	32,059,829
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,663,388	296,983	293,526	8,253,897
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,552,427	-	-	4,552,427
Հաճախորդներին տրված վարկեր	75,047,659	-	-	75,047,659
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Բանկի կողմից պահվող	2,879,255	-	-	2,879,255
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	13,169,605	-	-	13,169,605
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	74,783	-	-	74,783
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	122,253,259	3,457,777	10,326,419	136,037,455
2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Հայաստանի Հանրապետու- թյուն	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը	
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25,404,710	845,707	1,300,173	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	6,634,519	94,447	399,168	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	59,171,497	-	3,743	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Բանկի կողմից պահվող	336,260	-	1,953	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	19,587	-	-	19,587
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	100,926,527	940,154	1,705,037	103,571,718
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	25,404,710	845,707	1,300,173	27,550,590

Բանկի համար վարկային ռիսկ գոյացնող գործընկերները չունեն արտաքին վարկանշում:
Բանկն օգտագործում է ներքին գործընթացներ և քաղաքականություն՝ գործընկերների
վարկանշման և համապատասխան ռիսկի «ախորժակը» որոշելու համար:

Ռիսկի սահմանաչափերի վերահսկման և մեղմացման քաղաքականություններ

Բանկը կարգավորում է վարկային ռիսկի մակարդակները՝ մեկ վարկառուի կամ
վարկառուների խմբի, ինչպես նաև վարկավորման ճյուղային կամ աշխարհագրական
սեգմենտների գծով ընդունելի ռիսկի գումարների սահմանաչափեր սահմանելով:

Նման ռիսկերը պարբերաբար վերահսկվում են և դրանց կառավարումը ենթակա է
վերանայման տարեկան կամ ավելի հաճախակի կտրվածքով: Ըստ արդյունաբերության
ճյուղերի և երկրների վարկային ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են Բանկի խորհրդի
կողմից:

Մեկ վարկառուի, ներառյալ ֆինանսական կազմակերպությունների գծով վարկային ռիսկի
չափը, նաև սահմանափակված է Բանկի խորհրդի կողմից սահմանված լրացուցիչ
սահմանաչափերով հաշվեկշռային և արտահաշվեկշռային ռիսկերի համար, ինչպես նաև
առևտրային գործարքների, օրինակ՝ արտարժույթային ֆորվարդի պայմանագրերի, օրական
սահմանաչափերով: Ընթացիկ ռիսկերի ենթարկվելու իրական սահմանաչափերը
վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Վարկային ռիսկի ենթարկվելը նաև կառավարվում է վարկառուների և հնարավոր
վարկառուների՝ մայր գումարի և տոկոսների վճարման կարողությունը պարբերաբար
վերլուծությունների և, անհրաժեշտության դեպքում, վարկի տրամադրման
սահմանաչափերի փոփոխման միջոցով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև ներկայացված են հատուկ հսկողության և մեղմիչ մի քանի այլ միջոցներ:

Գրավ

Բանկը կիրառում է բազմաթիվ միջոցներ պարտքային ռիսկը զսպելու համար: Համընդհանուր գործելակերպ է հանդիսանում և հիմնական միջոցներից մեկն է համարվում տրամադրված դրամական միջոցների դիմաց գրավ վերցնելը: Բանկը կանոններ է սահմանում գրավի հատուկ տեսակների ընդունելի լինելու կամ ռիսկերի զսպման վերաբերյալ: Վարկերի համար գրավի հիմնական տեսակներն են.

- հիպոթեքային պայմանագրերով գրավադրվող անշարժ գույք,
- կազմակերպությունների գործառնական ակտիվները՝ շենքերը, պաշարները և այլ հիմնական միջոցներ,
- ֆինանսական գործիքներ՝ պարտքային և բաժնային արժեթղթեր
- դրամական միջոցներ և ոսկյա իրեր

Կազմակերպությունների երկարաժամկետ ֆինանսավորումը և վարկավորումը հիմնականում ապահովվում են, ֆիզիկական անձանց գծով վերաձևակերպվող վարկային գծերը հիմնականում չեն ապահովվում: Ի լրումն, վարկային կորուստը նվազագույնի հասցնելու համար Բանկը վարկառուից լրացուցիչ երաշխիքներ է պահանջում, հենց որ համապատասխան անհատական վարկերի արժեզրկման հատկանիշներ են նկատվում:

Վարկերից տարբեր ֆինանսական ակտիվների ապահովման միջոց հանդիսացող գրավների տեսակները որոշվում են ֆինանսական գործիքի բնույթով: Հիմնականում ֆինանսական կազմակերպություններին, հատկապես բանկերին, վարկեր և կանխավճարներ տրամադրելու համար գրավներ չեն պահանջվում: Բացառություն են կազմում այն գրավները, որոնք ձեռք են բերվել հետգնման պայմանագրերի և արժեթղթերի փոխառության գործարքներից: Պարտատոմսերը և այլ պարտքային արժեթղթերը հիմնականում չեն ապահովվում:

Գրավի նախնական գնահատումը տեղի է ունենում վարկային հաստատման գործընթացի ընթացքում, երբ Բանկը հավաքում է տեղեկատվություն, որը հնարավորություն է տալիս կատարել հիմնավորված գնահատում: Գրավի առարկայի արժեքը այն գնահատված գումարն է, որով այն կարող է վաճառվել և գնահատման ամսաթիվը՝ ճշգրտված արժեքի նվազեցմամբ: Արժեքի նվազեցմամբ չափվում է այն ռիսկը, որ Բանկը չի կարողանա վաճառել գրավի առարկան ակնկալվող շուկայական արժեքին հավասար գնով: Անշարժ գույքի և հիմնական միջոցների համար նման նվազեցումը սովորաբար տատանվում է շուկայական արժեքի 20%-ից 40%-ի միջակայքում: Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքների մոնիտորինգ և պահանջում ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեզրկման պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Համախառն վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության.

	2016 թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ
Վարկերի ապահովվածություն՝		
Անշարժ գույքի գրավով	37,151,765	29,406,054
Երաշխիքով	10,999,615	8,072,116
Ոսկու գրավով	7,353,619	6,066,610
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով)	3,780,323	4,914,298
Փոխադրամիջոցներով (մեքենաներով)	1,023,456	723,813
Կանխիկով	843,556	144,029
Նյութերով	123,692	51,437
Սարքավորումներով	1,567	336
Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներով	98,296	24,396
Այլ գրավով	15,218,253	10,774,542
Հապահովված վարկերով	76,594,142	60,177,631
	(1,546,483)	(1,002,391)
Նվազեցված՝ արժեզրկման կորուստների պահուստը	75,047,659	59,175,240
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	37,151,765	29,406,054

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Վերը նշված աղյուսակում ներկայացված արժեքները վարկերի հաշվեկշռային արժեքներն են, և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավների իրական արժեքը: Գրավների շուկայական արժեքների գնահատումները հիմնված են գրավի գնահատման վրա ըստ տրամադրված վարկերի ամսաթվի: Հիմնականում դրանք չեն թարմացվում, մինչև վարկերը չգնահատվեն որպես անհատապես արժեզրկված:

Վարկերին առնչվող պայմանական պարտավորություններ

Այս գործիքների հիմնական նպատակը անհրաժեշտության դեպքում հաճախորդներին միջոցներ տրամադրելն է: Երաշխիքները և ակրեդիտիվները ենթակա են նույն պարտքային ռիսկին, ինչ վարկերը: Ապրանքային և թղթային ակրեդիտիվները՝ Բանկի գրավոր հավաստումներն են հաճախորդների անունից, որոնք թույլ են տալիս երրորդ անձանց գումարներ ստանալ բանկից հատուկ պայմանների կատարման դեպքում, ապահովված են դրանց հետ կապված ապրանքների առաքմամբ և հետևաբար դրանք ավելի ապահով են, քան ուղղակի տրամադրվող վարկերը: Վարկի տրամադրման պայմանական պարտավորություններն իրենցից ներկայացնում են վարկային գծերի չօգտագործած մասերը:

Սակայն հնարավոր վնասի իրական գումարն ավելի փոքր է, քան չօգտագործված վարկային գծերի ընդհանուր գումարը, քանի որ վարկային պարտավորությունները տրամադրվում են վարկառուների կողմից վարկերի տրամադրման որոշակի ստանդարտների պահպանման դեպքում: Բանկը հետևում է պարտավորությունների մարման ժամկետներին, քանի որ երկարաժամկետ պարտավորությունները պարունակում են ավելի բարձր վարկային ռիսկ, քան կարճաժամկետ պարտավորությունները:

Արժեզրկում և պահուստավորման քաղաքականություն

Վարկերի արժեզրկման գնահատման հիմնական հատկանիշներն են մայր գումարի կամ տոկոսների վճարումների 90 օրից ավել ուշացումները, վարկառուների դրամական հոսքերի հետ կապված դժվարությունները, վարկային ռեյտինգների նվազումները, պայմանագրերի նախնական պայմանների խախտումները: Արժեզրկման գնահատումը Բանկը կատարում է անհատապես և խմբային եղանակով:

Արժեզրկման գծով պահուստի անհատական գնահատում

Բանկը որոշում է յուրաքանչյուր անհատապես նշանակալի վարկի համապատասխան պահուստի չափն անհատական հիմքով: Պահուստի գումարի որոշման ժամանակ հաշվի առնվող գործոններից են վարկառուի բիզնես ծրագրի վստահելիությունը, ֆինանսական դժվարությունները հաղթահարելու կարողությունը, ծրագրված հասույթները և սպասվող շահաբաժինների վճարումները անվճարունակության դեպքում, այլ ֆինանսական օգնության հնարավորությունը, գրավի իրացվելի արժեքը, սպասվող դրամական հոսքերի ժամկետները: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե չկանխատեսված հանգամանքները չեն պահանջում հատուկ ուշադրություն:

Արժեզրկման գծով պահուստի խմբային գնահատում

Խմբային գնահատումը կատարվում է ոչ նշանակալի վարկերի գծով (ներառյալ վարկային քարտերը, հիպոթեքները և չապահովված սպառողական վարկերը), ինչպես նաև անհատապես նշանակալի վարկերի գծով, որոնց համար դեռ չկան արժեզրկման ակնհայտ հատկանիշներ: Արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսվա դրությամբ՝ դասակարգված յուրաքանչյուր խմբի համար առանձին: Խմբային գնահատումը հաշվի է առնում այն արժեզրկման գումարը, որը հնարավոր է առաջանա պորտֆելում, նույնիսկ եթե անհատական գնահատման մեջ արժեզրկման օբյեկտիվ վկայություն չկա:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Արժեզրկման կորուստները գնահատվում են հաշվի առնելով հետևյալ տեղեկատվությունը՝ պորտֆելում կորուստների պատմությունը, ընթացիկ տնտեսական իրավիճակը, կորուստն առաջանալու և որպես անհատապես արժեզրկված վարկ բացահայտվելու մոտավոր ժամկետը, արժեզրկման դեպքում սպասվող վճարումները և վերականգնումները:

Ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների արժեզրկման գնահատումը և պահուստավորումն իրականացվում է նույն կերպ՝ ինչ վարկերինը:

Բանկն իրականացնում է բազմաթիվ գործարքներ, որոնց պայմանագրային կողմերը չեն վարկանշված միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից: Ֆինանսական ակտիվների վարկային որակը կառավարվում է Բանկի ներքին վարկանիշների համաձայն:

Բանկի կողմից մշակվել է վարկառուների վարկանշման մեթոդաբանություն՝ կորպորատիվ վարկառուների վարկանիշերը գնահատելու նպատակով: Այս մեթոդը թույլ է տալիս հաշվարկել և շնորհել/հաստատել վարկառուի վարկանիշը և վարկի դիմաց գրավի վարկանիշը: Համակարգը հիմնված է սթորինգային մոդելի վրա՝ պայմանավորված փոխառուի հիմնական կատարողական ցուցանիշներով, որոշված ուղենիշների անբավարար օբյեկտիվության դեպքում աննշան փորձագիտական ճշգրտումների հնարավորությամբ: Այս մեթոդը ապահովում է վարկանիշի շնորհում հետևյալ չափանիշների խմբերի հիման վրա. փոխառուի շուկայական ցուցանիշները, գույքի, վարկային պատմությունը, տեղեկատվության թափանցիկությունը և վստահելիությունը, բիզնեսի և գործարար միջավայրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, Բանկի և վարկառուի հարաբերությունները, վարկառուի ֆինանսական վիճակը, ձեռնարկատիրական գործունեությունը և տրամադրված գրավը: Ֆինանսական վիճակը և ձեռնարկատիրական գործունեությունը ամենակարևոր չափանիշներն են: Հետևաբար, սթորինգի մոդելը նախատեսում է վարկառուի և վարկի ընդհանուր գնահատման մոտեցում:

Վարկառուի սթորինգային գնահատման մոդելը մշակվել է Բանկի կողմից՝ փոքր և միջին բիզնեսի վարկերի գնահատման և որոշումների կայացման նպատակով: Սթորինգային մոդելը մշակվել է ստանդարտ վարկատեսակների համար և ներառում է վարկառուների հիմնական ցուցանիշները, ինչպիսիք են՝ ֆինանսական վիճակը, վարկառուի հետ հարաբերությունները, կառավարման որակը, նպատակային օգտագործումը, գտնվելու վայրը, վարկային պատմությունը, գրավը, և այլն:

Վարկառուի չափորոշիչների վրա հիմնված սթորինգային գնահատումը վարկավորման որոշումների կայացման գործընթացի հիմնական գործոններից մեկն է:

Անհատ վարկառուների գնահատման մեթոդաբանությունը հիմնված է հետևյալ չափանիշների վրա՝ կրթական մակարդակը, զբաղվածությունը, ֆինանսական վիճակը, վարկային պատմությունը, վարկառուին սեփականության իրավունքով պատկանող գույքը: Ձեռք բերված տեղեկությունների հիման վրա հաշվարկվում է վարկի առավելագույն սահմանաչափը: Վարկի առավելագույն սահմանաչափը հաշվարկվում է՝ կիրառելով վարկառուի պարտքային ծանրաբեռնվածության հարաբերակցությունը:

Բանկը կիրառում է ներքին մեթոդաբանություններ որոշակի կորպորատիվ վարկերի և մանրածախ վարկերի խմբերի համար: Այս սթորինգային մեթոդները մշակված են կոնկրետ վարկատեսակների համար և կիրառվում են վարկի ընթացքի տարբեր փուլերում: Որպես հետևանք, հնարավոր չէ կատարել վարկատեսակների խաչաձև սթորինգային համեմատություն, որը կհամապատասխաներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաճախորդների վարկերի մնացորդին: Այդպիսով, ավելի մանրամասն տեղեկատվություն չի ներկայացվում:

Ստորև ներկայացված են հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք, ըստ գործընկերների կողմից խախտումների ցուցանիշների վերաբերյալ պատմական տվյալների, չեն համարվում ժամկետանց կամ արժեզրկված:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Սպառողական	0.34%	0.32%
Առևտուր	-	-
Արտադրություն	-	-
Շինարարություն	-	-
Հիփոթեքային	-	-
Գյուղատնտեսություն	0.08%	0.06%
Այլ ոլորտներ	0.18%	0.13%

Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական վերլուծությունն, ըստ դրանց կատարողականի, ներկայացված է ծան. 17-ում:

Ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հաճախորդներին տրված վարկերի, գնահատվում են ըստ միջազգային վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված ընթացիկ վարկանիշերի, եթե դրանք առկա են:

2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկում մնացորդները կազմել են համապատասխանաբար 13,197,181 հազար ՀՀ դրամ և 19,186,328 հազար ՀՀ դրամ: 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վաճառքի համար մատչելի ակտիվների մնացորդները, որոնք իրենցից ներկայացնում են ՀՀ ֆինանսների նախարարության պետական գանձապետական պարտատոմսեր, կազմել են համապատասխանաբար 13,169,605 հազար ՀՀ դրամ և 8,328,782 հազար ՀՀ դրամ: Հայաստանի Հանրապետությանը միջազգային վարկանշային գործակալությունների կողմից տրված վարկանիշային գնահատականը համապատասխանում է BB- վարկանիշին:

Ժամկետանց, սակայն չարժեզրկված վարկեր

Ժամկետանց են համարվում այն վարկերը, որոնց գծով վճարումներն ուշացված են միայն մի քանի օրով: Ժամկետանց վարկերի հիմնական մասը չի համարվում արժեզրկված: Ժամկետանց, սակայն անհատապես չարժեզրկված վարկերի ժամկետանց օրերի վերլուծությունն ըստ դասերի ներկայացվում է ծան. 17-ում:

Անհատապես արժեզրկված վարկեր

2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մինչև անհատապես գնահատված արժեզրկման պահուստներով զտելը հաճախորդներին տրամադրված անհատապես արժեզրկված վարկերը կազմում են 785,795 հազար ՀՀ դրամ (2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 647,120 հազար ՀՀ դրամ): Տես՝ ծան. 16: Տարվա ընթացքում արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեզրկված տոկոսը կազմում է 87,039 հազար դրամ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, երբ Բանկի շահույթները, կապիտալը կամ նրա՝ իր գործունեության նպատակներին հասնելու կարողությունը վատթարանում են՝ շուկայական տոկոսադրույքներում և գներում փոփոխությունների կամ դրանց անկայունության պատճառով: Շուկայական ռիսկն ընդգրկում է Բանկի՝ տոկոսադրույքի և արժույթային հնարավոր ռիսկերը: Փոփոխություններ տեղի չեն ունեցել Բանկի ռիսկերի գնահատման մոտեցումներում կամ ռիսկի աստիճանում, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման և չափման մեթոդներում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է Բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա: Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է Բանկի ֆինանսական գործիքների հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի և նրանց իրական արժեքի վրա տոկոսադրույքների փոփոխությունների ուղղակի ազդեցության հնարավորությունից: Բանկի Տնօրենների խորհուրդը սահմանել է տոկոսադրույքների միջև տարբերությունների

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

սահմանաչափ ժամկետային կտրվածքով: Դիրքերը վերահսկվում են և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դրանց ռիսկայնությունը ընդունելի շրջանակներում պահելու համար:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքի արժեքը կտատանվի շուկայական գների փոփոխության արդյունքում անկախ նրանից, թե փոփոխությունները հետևանք են առանձին արժեթղթին կամ դրա թողարկողին յուրահատուկ գործոնների, թե շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող գործոնների: Բանկը ենթարկվում է իր ապրանքների կամ ծառայությունների շուկայական գների փոփոխության ռիսկին, որոնք ենթակա են թե՛ ընդհանուր, թե՛ յուրահատուկ շուկայական տատանումների:

Բանկը կառավարում է գնային ռիսկն այն պոտենցիալ կորուստների պարբերաբար գնահատման միջոցով, որոնք կարող են առաջանալ շուկայական պայմանների անբարենպաստ փոփոխություններից, ինչպես նաև սահմանելով և պահպանելով համապատասխան վնասների կանխարգելման սահմանաչափեր և միջակայքերի (մարժաներ) և գրավի պահանջներ: Բանկի չտրամադրված վարկային պարտավորվածությունների գծով հնարավոր վնասների գումարը հավասար է այդ պարտավորվածությունների ընդհանուր գումարին: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական գումարը ավելի փոքր է քան այդ գումարը, քանի որ պարտավորվածությունների մեծ մասը պայմանական են՝ կախված մի շարք պայմաններից, որոնք սահմանված են վարկային պայմանագրերում:

Հետևյալ աղյուսակը ցույց է տալիս զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ՝ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի մասին հաշվետվությունում, այլ փոփոխականները հաստատուն մնալու պայմանով: Շահույթի կամ վնասի զգայունությունը տոկոսադրույքներում ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունն է մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի վրա՝ 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվելու հաշվառվող լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կապիտալի զգայունությունը վերլուծվում է ըստ ակտիվի կամ սվոփի իրացման ժամկետների: Կապիտալի ընդհանուր զգայունության վերլուծությունը հիմնված է եկամտաբերության կորի գույքահեռ տեղաշարժի ենթադրության վրա, մինչդեռ մարման ժամկետայնության վերլուծությունը ցույց է տալիս զգայունություն ոչ գույքահեռ փոփոխությունների նկատմամբ:

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2016 թ.		
		Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(220,567)	(220,567)
ԱՄՆ դոլար	100	(23,589)	-	(23,589)
ՀՀ դրամ	(100)	-	220,567	220,567
ԱՄՆ դոլար	(100)	23,589	-	23,589

Արժույթ	Փոփոխություններ հիմնական տոկոսադրույքներում	2015 թ.		
		Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն	Կապիտալի զգայունություն	Ընդամենը
ՀՀ դրամ	100	-	(256,885)	(256,885)
ԱՄՆ դոլար	100	(19,963)	-	(19,963)
ՀՀ դրամ	(100)	-	256,885	256,885
ԱՄՆ դոլար	(100)	19,963	-	19,963

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Արժույթային ռիսկ

Արժույթային ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների արժեքը կտատանվի արտարժույթի փոխարժեքներում փոփոխությունների հետևանքով, որը գնահատվում է յուրաքանչյուր առանձին արտարժույթի, ինչպես նաև արտարժույթով պահվող ակտիվների և պարտավորությունների ամբողջ պորտֆելի համար: Յուրաքանչյուր արժույթի դիրքի մասով Բանկը սահմանաչափեր է հաստատել: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով, և հեջավորման ռազմավարություն է օգտագործվում դիրքերը սահմանված շրջանակներում պահելու համար: Հետևյալ աղյուսակները ցույց են տալիս այն արտարժույթները, որոնք կարող են ազդել 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ոչ առևտրային դրամային ակտիվների և պարտավորությունների և դրանց կանխատեսված դրամական հոսքերի վրա:

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2016 թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ Իրական արժեքով ֆինանսական ակտիվներ՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով	11,699,402	14,937,009	4,286,951	918,001	218,466	32,059,829
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,742,378	2,861,303	159,209	491,007	-	8,253,897
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,552,427	-	-	-	-	4,552,427
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ - Բանկի կողմից պահվող - Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	33,136,809	41,333,572	538,796	38,482	-	75,047,659
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,879,255	-	-	-	-	2,879,255
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	13,169,605	-	-	-	-	13,169,605
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	69,706	3,388	1,687	2	-	74,783
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	70,251,258	59,135,272	4,987,113	1,447,492	218,466	136,039,131
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	-
Հետգնման պայմանագրեր	13,224,755	-	-	-	-	13,224,755
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,989,000	-	-	-	-	2,989,000
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,962,440	7,486,463	235,019	322,140	-	14,006,062
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	336,877	13,751,014	-	-	-	14,087,891
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	26,766,504	34,553,476	4,746,775	690,723	37,814	66,795,292
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	130,936	125,358	3,562	120,652	20	380,528
Ստորադաս փոխառություններ	2,722,721	2,677,451	-	-	-	5,400,172

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	52,133,233	58,593,762	4,985,356	1,133,515	37,834	116,883,700
Հաշվեկշռային բաց դիրք	18,118,025	541,510	1,757	313,977	180,632	19,155,901
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	1,676	-	-	-	-	1,676
Բաց դիրք	18,119,701	541,510	1,757	313,977	180,632	19,318,232

Արտարժույթի փոխարժեքի գծով ռիսկի ազդեցությունը Բանկի վրա առ 31 դեկտեմբերի 2015 թ. ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Ռուբլի	Այլ արժույթ	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	14,417,058	9,306,138	3,108,108	540,069	179,217	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,840,823	4,084,566	34,894	167,851	-	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	26,866,343	31,874,375	434,522	-	-	59,175,240
- Բանկի կողմից պահվող	338,213	-	-	-	-	338,213
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	8,527,788	-	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	13,597	3,379	2,608	3	-	19,587
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	53,835,988	45,268,458	3,580,132	707,923	179,217	103,571,718
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	9,104,678					9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և ՀՀ կառավարությունից ստացված վարկեր	2,764,173	-	-	-	-	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,275,224	7,420,105	430,097	60,120	56	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր	1,001,202	1,996,348	-	-	-	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդներին նկատմամբ	23,293,409	34,834,003	3,150,624	652,650	43,301	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	157,143	120,210	3,188	38,846	21	319,408
Ստորադաս փոխառություններ	2,722,784	1,702,820	-	-	-	4,425,604
Ընդամենը ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	42,318,613	46,073,486	3,583,909	751,616	43,378	92,771,002
Հաշվեկշռային բաց դիրք	11,517,375	(805,028)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,716
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ						
Համախառն մարվող արժույթային սվոփեր	725,625	(726,318)	-	-	-	(693)
Բաց դիրք	12,243,000	(1,531,346)	(3,777)	(43,693)	135,839	10,800,023

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Արտարժույթի ռիսկի գգայունություն

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է Բանկի գգայունությունը ՀՀ դրամի՝ ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի, ռուբլու փոխարժեքի 10% աճի կամ նվազման հանդեպ: Տվյալ 10%-ն իրենից ներկայացնում է այն գգայունության տոկոսը, որն օգտագործվում է արտարժույթային ռիսկը հիմնական ղեկավար անձնակազմին ներկայացնելիս և արտարժույթի փոխարժեքի ողջամտորեն հնարավոր փոփոխությունն է՝ ըստ ղեկավարության գնահատականի: Չգայունության վերլուծությունը ներառում է միայն վճարման ենթակա արտարժույթով գնանշված դրամական միավորները և ճշգրտում դրանց փոխարկումը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքների 10% փոփոխության տեսանկյունից: Չգայունության վերլուծությունը ներառում է արտաքին վարկերը, որոնց դեպքում վարկի գնանշումը կատարված է վարկատուի կամ վարկառուի գործառնական արժույթից տարբեր արժույթով: Ստորև նշված դրական թիվը նշանակում է շահույթի կամ կապիտալի տարրի աճ այն դեպքերում, երբ ՀՀ դրամն արժևորվում է ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի, ռուբլու նկատմամբ 10%-ի չափով:

2016 թ.				2015 թ.			
	Փոխար- ժեքի փոփո- խություն	Ազդեցությունը շահույթի վրա նախքան հարկումը			Փոխար- ժեքի փոփո- խություն	Ազդեցությունը շահույթի վրա նախքան հարկումը	
		Արժևորում	Արժե- գրկում			Արժևորում	Արժե- գրկում
ԱՄՆ դոլար	10%	54,151	(54,151)	10%	153,135	(153,135)	
Եվրո	10%	176	(176)	10%	378	(378)	
ՌԴ ռուբլի	10%	31,398	(31,398)	10%	4,369	(4,369)	

Չգայունության վերլուծության սահմանափակումները. Վերևում բերված աղյուսակում բերված է առանցքային ենթադրության փոփոխության ազդեցությունը այլ ենթադրությունների անփոփոխ պայմանների դեպքում: Իրականում ենթադրությունների, ինչպես նաև այլ գործոնների միջև գոյություն ունի փոխադարձ կապ: Հարկ է նաև նշել, որ այս գգայունությունները ոչ գծային են, և ավելի մեծ կամ փոքր ազդեցությունները չպետք է միջարկվեն (ինտերպոլյացիա) կամ արտարկվեն (էքստրապոլյացիա) այս արդյունքներից:

Չգայունության վերլուծությունում հաշվի չի առնվում այն հանգամանքը, որ Բանկի ակտիվները և պարտավորությունները ակտիվորեն կառավարվում են: Ի լրումն, Բանկի ներկայիս ֆինանսական դիրքը կարող է տարբեր լինել այն ժամանակ, երբ որևէ իրական շուկայական շարժ տեղի ունենա: Օրինակ, Բանկի ֆինանսական ռիսկերի կառավարման ռազմավարությունը նպատակ ունի կառավարելու շուկայական տատանումների ազդեցությանը ենթակա լինելը: Երբ ներդրումային շուկաներն անցնում են զանազան շեմային մակարդակներից, Բանկի ղեկավարության արձագանքը կարող է ներառել այնպիսի գործողություններ, ինչպիսիք են ներդրումների վաճառքը, ներդրումային պորտֆելի բաշխվածության փոփոխությունը և այլ կանխարգելիչ միջոցառումներ: Հետևաբար, ենթադրությունների իրական փոփոխության ազդեցությունը կարող է որևէ ազդեցություն չունենալ պարտավորությունների վրա, մինչդեռ ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվառվում են շուկայական արժեքով: Այս հանգամանքներում, ակտիվների և պարտավորությունների տարբեր չափման հիմունքները կարող են հանգեցնել Բանկի կանոնադրական կապիտալի տատանումների:

Չգայունության վերլուծության այլ սահմանափակումները ներառում են հիպոթետիկ շուկայական շարժերի կիրառումը պոտենցիալ ռիսկերը ներկայացնելու նպատակով, որոնք ընդամենը ներկայացնում են Բանկի տեսակետը մոտակա ժամանակների շուկայական հնարավոր փոփոխությունների վերաբերյալ և չեն կարող կանխատեսվել որևէ հավաստիությամբ, ինչպես այն ենթադրությունը, որ բոլոր տոկոսադրույքները շարժվում են համանմանորեն:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը Բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկն ի վիճակի չի լինի ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջները բնականոն և արտասովոր պայմաններում: Այս ռիսկի գսպման նպատակով Բանկը ներգրավում է լրացուցիչ ֆինանսական միջոցներ, ի լրումն իր հիմնական ավանդային բազայի, կառավարում է ակտիվները հաշվի առնելով իրացվելիության ռիսկը և վերլուծում է ապագա դրամական հոսքերը և իրացվելիությունը օրական կտրվածքով: Սա ներառում է նաև սպասվելիք դրամական հոսքերի գնահատումները և բարձր իրացվելի գրավների հասանելիությունը, որն, անհրաժեշտության դեպքում, կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորում ստանալու նպատակով:

Բանկը պահում է բարձր իրացվելի և դիվերսիֆիկացված ակտիվների պորտֆել, որը կարող է հեշտությամբ կանխիկացվել դրամական հոսքերի չկանխատեսված ընդհատման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը ՀՀ կենտրոնական բանկում պահում է պահուստավորման նվազագույն պարտադիր ռեզերվը (տես ծան. 14-ը): Իրացվելիության ռիսկը գնահատվում և կառավարվում է տարբեր հնարավոր սցենարների դեպքում՝ հաշվի առնելով սթրես գործոնները կապված շուկայի հետ ընդհանրապես և Բանկի հետ՝ մասնավորապես:

Բանկի իրացվելիության կառավարումը պահանջում է հաշվի առնել իրացվելի ակտիվների այն մակարդակը, որն անհրաժեշտ է պարտավորությունները մարելու համար ըստ ժամկետների, ապահովել ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների հնարավորությունը, ֆինանսավորման արտակարգ իրավիճակների ծրագրի առկայությունը և վերահսկել իրացվելիության նորմատիվները կանոնակարգային պահանջներին համապատասխան: Բանկը հաշվարկում է իրացվելիության ցուցանիշները ՀՀ կենտրոնական Բանկի պահանջներին համապատասխան:

Ստորև ներկայացվում է 2016 և 2015 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ մարմանը մնացած ժամկետների համաձայն: Ցպահանջ վճարումները դասակարգված են այն ենթադրությամբ, որ վճարումը կպահանջվի անմիջապես: Սակայն, Բանկի կարծիքով, շատ հաճախորդներ անմիջապես վճարում չեն պահանջի, և աղյուսակը չի արտացոլում սպասվող դրամական հոսքերը Բանկի կողմից ավանդների պահպանման պատմությամբ: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, բացի բաժնային գործիքներից, ներկայացված են ցպահանջ և պակաս, քան մեկ ամիս կատեգորիաներում, քանի որ Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանք բարձր իրացվելի ակտիվներ են, որոնք կարող են վաճառվել ըստ պահանջի՝ ֆինանսական պարտավորությունների գծով դրամական միջոցների արտահոսքի պահանջն ապահովելու համար: Ավելին, հաշվի առնելով Բանկի կողմից պայմանագրային պահանջների խախտումները փոխառու միջոցների մասով (տես ծան. 25), Բանկը ստորև աղյուսակում համապատասխան փոխառու միջոցները (544,403 հազար ՀՀ դրամ գումարով) դասակարգել է որպես ցպահանջ (պայմանագրային պարտավորությունների փոխադարձ կատարման դրույթների շնորհիվ), և ունի հաստատուն համոզվածություն առ այն, որ այս փոխառությունների գծով դրամական միջոցների հոսքերը տեղի կունենան համաձայն պայմանագրային պայմանների: Տարվա վերջից հետո Բանկը ստացել է զիջում այս խախտումների գծով:

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը մինչև 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	32,059,553	276	-	32,059,829	-	-	-	32,059,829
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	1,676	-	-	1,676	-	-	-	1,676
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,707,037	211,805	732,653	4,385,045	-	1,602,402	1,602,402	8,253,897
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	4,552,427	-	-	6,651,495	-	-	-	4,552,427
Հաճախորդներին տրված վարկեր	265,409	7,094,151	10,464,390	17,823,950	30,753,118	26,480,591	57,223,709	75,047,659
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ								
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	2,879,255	2,879,255	2,879,255
-Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված	13,169,605	-	-	13,169,605	-	-	-	13,169,605
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	74,783	-	-	74,783	-	-	-	74,783
	55,830,490	7,306,232	11,197,043	74,333,765	30,753,118	30,962,248	61,705,366	136,039,131
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ								
Հետգնման պայմանագրեր	-	13,224,755	-	13,224,755	-	-	-	13,224,755
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և կառավարությունից ստացված վարկեր	30,288	5,527	909,980	945,795	2,043,205	-	2,043,205	2,989,000
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,310,710	1,095,625	5,300,125	11,706,460	1,506,214	793,388	2,299,602	14,006,062
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	14,087,891	-	-	14,087,891	-	-	-	14,087,891
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,670,383	6,451,891	21,843,091	60,965,365	5,648,943	180,984	5,829,927	66,795,292
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	302,760	72,571	5,197	380,528	-	-	-	380,528
Ստորադաս փոխառություններ	38,502	-	-	38,502	-	5,361,670	5,361,670	5,400,172
	52,440,534	20,850,369	28,058,393	101,349,296	9,198,362	6,336,042	15,534,404	116,883,700
Զուտ դիրք	3,389,956	(13,554,137)	(16,861,350)	(27,015,531)	21,554,756	24,626,206	46,180,962	19,155,431
Կուտակային տարբերություն	3,384,879	(10,154,181)	(27,015,531)	(27,015,531)	(5,470,775)	19,155,431	19,155,431	

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

	2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ							
	Ցպահանջ և միջև 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	Ընդամենը միջև 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը 1 տարուց ավել	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	27,550,195	394	1	27,550,590	-	-	-	27,550,590
Պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,877,192	194,699	2,418,814	5,490,705	-	1,637,429	1,637,429	7,128,134
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	832,166	-	-	832,166	-	-	-	832,166
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,964,279	4,447,789	14,221,954	22,634,022	29,962,570	6,578,648	36,541,218	59,175,240
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	338,213	338,213	338,213
-Բանկի կողմից պահվող	-	-	-	-	-	338,213	338,213	338,213
-Հետգնման պայմանագրերով	-	-	-	-	-	-	-	-
գրավադրված	8,527,788	-	-	8,527,788	-	-	-	8,527,788
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	19,587	-	-	19,587	-	-	-	19,587
	43,771,207	4,642,882	16,640,769	65,054,858	29,962,570	8,554,290	38,516,860	103,571,718
Պարտավորություններ								
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ	693	-	-	693	-	-	-	693
Հետգնման պայմանագրեր	-	9,104,678	-	9,104,678	-	-	-	9,104,678
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և կառավարությունից ստացված վարկեր	64,957	6,144	638,247	709,348	2,054,825	-	2,054,825	2,764,173
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,735,271	3,095,874	4,805,349	9,636,494	1,260,095	289,013	1,549,108	11,185,602
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,532,160	-	739,765	2,271,925	725,625	-	725,625	2,997,550
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	35,819,515	5,229,048	18,282,406	59,330,969	2,470,354	172,664	2,643,018	61,973,987
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	271,194	45,860	2,354	319,408	-	-	-	319,408
Ստորադասված փոխառություն	32,479	-	-	32,479	-	4,393,125	4,393,125	4,425,604
	39,456,269	17,481,604	24,468,121	81,405,994	6,510,899	4,854,802	11,365,701	92,771,695
Զուտ դիրք	4,314,938	(12,838,722)	(7,827,352)	(16,351,136)	23,451,671	3,699,488	27,151,159	10,800,023
Կուտակային տարբերություն	4,314,938	(8,523,784)	(16,351,136)	(16,351,136)	7,100,535	10,800,023	10,800,023	

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջկված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և լիցի 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր	-	13,224,755	-	-	-	13,224,755
ՀՀ Կենտրոնական բանկի և նախաձեռնությունների ստացված մատուցումներ	13,179	5,552	912,506	2,051,276	-	2,982,513
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5,310,710	1,095,625	5,300,125	1,506,214	793,388	14,006,062
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	14,087,891	-	-	-	-	14,087,891
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	32,670,383	6,451,891	21,843,091	5,648,943	180,984	66,795,292
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	302,760	72,571	5,197	-	-	380,528
Ստորադաս փոխառություններ	38,502	-	-	-	5,361,670	5,400,172
Ընդամենը չգեղջկված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	52,423,425	20,850,394	28,060,919	9,206,433	6,336,042	116,877,213

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	845,600	-	-	-	-	845,600-
Արտահոսք	(845,600)	-	-	-	-	(845,600)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2015 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, հիմնվելով պայմանագրով նախատեսված՝ չգեղջկված մարման պարտավորությունների վրա:

	Ցպահանջ և լիցի 1 ամիս	1-3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1 -ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ						
Հետգնման պայմանագրեր		9,104,678	-	-	-	9,123,391
ՀՀ Կենտրոնական բանկից և կառավարությունից ստացված վարկեր		43,499	795,859	2,365,473	-	3,288,488
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,797,491	3,194,002	5,054,456	1,651,817	408,761	12,106,527
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր և ավանդներ	1,572,663	-	823,516	823,516	-	3,219,695
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ		5,587,319	19,180,156	2,626,491	220,642	63,621,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		45,860	2,354	-	-	321,904
Ստորադասված փոխառություններ		88,578	405,981	2,155,388	5,079,119	7,805,833
Ընդամենը չգեղջկված ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	39,830,247	18,063,936	26,262,32	9,622,685	5,708,522	99,487,712

Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ

Արտարժույթի սվոփ պայմանագրեր						
Ներհոսք	727,625	-	-	-	-	725,625
Արտահոսք	(727,532)	-	-	-	-	(727,532)

«Հայէկոնոմբանկ» բաց բաժնետիրական ընկերություն

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2016 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար (շարունակություն)

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկն իրենից ներկայացնում է ուղղակի կամ անուղղակի կորուստների վտանգ, որն առաջանում է Բանկի կողմից ֆինանսական գործիքներում ներգրավվածությունից, այդ թվում՝ գործընթացների, տեխնոլոգիաների, ենթակառուցվածքների գծով և արտաքին գործոնների ազդեցությամբ, բացի վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերից, մասնավորապես՝ իրավական և կանոնակարգային պահանջների արդյունքում առաջացող ռիսկերը և համընդհանուր ընդունված կորպորատիվ վարքագծի ստանդարտները:

Բանկի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկերն այնպես, որ ֆինանսական կորուստների և վնասի կանխարգելումը համահունչ լինի Բանկի գործնական համբավի և ընդհանուր ծախսային արդյունավետության հետ:

Գործառնական ռիսկի կառավարման մեթոդների մշակման և գործընթացների իրականացման համար հիմնական պատասխանատվությունը կրում է Բանկի գործադիր մարմինը: Այս պատասխանատվությունն ուղեկցվում է գործառնական ռիսկի կառավարման համընդհանուր չափանիշների մշակմամբ հետևյալ ոլորտներում՝

- պարտականությունների համապատասխան տարանջատման պահանջներ, այդ թվում՝ գործարքների անկախ հաստատում,
- գործարքների համաձայնեցման և մոնիթորինգի պահանջներ,
- կարգավորիչ և այլ իրավական պահանջների պահպանում, ներառյալ ՀՀ ԿԲ ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ նվազագույն պահանջները,
- վերահսկողական մեխանիզմների և ընթացակարգերի փաստաթղթավորում,
- առաջացած գործառնական ռիսկերի պարբերաբար գնահատման պահանջներ, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարմանն ուղղված ընթացակարգերի համապատասխանություն,
- գործառնական կորուստների գեկուցման պահանջներ և առաջարկվող մեղմացուցիչ գործողություններ,
- արտակարգ իրավիճակների ծրագրերի մշակում,
- վերապատրաստում և մասնագիտական զարգացում,
- էթիկայի և գործարար չափանիշներ,
- ռիսկերի կրճատում:

Բանկի ստանդարտներին համապատասխանությունն ուղեկցվում է ներքին աուդիտի կողմից իրականացվող պարբերական դիտարկումներով: Ներքին աուդիտի դիտարկումների արդյունքները քննարկվում են Բանկի ղեկավարության այն ներկայացուցչի հետ, որին դրանք վերաբերում են: Այդ դիտարկումների ամփոփագրերը ներկայացվում են Խորհրդին: